

C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\Hobb_Robin-Snedy_muz_01-Cas_Zmen.pdb

PDB Name: Hobb Robin-Snedy muz 1-Cas Zmen

Creator ID: REAd

PDB Type: TEXt

Version: 0

Unique ID Seed: 0

Creation Date: 19.4.2007

Modification Date: 19.4.2007

Last Backup Date: 1.1.1970

Modification Number: 0

SNĚDÝ MUŽ 1

ČAS ZMĚN
ROBIN HOBB

THE TAWNY MAN: Book 1
FOOL'S ERRAND Volume 1

1 Chade Fallstar

Je čas kolo, které se otáčí, nebo stopa, kterou po sobě zanechává?
KELSTAROVA HÁDANKA

Přišel jednoho pozdního, deštivého jara a přinesl ten širý svět zpátky na můj práh. Toho roku mi bylo pětatřicet let. Když mi bylo dvacet, viděl bych muže v tomto věku již na prahu senility. Dnes jsem si nepřipadal ani mladý, ani starý, ale něco mezi tím. Už jsem se nemohl vymlouvat na své telecí mládí, ale ještě jsem si nemohl dovolit výstřednosti stáří. V mnoha ohledech jsem si nebyl jistý, jak o sobě vlastně smýšlím. Občas se mi zdálo, že život, který mám za sebou, zvolna mizí, ztrácí se jako stopy v dešti, až jsem měl dojem, jako bych byl vždycky tím poklidným mužem žijícím nezajímavým životem v jedné chatrči mezi lesem a mořem.

Toho rána jsem ležel v posteli a naslouchal drobným zvukům, jež ve mně občas navozují mír. Před

měkce praskajícím krbovým ohněm pravidelně oddychoval vlk. Zašmátral jsem jeho směrem s pomocí naší magie Moudrosti a jemně zavadil o jeho myšlenky. Zdálo se mu o tom, jak se smečkou běhá po hladce zasněžených zvlněných kopcích. Ticho, chlad a rychlost - takhle Nighteyes vnímal svůj sen. Jemně jsem se zase stáhl a ponechal mu jeho klid a soukromí.

Venku za mým malým oknem se zatím svým zpěvem navzájem trumfovali navráťivší se ptáci. Vál docela mírný větřík, a kdekoli zčeřil koruny stromů, uvolnil čerstvou spršku nočního deště, která se sesypala na mokré trávník. Byly to stříbrné břízy, celkem čtyři. Když jsem je zasadil, byly to jen takové hůlčičky. Nyní svým načechraným listovým vrhají za oknem ložnice příjemně světlý stín. Zavřel jsem oči a jako bych na svých víčkách vnímal to mihotání světla. Nebudu vstávat, říkal jsem si, ještě ne.

Včera večer mi nebylo dobře a musel jsem se z toho dostávat sám. Můj chlapec Hap již skoro před třemi týdny odešel na toulky se Starling a ještě se nevrátil. Nemohl jsem mu to vyčítat. Můj poklidný samotářský život už začínal doléhat na jeho mladá ramena. Historky Starling o životě na Buckkeepu, vykreslené s veškerým umem této pěvkyně, vytvářely v jeho mysli příliš živé obrazy na to, aby je dokázal ignorovat. A tak jsem neochotně svolil, ať ho Starling vezme s sebou na Buckkeep na prázdniny, aby sám zažil tamní jarní slavnosti, aby si dal koláč posypaný karisovým semenem, zhlédl loutkové představení a třebaš políbil i nějaké to děvče. Dospěl mezitím natolik, že mu pravidelná strava a teplá postel již nemohly stačit. Řekl jsem si, že je čas, abych pomýšlel na to, že ho nechám jít po svých, že ho dám do učení u nějakého dobrého tesaře nebo truhláře. Na takové věci měl talent, a zároveň mi bylo jasné, že čím dříve se mládenec chopí řemesla, tím lépe se mu vyučí. Ale ještě jsem nebyl připraven nechat ho jít. Prozatím jsem měl v úmyslu užít si měsíc v klidu a osamění a oživit si, jaké to je, když se zařídím sám pro sebe. Nighteyes a já jsme si dělali společnost navzájem. Co víc jsme ještě mohli chtít? Ale jen co odešli, už mi můj malý domek připadal příliš ztichlý. Chlapcovo vzrušení před odchodem mi až příliš živě připomnělo, jak jsem se já sám kdysi těšil na jarní slavnosti a podobné věci. Loutková představení a koláče s karisovým semenem a dívky k zulíbání, to vše ve mně jasně oživilo vzpomínky, o nichž jsem si myslel, že již dávno vyhasly. Snad právě tyto vzpomínky zplodily ony barvitě sny, jež bylo těžké ignorovat. Dvakrát jsem se probudil propocený a rozechvělý, svaly křečovitě zaťaté. Už roky jsem si liboval, že mám od toho neklidu pokoj, ale v posledních čtyřech letech se má stará obsese opět vracela. V poslední době to přicházelo a odeznívalo, aniž bych v tom byl s to vysledovat nějaký řád. Jako by mě magie Umění najednou volala a natahovala se, aby mě vytrhla z mého klidu a samoty. Mé dny, jejichž běh byl až dosud hladký a jednotvárný jako korálky na niti, nyní narušovalo její volání. Občas mě hlad po Umění stravoval, jako když se rakovina zažírá do zdravého masa. Jindy to bylo jen pár nocí plných roztoužených, barvitých snů. Kdyby byl chlapec doma, nejspíš bych ze sebe mohl to neustálé dotírání setřást. Jenomže on byl pryč, a tak včera večer jsem se poddal oné nezdolné závislosti, kterou takové sny vyvolávaly. Vydal jsem se dolů k mořským útesům, usedl jsem na lavičku, kterou mi můj chlapec zhotovil, a zapátral jsem svou magií nad vlnami. Vlk seděl nějakou dobu vedle mě a v očích se mu zračil ten dobře známý káravý pohled. Snažil jsem se nebrat ho na vědomí. "Není to o nic horší než tvá záliba v prohánění dikobrazů," zdůraznil jsem.

Až na to, že jejich bodliny se dají vytahat. To, co píchá tebe, jde mnohem hlouběji a hnisá to. Svým hlubokým pohledem se díval mimo mne, když mi sděloval své myšlenky.

Proč si nejdeš chytit králíka?

Poslal jsi chlapce s lukem pryč.

"Vždyť víš, že bys ho mohl uštvat sám. Byly doby, kdy jsi to dělával."

Byly doby, kdy jsi chodil na lov se mnou. Tak proč si nevyrazíme i teď, místo tady toho neplodného pátrání? Kdy už se smíříš s tím, že tam venku není nikdo, kdo by tě uslyšel?

Musím to jen... zkusit.

Proč? To ti má společnost nestačí?

Ale stačí. Ty mi vždy stačíš. Otevřel jsem se více Moudrosti, která nás spojovala, a snažil se dát mu pocítit, jak na mě Umění doráží. To chce ta magie, ne já.

Běž s tím pryč. Já to nechci vidět. A když jsem před ním tuto svou část opět uzavřel, soucitně se zeptal: To nás to nikdy nenechá na pokoji?

Na to jsem neměl žádnou odpověď. Po nějaké době si vlk lehl, položil hlavu na tlapy a zavřel oči. Věděl

jsem, že zůstane u mne, neboť má o mě strach. Předminulou zimu jsem se dvakrát poddal Umění natolik, že mi to mentální pátrání sežehlo všechnu fyzickou energii a já nebyl ani s to dopotácet se po svých domů. Nighteyes musel v obou případech zaběhnout pro Hapa. Tentokrát jsme byli sami.

Věděl jsem, že je to pošetilé a zbytečné. A rovněž jsem věděl, že sám sebe nedokážu zastavit. Jako vyhladovělý muž, který pojídá trávu, aby utišil tu strašnou prázdnotu v žaludku, tak jsem pátral za pomoci Umění a dotýkal se životů, které probíhaly mimo můj dosah. Mohl jsem se otírat o jejich myšlenky a dočasně utišit to mohutné toužení, které mne naplňovalo prázdnotou. Mohl jsem se dozvědět něco málo o rodině, která ve větrném dni vyrážela rybařit. Mohl jsem poznat obavy kapitána, jehož náklad byl o něco těžší, než připouštěla nosnost lodi. První důstojník na téže lodi se zase znepokojoval kvůli muži, kterého si chtěla vzít jeho dcera, navzdory všem svým pěkným způsobům to byl líný chlapík. Mladý lodník zase proklínal svou smůlu, do Buckkeepu doplují až se zpožděním a on nestihne jarní slavnosti. V době, kdy se do města dostanou, tam už nebude nic než jenom schlíplé girlandy hnědnoucí na střešních okapech. Vždycky měl takovou smůlu.

Tato zjištění mi přinášela jistě vzácné rozptýlení. Ožívalo ve mně vědomí, že svět je přece jen větší než čtyři stěny mého domu, ba větší než ohrada kolem mé zahrady. Ale nebylo to totéž jako skutečné Umění. Nemohl jsem to srovnávat s okamžikem naplnění, kdy se myslí spojí a člověk zakusí celistvost světa jako velké entity, v níž jeho vlastní tělo není ničím víc než smítkem prachu.

Pevný skus vlčí čelisti na mém zápěstí mě vytrhl z pátrání. Pojď už. To stačí. Jestli se tady zhrouť, čeká tě studená a mokrá noc. Já nejsem jako chlapec, abych tě vytáhl na nohy. No tak už pojď.

Vstal jsem a zorné pole mi na okrajích krátce potemnělo. Pak to přešlo, ne však temná nálada, která se dostavila vzápětí. Vykročil jsem za vlkem, ubíraje se houstnoucí tmou pod kapajícími stromy, a vrátil se ke krbovému ohni, který již hořel nízko, a ke kapajícím svíčkám na stole. Udělal jsem si čaj z elfí kůry, černý a trpký, při vědomí, že má nálada po něm bude ještě žalostnější, zároveň jsem však věděl, že mi alespoň utiší bolest hlavy. energii z elfí kůry jsem spotřeboval při práci na svitku, kde jsem popisoval hru s kameny a to, jak se hraje. Už několikrát předtím jsem se pokoušel sepsat toto pojednání, a pokaždé jsem to vzdal jako beznadějně. Člověk se hru naučí hrát jedině tak, že ji hraje, říkal jsem si. Tentokrát jsem k textu připojil řadu ilustrací, abych ukázal, jak má probíhat typická partie. Když jsem svitek těsně před rozbřeskem odložil, měl jsem dojem, že je to ten nejloupejší z mých posledních pokusů. Šel jsem spát spíš brzy než pozdě.

Když jsem se probudil, bylo už pokročilé dopoledne. Slepice ve vzdáleném koutě dvorku hrabaly v zemi a kdákaly mezi sebou. Do toho jednou zakokrhla kohout. Zasténal jsem. Měl bych vstávat. Měl bych zkontrolovat, kolik snesly vajec, a rozhodit jim hrst zrní, aby daly pokoj. Zahrada byla zrovna v rozpuku. Už potřebovala vyplet, a měl bych také podsít řádek fesku, který sežrali slimáci. Bylo zapotřebí, abych natrhal nějaké další fialové kosatce, dokud kvetou, můj poslední pokus vyrobit z nich inkoust dopadl špatně, ale chtěl jsem to zkusit znovu. Taky bylo třeba naštípat a poskládat do rázku dříví. Uvařit kaši, vymést krb. A měl bych vylézt na jasan nad kurníkem a uříznout tu nalomenou větev, než ji bouře shodí na kurník.

A měli bychom zajít dolů k řece a podívat se, jestli už nezačaly rybí tahy. Čerstvé ryby by se velice hodily, připojil Nighteyes svoje vlastní starosti na můj mentální seznam.

Vloni jsi málem posel, jak ses přežral shnilých ryb.

O to větší důvod ihned vyrazit, dokud jsou čerstvé a vyskakují. Mohl bys vzít chlapcův oštěp.

A promočit se a nachladit se.

Lepší promočit se a nachladit se než hladovět.

Převalil jsem se na posteli a znovu se poddal spánku. No tak si jedno dopoledne zalenoším. Kdo se to dozví, komu to bude vadit? Slepícím? Snad jen pár okamžiků nato mě svými myšlenkami popíchl znovu. Bratře, probuď se. Blíží se sem cizí kůň.

V tu ránu jsem byl při sobě. Sklon světla v okně napovídal, že mezitím uběhly hodiny. Vstal jsem, přetáhl si přes hlavu řízu, přepásal ji a vklouzl nohama do letních bot. Byly to jen kožené podrážky a několik řemínků, aby mi držely na nohou. Odhrnul jsem si vlasy z tváře. Promnul jsem si zarudlé oči. "Běž se podívat, kdo to je," přikázal jsem Nighteyesovi.

Jdi se kouknout sám. Je už skoro u dveří.

Nikoho jsem nečekal. Starling přicházela třikrát nebo čtyřikrát do roka, aby mne na pár dní navštívila a přinesla mi nejnovější klepy, jemný papír a dobré víno, ale její návrat s Hapem jsem tak brzy nečekal. Jiní návštěvníci byli u mých dveří vzácní. Byl tu Baylor, který choval prasata v sousedním údolí, ten však neměl koně. Dvakrát do roka se stavoval dráteník. Poprvé mě objevil náhodou v jedné bouři, kdy se mu zchromil kůň a on mezi stromy spatřil světlo z mého domu a odbočil z cesty. Od jeho návštěvy se u mě zastavilo několik jemu podobných pocestných. Dráteník vyryl schoulenou kočku, znamení pohostinného domu, do stromu u cesty, která vedla k mému srubu. Později jsem značku objevil, ale nechal jsem ji tam, abych ke svým dveřím přilákal příležitostné návštěvníky.

Takže tento návštěvník byl zřejmě zbloudilý pocestný nebo utmáčený obchodník. Řekl jsem si, že host by mě mohl příjemně rozptýlit, ale už to pomýšlení nebylo moc přesvědčivé.

Slyšel jsem, jak venku zastavil kůň a jak z něho sesedává nějaký muž.

Ten Šedý, zavrčel vlk z hloubi hrdla.

Srdce v hrudi se mi málem zastavilo. Když se muž chystal zaklepat, otevřel jsem dveře. Zahleděl se na mě a poté se mu tvář rozzářila úsměvem. "Fitzi, můj chlapče. Ach, Fitzi!"

Natáhl se, aby mne objal. Na okamžik jsem ztuhl, neschopen pohybu. Nevěděl jsem, co cítím. To, že mne můj starý učitel po všech těch letech vyhledal, bylo děsivé. Bude za tím nějaký důvod, určitě mě nechtěl jenom znovu vidět. Ale zároveň jsem prudce pocítil tu spřízněnost, to náhlé oživení zájmu, který ve mně Chade vždycky podnítil. Když jsem jako chlapec žil na Buckkeepu, jeho tajná pozvání přicházela vždy v noci, kdy mě vyzval, abych vystoupil po utajeném schodišti do jeho doupěte ve věži nad mým pokojem. Tam míchal své jedy a učil mě vražednému řemeslu a neodvolatelně si mne podmanil. Když se tajné dveře otevřely, mé srdce začalo vždy tlouci rychleji. Navzdory všem těm rokům a vytrpěné bolesti měl na mne stále týž vliv. Obestíralo ho tajemství a příslib dobrodružství.

A tak jsem se přistihl, že k němu natahuji ruce, abych ho uchopil za shrbená ramena, a táhnu ho k sobě, abych ho objal. Byl vyzábělý, ten stařec byl už zase vyzábělý, kostnatý, jako v době, kdy jsem ho poprvé potkal. Jenomže nyní jsem byl já tím samotářem v šedé vlněné říze. On měl na sobě kamaše v barvě královské modři a stejně zabarvenou kazajku s ozdobnými prostřihy v zelené barvě, která mu jiskřila v očích. Jeho jezdecké boty byly zhotoveny z černé kůže stejně jako rukavice, které měl na sobě. Zelený plášť pak ladil s prostřihy v kazajce a byl lemovaný kožešinou. Z límce a rukávů mu splývala bílá krajka. Rozeseté jizvy v obličejí, které ho kdysi přinutily stáhnout se do úkrytu, mezitím vybledly a na jeho ošlehané tváři byly vidět jen matné skvrny. Bílé vlasy mu volně spadaly na ramena a nad čelem byly nakadeřené. V náušnicích měl zasazené smaragdy a další přímo uprostřed zlaté stuhy ovinuté okolo krku. Starý vrahoun se potměšile usmál, když viděl, jak mě jeho okázalý zevnějšek zaskočil. "Ach, vždyť víš, královnin rádce musí podle toho vypadat, má-li při svém vystupování vzbuzovat respekt, který jemu i jí náleží."

"Chápu," řekl jsem nejistě, a když jsem zase našel řeč, dodal jsem: "Pojď dál. Obávám se, že můj domov ti připadne trochu prostší než to, nač jsi zřejmě zvyklý, ale přesto vítej."

"Nepřišel jsem, abych kritizoval tvůj dům, chlapče. Přišel jsem, abych tě viděl."

"Chlapče?" zeptal jsem se tiše a usmál se, když jsem ho vedl dovnitř.

"Ach, ano. Řekněme, že pro mne vždy. Je to jedna z výhod mého věku, mohu všem říkat takřka všechno, co se mi zlíbí, a nikdo si netroufne mi oponovat. Ach, ty máš stále toho vlka, jak vidím.

Nighteyes, že? Teď už trochu v letech, nevzpomínám si, že bys měl ty bílé chlupy na čumáku. No pojď sem, hodný vlk. Fitzi, nepostaral by ses mi o koně? Byl jsem celé dopoledne v sedle a minulou noc jsem strávil v naprosto mizerné hospodě. Jsem trochu ztuhlý, rozumíš. A přines dovnitř mé sedlové vaky, ano? Hodný chlapec."

Shýbl se, aby poškrábal vlka za ušima, otočený zády ke mně, jak byl přesvědčen, že ho uposlechnu. A já se zazubil a udělal to. Černá klisna, na které přijel, byla pěkné zvíře, hodné a poslušné. Člověk se vždycky s radostí postará o zvíře takové kvality. Pořádně jsem ji napojil, dal jí trochu obilí pro slepice a zavedl ji do prázdné stáje po poníkovi. Sedlové vaky, které jsem odnášel do domu, byly těžké a v jednom z nich to slibně čvachtalo.

Když jsem vešel, našel jsem Chadea ve své pracovně, jak stojí u mého pracovního stolu a hloubá nad mými papíry, jako by byly jeho. "Ach, tady jsi. Děkuji ti, Fitzi. Tady tohle, to je ta hra s kameny, vid'?

Ta, kterou tě naučila Kettle, aby ti pomohla odvést myšlenky od té Cesty Umění? Úžasné. Až to dokončíš, rád bych si to od tebe vzal."

"Jestli chceš," pravil jsem potichu. Na chvíli jsem pocítil neklid. Chade tu vytahoval slova a jména, která jsem už dávno pohřbil a nevracel se k nim. Kettle. Cesta Umění. Odvrhl jsem je zpátky do minulosti.

"Žádný Fitz už není," řekl jsem zvesela. "Teď jsem Tom Badgerlock."

"Vážně?"

Dotkl jsem se bílého pruhu ve vlasech právě v místě jizvy. "Kvůli tomuhle. Lidé si to jméno pamatují.

Říkám jim, že jsem se s tím bílým pruhem už narodil, a tak mě podle toho rodiče pojmenovali."

"Rozumím," řekl neosobně. "Ano, dává to smysl a je to rozumné." Zvrátil se na židli, až zapraštěla. "V těch vacích je brandy, máš-li nám to do čeho nalít. A pár zázvorových koláčů od staré Saryy... Zřejmě bys ode mne nečekal, že si budu pamatovat, jak jsi je měl rád. Nejspíš jsou trochu rozmačkané, ale jde tu především o tu chuť." Vlk se mezitím posadil. Přišel ke stolu a položil na něj čumák. Mířil přímo na vaky.

"Takže. Sára pořád vaří na Buckkeepu?" zeptal jsem se, když jsem hledal dva trochu reprezentativní pohárky. Oprýskaná keramika mi nevadila, ale pojednou jsem ji nechtěl vytahovat před Chadem. Chade vyšel z pracovny a přistoupil ke kuchyňskému stolu. "Ne tak docela. Když moc dlouho stojí, její staré nohy ji už bolí. Má teď velké polstrované křeslo, postavené na stupínku v koutě kuchyně. Odtud na všechno dohlíží. Vaří jen věci, které ji baví, jako zdobené pečivo, kořeněné koláčky a též sladkosti. Většinu práce přes den v kuchyni teď zastane mladík jménem Duff." Zatímco mluvil, rozbaloval vaky. Vytáhl dvě láhve s označením sandsedžská brandy. Už jsem si nepamatoval, kdy jsem ji naposled ochutnal. Objevily se i zázvorové koláčky, trochu rozmačkané, jak Chade předvídal, a z plátna, do kterého je zabalil, vypadlo pár drobtů. Vlk hluboce zavětlil, potom začal slintat. "Vidím, že i on je má rád," poznamenal suše Chade a jeden mu hodil. Vlk ho šikovně zachytil a odnesl si ho na rohož před krbem, aby ho tam zhltl.

Sedlové vaky rychle vydaly své poklady. Arch jemného papíru, nádobky s modrým, červeným a zeleným inkoustem. Tlustý zázvorový kořen, z kterého právě začínaly rašit výhonky, akorát ho zasadit na léto do květináče. Několik baličků s kořením. Kolo vyzrálého sýra, pro mne dost vzácný přepych. A v malé dřevěné truhličce další věci, až hrozivě cizí tím, jak mi byly známé. Malé věci, o nichž jsem si myslel, že jsem je dávno ztratil. Prsten, který kdysi patřil princovi Ruriskovi z Horského království. Hrot šípu, který proklál princovi hrud' a málem ho usmrtil. Malá dřevěná krabička, kterou jsem před léty vlastnoručně zhotovil, abych do ní ukládal své jedy. Otevřel jsem ji. Byla prázdná. Znovu jsem ji zakryl víčkem a postavil na stůl. Pohlédl jsem na něj. Nebyl to jen jeden starý muž, který mne přišel navštívit. Táhl se sem za ním celá moje minulost jako vyšívaná vlečka za ženou vstupující do sálu. Když jsem ho vpouštěl do svých dveří, vpouštěl jsem s ním dovnitř i celý svůj starý svět.

"Proč?" zeptal jsem se tiše. "Proč jsi mě, po všech těch letech, vyhledal?"

"Ach, no tak dobře." Chade si přitáhl židli ke stolu a s povzdechem se posadil. Odzátkoval brandy a nalil nám dva pohárky. "Mám na tučt důvodů. Viděl jsem tvého chlapce se Starling. A okamžitě jsem poznal, kdo to je. Ne že by vypadal jako ty, o nic víc než Nettle připomíná Burriche. Má ale tvé způsoby, tvůj styl držet se zpátky a pozorovat nějakou věc, hlavu natrčenou přesně takhle, než se rozhodne, zda se nechat vtáhnout dovnitř. Tolik mi připomněl tebe ve tvém věku, že —"

"Viděl jsi Nettle," přerušil jsem ho tiše. Nebyla to otázka.

"Samozřejmě," odpověděl stejně tiše. "Rád bys o ní slyšel?"

Nezmohl jsem se na odpověď. Veškerá má někdejší obezřelost mne nabádala, abych o ni nejevil příliš velký zájem. Přesto mne zamrazilo při předtuše, že důvodem, proč sem Chade přišel, je Nettle, má dcera, kterou jsem nikdy neviděl, pouze ve svých vizích. Pohlédl jsem na svůj pohárek a zamyslel se, zda je vhodné pít brandy k snídani. Potom jsem si vybavil znovu Nettle, bastarda, kterého jsem ještě před narozením nedobrovolně opustil. Napil jsem se. Už jsem zapomněl, jak lahodně sandsedžská brandy chutná. To teplo se ve mně rychle rozlilo jako mladická touha.

Chade byl milosrdný, že mě nenutil dát najevo svůj zájem. "Je ti hodně podobná, takovým vyzáblym, ženským způsobem," řekl, a když viděl, jak jsem se naježil, usmál se. "Ale s podivem musím říci, že Burriche připomíná ještě víc. Jeho manýry a mluvu podědila víc než kterýkoli z jeho pěti synů."

"Pět!" zvolal jsem v údivu.

Chade se zazubil. "Pět chlapců, a všichni mají respekt a úctu k otci, jak jen si člověk může přát. Což ale není vůbec případ Nettle. Osvojila si ten temný Burrichův pohled, a když se na ni mračí, hned mu to oplácí. Což je ale zřídk. Neřekl bych, že je jeho oblíbencem, ale myslím si, že svým vzdorovitým postojem si získá více jeho přízně než všech pět chlapců svým respektem. Má Burrichovu netrpělivost a jeho vytríbený smysl pro to, co je správné a co špatné. A všechnu tvoji paličatost, ačkoli to zřejmě pochytila i od Burriche."

"Takže ty jsi viděl Burriche?" Nejprve vychoval mě a teď vychovává moji dceru jako svou vlastní. Vzal si za manželku ženu, již jsem zdánlivě opustil. Oba mě pokládají za mrtvého. Jejich životy šly dál beze mne. Když jsem teď o nich slyšel, mísila se ve mně bolest s vroucností. Raději jsem tu příchuť spláchl sandsedžskou brandy.

"Bylo by nemožné vidět Nettle a nevidět také Burriche. Bdí nad ní jako, inu, jako její otec. Má se dobře. To kulhání se za ty roky nezlepšilo. Ale jen zřídk chodí po svých, takže mu to zřejmě pramálo vadí. Je pořád u koní, jako ostatně vždycky." Odkášlal si. "Viš o tom, že královna a já jsme se postarali o to, aby mu byla předána hřibata od Ruddyho a Sooty? Ano, své živobytí založil na těchto dvou ušlechtilých koních. Ta klisna, Ember, kterou jsi odsedlal, dostal jsem ji od něj. Burrich teď koně cvičí i chová. Nikdy z něj nebude zámožný muž, protože v momentě, kdy má něco peněz nazbyt, to jde na dalšího koně nebo na koupi další pastviny. Ale když jsem se ho zeptal, jak se vede, řekl mi: „Dost dobře.“"

"A co Burrich říkal na tvou návštěvu?" zeptal jsem se. Byl jsem hrdý, že dokážu mluvit bez zakuckání. Chade se znovu pousmál, ale mělo to lítostivý nádech. "Když překonal šok z toho, že mě vidí, byl zdvořilejší a přívětivější. A když mě dalšího rána vedl k mému koni, kterého mi osedlalo jedno z jeho dvojčat, myslím, že Nim, tiše se zapřísahal, že mě zabije, než by strpěl nějaké zasahování do života Nettle. Řekl ta slova s lítostí, ale s velkou upřímností. Nepochyboval jsem o nich, takže nepotřebuji, abys mi je opakoval."

"A ona ví, že Burrich není její otec? Ví něco o mně?" V mysli se mi rojila otázka za otázkou. Všechny jsem je odvrhl. Ta dychtivost, s jakou jsem se vyptával na ty dva, se mi přičila, ale nemohl jsem si pomoci. Bylo to jako závislost na Umění, tahle lačnost dozvědět se, konečně se po těch letech dozvědět všechny ty věci.

Chade se podíval stranou a usrkl si brandy. "Já nevím. Říká mu táta. Vroucně ho miluje, naprosto bez výhrad. Ach ano, má s ním neshody, ale spíše v různých záležitostech, proti Burrichovi jako takovému nic nemá. Obávám se, že k matce má poněkud vyhraněnější vztah. Nettle nejeví žádný zájem o její včely či svíčky, ale Molly by ráda viděla, aby po ní dcera živnost převzala. Vzhledem k tomu, jak je Nettle paličatá, si myslím, že Molly bude muset místo ní vzít zavděk jedním či dvěma syny." Pohlédl z okna a tiše dodal: "Když u toho byla Nettle, o tobě nepadlo ani slovo."

Obrátil jsem pohárek v rukou. "A co ji tedy zajímá?"

"Koně. Sokoli. Meče. Na to, že je jí patnáct, bych čekal, že povede alespoň nějaké řeči o mladících, ale ona se o ně zřejmě vůbec nezajímá. Možná že se v ní žena ještě neprobudila, anebo má snad příliš mnoho bratrů na to, aby měla o chlapcích nějaké romantické iluze. Nejraději by utekla na Buckkeep a vstoupila do některé ze strážných kumpanií. Ví, že Burrich tu byl kdysi stájmistrem. Jedním z důvodů, proč jsem ho šel taky navštívit, bylo přednést mu Kettrickeninu nabídku, aby se jím znovu stal. Burrich to odmítl. Nettle nedokáže pochopit proč."

"Já ano."

"Stejně jako já. Ale když jsem ho navštívil, řekl jsem mu, že bych tam mohl zařídit i místo pro Nettle, i kdyby on jít nechtěl. Mohla by mi dělat páže, když už nic jiného, ačkoli jsem si jist, že královna Kettricken by si ji ráda vzala k sobě. Jen ať se podívá, jak to na hradě a ve městě chodí, jen ať okusí, jaký je život u dvora, řekl jsem mu. Burrich to okamžitě zamítl a zdálo se, že jsem ho tou nabídkou skoro urazil."

Bezděčně jsem si vydechl úlevou. Chade si znovu usrkl brandy a vsedě mě pozoroval. Čekal. Svoji další otázku jsem znal stejně jako on. Proč? Proč vyhledal Burriche, proč se nabízel, že vezme Nettle na Buckkeep? Zaval jsem si znovu brandy a zamyslel se nad tím starcem, jenž seděl naproti mně. Byl starý. Ano, ale ne tak, jak někteří muži zestárnou. Vlasy měl již úplně bílé, avšak zeleň jeho očí pod těmi

sněhobílými kadeřemi jako by žhnula o to prudčeji. Přemýšlel jsem, jak musí asi bojovat se svým tělem, aby se to nachýlení v ramenou nezměnilo v hrb, jaké drogy asi bere, aby si dodal další síly, a co ho ty drogy stojí v jiných ohledech. Byl starší než král Shrewd a Shrewd byl už všechny ty roky mrtev. Tento královský bastard z téže linie jako já jako by žil z intrik a svárů, na rozdíl ode mě. Já ze dvora uprchl, uprchl jsem před vším, co to obnášelo. Chade se rozhodl zůstat a stát se nepostradatelným pro další generaci Farseerů.

"Tak. A jak se teď daří Patience?" Otázku jsem zvolil opatrně. Zpráva o ženě mého otce byla hodně vzdálená od toho, co jsem potřeboval vědět, avšak odpověď jsem mohl použít, abych se dobral blíž.

"Lady Patience? Ach, je to už několik měsíců, co jsem ji naposledy viděl. Už vlastně přes rok, když se nad tím zamyslím. Sídli na Tradefordu - to víš. Vládne tam, a to docela dobře. Zvláštní, když to uvážíš. Když byla opravdovou královnou a vdaná za tvého otce, nikdy se neprosadila. Když ovdověla, spokojila se s excentrickou lady Patience. Jenže když všichni ostatní uprchlí, stala se fakticky - když už ne podle hodnoty - královnou Buckkeepu. Královna Kettricken se zachovala moudře, když jí svěřila její vlastní panství, protože na Buckkeepu by už nikdy více nemohla bydlet jako něco míň než královna."

"A princ Dutiful?"

"Úplně jako jeho otec," poznamenal Chade a potřásl přitom hlavou. Pozorně jsem ho sledoval a říkal si, jak to ten stařec asi myslel. Kolik toho věděl? Když pokračoval, jeho výraz se zachmuřil: "Královna by mu měla trochu provětrat faldy. Lidé o Dutifulovi mluví jako o tvém otci Chivalrym. 'Korektní až hrůza,' povídají, a skoro mají pravdu, myslím."

Zaznamenal jsem velmi nepatrnou změnu v jeho hlase. "Skoro?" zeptal jsem se tiše.

Chade mě obdařil bezmála omluvným úsměvem. "V poslední době hoch nebyl moc sám sebou. Vždy to byl osamělý mládenec - to je však u prince jedináčka normální. Vždy musel mít na mysli svoje postavení, vždy si musel dávat pozor, aby nebylo vidět, že straní více jednomu společníkovi na úkor druhého. Proto se stáhl do sebe. Ale v poslední době jeho nálada ještě více potemněla. Je roztržitý a náladový, natolik zaměstnaný svými niternými myšlenkami, že je zcela mimo, pokud jde o život lidí kolem něj. Není nezdravý nebo lhostejný, alespoň ne záměrně. Ale..."

"Kolik že to má? Čtrnáct?" zeptal jsem se. "To si nezadá moc s Hapem v poslední době. Myslím si o něm skoro totéž, že bych mu měl trochu provětrat faldy. Je čas, aby šel do světa a naučil se něčemu novému, od někoho jiného než ode mne."

Chade přikývl. "Myslím, že máš naprostou pravdu. Královna Kettricken a já jsme ve věci prince Dutifula dospěli k těmž rozhodnutím."

Z jeho tónu jsem nabyl podezření, že jsem právě strčil hlavu do pastí. "Ano?" řekl jsem ostražitě.

"Ano?" napodobil mě Chade a potom se předklonil, aby si dolil další brandy. Zazubil se, čímž mi dal najevo, že hra je u konce. "Och, ano. Nepochybně jsi to uhádl. Rádi bychom, aby ses vrátil zpátky na Buckkeep a učil prince Umění. A Nettle taky, nechá-li se Burrich přesvědčit, aby ji pustil, a má-li ona k tomu nějaké vlohy."

"Ne." Řekl jsem to rychle, ještě než mě stačí zlákat. Nevím jistě, nakolik definitivně má odpověď vyzněla. Jakmile totiž Chade tuto myšlenku nadnesl, už ve mně vzkypěla touha jít do toho. A tohle byla má odpověď, tak prostá odpověď po všech těch letech. Prý abych vycvičil novou koterii praktikantů Umění. Věděl jsem, že Chade má svitky a tabulky pojednávající o magii Umění. Mistr Umění Galen a pak princ Regal nám je před léty neprávem zadrželi. Ale teď jsem je mohl studovat, mohl jsem se dozvědět víc a vycvičit další lidi. Ne tak, jako to udělal Galen, ale správným způsobem. Princ Dutiful by měl koterii praktikantů Umění, kteří by mu pomáhali a chránili ho, a já bych skoncoval se svou osamělostí. Když bych zapátral v éteru, někdo by mi vyšel v ústřety.

A obě mé děti by mě poznaly, aspoň jako člověka, když už nějakou otce.

Chade byl mazaný jako vždy. Musel moji nerozhodnost vycítit. Nechal mé zamítnutí viset mezi námi o samotě ve vzduchu. V obou rukou svíral svůj pohárek. Krátce k němu sklopil zrak, až mi v mysli ostře vytanula vzpomínka na Verityho. Pak znovu vzhledl a jeho zelené oči se bez zdráhání střetly s mým. Nekladl žádné otázky, nevznášel žádné požadavky. Stačilo mu jen čekat.

To, že jsem jeho taktiku znal, ještě neznamenalo, že jsem vůči ní imunní. "Ty víš, že nemohu. Znáš všechny důvody, proč bych to neměl dělat."

Slabě zavrtěl hlavou. "Ne tak docela. Proč by principi Dutifulovi mělo být odepřeno jeho dědičné právo jakožto Farseerovi?" A o něco tišším hlasem dodal: "Anebo Nettle?"

"Dědičné právo?" Pokusil jsem se o jízlivý smích. "Je to spíše jako rodinná choroba, Chade. Je to hlad, a když se naučíš, jak ho ukájet, stane se z toho závislost. Závislost, která stále sílí, až tě nakonec vyžene na cesty, jež vedou přes Horské království. Viděl jsi, co se stalo s Veritym. Umění ho pohltilo. Dal ho sice do služeb svých cílů, stvořil svého draka a vtělil se do něho. Zachránil tím Šest vévodství. Avšak i kdyby nebylo třeba bojovat s Rudými loděmi, Verity by se nakonec do Hor vydal. To místo ho volalo. To je předem daný konec každého praktikanta Umění."

"Chápu tvoje obavy," připustil klidně. "Jenže myslím si, že nemáš pravdu. Věřím, že ten strach ti záměrně naočkoval Galen. Limitoval tvé nabyté znalosti a vstřípil ti ten strach. Já ale četl svitky o Umění."

Nerozlučil jsem všechno, co v nich stojí, ale vím, že je to mnohem víc než jenom komunikace na dálku.

S pomocí Umění si může člověk prodloužit život a upevnit zdraví. Umění může zvýšit přesvědčovací schopnosti řečníka. Tvůj výcvik... Nevím, jak daleko to až zašlo, ale vsadím se, že Galen tě toho naučil co nejméně."

"Umění toho obnáší tolik, tolik. Z některých svitků vyplývá, že Umění lze využít jako léčebného nástroje - nejen aby se přesně zjistilo, co s poraněným bojovníkem je, ale aby se dokonce urychlilo hojení jeho ran. Člověk silný v Umění se může dívat očima někoho jiného, slyšet, co ostatní slyší a cítí. A -"

"Chade." Můj tichý hlas utál jeho řeč. Na okamžik mne popudilo, když přiznal, že ty svitky četl. Neměl na to žádné právo, pomyslel jsem si, a pak jsem si uvědomil, že když mu je královna dala k přečtení, měl na to právo jako každý jiný. Kdo jiný by je měl číst? Žádný mistr Umění již nebyl. Tato linie talentovaných již vymřela. Ne. Já ji vyvraždil. Vyvraždil jsem, jednoho po druhém, poslední vycvičené praktikanty Umění, poslední koterii, jaká na Buckkeepu vznikla. Zradili svého krále, a tak jsem je zničil a spolu s nimi i tu magii.

Moje racionálnější část věděla, že bude lepší, když magie zůstane mrtvá. "Já nejsem žádný mistr Umění, Chade. Nejen že mé znalosti v oboru Umění nejsou kompletní, ale i mé vlohy jsou nevyzpytatelné. Pokud jsi četl ty svitky, pak jsi jistě sám zjistil, nebo jsi to slyšel od Kettricken, že užívat elfí kůru je to nehorší, co může praktikant udělat. Elfí kůra vlohy potlačuje či dokonce ubíjí. Snažil jsem se držet od ní co nejdál, to, co mi působí, opravdu nemám rád. Ale i ta temnota, kterou s sebou přináší, je lepší než hlad po Umění. Byly doby, kdy jsem elfí kůru bral i několik dní v kuse, když už ta touha byla nesnesitelná." Uhnul jsem očima stranou před jeho znepokojeným výrazem. "Ať už jsem měl jakékoli vlohy, teď už jsou zřejmě neodvolatelně zakrnělé."

Hlas měl dost tichý, když poznamenal: "Řekl bych, že tvá ustavičná touha po Umění by spíše svědčila o opaku, Fitzi. S lítostí se dozvídám, že jsi trpěl, to jsme opravdu netušili. Předpokládal jsem, že hlad po Umění je něco jako touha člověka po alkoholu či po tabáku a že po jisté době nucené abstinence se tato touha oslabí."

"Ne. To tedy neoslabí. Občas vskrytu spí. Uběhnou měsíce, ba i roky. A pak, aniž bych mohl říci proč, se znovu probudí k životu." Na okamžik jsem pevně stiskl víčka. Mluvit o tom, myslet na to bylo jako přikladat pod kotel. "Chade. Já vím, že právě proto jsi vážil celou tu cestu, abys mě vyhledal. A slyšel jsi mne říci ne. Nemůžeme teď mluvit o jiných věcech? Tenhle rozhovor... mi působí bolest."

Nějakou dobu mlčel. V jeho hlase byla falešná srdečnost, když pak náhle řekl: "Samozřejmě že můžeme. Říkal jsem Kettricken, že pochybuji o tom, že se s naším plánem shodneš." Krátce vzdychl. "Budu si prostě muset vystačit s tím, co jsem pochytil ze svitků. A teď. Už jsem toho napovídal dost. O čem by ses rád dozvěděl?"

"Snad mi tu nechceš tvrdit, že budeš Dutifula učit Umění na základě toho, co jsi vyčetl z nějakých starých svitků?" Náhle jsem měl co dělat, abych nevybuchl.

"Nedáváš mi na výběr," zdůraznil milým hlasem.

"Což nechápeš nebezpečí, jakému ho vystavuješ? Umění člověka vábí, Chade. Přitahuje mysl a srdce jako magnetovec. Bude se s ním chtít sjednotit. Pokud princ tomu vábení během výuky podlehne byť jen na okamžik, bude rázem po něm. A nebude přítomen žádný zkušený praktikant, který by se vydal za ním, dal ho znovu dohromady a vytáhl ho z toho proudu ven."

Z výrazu v Chadeově tváři jsem mohl vyčíst, že nemá pochopení pro to, co mu říkám. Jen zatvrzele

odvětil: "Ze svitků jsem vyčetl jenom to, že je nebezpečné nechat někoho se silným talentem k Umění zcela neskoleného. V některých případech takoví mladíci vešli v Umění takřka instinktivně, aniž by měli nějaké ponětí o nebezpečí nebo o tom, jak ho dostat pod kontrolu. Myslel bych si, že i malé znalosti jsou lepší než ponechat mladého prince v naprosté nevědomosti."

Otevřel jsem ústa, abych promluvil, jenže potom jsem je zase zavřel. Zhluboka jsem se nadechl a pomalu řekl: "Já se do toho vtáhnout nenechám, Chade. To odmítám. Před léty jsem si to slíbil. Seděl jsem po boku Willa a díval se, jak umírá. Nezabil jsem ho. Poněvadž jsem se zapřísáhl, že už nejsem úkladný vrah a ani nástroj. Nenechám sebou manipulovat a nenechám se využívat. Už jsem přinesl dost obětí. Myslím, že jsem si ten odchod do penze zasloužil. A pokud s tím ty a Kettricken nesouhlasíte a již mi nechcete posílat peníze, dobře, dokážu se vyrovnat i s tím."

Taky dobře, že je to venku, pomyslel jsem si. Když jsem po návštěvě Starling u postele poprvé objevil váček s penězi, cítil jsem se uražen. Celé měsíce jsem se tou urážkou užíral, až mě navštívila znovu. Jen se mi vysmála a řekla mi, že to není výplata od ní za mé služby, pokud jsem si to myslel, ale penze od Šesti vévodství. To bylo v době, kdy jsem byl nucen si připustit, že všechno, co o mně ví Starling, ví taky Chade. To on byl také zdrojem kvalitního papíru a dobrých inkoustů, jež mi občas přinášela. Zřejmě mu referovala pokaždé, když se ode mne vrátila na Buckkeep. Říkal jsem si, že mi to nevadí. Ale teď mě napadlo, jestli všechny ty roky mého sledování nebyly jen vyčkáváním ze strany Chadea, až mě bude moci opět využít. Myslím, že mi to četl ve tváři.

"Fitzi, Fitzi, uklidni se." Stařec se natáhl přes stůl a konejšivě mne poplácal dlaní. "O ničem takovém nebyla řeč. My oba dobře víme nejen to, kolik ti dlužíme, ale i to, kolik je ti dlužno celých Šest vévodství. Dokud budeš žít, Šest vévodství se o tebe postará. A co se týče výcviku prince Dutifula, to pusť z hlavy. To opravdu není tvoje starost."

Opět jsem se celý nesvůj podívil, kolik toho asi ví. Pak jsem se obrnil. "Jak říkáš, to opravdu není moje starost. Můžu tě jen varovat, abys byl opatrný."

"Ale Fitzi, copak jsi někdy zažil, aby to se mnou bylo jinak?" A očima se na mě usmíval přes okraj svého pohárku.

Zapudil jsem to z hlavy, ale přesto - zakazovat si tu představu bylo stejně těžké jako vytrhávat strom ze země a držet ho přitom za kořeny. Zčásti se zakládala na obavě, že by nezkušená Chadeova výuka mohla mladého prince uvést do nebezpečí. Avšak především se má touha učit novou koterii odvíjela prostě od toho, že bych tím mohl najít způsob, jak uspokojit vlastní nutkání. Když jsem si to však uvědomil, bylo nemožné, abych s dobrým svědomím naočkoval tuto závislost další generaci.

Chade držel slovo. O Umění už nemluvil. Místo toho jsme si celé hodiny povídali o lidech, jež jsem kdysi znal z Buckkeepu, a o tom, co se s nimi stalo. Blade byl dědečkem a Lacey trápily bolavé klouby, které ji nakonec přiměly zanechat toho nekonečného vyšívání krajek. Hands byl teď na Buckkeepu stájmistrem. Vzal si ženu z vnitrozemí s ohnivě rudými vlasy a podobně laděnou náturou. Všechny jejich děti měly rusé vlasy. Držela Handse zkrátka a podle Chadea mu to zjevně dělalo jen dobře. V poslední době prý na něj naléhala, aby se vrátili do Farrow, odkud pocházela, a z jeho strany to vypadalo, že jí vyhoví, proto se taky Chade vydal za Burrichem a nabídl mu znovu jeho starý post. A tak pořád dokola odlupoval zatvrdliny z mých vzpomínek a znovu mi v mysli vyvolával všechny ty známé tváře. Až jsem náhle zatoužil po Buckkeepu a nemohl si odpustit klást mu otázky. Když jsme probrali všechny známé lidi, provedl jsem ho po svém domově, jako kdybychom byli dvě staré tetičky, jež se občas navštěvují. Ukázal jsem mu své slepice a břízy, zahradu a chodníčky. Předvedl jsem mu svoji dílnu, kde jsem vyráběl barviva a barevné inkousty, jež mi Hap chodil prodávat na tržiště. Přinejmenším tohle ho překvapilo. "Přinesl jsem ti inkousty z Buckkeepu, ale teď si říkám, jestli ty tvoje nejsou lepší." Poplácal mě po rameni, jako to dělával kdysi, když jsem namíchal správně nějaký jed, a ve mně se znovu vzedmula dávno zapomenutá radost nad tím, že je na mě Chade pyšný.

Ukázal jsem mu asi mnohem víc, než jsem měl v úmyslu. Když si prohlížel moje záhony s bylinkami, určitě si všiml, že mezi drogami převažují sedativa a tlumiče bolestí. Když jsem ho zavedl na svou lavičku na útesu s výhledem na moře, dokonce tiše pronesl: "Ano, tohle by se Veritymu líbilo." Ale navzdory tomu, co viděl a tušil, již o Umění nemluvil.

Zůstali jsme vzhůru dlouho do noci a já ho naučil základy Kettleiny hry s kameny. Nighteyese naše

dlouhé povídání znudilo a vyrazil na lov. Vycítil jsem z jeho strany trochu žárlivosti, ale rozhodl jsem se, že si to vyjasníme později. Když jsme odložili Kettleinu hru stranou, stočil jsem náš hovor na Chadea samotného a na to, jak se mu vede. S úsměvem připustil, že návrat ke dvoru a do společnosti se mu zamlouvá. Hovořil - jako zřídka kdy předtím - o svém mládí. Před tím, než si při špatném zacházení s lektvarem způsobil jizvy na tváři a zahanben svým vzhledem se stáhl do ústraní jako králův nájemný vrah, vedl rozmařilý život. V posledních letech se zřejmě vrátil k životu onoho mladíka, který si tak liboval v tanci a privátních večerech s duchaplnými dámami. Byl jsem jen a jen rád a myslel jsem to převážně žertem, když jsem se ho zeptal: "Jak se to však shoduje s tvou tichou prací pro korunu, všechny ty schůzky a další kratochvíle?"

Jeho odpověď byla upřímná: "Zvládám to. A můj současný učeň je bystrý a šikovný. Nebude to trvat dlouho a budu moci všechny ty staré úkoly svěřit do mladších rukou."

Na krátký okamžik jsem pocítil žárlivost, že moje místo zaujal někdo jiný. Vzápětí jsem si ale uvědomil, jak je to ode mne pošetilé. Farseerové budou vždycky potřebovat muže, který je schopen potichu vykonávat královu spravedlnost. Já jsem prohlásil, že již více nebudu vrahem v královských službách, to ale neznamenal, že by tím tato potřeba zanikla. Snažil jsem se opět nabýt klid. "Takže ve věži stále pokračují staré známé experimenty a lekce."

Vážně přikývl. "Ano. Je to prostě tak..." Pojednou vstal ze své židle u ohně. Ze starého, opět oživlého zvyku jsme bezděčně zaujali svá někdejší místa - on seděl na židli před ohněm a já na krbových kamenech u jeho nohou. Teprve v tomto okamžiku jsem si uvědomil, jak je to divné, a podivil se, jak mi to dříve připadalo přirozené. Zakroutil jsem hlavou sám nad sebou, zatímco Chade se na stole prohraboval v sedlových vacích. Vytáhl potřísněnou čturu z tvrdé kůže. "Přinesl jsem tohle, abych ti to ukázal, a pak jsem na to při tom povídání málem zapomněl. Pamatuješ na mou fascinaci umělými ohni a dýmy a tak podobně?"

Zakoulel jsem očima. Díky jeho "fascinaci" jsme oba byli víc než jedenkrát ožehnuti. Zapudil jsem vzpomínku na poslední ukázkou jeho magie ohně: Chade způsobil, že pochodně na Buckkeepu hořely modře a prskaly — bylo to onoho večera, kdy se princ Regal neprávem prohlásil za přímého dědice farseerovské koruny. Té noci byl také zavražděn král Shrewd a já byl za to následně zatčen.

Pokud si to s tím spojil i Chade, nedal to na sobě znát. Dychtivě se vrátil k ohni s čturovou v ruce.

"Nemáš kousek papíru? Já si žádný nepřinesl."

Jeden jsem mu našel a nedůvěřivě se díval, jak bere do ruky dlouhý proužek papíru, překládá ho napodél a potom do drážky v ohybu rozvážně odklepává dávku prášku. Poté prášek opatrně založil papírem, přeložil ho ještě jednou a konec pro jistotu zakroutil. "Tak a teď se dívej!" vyzval mě dychtivě. S rozechvěním jsem přihlížel, jak vhadzuje papírek do ohně v krbu. Ale ať už to mělo udělat cokoli, vyšlehnout, zajiskřit nebo zadýmit, nestalo se nic. Papír zhnědl, vzňal se a shořel. Ucítil jsem slabý zápach síry. To bylo vše. Pozvedl jsem na Chadea tázavě obočí.

"To nebylo ono!" ohradil se rozčileně. Rychle připravil další kornoutek, ale tentokrát byl velkorysejší při odměřování dávky z malé čtury. Vložil papír do nejžhavější části ohně. Odklonil jsem se od krbu, připraven na prudkou reakci, ale opět jsme byli zklamáni. Zamnul jsem si ústa, abych zakryl úsměv při pohledu na jeho rozmrzlou tvář.

"Teď si budeš myslet, že jsem už pro to pozbyl cit!" prohlásil.

"Och, to nikdy," odvětil jsem, ale bylo těžké zakrýt veselí v hlase. Papírek, který připravil tentokrát, připomínal spíše tlustou trubičku, a když ji na koncích zakrucoval, prášek se sypal štěrbínou ven. Vstal jsem a vzdálil se od krbu, když ji hodil do plamenů. Ale jen to shořelo, stejně jako prve.

Znechuceně si odfrkl. Nakoukl do temného hrdla malé čtury, pak ji protřepal. Se zhnuseným zabručáním ji zazátkoval. "Nějak se do toho dostala vlhkost. Co se dá dělat. Tím se to všechno pokazilo." A vhodil čturu do ohně, což značilo, že je už jaksepatří našťvaný.

Když jsem usedl zpátky k ohni, vycítil jsem, jak moc je zklamaný, a pocítil jsem k tomu starci soucit. Pokusil jsem se zmírnit jeho rozčarování. "To mi připomíná, jak jsem jednou zaměnil prášek dýmidla za rozemletý prášek kořenu kopiníku. Pamatuješ na to? Oči mi pak celé hodiny slzely."

Krátce se zasmál. "Ano." Chvilí mlčel a usmíval se sám pro sebe. Věděl jsem, že se v duchu zatoulal zpět do doby, kdy jsme trávili dny spolu. Pak se předklonil a spočinul mi rukou na rameni. "Fitzi," oslovil mne

vážně a očima se zaklesl s mýma. "Já tě nikdy neoklamal, nebo ano? Byl jsem poctivý. Řekl jsem ti, čemu tě učím, už na samém začátku."

Tehdy jsem spatřil tu naběhlou jizvu mezi námi. Položil jsem dlaň na jeho stařeckou ruku. Klouby byly kostnaté, kůže tenká jako papír. Zadíval jsem se zpět do plamenů a řekl jsem mu: "Tys byl ke mně vždycky upřímný, Chade. Pokud mě někdo oklamal, byl jsem to já sám. Oba jsme sloužili našemu králi a dělali jsme, co jsme v takové pozici dělat museli. Já už se na Buckkeep nevrátím. Ale ne kvůli něčemu, co jsi udělal ty, nýbrž proto, že jsem se již stal někým jiným. Nedávám ti žádnou vinu, za nic."

Otočil jsem se a pohlédl na něj. Tvář měl velmi vážnou a já mu v očích četl to, co mi neřekl. Postrádal mne. Vyzval mne k návratu na Buckkeep mezi jinými důvody i kvůli sobě. Tehdy jsem kdesi uvnitř pocítil hojivý mír. Byl jsem stále milován, přinejmenším Chadem. Dojalo mě to a já ucítil, jak se mi sevřelo hrdlo. Snažil jsem se trochu zmírnit vážnost situace: "Nikdy jsi mi netvrdil, že když se stanu tvým učněm, budu mít poklidný, bezpečný život."

Jako na podporu mých slov náhle z mého ohně vytryskl zášleh. Kdybych nebyl tváří natočený k Chadeovi, myslím, že bych byl oslepen. Naštěstí mne ten hromový výbuch provázený zášlehem pouze ohlušil. Zasáhly mne vylétnuvší rozžhavené uhlíky a jiskry a pak oheň zahučel jako rozlícená bestie. Oba jsme vyskočili na nohy a drali se od krbu pryč. Krátce nato kupa sazí z mého zanedbaného komínu oheň v krbu z větší části uhasila. Pobíhali jsme s Chadem po místnosti, zadupávali doutnající jiskry a odkopávali kusy hořící čutory zpátky do krbu, aby se nevznítla podlaha. Dveře se rozlétly, jak do nich vrazil Nighteyes. Vpadl do místnosti, hrabaje mohutně tlapami, aby se ubrzdil ten skluz.

"Jsem v pořádku, jsem v pořádku," ujistil jsem ho a pak si uvědomil, že můj splašený jekot přehlušuje i to zvonění v uších. Když Nighteyes ucítil zápach v místnosti, znechuceně si odfrkl. Aniž se se mnou podělil o jedinou myšlenku, odkráčel opět ven do nitra noci.

Tu mě Chade poplácal po rameni. "Zháším uhlík," ujistil mě nahlas. Trvalo nám nějakou dobu, než jsme obnovili pořádek a znovu rozdělali oheň na tom správném místě. I přesto si zatáhl židli o kus dále od krbu a já už neusedl zpátky na krbové kameny. "Tohle měl ten prášek způsobit?" optal jsem se opožděně, když jsme si znovu zavdali sandsedžské brandy, abychom se zklidnili.

"Ne! Při Elových koulích, chlapče, ty si myslíš, že bych to v tvém krbu udělal schválně? Předtím se mi s tím dařily prudké zášlehy bílého světla, skoro oslepujícího. Ale tohle ten prášek způsobit neměl. Jenže přesto. Říkám si, proč to udělalo. V čem byl rozdíl? Zatraceně. Kdybych si jen vzpomněl, co jsem posledně do té čutory dával..." Zastříhal obočím a zahleděl se upřeně do plamenů, a já v tu chvíli věděl, že jeho nový učeň dostane za úkol rozlousknout, co přesně výbuch způsobilo. Nezáviděl jsem mu tu řadu experimentů, které ho teď nepochybně čekaly.

Chade strávil noc u mne v chalupě, v mé posteli, zatímco já se spokojil s Hapovou. Když jsme ale na druhý den zrána vstali, oba jsme věděli, že jeho návštěva je u konce. Náhle jako by se nebylo o čem dalším bavit a nemělo vlastně smysl o čemkoli mluvit. Vzvedmula se ve mně jakási temnota. Proč bych se měl ptát po lidech, které už nikdy neuvidím, proč by mi měl vykládat o nejnovějších politických intrikách, když na můj život neměly vůbec žádný vliv? Najedno dlouhé odpoledne a večer naše životy opět splynuly, avšak když teď svítal šedivý den, Chade se díval, jak plním své domácí povinnosti, vytahuji ze studny vodu a házím drůbeži krmení, vařím pro nás snídani a umývám nádoby. S každým okamžikem rozpačitého mlčení jako bychom se jeden druhému stále více vzdalovali. Skoro jsem si začal přát, aby nikdy nebyl přišel.

Po snídani řekl, že už musí jet, a já se ho od toho nepokoušel odradit. Slíbil jsem mu, že dostane svitek o Kettleině hře, až ho dokončím. Dal jsem mu několik velinů, které jsem napsal o dávkování při přípravě sedativních čajů, a několik kořenů, aby si vypěstoval oněch pár bylin, které jsem měl ve své zahradě a které on dosud neznal. Dal jsem mu i několik lahvíček s různě barevnými inkousty. Poznamenal, že v Buckkeepu je pro takové věci lepší odbytiště, patrně proto, aby se ještě pokusil změnit můj názor. Jen jsem přikývl a řekl, že tam možná někdy pošlu Hapa. Pak jsem osedlal jeho pěknou klisnu, dal jí uzdu a přivedl mu ji před dům. Na rozloučenou mě objal, nasedl a odjel. Díval jsem se, jak ujíždí po cestě pryč. Nighteyes po mém boku mi vsunul hlavu do dlaně.

Lituješ toho?

Lituji mnoha věcí. Ale vím, že kdybych šel s ním a udělal, co si přeje, litoval bych toho nakonec ještě víc.

Přesto jsem nebyl s to odlepit se z místa, kde jsem stál a díval se za ním. Ještě není pozdě, pokoušel jsem sám sebe. Stačí jeden výkřik a on se otočí a přijede zpátky. Zat'ál jsem čelisti a mlčel.

Nighteyes mi čumákem strčil do ruky. Pojd'. Vyrázíme si na lov. Bez chlapce, bez luku. Jen ty a já.

"To zní dobře," slyšel jsem se říkat. A tak jsme vyrazili a dokonce jsme skolili jednoho pěkného mladého králíka. Dělal mi dobře protáhnout si svaly a dokázat si, že na to pořád mám. Řekl jsem si, že ještě nejsem žádný stařec a že stejně jako Hap potřebuji vypadnout a dělat něco nového. Naučit se něčemu novému. To byl vždycky recept Patience na nudu. Když jsem se toho večera rozhlížel po své chatrči, připadla mi spíše stísnující než útulná. To, co mi před pár dny připadalo důvěrně známé a milé, se mi nyní zdálo ošuntělé a pusté. Věděl jsem, že je to způsobeno kontrastem mezi Chadeovými historkami o Buckkeepu a mým vlastním usedlým životem. Jenže neklid, jakmile se jednou probudí, je mocná věc. Snažil jsem se rozpomenout, kdy jsem naposledy spal někde jinde než ve své vlastní posteli. Vedl jsem usedlý život. Každý rok o žních jsem vyrážel na měsíc na cesty a nechal se najímat na kosení luk, sklizeň obilí nebo jako česáč jablek. Tyto peníze navíc se mi hodily. Dvakrát do roka jsem vyrážel do Howsbay, abych tam směnil své inkousty a barviva za látky na oblečení, hrnce a takové věci. V posledních dvou letech jsem tam posílal chlapce na jeho tlustém starém poníkově. Můj život se natolik ustálil ve vyjetých kolejích, že jsem si toho ani nevšiml.

Dobře. A co hodláš dělat? Nighteyes se protáhl a pak rezignovaně zívá.

Já nevím, přiznal jsem starému vlkovi. Něco jiného. Co bys řekl na to, kdybychom si trochu vyrazili do světa?

Na chvíli se stáhl do té části mysli, která patřila jen jemu. Potom se mě poněkud jízlivě zeptal: Půjdeme oba po svých, nebo po mně budeš chtít, abych po celý den držel krok s koněm?

To je upřímná otázka. A když půjdeme oba po svých?

No, když musíš, připustil zdráhavě. Ty myslíš na to místo tam v Horách, vid'?

Na to staré město? Ano.

Neoponoval mi. A vezmeme i chlapce?

Myslím, že necháme Hapa tady, aby se trochu zařídil sám. Mohlo by mu to prospět. A někdo se musí starat o drůbež.

Takže asi nepůjdeme dříve, než se hoch vrátí, že ne?

Kývl jsem, že ne. Říkal jsem si, jestli jsem se dočista nepomátl na rozumu.

Říkal jsem si, jestli se vůbec někdy vrátíme zpátky.

2 Starling

Starling Birdsong, pěvkyně královny Kettricken, zavdala podnět k tolika písním, kolik jich sama složila. Proslula jako společnice královny Kettricken na její výpravě k Elderlingům s cílem zajistit jejich pomoc ve válce proti rudým lodím a svoje služby trůnu Farseerů poskytovala i v následujících desetiletích během obnovy Šesti vévodství. Se svým darem být v jakékoli společnosti jako doma byla pro královnu nepostradatelná v oněch neklidných letech, které následovaly po Očistě Bucku. Pěvkyni byly svěřovány nejenom smlouvy a ujednání mezi šlechtici, ale i nabídky amnestie pro lupičské bandy a rodiny pašeráků. Sama o těchto svých misích složila spoustu písní, ale současně je jisté, že vyvíjela i další aktivity, podnikané v tajnosti pro farseerovskou vládu, a ty byly příliš delikátní na to, aby se mohly stát předmětem zbasnění.

Starling měla Hapa u sebe po celé dva měsíce. Jeho delší nepřítomnost u mne nejdřív vyvolala pobavení, jež ale záhy přešlo v podráždění a poté v zlost. Zlost jsem měl především sám na sebe. Neuvědomoval jsem si, jak moc jsem se stal závislým na chlapcově silném hřbetě, dokud jsem nemusel ohnout svůj vlastní při plnění úkolů, které jsem již dávno svěřil jemu. Ale nebyly to jen chlapcovy každodenní povinnosti, které jsem vykonával během dalšího měsíce jeho nepřítomnosti. Chadeova návštěva ve mně cosi probudila. Neuměl jsem to pojmenovat, ale bylo to jako démon, který ve mně hlodal a ukazoval mi na četných maličkostech, jak je můj malý statek zchátralý. Mír mého izolovaného domova mi najednou připadal jako zahálčivé sebeuspokojení. Nebyl to už rok, co jsem strčil kámen pod sedající schodek na

verandu a neslíbil si, že to později opravím? Ne, byl to už spíše rok a půl.

Schodek jsem dal do pořádku a potom jsem vykydal hnůj z kurníku, poté ho vydrhl vodou s louhem a posypal podlahu čerstvým rákosím. Spravil jsem děravou střechu nad dílnou a konečně vyřízl do stěny díru a zasadil do ní okno z namaštěné kůže, jak jsem si to sliboval už dva roky. V chatrči jsem provedl důkladný jarní úklid, jaký už roky nepoznala. Uřízl jsem nalomenou větev z jasanu a opatrně ji spustil na zem skrze střechu čerstvě vyčištěného kurníku. Potom jsem střechu kurníku zase zadělal. Právě jsem to dokončoval, když tu mi Nigteyes oznámil, že slyší koně. Slezl jsem dolů, vzal si košili a šel si stoupnout před dům, abych přivítal Starling a Hapa jedoucí vzhůru po cestě.

Nevím, jestli to bylo delším odloučením, nebo mým čerstvě zasetým neklidem, ale pojednou jsem se na Hapa a Starling díval, jako by byli cizinci. Nebylo to jen novým úbořem, který měl Hap na sobě, ačkoli zdůrazňoval jeho dlouhé nohy a dělal mu širší ramena. Na starém tlustém poníkovi vypadal komicky, což si určitě uvědomoval i on. Poník se pro dospívajícího mladíka nehodil, stejně jako dětská postel v chatrči a můj usedlý životní styl. Pojednou mi došlo, že po něm nemůžu chtít, aby zůstal doma a dohlížel na slepice, zatímco já si vyrazím na cesty. Kdybych ho v brzké době neposlal z domu, ať se sám poohlédne po štěstí, ona mírná nespokojenost, kterou jsem pozoroval v jeho barevně odlišných očích a která souvisela s jeho návratem domů, by záhy přerostla v trpké životní zklamání. Hap mi byl až dosud dobrým společníkem, tento nalezenec, jehož jsem se ujal, mne zřejmě zachránil stejně, jako já zachránil jeho. Bylo by pro mne mnohem lepší poslat tohoto mladíka do světa, dokud se stále máme rádi, než čekat, až se pro jeho mladá ramena stanu přítěží.

Nejenom Hap se v mých očích změnil. Starling byla energická jako vždycky a usmívala se, když přehoupala nohu přes hřbet koně a sklouzla z něho na zem. Ale když ke mně kráčela se široce rozpráhlyma rukama, aby mě objala, uvědomil jsem si, jak málo toho vím o jejím současném životě. Pohlédl jsem do jejích veselých temných očí a poprvé si všiml, že se jí v koutcích začínají dělat vějířky vrásek. Oblékala se teď vybraněji, jezdila na lepších koních a nosila dražší šperky. Dnes měla husté vlasy sepnuté masivní stříbrnou sponkou. Bylo vidět, že se jí daří. Tříkrát nebo čtyřikrát do roka se u mě stavovala, několik dní u mě pobyla a obrátila můj poklidný život vzhůru nohama svými historkami a písněmi. Zatímco tu byla, trvala na tom, aby se jídlo kořenilo podle její chuti, své věci měla rozházené po stolech a na podlaze, a když jsem byl unavený, má postel již nebyla místem, kam bych se odebral k odpočinku. Ve dnech, které bezprostředně následovaly po jejím odjezdu, jsem v duchu vídal obraz venkovské cesty, nad níž ztěžka visí prach po odjezdu karavany loutkářů. Měl jsem z toho pocit, že se dusím a že špatně vidím, dokud jsem se opět nevrátil ke svému jednotvárnému životu.

I já ji objal a z jejích vlasů ucítil prach a vůni parfému. Odstoupila ode mne, zahleděla se mi do tváře a ihned se zeptala: "Co se děje? Něco se s tebou stalo."

Smutně jsem se usmál. "Povím ti to později," slíbil jsem jí a oba jsme věděli, že to bude při jednom z našich pozdně nočních rozhovorů.

"Běž se umýt," souhlasila. "Smrdíš jako můj kůň." Trochu do mě strčila a já kousek popošel, abych se přivítal s Hapem.

"No tak, chlapče, jaké to bylo? Žil Buckkeep o jarních slavnostech historkami Starling?"

"Bylo to hezké," řekl nestranně. Jednou se na mě zpřímá podíval a jeho nestejně oči, jedno hnědé, druhé modré, byly plné utrpení.

"Hape?" spustil jsem ustaraně, ale on ucukl rameny dřív, než jsem se ho stačil dotknout.

Vykročil ode mě pryč, ale potom asi zalitoval toho, jak nevrle se se mnou přivítal, protože zaskuhral:

"Jdu se umýt k potoku. Jsem z té cesty celý zaprášený."

Běž s ním. Nevím, co se děje, ale potřebuje přítele.

Nejlépe takového, který mu nemůže klást otázky, souhlasil Nigteyes. S hlavou sklopenou a ocasem nataženým se vydal za chlapcem. Svým způsobem měl Hapa rád stejně jako já a rovněž tak se podílel na jeho výchově.

Když byli z dohledu, otočil jsem se opět ke Starling. "Nevíš, co to mělo být?"

Jen pokrčila rameny a zkrivila rty do úsměvu. "Je mu patnáct. Má snad nevrlost v tomto věku nějaký důvod? Nedělej si s tím starosti. Může to být cokoli: nějaká dívka, která ho na jarních slavnostech nepolíbila, nebo ta, která ho políbila.

Odjezd z Buckkeepu nebo návrat domů. Nebo třeba špatná klobása, kterou měl dnes k snídani. Nech ho být. Bude zase v pořádku."

Pohlédl jsem za ním, zrovna když s vlkem zmizeli mezi stromy. "Možná mám na ten věk trochu odlišné vzpomínky než ty," konstatoval jsem.

Mezitím, co Starling šla dovnitř, postaral jsem se jí o koně a o poníka Clovera. Přitom jsem přemítal o tom, že Burrich by mi bez ohledu na mou náladu nařídil postarat se před odchodem o koně. No co, já nejsem Burrich, řekl jsem si. Přemýšlel jsem, jestli tutéž disciplínu, jako na mě, uplatňuje i na Nettle, Chivalryho a Nima, a pak jsem zalitoval, že jsem se Chadea nevyptal na jména zbytku jeho dětí. A v době, kdy už koně byli zaopatření, jsem si přál, aby Chade nikdy nebyl přišel. S jeho návštěvou se vydralo na povrch příliš mnoho starých vzpomínek. Rezolutně jsem je zase zapudil. Patnáct let staré kosti, řekl by mi vlk. Na chvíli jsem se s ním v mysli spojil. Hap si právě nacákal vodu na obličej a vykročil do lesa, přitom si cosi mumlal a šel tak neopatrně, že neměl šanci spatřit nějakou zvěř. Vzdychl jsem nad chlapcem i nad vlkem a šel do chalupy.

Starling tu mezitím vysypala obsah svých sedlových vaků na stůl. Na prahu se povalovaly její odhozené boty, přes židli visel její plášť. Kotlík nad ohněm zrovna začínal bublat. Starling stála na stoličce u kredence. Když jsem vešel, nastrčila mi pod nos malou keramickou dózu. "Je ten čaj ještě dobrý? Je divně cítit."

"Je vynikající, když už mě bolest přinutí ho pozřít. Pojď odsud dolů." Vzal jsem ji rukama okolo pasu a s lehkostí ji nadzvedl, ačkoli ve staré jizvě na zádech mi bolestivě cuklo, když jsem ji stavěl na podlahu.

"Posaď se. Já ten čaj udělám. Vykládej mi raději o jarních slavnostech."

A tak Starling spustila, zatímco já rachotil s šálky, krájel plátky chleba a dával zahřívát dušeného králíka. Byl jsem už zvyklý na to, že si vyslechnu její historky z Buckkeepu: mluvila o pěvcích a jejich vystoupeních, dobrých či mizerných, klevetila o lordech či paničkách, které jsem nikdy neznal, a odsuzovala nebo chválila jídlo ze stolů různých šlechticů, u nichž byla hostem. Každý příběh podávala s vtipem a já se smál nebo kroutil hlavou, kde to bylo třeba, aniž bych někdy pocítil záchrť bolesti, kterou ve mně probudil Chade. Asi to bylo tím, že on mluvil o lidech, které jsme oba znali a milovali, a podával své příběhy z oné intimní perspektivy. Nebyl to samotný Buckkeep nebo městský život, po čemž jsem prahnul, ale dny mého dětství a přátelé, jež jsem kdysi znal. V tom ohledu jsem byl mimo nebezpečí, nebylo totiž možné se do oněch dob vrátit. Jen málo z těch lidí vědělo, že jsem stále naživu, a tak jsem si to taky přál. Také jsem to Starling řekl: "Občas mě tvé historky chytanou za srdce a já si přeji, abych se zase mohl vrátit na Buckkeep. Ale ten svět je pro mne teď už uzavřený."

Zamračila se na mě: "Nechápu proč."

Hlasitě jsem se zasmál: "Myslíš, že by lidé nebyli překvapeni, kdyby mě viděli živého?"

Natrčila hlavu a upřímně se na mě zadívala. "Myslím, že by bylo jen málo těch, i mezi tvými starými přáteli, kteří by tě poznali. Většina si tě pamatuje jako nezjizveného mladíka. Ten zlomený nos, ta jizva ve tváři, i jen ten bílý pramen ve vlasech by sám o sobě mohl být dobrým maskováním. Tehdy ses oblékal jako syn prince, teď nosíš oděv rolníka. Tehdy ses pohyboval s elegancí válečníka. A teď, inu, někdy zrána nebo za chladného dne se pohybuješ s opatrností starce." Lítostivě zakroutila hlavou a dodala: "Vůbec se nestaráš o to, jak vypadáš, a ani léta k tobě nebyla laskavá. Mohl by sis klidně přičíst pět nebo deset let a nikdo by o tom nepochyboval."

Tak nepokryté zhodnocení mé osoby z úst mé milenky mě zabořilo. "Aha, dobře, že to vím," odvětil jsem hořce. Sundal jsem kotlík z ohně, vyhýbaje se přitom jejímu pohledu.

Má slova a tón si vyložila mylně: "Ano. A když vezmeš v úvahu, že lidé vidí to, co vidět chtějí, a že tebe vidět naživu nechťejí... myslím, že bys to mohl zkusit. Takže ty uvažuješ o návratu na Buckkeep?"

"Ne." Sám jsem slyšel, jak je to slovo strohé, ale nenapadalo mě nic, co bych k němu dodal. Nezdálo se, že by ji to naštvalo.

"Škoda. O tolik věcí přicházíš, když tu žiješ takhle sám." A okamžitě se pustila do líčení tanečních bálů pořádaných na jarních slavnostech. Navzdory své trpké náladě jsem se musel usmívat, když vykládala, jak Chadea požádala o tanec mladá obdivovatelka ve věku šestnácti let. Měla pravdu. Jak rád bych tam byl také.

Když jsem pro nás pro všechny připravoval jídlo, přistihl jsem se, že se v duchu trýzním starým známým

"co kdyby". Co kdybych se tehdy mohl vrátit na Buckkeep spolu s královnou a Starling? Co kdybych se byl vrátil domů k Molly a našemu dítěti? A jako vždycky, ať jsem se to snažil překroutit sebevíc, tyhle úvahy skončily katastrofou. Kdybych se byl vrátil na Buckkeep, živý, když si všichni mysleli, že jsem byl popraven za praktikování Moudrosti, byl bych přivodil jen rozkol v době, kdy se Kettricken pokoušela zemi sjednotit. Jistě by se byla našla nějaká frakce, která by se postavila za mě a proti ní, protože jakkoli jsem byl bastard, byl jsem pokrevně Farseer, zatímco ona vládla jen díky sňatku s již nežijícím Veritym. A ještě silnější frakce by požadovala moji opětou popravu, tentokrát důkladnější.

A kdybych se byl vrátil k Molly a dítěti, kdybych byl přišel, abych ji unesl a ona byla opět mou? Myslím, že to bych mohl, kdyby mi ale nezáleželo na nikom jiném než na sobě. Ona i Burrich mě oba pokládali za mrtvého. Ona, která mi dříve byla ženou ve všem jen ne jménem, a on, který mě vychoval a býval mým přítelem, se uchýlili jeden ke druhému. On se jí staral o střechu nad hlavou a dohlížel, aby měla co na sebe a do úst, zatímco v jejím lůně vyrůstalo moje dítě. Vlastníma rukama přivedl mého bastarda na svět. Spolu pak chránili Nettle před Regálovými muži. Burrich prohlásil ženu i dítě za svoje, nejen aby je chránil, ale také aby je miloval. Byl bych se mohl za nimi vydat, aby si sami před sebou připadli jako zrádci. Mohl jsem jejich vztah zostudit. Burrich by mi Nettle a Molly nechal. Jeho silný smysl pro čest by mu ani nedovolil jinak. A pak už bych si mohl navždy říkat, zda mě s ním nesrovnává, jestli láska, kterou mezi sebou měli, nebyla silnější a čestnější než..."

"Připaluje se ti jídlo," podotkla rozmrzele Starling.

Měla pravdu. Naservíroval jsem jídlo z hrnce do misek a pak usedl ke stolu za ní. Veškerou minulost, tu skutečnou i imaginární, jsem odvrhl stranou. Nepotřeboval jsem na ně myslet. Mou mysl teď zaměstnávala Starling. Jak bylo našim zvykem, já byl posluchačem a ona vypravěčkou příběhů. Spustila dlouhou historku o nějaké nafoukané pěvkyni na jarních slavnostech, která si nejen troufla zazpívat jednu z jejích písní, kde pozměnila jen asi verš či dva, ale pak si ještě dělala nárok na její autorství. Při řeči Starling mávala chlebem v ruce a málem se jí podařilo vtáhnout mne do svého příběhu. Jenomže mně se pořád vtíraly vlastní vzpomínky na jarní slavnosti. Cožpak jsem pozbyl veškerou spokojenost s oním prostým životem, který jsem si tu vybudoval? Chlapec a vlk mi stačili po mnoho let. Co mě to teď hnětlo?

Odsud jsem přešel k další nepříjemné myšlence. Kde je Hap? Navařil jsem čaj pro tři a naporcoval jídlo rovněž pro tři. Hap vždycky dychtil po nějakém úkolu nebo pochůzce. Bylo znepokojivé, že se nedokázal přenést přes svou špatnou náladu a přijít za námi. Zatímco Starling mluvila, přistihl jsem se, že očima co chvíli zabloudím k jeho nedotčené misce s dušeným. Přistihla mě při tom.

"Neboj se o něj," řekla skoro jízlivě. "Je to chlapec, víš, jak bývají trucovití. Až bude mít pořádný hlad, zcela určitě přijde."

Nebo taky zničí krásnou dobrou rybu, až ji spálí nad ohněm. Vlkova myšlenka přišla v odpověď na můj dotaz vyslaný k němu na vlnách Moudrosti. Byli dole u potoka. Hap si z klacku zhotovil provizorní oštěp a vlk se prostě vrhl do vody, aby lovil podél podemletých břehů. Když pak připlulo hejno ryb, nebyl pro něj problém jednu tam uvěznit, vrazit hlavu pod vodu a lapit ji do čelistí. Ze studené vody ho rozbolely klouby, ale u chlapcova ohně se jistě brzy ohřeje. Byli v pořádku. Neboj se.

Byla to zbytečná rada, ale já předstíral, že jsem si ji vzal k srdci. Dojedli jsme a já odklidil ze stolu nádoby. Zatímco jsem poklízěl, Starling seděla na krbových kamenech u večerního ohně a drnkala na harfu, až náhodné tóny přešly ve starou píseň o mlynářové dceři. Když jsem dal všechno do pořádku, připojil jsem se k ní se dvěma pohárky sandsedžské brandy pro nás pro oba. Já seděl na židli, ona na podlaze u ohně. Opírala se mi zády o kolena a hrála. Sledoval jsem její ruce na strunách a přitom si všiml, jak jsou zkroucené v místě, kde byly kdysi zlomené. Vzal jsem to jako výstrahu pro sebe. Když píseň končila, naklonil jsem se a políbil ji. Ona mi vyšla polibkem vstříc, odložila harfu stranou a pak se ke mně dlouze přisála.

Poté vstala, vzala mě za ruce a vytáhla mě do stoje. Když jsem šel za ní do ložnice, poznamenala: "Dnes večer jsi nějaký zamyšlený."

Trochu jsem zabručel na souhlas. Kdybych jí řekl, že předtím ranila mé city, vypadalo by to jako dětinské kňourání. Chtěl jsem snad, aby mi lhala, aby mi řekla, že jsem stále mladý a hezký, když to tak očividně nebylo? Čas se na mně prostě podepsal. To bylo vše a dalo se to taky čekat. I přesto za mnou

Starling pořád chodila. Celé ty roky se stále vracela za mnou a ke mně do postele. To přece o něčem svědčilo.

"Nechtěl jsi mi o něčem říci?" naléhala.

"Až později," řekl jsem. Minulost se po mně sápla, jenže já její lačné prsty od sebe odtrhl, odhodlám ponořit se zcela do přítomnosti. Tento život nebyl zas tak špatný. Byl prostý a ničím nezatížený, bezkonfliktní. Nebyl to život, o kterém jsem vždycky snil? Život, kde jsem konal rozhodnutí sám za sebe? A nebyl jsem sám, to tedy ne. Měl jsem Nighteyese a Hapa, a Starling, když za mnou přišla. Rozvázal jsem jí vestu a pak blůzu, abych jí obnažil ňadra, zatímco ona mi rozepínala košili. Objala mne a otřela se o mne s nestydatou rozkoší předoucí kočky. Přitiskl jsem ji k sobě a sklopil tvář, abych ji políbil shora na hlavu. Také tohle bylo prosté a díky tomu o to sladší. Má čerstvě nacpaná matrace byla hluboká, měkká a voňavá, jako luční tráva s bylinami, která byla uvnitř. Svalili jsme se na ni. Na nějakou dobu jsem úplně přestal myslet, mezitím co jsem se snažil přesvědčit Starling i sebe, že navzdory svému vzhledu jsem stále mladý muž.

Chvíli nato už jsem se vznášel na pomezí spánku. Občas si myslím, že toto místo na hranici bdělosti a spánku nabízí více odpočinku než spánek skutečný. Mysl bloumá v pološeru mezi oběma stavy a nachází pravdy, jež jsou zastřené denním světlem stejně tak jako sny. Na tom místě prodlévají věci, jež nejsme připraveni snést, a trpělivě čekají, až se v nestřeženém okamžiku dostaneme do tohoto rozpoložení myslí. Procítl jsem. Oči jsem měl otevřené a studoval jimi detaily své zešeřelé místnosti, než jsem si uvědomil, že spánek je ten tam. Na hrudi mi spočívala přehozená paže Starling. Ve spánku z nás odkopala pokrývky. Noc zakryla její bezstarostnou nahotu, halíc ji svými stíny. Tiše jsem ležel a naslouchal jejímu dechu a nasával její sladkou vůni mísící se s parfémem, říká si, co mě asi probudilo. Nebyl jsem si jist co, ale ani jsem nemohl zavřít znovu oči. Vyklouzl jsem zpod její paže a sklonil se vedle postele. Ve tmě jsem zašmátral po odhozené košili a kamaších.

Doutnající uhlíky v krbu jen zdráhavě osvětlovaly hlavní místnost, ale já se tu nezdržel. Otevřel jsem dveře a bosý vykročil do vlahé jarní noci. Chvíli jsem jen tiše stál, aby oči uvykly tmě, a pak jsem se vydal od chalupy a od zahrady dolů k břehu potoka. Pod nohama jsem vnímal studené a ušlapané bláto, jak jsem touhle cestou denně chodil pro vodu. Stromy nad hlavou se proplétaly svými korunami, nesvítíl ani žádný měsíc, avšak mé nohy a nos znaly tu cestu stejně dobře jako mé oči. Stačilo jen řídit se Moudrostí, která mě vedla k mému vlkovi. Brzy jsem zahlédl oranžovou záři Hapova pohasínajícího ohně a ucítil stále přítomnou vůni pečené ryby.

Spali u ohně, vlk stočený do klubíčka a Hap ovinutý kolem něho, ruku položenou kolem Nighteyesova krku. Jak jsem se blížil, Nighteyes otevřel oči, ale nepohnul se. Říkal jsem ti, neboj se.

Já se nebojím. Jsem prostě tady. Hap zanechal u ohně pár klaciků. Přiložil jsem je na uhlíky. Seděl jsem a díval se do ohně, jak je olizuje. S teplem přibýlo i světla. Věděl jsem, že chlapec je vzhůru. Člověk nemůže vyrůstat ve společnosti vlka, aniž by pochytil něco z jeho ostražitosti. Čekal jsem.

"Nejsi to ty. Zkrátka a dobře, nejsi to jen ty."

Nepodíval jsem se na něj, ani když promluvil. Některé věci je lepší říkat do tmy. Čekal jsem. Ticho může položit všechny otázky, zatímco jazyk má sklony položit jen špatnou.

"Musím to vědět," vybuchl najednou. Srdce se mi sevřelo v předtuše otázky, jež měla přijít. V koutku duše jsem se vždycky děsil, že mi ji jednou položí. Neměl jsem ho pouštět na jarní slavnosti, pomyslel jsem si rozrušeně. Kdybych ho byl nechal tady, mé tajemství by nikdy nebylo ohroženo.

Nepoložil mi však tuhle otázku.

"Ty jsi nevěděl, že Starling je vdaná?"

Tehdy jsem na něj pohlédl a můj výraz musel odpovědět za mě. Soucitně zavřel oči. "Odpusť," řekl, "měl jsem vědět, že to nevíš. Měl jsem přijít na lepší způsob, jak ti to říci."

A ta prostá útěcha od ženy, jež mi přišla do náruče, když chtěla, neboť si přála být se mnou, a ty sladké večery plné příběhů a hudby u ohně a její tmavé veselé oči hledící do mých —jak byly pojednou provinilé, klamné a zálučné! Byl jsem pošetilý jako vždycky předtím, ne, byl jsem ještě hloupější, neboť co je u chlapce lehkověrností, to se u muže rovná pošetilosti. Vdaná. Starling, a vdaná. Myslela si, že si ji nikdy nikdo nebude chtít vzít, protože byla neplodná. Řekla mi kdysi, - že musí se svými písněmi prorazit, protože se nikdy nenajde muž, který by se o ni postaral, nebudou žádné děti, které by o ni ve stáří

pečovaly. Když mi tyhle věci říkala, pravděpodobně věřila, že je to pravda. Má pošetilost spočívala v domnění, že pravda se nikdy nezmění.

Nighteyes vstal a toporně se protáhl. Nyní přišel a lehl si vedle mne. Spočinul mi hlavou na koleně. Já to nechápu. Ty jsi nemocný?

Ne. Jen hloupý.

Ach. Takže nic nového. No co, zatím jsi na to neumřel.

Ale občas to bylo o vlásek. Nadechl jsem se. "Řekni mi o tom." Nechtěl jsem to slyšet, ale věděl jsem, že mi to říci musí. Raději ať to máme za sebou.

Hap s povzdechem přistoupil blíž a sedl si z druhé strany po bok Nighteyese. Zvedl ze země vedle sebe větvičku a prohrábl jí oheň. "Myslím, že nechtěla, abych to zjistil. Její manžel nežije V Buckkeepu.

Přicestoval, aby ji překvapil, aby s ní strávil jarní slavnosti." Zatímco mluvil, větvička se vznášela. Hodil ji na oheň. Potom bezděčně zabloudil prsty do Nighteyesova kožichu, aby ho počechral.

Vybavil jsem si nějakého starého počestného farmáře, možná už s odrostlými dětmi z dřívějšího manželství, který se v pozdních letech svého života oženil s pěvkyní. Takže on ji miloval, když za ní podnikl výlet až na Buckkeep, aby ji překvapil. Jarní slavnosti tradičně patřily milencům, ať starým, či mladým.

"Jmenuje se Dewin," pokračoval Hap. "A je nějak spřízněný s princem Dutifulem. Vzdálený bratranec nebo něco takového. Je to vysoký muž, vždy nádherně ustrojený. Nosí plášť, dvakrát tak velký, než je zapotřebí, lemovaný kožešinou. A na obou zápěstích stříbro. Je to taky silák. Na tanečním bále vyzvedl Starling do výše a zatočil se s ní kolem dokola, a všichni lidé stáli stranou a dívali se na ně." Zatímco mluvil, díval se mi do tváře. Myslím, že mé viditelné zděšení ho uklidnilo. "Měl jsem vědět, že to nevíš. Ty bys přece nenasadil parohy takovému grandovi."

"Nenasadil bych parohy žádnému muži," vypravil jsem ze sebe. "Nikdy ne vědomě."

Vzdychl, jako by se mu ulevilo. "Tak jsi mě to vždycky učil." A ve své chlapecké upřímnosti se okamžitě vrátil k tomu, jak ho to vyvedlo z míry. "Rozrušilo mě to, když jsem viděl, jak se líbají. Kromě tebe a Starling se takhle přede mou ještě nikoho nelíbal. Myslel jsem, že tě zrazuje, a pak, když jsem slyšel, že se představil jako její manžel. ..." Natrčil hlavu a zahleděl se na mě. "Vážně to ranilo mé city. Tehdy jsem si pomyslel, že to víš a že je ti to jedno. Myslel jsem, že všechny ty roky jsi mě možná učil jednu věc, a dělal druhou. Říkal jsem si, jestli mě máš za takového hlupáka a myslíš si, že to nikdy nezjistím, jestli se tomu se Starling na můj úkor smějete, jako by to byl vtip, že jsem tak hloupý. A tak se to v mé mysli nafouklo, až jsem začal zpochybňovat všechno, co jsi mě kdy o čemkoliv učil." Zahleděl se zpátky do ohně. "Bylo to strašné, připadat si takhle zrazený."

Byl jsem rád, že se s tím vypořádal takhle. Mnohem lepší, že se zamýšlí nad tím, co to znamená pro něj, než nad tím, jak to může ranit mne. Jen ať sleduje své úvahy tam, kam ho zavedou. Má vlastní mysl se ubírala jiným směrem, skřípajíc jako starý povoz vytažený na jaře z kůlny, aby mohl být znovu promazán. Vzpíral jsem se tomu otáčení kol, které mě vedlo k nevyhnutelnému závěru. Starling byla vdaná. Proč ne? Neměla co ztratit a získat mohla vše. Pohodlný domov s velkorysým manželem, nepochybně i nějaký nižší titul, bohatství a zabezpečení na stáří, a on rozkošnou a okouzlující ženu, oslavovanou pěvkyní, aby se mohl slunit v odrazu její slávy a libovat si v závisti ostatních mužů.

A když ji manžel unavil, mohla se vydat na cestu, jako to pěvci vždycky dělají, a užít si se mnou s tím, že žádný z nás dvou se to nikdy nedozví. Žádný z nás dvou? A jak jsem mohl předpokládat, že jsme jen dva?

"To sis myslel, že jsi jediný, s kým spala?"

Přímočarý mládenec, tenhle Hap. Říkal jsem si, jaké asi kladl otázky Starling cestou domů.

"Řekněme, že jsem o tom nikdy nepřemýšlel," připustil jsem. S tolika věcmi se dá žít, když na ně příliš nemyslíte. Myslím, že jsem věděl, že se Starling dává i ostatním mužům. Byla to pěvkyně, ty takové věci dělají. A tak jsem si svůj styk s ní sám před sebou omluvil, a nepřímě i před Hapem. Ona o tom nikdy nemluvila, já se nikdy neptal a její ostatní milenci byli hypotetickými bytostmi, bez tváří a bez těl. Ale určitě to nebyli manželé. Ona mu byla zaslíbená a on jí. To bylo pro mě něco jiného.

"Co teď budeš dělat?"

Skvělá otázka. Taková, kterou jsem z opatrnosti nezvažoval. "Nejsem si jist," zalhal jsem.

"Starling říkala, že to není moje věc, že to takhle nikoho nebolí. Povídala, že když ti to řeknu, já budu ten krutý, kdo tě raní, a ne ona. Říkala, že si vždycky dávala pozor, aby tě neranila, protože sis v životě vytrpěl už dost bolesti. A když jsem řekl, že máš právo to vědět, odvětila, že máš větší právo to nevědět."

Ty její mazané řeči. Nenechala mu žádný prostor, aby pocítil, že je v právu on. Hap se teď na mě podíval, jeho nesourodé oči byly věrné jako oči psi, a čekal, až nad ním vynesu rozsudek. Řekl jsem mu pravdu. "Raději bych se dozvěděl pravdu od tebe, než aby ses díval, jak jsem podváděn."

"Takže jsem tě ranil?"

Zavrtěl jsem pomalu hlavou. "Já ranil sám sebe, chlapče." A byla to pravda. Ze mě nikdy pěvec nebude, neměl jsem právo chovat se jako pěvci. Ti, kdo si vydělávají na živobytí prsty a jazyky, mají tvrdší srdce než my ostatní, řekl bych. "To spíš hodný rosomák než věrná pěvkyně," povídá se. Napadlo mě, jestli se tím řídí i manžel Starling.

"Myslel jsem, že se budeš hněvat. Varovala mě, že se můžeš rozčilit tak, že jí něco uděláš."

"A tys jí věřil?" To mě zabolelo stejně ostře jako to odhalení.

Rychle se nadechl, potom opět zaváhal, načež vyhrkl: "Ty jsi výbušný člověk. A já nikdy neměl na srdci nic, co by tě mohlo ranit. Něco, po čem by sis mohl připadat hloupě."

Chápavý hoch. Chápavější, než jsem si myslel. "Já mám vztek, Hape. Mám vztek sám na sebe."

Zahleděl se do ohně. "Připadám si sobecký, neboť se teď cítím lip."

"Jsem rád, že se cítíš lip. Jsem rád, že je to mezi námi zase dobré. A teď. Pusť to všechno z hlavy a pověz mi o jarních slavnostech. Jaký na tebe udělalo dojem město Buckkeep?"

A tak Hap spustil a já naslouchal. Viděl Buckkeep a jarní slavnosti chlapeckýma očima, a zatímco mluvil, já si uvědomil, jak moc se hrad a město změnilo od doby, co jsem tam žil já. Podle jeho líčení jsem poznal, že se město hodně rozrostlo, vydobylo si stavební plochy nejen v drsných útesech nad sebou, ale expandovalo též na kůly ve vodě. Popisoval mi plovoucí krčmy a obchodní střediska. Mluvil i o kupcích z Bingtownu a ostrovů za ním, a taky o těch, kteří připlouvali z Ostrovů. Město Buckkeep si jako obchodní přístav upevnilo pozici. Když mluvil o Velkém sále na Buckkeepu a o pokoji, kde přebývala jako host Starling, poznal jsem, že i na hradě se hodně změnilo. Rozprávěl o kobercích a fontánách, skvostných závěsech na každé zdi a polstrovaných židlích a třpytivých lustrech. Jeho líčení mi připomnělo spíše Regalovo honosné panství v Tradefordu nežli drsnou pevnost, kterou jsem kdysi zval svým domovem. Vycítil jsem za tím Chadeův vliv stejně jako Kettrickenin. Starý vrahoun si v pěkných věcech vždycky liboval, o komfortu nemluvě. Již jsem se však rozhodl, že se na Buckkeep nevrátím. Proč by tedy mělo být tak skličující zjištění, že strohá pevnost z černého kamene už více neexistuje?

Hap měl v zásobě i další historky, o městech, jimiž cestou na Buckkeep a zpátky projížděli. A při jedné z nich mě zamrazilo v břiše. "Jednoho rána v Hardin's Spit jsem se vyděl až k smrti," začal, ale já ten název neznal. Matně jsem věděl, že spousta lidí, kteří za války s rudými loděmi uprchli z pobřeží, se vrátila, aby zde zbudovala nová města, a to ne vždy z popela těch starých. Přikývl jsem, jako bych to místo znal. Možná, když jsem tudy naposled projížděl, bylo to jen pár domků těsně u silnice. Zatímco mluvil, měl Hap oči dokořán, a já věděl, že pro tuto chvíli dočista zapomněl na klamání, jehož se dopouštěla Starling.

"Stalo se to při cestě na jarní slavnosti. Strávili jsme noc v tamním hostinci, Starling tam zpívala za večeri a nocleh, a všichni tam byli tak laskaví a tak hezky s námi mluvili, že jsem si myslel, jaké je Hardin's Spit nádherné místo. Když Starling nezpívala, ve společenské místnosti jsem zaslechl rozčilený hovor o jedné ženě z Moudrých, jež byla dopadena za to, že očarovala krávy, aby neplodily, ale příliš jsem tomu nevěnoval pozornost. Prostě to vypadalo, že muži mluví moc nahlas, neboť si přihnuli víc piva. Dostali jsme v hostinci pokoj v patře. Vzbudil jsem se časně zrána, na Starling až příliš časně, ale již jsem nemohl spát. A tak jsem seděl u okna a pozoroval lidi dole v ulicích, jak chodí sem a tam. Venku na náměstí se začali shromažďovat lidé. Myslel jsem, že se chystají na trh nebo jarní jarmark. Ale pak tam přitáhli nějakou ženu, celou potlučenou a zkrvavenou. Přivázali ji k pranýři a já si myslel, že ji budou mrskat. Potom jsem si všiml, že někteří ze shromážděných si přinesli koše plné kamení. Vzbudil jsem Starling a zeptal se, co to má být, ale ona mi přikázala, ať jsem zticha, že žádný z nás s tím nemůže nic dělat. Řekla mi, ať jdu od okna dál, ale já nešel. Nemohl jsem. Nemohl jsem uvěřit, že by k tomu mohlo dojít, pořád

jsem si myslel, že někdo přijde a celé jim to zarazí. Tome, ona tam byla uvázaná, bezmocná. Předstoupil muž a četl z nějakého svitku. Pak ustoupil dozadu a oni ji začali kamenovat."

Došla mu řeč. Věděl, že ve vesnicích platí tvrdé tresty pro zloděje koní a vrahy. Slýchal o mrskání a věšení. Ale nikdy tomu nemusel přihlížet. V nastalém tichu bylo slyšet, jak naprázdno polyká. Po těle mi přešel mráz. Nighteyes zakňoural a já na něm spočinul rukou.

Mohl jsi to klidně být ty.

Já vím.

Hap se zhluboka nadechl. "Myslel jsem, že bych tam měl jít, že by s tím měl někdo něco udělat, ale měl jsem moc velký strach. Styděl jsem se za to, že mám takový strach, jenže nedokázal jsem se hnout. Jenom jsem tam stál a díval se, jak ji zasahují kameny. A ona se snažila krýt si rukama hlavu. Udělalo se mi špatně. Pak jsem uslyšel zvuk, jaký jsem nikdy předtím neslyšel, jako kdyby se vzduchem řinula řeka. Ranní nebe se zatáhlo, jako by se hnaly bouřkové mraky, ale nefoukal žádný vítr. Byly to vrány, Tome, učiněná záplava černých ptáků. Nikdy jsem jich tolik neviděl, krákal a vrískaly, jako když objeví nějakého orla či sokola a vyrazí za ním, aby ho zaplašily. Jenže ony neletěly za orlem. Vzlétly z kopců za městem a zaplavily nebe, jako černá pokrývka visící na šňůře na prádlo. Pak se zčistajasna vrhly střemhlav na dav a zběsile krákal. Viděl jsem, jak jedna z nich přistála nějaké ženě na ruce a zobákem jí klovala do očí. Lidé se rozbíhali do všech stran, křičeli a oháněli se po ptácích. Vyplašili přitom spřežení a koně zjančili a vlekli povoz přes dav. Všichni křičeli jako pominutí. I Starling vstala a přišla k oknu. Záhy byly ulice prázdné, zbyli zde jen ptáci. Seděli všude, na střeších a okenních římsách, a zaplňovali koruny stromů, až se větve pod jejich vahou ohýbaly. Žena, která tu předtím byla uvázaná, ta Moudrá, byla pryč. Zbyly po ní jen zkrvavené provazy, přivázané k pranýři. A potom se všichni ptáci náhle zvedli ze země a vzlétli k obloze. A pak byli pryč." Hlas se mu ztišil do šepotu: "Později toho rána hostinský říkal, že si myslí, že se proměnila v ptáka a odlétla spolu s ostatními."

Až později, řekl jsem si. Až později mu řeknu, že to není pravda, že mohla sice svolat ptáky dolů, aby jí pomohli utéci, ale že ani lidé nadaní Moudrostí nemohou takhle měnit podobu. Později mu vysvětlím, že nebyl zbabělec, když tam nešel, že by hojen ukamenovali po jejím boku. Až později. Příběh, který mi tu vyprávěl, byl jako jed řinoucí se ze staré rány. Raději ať napřed volně vyteče.

Opět jsem zachytil nit jeho slov. "...A říkali si Stará krev. Hostinský povídal, že si o sobě začínají moc myslet. Rádi by se dostali k moci - povídal -jako za časů, kdy vládl princ Piebald. Jenže kdyby se jim to podařilo, pomstili by se nám všem. Ti, kteří nejsou nadaní magií Moudrosti, by se stali jejich otroky. A kdyby se jim někteří zkoušeli stavět na odpor, byli by hozeni zvířatům těch Moudrých." Jeho hlas mezitím ztichl až do šepotu. Odkáslal si. "Starling mi říkala, že je to hloupost, že Moudří nejsou takoví. Povíдалa, že většinou jim jde o to, aby je ostatní nechali na pokoji a oni mohli v klidu žít."

Odkáslal jsem si. Překvapil mě ten přívál vděčnosti, kterou jsem vůči Starling pocítil. "Ano. Je to pěvkyně. A pěvci znají všelijaké sorty lidí a přechovávají mnohé podivné znalosti. Takže můžeš věřit tomu, co ti povíдалa."

Dal mi spoustu podnětů k přemýšlení. Sotva jsem se dokázal soustředit na zbytek jeho příběhů. Zmátla ho jakási divoká povídačka, že prý v Bingtownu pěstují draky a že brzy si města budou moci koupit bingtownského draka jako hlídače. Ujistil jsem ho, že já opravdové draky viděl a že takovým povídačkám nemá věřit. Mnohem reálnější už byly zvěsti, že válka Bingtownu s Chalcedem by se mohla rozšířit i na Šest vévodství. "Mohla by sem dorazit válka?" chtěl vědět. Jelikož byl mladý, měl pouze nejasné, avšak děsivé vzpomínky na naši válku s rudými loděmi. Přesto to byl teprve chlapec, a válka mu připadala zajímavá podobně jako jarní slavnosti.

"Dříve či později dojde vždycky k válce s Chalcedem," citoval jsem mu staré přísloví. "A i když ve válce s Chalcedem nejsme, vždycky tu jsou pohraniční šarvátky a v jisté míře také pirátství a nájezdy. Nenech se tím znepokojovat. Hlavní nápor vždy s chutí zarazí vévodství Shoaks a Rippon. Vévodství Shoaks by ani po ničem víc netoužilo než po možnosti urvat si další kus území vévody z Chalcedu." A tak se rozhovor stočil k bezpečnějšímu a prozaičtějšímu tématu, Hapovým zážitkům z jarních slavností. Vykládal mi o kejklířích, kteří si z ruky do ruky přehazovali hořící hole a holé meče, podrobně líčil nejlepší kousky z jedné oplzlé loutkové hry, kterou zhlédl, a vyprávěl mi o jedné hezké čarodějnici jménem Jinna, která mu prodala amulet proti kapsářům a slíbila, že nás tady jednoho dne navštíví. Hlasitě

jsem se smál, když mi říkal, že do hodiny mu byl amulet ukraden nějakým potměšilým zlodějem. Jedl nakládané ryby a moc mu chutnaly, až si jednoho večera zavdal přemíru vína a vyzvracel je i s ním. Zapřísahal se, že je už nikdy více nedokáže pozřít. Nechal jsem ho mluvit dál a dál a byl jsem šťasten, že mu mohu dopřát konečně radost, aby se se mnou podělil o své zážitky z Buckkeepu. Avšak s každým příběhem, který mi líčil, mi stále jasněji docházelo, že můj prostý život již pro Hapa není ten pravý. Bylo načase, abych ho dal do učení a nechal ho, ať si život zařídí sám.

Na okamžik jsem si připadal, jako kdybych stál na pokraji propasti. Musím Hapa předat nějakému mistrovi, který by ho dokázal vyučit opravdovému řemeslu, a musím ze svého života vyloučit také Starling. Věděl jsem, že když ji vyženu ze své postele, nesníží se více k tomu, aby se za mnou ještě někdy vrátila jako přítelkyně. Všechna ta prostá útěcha plynoucí z našeho přátelství z posledních let bude rázem ta tam. Hapův hlas brebentil pořád dál, jeho slova kolem mne dopadala jako jemný déšť. Ten chlapec mi bude chybět.

Cítil jsem hřejivou váhu vlkovy hlavy spočívající na mém koleně. Hleděl upřeně do ohně. Kdysi jsi snil o době, kdy budeme spolu jen ty a já.

Pouto Moudrosti ponechává jen málo prostoru na zdvořilé klamání. Nikdy jsem nečekal, že budu tak dychtit po společnosti těch ze svého druhu, připustil jsem.

Pohlédl na mě a v jeho hlubokých očích to ostře zajiskřilo. Pouze my jsme svého druhu. To byl vždycky ten problém, když jsme se snažili ukout s ostatními nějaké pouto. Ať to byli vlci, nebo lidé. Ale nikdy nebyli našeho druhu. Ani ti, kteří si říkají Stará krev, nejsou tak hluboce propojení jako my dva.

Věděl jsem, že říká pravdu. Spočinul jsem rukou na jeho široké lebce a hebce promnul v prstech jeho ucho. Vůbec jsem přitom nemyslel.

On to ale nedokázal jenom tak nechat být. Nadchází nám opět změna, Changere. Cítím, jak se vynořuje na horizontu, skoro ji větřím. Je to, jako když na naše lovecké teritorium vkročí velký dravec. Cožpak to necítíš?

Necítím nic.

On však tu lež slyšel. Ztěžka si povzdechl.

3 Rozloučení

Moudrost je ohavná magie, která většinou postihuje děti z nečistých rodin. Ačkoli často zazní obvinění ze styků se zvířaty, tato nízká magie má i jiné prameny. Moudrý rodič nedovolí, aby si jeho dítě hrálo se štěňaty nebo koťaty, jež dosud sají mléko od matky, ani nepřipustí, aby jeho potomek spával tam, kde spí nějaké zvíře. Právě dětská spící mysl je nejzranitelnější vůči invazi snů zvířete, a tudíž může pochytit jazyk zvířete jako mluvu svého srdce. Tato špinavá magie často postihuje celé generace v rámci jedné rodiny z důvodů jejich ohavných zvyků, ale nejsou neznámé ani případy, kdy se dítě s Moudrostí náhle objeví v kruhu rodiny z nejlepší krve. Když k tomu dojde, rodiče musí zatvrdit svá srdce a udělat to, co se udělat musí, v zájmu všech ostatních dětí rodiny. Měli by také pátrat v řadách služebnictva, aby zjistili, či zlovůle nebo nedbalost je zdrojem téhle náказы, a s provinilcem by se mělo podle toho naložit.

SARCOGINOVY CHOROBY A UTRPENÍ

Krátce před rozbřeskem začali prozpěvovat ptáci a Hap znovu zadřímł. Já seděl chvíli u ohně a pozoroval ho. Tvář měl nyní vyhlazenou, úzkost mu z ní zmizela. Hap byl klidný a prostý chlapec, který nikdy neměl rád konflikty. Nebyl žádný tajnůstkář. Byl rád, že mi mohl říci o Starling, a tak opět nalézt vnitřní klid. Má vlastní cesta ke klidu měla být o něco kamenitější.

Nechal jsem ho spát na časném ranním slunci u dohasínajícího ohně. "Hlídej ho," řekl jsem Nighteyesovi. Mohl jsem cítit bolest v jeho kyčelních kloubech, rezonující s hlodavou bolestí v mých zjizvených zádech. Nocování venku nebylo příjemné už pro žádného z nás. Ale přesto bych se raději složil na studenou mokrou zem, než abych šel zpátky do chalupy a tam stanul tvář v tvář Starling. Když dojde na nepříjemnosti, je lepší postavit se jim dříve než později, řekl jsem si. Kráčeje jako stařec, vrátil jsem se do své chatrče.

V kurníku jsem se cestou zastavil pro vajíčka. Slepice již byly na nohou a hrabaly v zemi. Kohout vylétl

na spravenou střechu, dvakrát zamával křídly a bujně zakokrhál. Je ráno. Ano. To, kterého jsem se děsil. V chalupě jsem opatrně prohrábl oheň a dal vařit vejce. Vytáhl jsem svůj poslední bochník chleba, sýr, který mi přinesl Chade, a byliny na čaj. Starling nebyla nikdy ranní ptáče.

Měl jsem spoustu času promyslet si, co jí řeknu a co neřeknu. Když jsem uklízel místnost, většinou sbíraje její poházené věci, v duchu jsem se zatoulal do let, která jsme trávili spolu. Bylo to už víc než deset let, co jsme se znali. Co jsem si myslel, že ji znám, poopravil jsem se. Pak jsem si vynadal do lháří. Znal jsem ji dobře. Vzal jsem ze židle její odhozený plášť. V kvalitní vlně utkvěla její vůně. Velmi dobrá kvalita, konstatoval jsem. Její manžel jí dával to nejlepší. Nejhorší ovšem bylo, že to, co Starling udělala, mě vůbec nepřekvapilo. Styděl jsem se jen sám za sebe, že jsem to nepředvídal.

Po šest let po Očistě Bucku jsem se sám potloukal po světě. Nestýkal jsem se s nikým, kdo mě znal z Buckkeepu. Můj život Farseera, bastarda prince Chivalryho a Chadeova vražedného učně, pro mne skončil. Stal se ze mne Tom Badgerlock a já se s chutí vrhl do tohoto nového života. Jak jsem o tom dlouho snil, trávil jsem čas na cestách a svá rozhodnutí jsem sdílel jen se svým vlkem. Nalezl jsem jakýsi druh vnitřního míru. Tím nechci říci, že bych nepostrádal svoje drahé, které jsem znal z Buckkeepu. Postrádal, a občas dost krutě. Ale s tím, jak mi chyběli, jsem současně zjistil, že už jsem se od minulosti osvobodil. Hladový muž může toužit po teplém mase s omáčkou, aniž pohrdne prostou pochoutkou v podobě chleba a sýra. Dal jsem si dohromady svůj vlastní život, a pokud postrádal to, co bylo v mém starém životě sladké, nabízel také prosté radosti, které mi onen starý život dlouho odpíral. Byl jsem spokojený.

A pak, jednoho mlhavého rána, asi rok poté, co jsem se usadil v chalupě poblíž ruin Forge, jsme se s vlkem vrátili z lovu, abychom zjistili, že tu na nás číhá změna. Na zádech mě tížil jednorozční jelen, až mi ve staré jizvě po šípů bolestivě pocukávalo. Přemýšlel jsem, zda komfort v podobě dlouhého naložení se do horké vody stojí za bolest, než natahám vědra, a za dlouhé čekání, až se voda ohřeje, když tu jsem zaslechl zvuk okovaných kopyt tlukoucích o kámen.

Shodil jsem úlovek na zem a pak jsme se s Nighteyesem širokým obloukem přikradli k naší chýši.

Uviděli jsme jen koně, stále osedlaného a uvázaného ke stromu u dveří. Jezdec byl pravděpodobně u nás doma. Kůň zastříhal ušima, když jsme se k němu přiblížili, vzal mě na vědomí, ale ještě nevěděl, zda má spustit povyk.

Drž se vzadu, bratře. Jestli kůň ucítí vlka, zařehtá. Půjdu-li velmi tiše, mohl bych se dostat dost blízko, abych nahlédl dovnitř, dřív než kůň ztropí nějaký hluk.

Potichu jako mlha, která nás obestírala, Nighteyes zmizel v šedivé cloně, jen se za ním zavlnila. Já zatím obešel dům zezadu a pak tiše přiskočil k jedné zdi, u níž jsem zůstal stát. Slyšel jsem, že vetřelec je uvnitř. Zloděj? Slyšel jsem rachot nádobí a zvuk nalévané vody. Žuchnutí, jak někdo přiložil poleno na oheň. Udiveně jsem sraštil čelo. Ať už to byl kdokoli, vypadalo to, jako by si dělal pohodlí. Krátce nato jsem uslyšel hlas, jak zapěl refrén jedné staré písně, a srdce v hrudi mi divoce poskočilo. Navzdory uplynulým rokům jsem poznal hlas Starling.

Ta vyjící čubka, potvrdil mi to Nighteyes. Mezitím zachytil její pach. A jako vždycky to se mnou trhlo, když jsem si trpce uvědomil, jak vlk smýšlí o pěvkyni.

Nech mě jít jako prvního. I přes to, že jsem věděl, kdo to je, byl jsem stále ostražitý, když jsem se blížil k vlastním dveřím. Tohle nebyla žádná náhoda. Ona mě tu vystopovala. Proč? Co ode mě chtěla?

"Starling," řekl jsem, když jsem otevřel dveře. Otočila se a stanula mi tváří v tvář, čajovou konvici v ruce. Zrakem mě rychle sjela od hlavy až k patě, pak se střetla s mými očima a radostně zvolala: "Fitzi!" A vrhla se ke mně. Objala mne a po chvíli jsem ji uchopil do náruče i já. Mohutně mě k sobě tiskla. Jako většina žen z Bucku byla malá a tmavá, ale já z jejího objetí vycítil houževnatou sílu.

"Nazdar," řekl jsem nejistě, shlížeje jí shora do vlasů.

Zaklonila hlavu a zvedla ke mně tvář. "Nazdar?" zeptala se nevěřičně. Hlasitě se zasmála mému výrazu.

"Nazdar?"

Odklonila se ode mě, aby položila konvici na stůl. Potom vztáhla ruce, oběma rukama uchopila moji tvář a stáhla mě k sobě, aby mě políbila. Právě jsem se vrátil ze zimy a vlhka. Kontrast mezi tím a hřejivými ústy na mých ústech byl úžasný, stejně úžasný jako mít opět v náručí ženu. Tiskla se ke mně a bylo to, jako by mě znovu objal život sám. Její vůně mě opojila. Zalilo mě horko a zrychlil se mi tep. Odlepil jsem

ústa od jejích. "Starling," spustil jsem.

"Ne," řekla rázně. Pohlédla mi přes rameno, pak mě vzala za obě ruce a odvěkla mě ke spacímu přístěnku u hlavní místnosti. Vrhla jsem se za ní, dočista opilý tím překvapením. Zastavila se u mé postele a rozeplula si košili. Když jsem na ni jenom tupě zíral, zasmála se a natáhla ruce, aby mi rozvázala šňůrky u kazajky. "Ještě nic neříkej," upozornila mne. A zvedla moji studenou ruku a přiložila si ji k nahému prsu.

V tom okamžiku rozrazil dveře Nighteyes a stanul ve sruhu. Do teplé místnosti zavál chlad spolu s mlhou. Okamžik na nás jen hleděl. Pak si vytřepal z kožichu vlhko. Teď pro změnu ztuhla Starling. "Ten vlk. Skoro jsem zapomněla... Ty ho pořád máš?"

"Jsme stále spolu. Pochopitelně." Už jsem chtěl oddělat ruku z jejího nádra, ale ona ji zachytila a přidržela na místě.

"Mně to nevadí. Myslím, že ne." Zatvářila se nejistě. "Ale musí... musí být tady?"

Nighteyes se otřepal znovu. Podíval se na Starling a vzápětí jinam. Chlad v místnosti nebyl jenom dílem otevřených dveří. Maso bude studené a tuhé, když na tebe budu čekat.

Tak nečekej, navrhl jsem mu popuzeně.

Vynesl se zpátky ven do studené mlhy. Ucítil jsem, jak před námi uzavřel svou mysl. Žárlivost, nebo snad zdvořilost, podívil jsem se. Přešel jsem místnost a zavřel dveře. Zůstal jsem u nich stát, znepokojen Nighteyesovou reakcí, ze zadu mě objala paže Starling, a když jsem se otočil vstříc jejímu objetí, byla nahá a čekající. Nemusel jsem činit žádné rozhodnutí. Ke spojení mezi námi došlo úplně stejně, jako když se na krajinu snese noc.

Když jsem se nad tím zpětně zamyslel, položil jsem si otázku, jestli si to snad takhle nenaplánovala. Nejspíš ne. Starling si vzala tuto část mého života bez nějakého přemýšlení, asi jako když si člověk utrhne malinu u cesty. Byla prostě tam, byla sladká, tak proč si ji nevzít? Stali se z nás milenci bez vyhlášení lásky, jako by to bylo nevyhnutelné. Miloval jsem ji i teď, po všech těch letech, kdy přicházela a zase odcházela z mého života?

Zaobírat se takovými myšlenkami bylo stejně strašidelné, jako zacházet s předměty ze starého života, které s sebou přinesl Chade. Kdysi mi takové myšlenky připadaly důležité. Otázky lásky, povinnosti a cti... Miloval jsem Molly, milovala Molly mne? Miloval jsem ji víc, než jsem miloval svého krále, byla pro mne důležitější než povinnost? Jako mladík jsem se těmi otázkami donekonečna soužil, ale v případě Starling jsem si je nikdy nepoložil, až teprve teď.

A jako vždy, odpovědi byly nezachytitelné. Miloval jsem ji, nějakou osobu, kterou jsem si pečlivě vybral, abych s ní sdílel svůj život, ale jako důvěrně známou část své existence. Ztratit ji by bylo jako přijít o krb ve světnici. Časem jsem se začal spoléhat na její občasné teplo. Věděl jsem, zeji musím povědět, že v tom nemohu pokračovat tak jako doposud. Hrůza, kterou jsem přitom cítil, mi připomněla, jak se čas vlekl a jak jsem se obrňoval proti tomu, až mi lékař bude ze zad lovit hrot šípu. Cítil jsem totéž strnulé očekávání veliké bolesti.

Když se probudila, uslyšel jsem zašustění pokrývek. Její krok na podlaze za mnou byl lehounký. Neotočil jsem se k ní, když jsem zaléval vodou čaj. Pojednou jsem se na ni nemohl vůbec podívat. Ale ona za mnou nepřišla, ani se mě nedotkla. Po chvíli řekla:

"Takže Hap ti to řekl."

"Ano," odpověděl jsem zpříma.

"A ty ses rozhodl dopustit, aby to zničilo všechno, co mezi sebou máme."

Na to jsem neměl žádnou odpověď.

Její hlas vzkypěl hněvem. "Změnil sis jméno, ale ani po všech těch letech jsi nezměnil své způsoby. Tom Badgerlock je stejně úzkoprsý puritán, jako byl FitzChivalry."

"Takhle nemluv," varoval jsem ji, a nemyslel jsem tím její tón, ale to jméno. Vždycky jsme usilovali o to, aby mě Hap znal pouze jako Toma. Nebyla to náhoda, že teď to jméno řekla nahlas, ale připomínka toho, že zná má tajemství.

"Nebudu," ujistila mě, avšak dýka už byla z pouzdra ven. "Ale připomínám ti, že vedeš dva životy a že je vedeš velmi dobře. Proč to nepřeješ i mně?"

"Já to takhle nevidím. Tohle je jediný život, který nyní mám. A já se jenom snažím udělat pro tvého

manžela to, co bych si přál, aby jiný muž udělal pro mne. Nebo mi chceš říci, že o mně ví a že se o to nestará?"

"Právě naopak. Nic neví, a proto se nestará. A když se nad tím pořádně zamyslíš, uvidíš, že výsledek je přesně týž."

"Pro mě ne."

"Hele, nějakou dobu to bylo stejné i s tebou. Dokud se Hap nerozhodl to zničit. Vstúpil jsi svá přísná kritéria dalšímu mladému muži. Doufám, že jsi nyní patřičně hrdý na to, že jsi vychoval dalšího moralistu, dalšího odsuzovačného pedanta, jako jsi sám." Její slova létala vzduchem jako facky, zatímco ona začala rámusit po místnosti a házet své věci na jednu hromadu. Nakonec jsem se otočil a pohlédl na ni.

Byla zrudlá, vlasy měla po spánku ještě rozcuchané. Na sobě měla jen moji košili. Její lem se jí otíral o stehna. Když jsem se otočil, abych na ni pohlédl, zastavila se a můj pohled opětovala. Povytáhla se, jako by se chtěla ujistit, že vidím vše, co odmítám. "Čemu to vadí?" zeptala se.

"Tvému manželovi, pokud se o tom dozví," řekl jsem tiše. "Hap mi naznačil, že je to nějaký šlechtic.

Klepy mohou takovému muži uškodit víc než dýka. Jenom uvaž jeho čest, čest jeho rodiny. Nedělej z něj starého blázna, jehož uchvátíla bujará mladší ženská..."

"Starého blázna?" Zatvářila se zmateně. "Já přece... Hap ti říkal, že je starý?"

Pozbyl jsem rovnováhu. "Říkal, že je to grand..."

"Grand ano, ale sotva starý. Právě naopak." Podivně se usmála, váhající mezi pýchou a rozpaky. "Je mu čtyřladvacet, Fitzi. Je to dobrý tanečník a má sílu jako mladý býček. Co sis myslel? Že jsem se na sklonku své dráhy uvolila zahřívát postel nějakému postaršímu lordovi?"

Přesně tak. "Myslel jsem -"

Najednou byla až vyzývavá, jako kdybych ji ponížil. "Je hezký a je okouzlující, a mohl si vybrat mezi velkou spoustou jiných ženských. Vybral si mě. A já ho svým způsobem doopravdy miluji. Cítím se s ním mladá a žádoucí a schopná skutečné vášně."

"A jak ses cítila se mnou?" zeptal jsem se bezděčně hlubokým hlasem. Věděl jsem, že si říkám o další bolest, ale nemohl jsem si pomoci.

To ji na chvíli zmátlo. "Spokojená," řekla poté, aniž myslela na mé city. "Přijímaná a ceněná." Pojednou se usmála a její výraz mě zasáhl. "Štědrá, protože jsem ti dávala, co by ti žádná jiná nedala. A ještě něco. Světácká a dobrodružná. Jako když pestrobarevný pěvec přijde navštívit střízlika."

"To jsi fakt byla," souhlasil jsem. Pohlédl jsem stranou směrem k oknu. "Teď už však ne, Starling. Už nikdy víc. Možná si myslíš, že můj život nestojí za nic, ale je můj. Já nebudu slídit za drobtý ze stolu jiného muže. Alespoň tolik hrdosti mi zůstalo."

"Takovou hrdost si nemůžeš dovolit," pravila nepokrytě. Odhrnula si vlasy z tváře. "Podívej se kolem sebe, Fitzi. Už tučt let žiješ na vlastní pěst, a co máš? Chatrč v lese a pár slepic. A kdo do tvého života vnáší jas, hřejivost nebo něhu? Jedině já. Možná jsou to pouze dva dny z mého života, tu a tam, ale já jsem ve tvém životě jediná skutečná osoba." Její hlas se zatvrdil: "Drobtý ze stolu jiného muže jsou lepší než hladovění. Ty mě potřebuješ."

"Mám Hapa. Nighteyese," podotkl jsem chladně.

Odbyla je mávnutím ruky. "Jeden sirotek, kterého jsem ti já přivedla, a věkem sešlý vlk."

To, že je takhle pohanila, mě nejenom urazilo, ale současně jsem byl nucen zamyslet se nad tím, jak odlišně my dva vnímáme svět. Myslím, že kdybychom spolu žili, ze dne na den, takové neshody by vyšly najevo už hodně dávno. Ale ony romantické mezihry, které jsme si dopřávali, se ne-nesly ve znamení filozofických debat ani praktických úvah. Sešli jsme se, jen když chtěla ona, abychom sdíleli mou postel a můj stůl. Spala tu a jedla, zpívala a pozorovala mne při plnění mých povinností v životě, který se mnou nesdílela. Menší neshody, které jsme mezi sebou měli, byly mezi jednotlivými návštěvami vždy zapomenuty. Přivedla mi Hapa, jako by to bylo zatoulané kotě, a od té doby se vůbec nezajímala o to, čím jsme se stali jeden pro druhého. Tato hádka znamenala nejen konec toho, co jsme měli společného, ale zároveň odhalila, že ve skutečnosti jsme toho sdíleli jen velmi málo. Proto jsem si připadal dvakrát tak zničený. Dolehla ke mně trpká slova z minulosti. Šašek mě před ní varoval: "Víš, jí ve skutečnosti nejde o Fitze, ale jen o to, aby mohla říkat, že se zná s FitzChivalrym." Možná že navzdory všem těm rokům, co jsme byli spolu, to byla stále pravda.

Byl jsem zticha ze strachu před tím, co všechno bych jí mohl říct, ale myslím, že si mé mlčení vyložila špatně jako váhání v mém odhodlání. Pak se zhluboka nadechla. Znaveně se na mě usmála. "Och, Fitz. Potřebujeme jeden druhého, ať už se nám to líbí nebo ne." Slabě si povzdechla. "Udělej snídani. Já se jdu obléci. Ráno s prázdným žaludkem se to vždycky zdá být nejhorší."

Zaplavila mě fatalistická trpělivost. Zatímco se oblékala, přichystal jsem jídlo na snídani. Věděl jsem, že jsem učinil rozhodnutí. Jako by ve mně Hapova slova z minulé noci za-hasila svíčku. To zcela změnilo mé city ke Starling. Seděli jsme spolu u stolu a ona se snažila, aby vše vypadalo jako dřív, ale já usilovně přemýšlel. Tohle je asi naposled, co se budu dívat, jak víří v hrnku s čajem, aby ho zchladila, nebo jak při řeči mává chlebem v ruce. Nechal jsem ji, ať mluví, a ona pořád rozváděla nepodstatné věci ve snaze upoutat můj zájem o to, kam má teď namířeno a co měla na sobě lady Amity při jakési příležitosti. Čím více mluvila, tím vzdálenější mi připadala. Zatímco jsem ji pozoroval, měl jsem velmi zvláštní pocit, že je něco zapomenuto, v nenávratnu. Vzala si další kousek sýra, kousajíc střídavě do něj a do chleba.

Vtom mi náhle něco došlo, jako když po páteři skane kapka studené vody. Přerušil jsem ji:

"Tys věděla, že mě jel navštívit Chade."

Překvapeně pozvedla obočí, ale až o zlomek vteřiny později, než by měla. "Chade? Sem?"

Myslel jsem si, že tenhle způsob myšlení jsem již dávno odhodil. Byly to myšlenkové postupy, které mi v letech mého mládí trpělivě vštěpoval jeden zkušený lektor v hodinách mezi soumrakem a rozedněním. - Byl to způsob, jak třídit a shromažďovat fakta, výcvik, který umožnil mé mysli dělat velké skoky k závěrům, které však nebyly dohady. Začni prostým pozorováním. Starling nepoznamenala nic k sýru. Pro chlapce a pro mne byl přitom jakýkoli sýr přepychem, nemluvě o tak skvělém vyzrálém sýru, jako byl tenhle. Měla by být překvapena, že ho vidí na mém stole, ale ona nebyla. Ani k sandsedžské brandy se minulou noc nevyjádřila. Protože nic z toho ji nepřekvapilo. Byl jsem udiven i potěšen, a současně konsternován tím, jak rychle má mysl skáče od bodu k bodu, až jsem najednou hleděl na ucelený obraz, který tato fakta nevyhnutelně utvářela. "Předtím ses nikdy nenabídla, že někam Hapa vezmeš. Odvedlas chlapce na Buckkeep, aby mě Chade mohl navštívit o samotě." Proč? Z toho mě zamrazilo. "Pro případ, že by mě musel zabít. Nebyli by žádní svědci."

"Fitz!" pokárala mne našťavaně i vylekaně.

Skoro jsem ji neslyšel. Jakmile se jednou daly do pohybu oblázky myšlení, lavina záměrů musela nutně následovat. "Všechny ty roky. Při všech svých návštěvách. Ty jsi mu dělala špeha, nemám pravdu? Řekni mi. Kontroluješ několikrát do roka i Burriche a Nettle?"

Pohlédla na mě ledovým zrakem, a nic nepopřela. "Musela jsem je najít. Abych předala Burrichovi koně. Tys to po mně chtěl."

No ano. Má mysl teď běžela na plné obrátky. Koně by posloužili jako skvělá záminka. Jakýkoli jiný dar by Burrich odmítl. Ale Ruddy byl po právu jeho, byl to dar od Verityho. Tehdy před léty mu Starling řekla, že královna poslala i hříbě od Sooty, jako projev uznání za to, co pro Farseery vykonal. Díval jsem se na ni a čekal, až vyklopí zbytek. Byla to pěvkyně. Mluvila ráda. Mně stačilo jenom zachovat ticho.

Odložila chleba na stůl. "Když jsem zrovna v té oblasti, navštěvuji je, to ano. A když se vrátím na Buckkeep, pokud Chade ví, že jsem tam byla, vyptává se mě na ně. Stejně jako se vyptává na tebe."

"A co šašek? Nevíš, kde se teď nachází?"

"Ne." Byla to úsečná odpověď a já věřil, že je i pravdivá. Jenže ona byla pěvkyně a pro ni síla tajemství spočívala vždy v jeho vyobrazení. "Ale myslím si, že Burrich to ví. Jednou či dvakrát, když jsem se u nich stavila, jsem tam viděla ležet Nettleiny hračky, mnohem hezčí než ty, co by si mohl Burrich dovolit. Jednou z nich byla panenka, která mi hodně připomněla šaškovy loutky. A jindy tam byly dřevěné korále, všechny vyřezané do podoby tvářičky."

To bylo zajímavé, ale já to na sobě nedal znát. Položil jsem jí přímo otázku, která mou mysl zaměstnávala nejvíce: "Proč by měl ve mně Chade spatřovat hrozbu pro Farseery? Pokud vím, tohle je jediný důvod, který by ho mohl přivést k názoru, že mě musí zabít."

V její tváři se objevilo něco jako soucit. "Ty tomu opravdu věříš, že je to tak? Že by tě Chade mohl zabít. A že bych mu byla při tom hrozném činu nápomocná a odlákala chlapce pryč."

"Já Chadea znám."

"A on zas zná tebe." Ta slova zněla skoro jako obvinění. "Jednou mi řekl, že ty nejsi schopen nikomu plně důvěřovat. Že tvá touha po důvěře, a obava z ní, vždy rozpoltí tvou duši. Ne. Já si myslím, že ten stařec tě chtěl prostě vidět o samotě, aby si s tebou mohl otevřeně promluvit. Aby tě měl jen pro sebe a aby se na vlastní oči přesvědčil, jak se ti vede, po všech těch letech mlčení."

Ve volbě slov a tónu se v ní nezapřela pěvkyně. Podala to tak, aby to vypadalo, že vyhýbání se Buckkeepu bylo z mé strany vůči přátelům hrubé a kruté. Pravda je, že to byla otázka přežití.

"O čem s tebou Chade mluvil?" zeptala se až příliš opatrně.

Zpřímá jsem se střetl s jejím pohledem. "Myslím, že to víš," odvětil jsem, přemýšleje v duchu, jestli ano. Její výraz se teď změnil a já mohl vidět, jak její mysl pracuje. Takže Chade jí nesvěřil pravdu o svém poslání. Byla však bystrá a chytrá a měla v rukou spoustu dílů té skládky. Čekal jsem, až si je dá dohromady.

"Stará krev," řekla tiše. "Ty výhrůžky o Piebaldovi."

V mém životě se stalo již mnohokrát, že jsem byl něčím šokován a musel to zakrýt. Ale myslím, že tentokrát to pro mne bylo nejtěžší. Zatímco mluvila, pozorně se mi dívala do tváře. "Je to problém, který už nějakou dobu nazrával, a vypadá to, že teď se chystá vykvasit. O jarních slavnostech, během Noci pěvců, kdy mezi sebou všichni soupeří, aby se předvedli před monarchou, jeden pěvec zazpíval starou píseň o princí Piebaldovi. Vzpomínáš na ni?"

Ano. Zpívalo se v ní o princezně, která byla unesena jedním z Moudrých v podobě grošovaného hřebce. Jakmile byli o samotě, vzal na sebe zpět mužskou podobu a svedl ji. Ona pak porodila bastardiho syna, pokrytého tmavými a světlými fleky stejně jako jeho otec. S pomocí zrady a zášti se její bastard dostal na trůn, aby nastolil krutou vládu za pomoci svých stoupenců nadaných Moudrostí. Celé království velmi strádalo, až pak jeho bratranec, jak praví stará píseň, čistokrevný Farseer, získal pro svou věc šest šlechtických synů. O letním slunovratu, kdy slunce stálo na horizontu a Piebaldova moc byla nejslabší, ho tito muži napadli a zabili. Oběsili ho, pak rozsekali jeho tělo na kusy a ty poté spálili nad vodou, aby jeho ducha odplavila do dále a on se nevtělil do nějakého zvířecího těla. Metoda vypořádání se s princem Piebaldem, jak je podána v písni, se stala tradičním postupem při likvidaci lidí s Moudrostí. Regal byl převelece zklamán, že mi takhle nemohl posloužit.

"Nemám ji moc rád," řekl jsem tiše.

"Pochopitelně. Avšak Slek ji zazpíval dobře a sklidil velký potlesk, větší, než si jeho hlas doopravdy zaslouží. Při delších tónech se mu totiž chvěje, což sice některým připadá roztomilé, ale ve skutečnosti to svědčí o špatné kontrole hlasu..." Pojednou si uvědomila, že odvedla řeč od hlavního tématu. "Nálada veřejnosti je v současné době silně vyostřená proti lidem s Moudrostí. Ti jsou v poslední době dost neklidní a člověk slyší divoké povídačky. Slyšela jsem, že v jedné vesnici, kde byl takový člověk oběšen a spálen, o čtyři dny později pošly všechny ovce. Prostě se svalily na pastvě a už nevstaly. Lidé říkali, že to byla pomsta jeho rodiny. Ale když vyrazili, aby se pomstili jeho příbuzným, zjistili, že jsou dávno pryč. Ke dveřím jejich domu byl připíchnutý svitek. Stálo tam jen: 'Zasloužili jste si to.' A byly i další incidenty."

Střetl jsem se s jejím pohledem. "To mi Hap říkal," přiznal jsem.

Krátce přikývla. Vstala od stolu a poodešla stranou. Pěvkyně do morku kostí, měla v zásobě příběh a potřebovala nějaké pódium. "Nuže. Poté co Slek dozpíval 'Prince Piebalda', předstoupil další pěvec. Byl velmi mladý, a možná právě proto i tak pošetilý. Smekl před královnou Kettricken a pak řekl, že k 'Princi Piebaldovi' připojí další píseň, mnohem staršího data. Když řekl, že ji poprvé slyšel v jedné vísce, kde žili lidé s Moudrostí, davem zaznělo mumlání. Všichni znali zvěsti o takových místech, ale já nikdy neslyšela někoho tvrdit, že by na některém osobně byl. Nápěv nebyl původní, ale slova jsem neznala - byla dost drsná stejně jako jeho hlas," Natočila hlavu úkosem a zamyšleně si mne přeměřila. "Tahle píseň byla o Chivalryho Bastardovi. Zmiňovala všechno, co vykonal, než bylo odhaleno jeho poskvrnění Moudrostí. Pěvec dokonce zcizil jednu či dvě fráze z mé písně 'Věž na Antler Islandu', no jen si představ tu drzost! A pak ta píseň pokračovala slovy, že tento 'Farseerův syn požehnaný Starou krví, nejlepší z krve královské a bujný nezemřel v Pretendentově žaláři. Podle této písně Bastard přežil a zachoval věrnost otcově rodině. Ten chlapec zpíval o tom, že když se král Verity vydal hledat Elderlingy, Bastard povstal z hrobu, aby přispěchal svému právoplatnému králi na pomoc. Vyzpíval vzrušující scénu, jak

Bastard skrze brány smrti volá Verityho zpátky, aby mu ukázal zahradu s kamennými draky, které by bylo možno probudit pro věc Šesti vévodství. Alespoň na tom bylo něco pravdy. Musela jsem si sednout a žasnout, i když jeho hlas byl už tou dobou notně ochraptělý." Odmlčela se v očekávání, že něco řeknu, já však neměl slov. Pokrčila rameny a pak sarkasticky poznamenala: "Jestli sis chtěl nechat složit píseň, mohl sis napřed vzpomenout na mne. Já u toho byla - však víš. Vlastně právě proto jsem tam byla. A jsem mnohem lepší pěvkyně než ten chlapec." Hlas se jí přitom zachvíval vztekem a žárlivostí.

"Já s tou písní nemám nic společného, což je ti určitě jasné. Kéž by ji nikdo nebyl slyšel."

"Inu, tady se nemusíš ničeho obávat." Ta slova pronesla s hlubokým uspokojením. "Předtím jsem ji nikdy neslyšela, a ani potom. Nebyla moc dobře udělaná, nápěv se nehodil k tématu, slova byla drsná a -" "Starling."

"Och, no dobře. Ta píseň měla tradičně heroické zakončení. Prý kdyby to farseerovská koruna potřebovala, tento za hrob věrný Bastard nadaný Moudrostí by se vrátil, aby království pomohl. Na konci písně už mu někteří z davu křikem spílali a kdosi řekl, že je nejspíš sám z Moudrých a že by si zasloužil upálit. Královna Kettricken si vyžádala ticho, jenže na konci večírku mu nedala žádný měšec - na rozdíl od ostatních pěvců."

Pořád jsem mlčel, ani tohle jsem nekomentoval. Když návnada nezabrala, Starling dodala: "Neboť zmizel, když přišel čas, aby odměnila ty, kteří ji potěšili. Jeho jméno vyvolala jako první, ale nikdo nevěděl, kam se poděl. Ani jeho jméno jsem neznala. Nějaký Tagsson."

Syn Taga, vnuk Reavera, mohl jsem jí říci. Reaver i Tag byli skvělými vojáky z Verityho buckkeepské stráže. V duchu jsem se vrátil o spoustu let zpátky a vybavila se mi Tagova tvář, jak klečí před Veritym v Kamenné zahradě před branami smrti. Ano, tak se mu to, tuším, muselo jevit, když Verity vystoupil z holého černého pilíře Umění do kruhu matného světla z ohně. Tag ihned poznal svého krále, navzdory všemu utrpení, jež Verityho těžce poznamenalo. Právil, že je mu věrný, a Verity ho poslal na cestu s příkazem, ať se vrátí na Buckkeep a tam řekne, že právoplatný král se vrátí. Když jsem se nad tím zpětně zamyslel, byl jsem si téměř jist, že Verity na Buckkeep dorazil dříve než ten voják. Okřídlení draci jsou přece rychlejší než muž jdoucí pěšky.

Nevěděl jsem, že Tag poznal i mne. Kdo by si byl myslel, že ten příběh předá dál, nemluvě o tom, že se z jeho syna stane pěvec.

"Vidím, že ty ho znáš," pravila tiše Starling.

Pohlédl jsem na ni a zjistil, že mi očima dychtivě čte ve tváři. Vzdychl jsem. "Neznám žádného Tagssona. Spíš jsem se zamyslel nad tím, co jsi říkala prve. Že lidé s Moudrostí jsou v poslední době neklidní. Proč?"

Pozvedla na mě tázavě obočí. "Myslela jsem, že to budeš vědět lépe než já."

"Já vedu samotářský život, Starling, jak dobře víš. Jak bych se to asi dozvěděl, pokud mi to neřekneš ty?" Ted' jsem se na ni pro změnu zahleděl já. "A o tuhle informaci ses se mnou nikdy nepodělila."

Pohlédla stranou a já si říkal, jestli se snad nerozhodla to přede mnou tajit. Nepřikázal jí Chade, aby o tom se mnou nemluvila? Nebo jí to vytlačily z hlavy historky o šlechticích, pro které hrála, a ovace, které sklídila? "Není to moc pěkné povídání. Myslím, že to začalo tak před rokem a půl. . . možná před dvěma. Měla jsem dojem, že začínám slyšet stále více o lidech s Moudrostí, kteří byli dopadeni a potrestáni. Nebo zabiti. Víš sám, jací lidé jsou, Fitz. Nějakou dobu po válce s rudými loděmi měli zabíjení a krve určitě dost. Avšak když je nepřítel od tvého břehu konečně zapuzen a domy jsou znovu postaveny a pole začnou opět plodit a stáda se množit, inu, pak je znovu načase, abys hledal chyby na svém sousedovi. Myslím, že Regal probudil v Šesti vévodstvích touhu po krvavých hrách, s tím svým Královským cirkem a spravedlností, kterou si odsouzenci musí vybojovat v aréně. Říkám si, jestli se někdy od toho dědictví doopravdy osvobodíme."

Probudila ve mně dávnou noční můru. Králův cirk v Tradefordu, zvířata v klecích a pach staré krve, soud prostřednictvím boje. . . zaplavily mne vzpomínky a zanechaly po sobě nepříjemnou pachůť.

"Před dvěma roky. . . ano," pokračovala Starling. Neklidně přitom pocházela po místnosti, jak usilovně přemýšlela. "Bylo to v době, kdy opět vzplála dávná nenávisť k lidem s Moudrostí. Královna proti tomu vystoupila, tuším kvůli tobě. Je to oblíbená královna a během své vlády si vynutila spoustu změn, ale v tomto má tradice příliš hluboké kořeny. Lidé ve vesnici si řeknou, no co, co může ona vědět o našich

způsobech, když pochází z Hor? A tak, i když to královna Kettricken neschvalovala, pronásledování lidí s Moudrostí pokračovalo jako vždycky. A pak, asi před rokem a půl, došlo v Trenury ve Farrow k strašné události. Na Buckkeep dorazila historka, že nějaká dívka měla za spřízněné zvíře lišku, a nestarala se, kde loví, až každou noc tekla krev."

Přerušil jsem ji. "Ochočenou lišku?"

"Není to zrovna běžné. Bylo to o to více podezřelé, že ona dívka, která měla lišku, nebyla ani z urozené krve, ani bohatá. K čemu je farmářskému dítěti takové zvíře? říkali si lidé. Nejvíce postižení byli vesničané z okolí Trenury, kteří chovali drůbež, ale poslední rána přišla v den, kdy se něco dostalo do voliéry lorda Doplina a spořádalo to jeho zpěvné ptactvo a drůbež dovezenou z Deštné divočiny. Lord poslal své honáky za dívkou a liškou, které za to prý mohly, a ti je po drsné honičce polapili a předvedli před lorda Doplina. Dívka přísahala, že to není dílo její lišky, přísahala, že nemá nic společného s Moudrostí, ale když k lišce přiložili rozžhavená železa, dívka prý zakřičela stejně hlasitě jako to zvíře. A pak, aby okruh důkazů uzavřel, nechal lord Doplin dívce vytrhat nehty na rukou a na nohou a také liška křičela spolu s ní."

"Moment." Z jejích slov se mi udělalo mdlo. Až příliš dobře jsem si to dovedl představit.

"Rychle to dokončím. Obě zemřely pomalou smrtí. Ale dalšího dne byli pozabíjeni další Doplinovi ptáci, a jeden starý lovec řekl, že to byla lasička, nikoli liška, protože lasička jen saje krev, zatímco liška by ptáky roztrhala na kusy. Myslím, že její nespravedlivá a krutá smrt proti němu popudila lidi s Moudrostí. Dalšího dne se na Doplina vrhl vlastní pes. Doplin nechal psa i psovoda usmrtit. Tvrdil, že když kráčel stájemi, všichni koně se po jeho průchodu rozběsnili, stáhli uši dozadu a kopali do stěn mezi příhradami. Nechal dva z čeledínů oběsit nad vodou a spálit. Tvrdil, že mu do kuchyně začaly stahovat mouchy a že je denně nacházel mrtvé v jídle a že..."

Zakroutil jsem nad ní hlavou. "To je spíš následek vzpouzení tíživého svědomí, a ne dílo někoho z Moudrých, pokud je znám."

Pokrčila rameny. "Každopádně lidé se dovolávali královniny spravedlnosti, když byl víc než tucet lidí z jeho služebnictva mučen či zabit. A ona tam poslala Chadea."

Poposedl jsem na židli, opřel se a založil si ruce na hrudi. Aha. Takže starý vrahoun byl stále vykonavatelem farseerovské spravedlnosti. Zajímalo mě, kdo ho tam asi doprovázel. "A co se stalo?" zeptal jsem se, jako bych to nevěděl.

"Chade to celé vyřešil prostě. Na královnin příkaz zakázal Doplinovi na jeho panství chovat koně, sokoly a psy, prostě jakákoli zvířata nebo ptáky. Nesmí jezdit na koni, vypouštět sokoly ani provozovat jakoukoli formu lovu. Chade mu dokonce zakázal, a taky všem, kdo na jeho hradě žijí, jíst po dobu jednoho roku jakékoli maso či ryby."

"To na tom statku musí být pěkná nuda."

"Mezi pěvci se povídá, že u Doplina nejsou žádní hosté, pokud zrovna nemusí, že má jen málo sluhů, navíc pořádně nevrlých, a že mezi ostatními šlechtici pozbyl postavení, neboť jeho pohostinnost velmi utrpěla. A Chade ho také přinutil vyplatit krvavé zlato, nejen rodinám zabitých sluhů, ale i rodině děvčete s liškou."

"A vzaly si to?"

"Rodiny sluhů ano. Bylo to jen a jen spravedlivé. Rodina děvčete však byla pryč, buď po smrti, nebo utekla, to nikdo nemohl nebo nechtěl říci. Chade požadoval, aby peníze za ni byly svěřeny královninu účetnímu a tam pro rodinu uschovány." Pokrčila rameny. "Tím by to mělo být vyřešeno. Jenže od té doby se podobné incidenty začaly spíše množit. Nemyslím jen pronásledování Moudrých, ale i pomsty, které oni na oplátku vykonali na svých mučitelích."

Zamračil jsem se. "Nechápu, proč by to mělo vést k dalšímu pozdvižení mezi lidmi s Moudrostí. Mám dojem, že Doplin byl po zásluze potrestán."

"A někteří říkají, že ještě krutěji, než si zasloužil, ale Chade byl nelitostný. U toho však neskončil. Krátce nato obdrželo všech Šest vévodství listiny od královny Kettricken, kde stálo, že být z Moudrých není zločin, pokud toho dotyčný nezneužívá ke zlým účelům. Královna vévodům sdělila, že musejí zakázat svým šlechticům a lordům, aby tyto lidi popravovali, pokud jim jejich zločiny nebudou prokázány stejně jistě jako každému obyčejnému člověku. Výnos se nesetkal s pochopením, jak si jistě umíš představit."

Tam, kde není úplně ignorován, se po smrti Moudrého vždy najde dostatek důkazů svědčících o jeho vině. Místo aby královna deklarace nálady ve veřejnosti zklidnila, spíše probudila dávno antipatie namířené proti lidem s Moudrostí.

A zdá se, že Moudré spíše semkla k odporu. Již více nestrpí, aby lidé z jejich krve byli popravováni bez boje. Občas se spokojí pouze s jejich osvobozením, než je stačí nepřátelé usmrtit, jenže často také udeří ve znamení pomsty. Skoro pokaždé, když dojde k popravě někoho z nich, zodpovědné osoby záhy postihne nějaké zlo. Pomře jim dobytek nebo jsou jejich děti pokousány nemocnými krysami. Vždy je to něco v souvislosti se zvířaty. V jedné vesnici se stalo, že říční ryby, na nichž tu záviseli, toho roku prostě nemigrovaly. Jejich sítě zůstaly viset prázdné a lidé hladověli."

"Absurdní. Lidé za náhodnými okolnostmi spatřují zlou vůli. Moudří nemají takovou moc, jakou jim připisuješ," řekl jsem sebejistě.

Pohrdlivě na mě pohlédla. "Tak proč si Piebaldové připisují za takové činy zásluhy, pokud to není jejich dílo?"

"Piebaldové? Kdo jsou Piebaldové?"

Pokrčila jedním ramenem. "To nikdo neví. Nedávají se poznat. Pouze nechávají vzkazy připíchnuté ke dveřím nebo stromům a posílají šlechticům dopisy. Pořád pějí na jednu notu, jen slova se liší: 'Ten a ten byl nespravedlivě zabit, nikoli za spáchaný zločin, ale za to, že měl vlohy k magii Staré krve. Nyní na vás dopadne náš hněv. Až se princ Piebald vrátí, nebude mít s vámi slitování.' A pod tím není nikdo podepsán, je tam pouze obrázek grošovaného hřebce. Lidi to dohání k zuřivosti.

Královna odmítla vyslat svoji gardu, aby Moudré stíhala. Takže teď se mezi některými šlechtici povídá, že královna Kettricken sama může za nárůst poprav Moudrých, protože svým potrestáním lorda Dolpina u nich vzbudila domněnku, že teď mají právo provozovat svoji zvrácenou magii." Když jsem se zamračil, připomněla mi: "Pěvec jen opakuje to, co slyšel. Já nevytvářím zvěsti, ani nevkládám slova lidem do úst." Přistoupila ke mně blíž a zezadu mi položila ruce na ramena. Sklonila se a octli jsme se tvářemi těsně u sebe. Něžně dodala: "Za všechny ty roky, co jsme byli spolu, teď už jistě víš, že v mých očích nejsi poskvrněný." A políbila mě na tvář.

Náš rozhovor mi takřka vypudil z hlavy moje odhodlání. Málem jsem ji uchopil do náruče. Ale vzápětí jsem toporně vstal, protože stála hned za mou židlí. Když se mě pokusila obejmout, zatvrdil jsem se. Sundal jsem ze sebe její ruku. "Ty nejsi moje," řekl jsem jí tiše.

"Ani jeho nejsem!" osopila se na mě náhle. Temné oči jí zlostně blýskaly. "Já patřím sama sobě a já sama se rozhodnu, s kým se podělím o své tělo. Mě ani trochu nezraňuje, že jsem s vámi oběma. S žádným z vás neotěhotním. Kdyby mi nějaký chlap mohl udělat dítě, bylo by se to stalo už hodně dávno. Není snad jedno, s kým jdu do postele?"

Byla to bystrá žena a slova jí šla na jazyk mnohem lépe než mně. Neměl jsem žádnou chytrou odpověď. A tak jsem jen zopakoval její vlastní slova: "Také já patřím sám sobě a já rozhoduji o tom, s kým se podělím o své tělo. A nebudu se o něj dělit s ženou jiného muže."

Myslím, že tehdy tomu konečně uvěřila. Naskládal jsem jí zatím věci na úhlednou hromádku vedle krbu. Vrhla se vedle ní na kolena, popadla sedlový vak a začala je vztekle přechovat dovnitř. "Nevím, proč jsem se s tebou vůbec zahazovala," zamumlala.

Míshap1), věrný svému jménu, si vybral právě tento okamžik, aby vešel do srubu. V patách mu šel vlk. Při pohledu na rozlícenou tvář Starling se na mě Hap obrátil: "Mám odejít?" zeptal se rovnou.

"Ne!" vyprskla Starling. "Ty zůstaň. To mne on vyhazuje. Díky tobě. Mohl jsi napřed uvážít, Hape, co by se s tebou bylo stalo, kdybych tě tehdy nechala hrabat se v té hromadě odpadků za vesnicí. Zasloužila jsem si od tebe vděk, a ne tuhle zradu!"

Chlapec vytřeštil oči. Nic z toho, co kdy Starling udělala, ani to, jak mě klamala, mě nerozlítlo víc, než když jsem byl nyní svědkem toho, kterak ho zraňuje. Hap mě obdařil zničeným pohledem, jako by čekal, že se na něj vrhnu. Pak vyrazil ke dveřím. Nighteyes se po mně zlověstně podíval, pak se otočil a běžel za ním.

Brzy přijdu. Nech mě napřed dokončit tady tohle.

Bylo by lepší, kdybys s tím raději nikdy nezačal.

Nechal jsem jeho výtku nezodpovězenou, poněvadž na ni žádná dobrá odpověď ani nebyla. Starling se

do mě zabodla pohledem a já ho nasupeně opětoval, až jsem v její tváři zahlédl něco jak zákmit strachu. Zkřížil jsem si ruce na hrudi. "Raději ať už jsi pryč," řekl jsem upjatě. Ostražitý pohled v jejích očích mě urážel, stejně jako nadávka, kterou předtím mrštila po Hapovi. Opustil jsem srub a šel jí pro koně. Pěkný kůň a pěkné sedlo, nepochybně dary od pěkného mladého muže. Klisna vycítila můj neklid a neklidně se vzepjala, když jsem ji sedlal. Nadechl jsem se, nabyl nad sebou opět kontrolu a položil na ni ruku. Vyslal jsem k ní klid. Přitom jsem se zklidnil sám. Pohládl jsem ji po hladké šíji. Klisna se otočila a zabořila mi nozdry do košile. Povzdechl jsem si. "Dej na ni pozor, ano? Protože ona na sebe vůbec pozor nedává."

Nebylo mezi námi žádné úzké pouto a má slova na ni působila pouze jako uklidňující zvuky. V odpověď jsem ucítil, že mě jako pána uznává. Zavedl jsem klisnu před dům a zůstal stát venku, drže ji za otěže. Za okamžik se na zápraží objevila Starling. "Nemůžeš se dočkat, až odjedu, vid'?" poznamenala hořce.

Přehodila si přes sedlo svůj vak, čímž klisnu opět poplašila.

"To není pravda a ty to víš," odvětil jsem. Snažil jsem se zachovat klidný a vyrovnaný hlas. Bolest, které jsem se dosud vzpíral, našla průchod v pocitu ponížení z toho, jak jsem byl lehkověrný, a ve zlosti nad tím, že mě takhle využívala. Naše pouto, to nebyla něžná, srdečná láska, spíše to bylo přátelství, které zahrnovalo i sdílení našich těl a důvěru, že můžeme spát jeden druhému v náručí. Zrada přítele se liší od zrady milence jen v míře bolesti, jinak je táž. Pojednou mi došlo, že jsem jí právě zalhal, zoufale jsem chtěl, aby už odjela. Její přítomnost byla jako šíp trčící z rány, nemohla se zhojit, dokud nebude pryč. Přesto jsem se snažil přijít na nějaká závažná slova, na něco, co by zachránilo velkou část toho, co jsme mezi sebou měli. Ale nic mě nenapadalo, a tak jsem tam nakonec jenom mlčky stál, zatímco ona mi vyrvala otěže z ruky a nasedla. Z výšky sedla na mě pohlédla. Určitě cítila nějakou bolest, ale její tvář prozrazovala jen hněv nad tím, že jsem se vzpřčil její vůli. Zakroutila nade mnou hlavou.

"Mohl jsi být někdo. Bez ohledu na tvůj původ ti poskytl všechny šance, aby ses něčím stal. Mohl jsi být významným člověkem. Ale rozhodl ses pro tohle. Na to pamatuj. Zvolil sis tohle."

Zatáhla za otěž, aby otočila klisně hlavu, ne tak prudce, aby jí poranila tlamu, ale přesto drsněji, než bylo zapotřebí. Pak ji kopnutím pobídla do cvalu a vyrazila pryč. Díval jsem se za ní, jak odjíždí. Neohlédla se zpátky. Navzdory své bolesti jsem nevnímal lítost nad koncem, ale tušení začátku. Projel mnou záchvěv, jako by po mém boku stál sám šašek a šeptal mi do ucha: "Cožpak to necítíš? Křižovatka, zenit, vír."

Tady se všechny cesty mění."

Otočil jsem se, ale tam nikdo nestál. Pohlédl jsem k nebi. Od jihu se hnala temná mračna, vrcholky stromů se již míhaly v blížící se bouři. Starling hned na začátku cesty promokne. Řekl jsem si, že to pro mne není žádné zadostiučinění, a šel se poohlédnout po Hapovi.

4 Pokoutná čarodějnice

V oněch končinách žila pokoutná čarodějnice jménem Silva Copperleaf, jejíž amulety měly takovou sílu, že jejich moc trvala nejen z roku na rok, ale chránila lidi, kteří je vlastnili, nadále po generace. Říká se, že pro Baldrica Farseera zhotovila tak úžasné síto, že pročistilo jakoukoli vodu, která jím protékla. To byla velká výhoda pro krále, který je tak často v ohrožení travičů.

Nad bránu opevněného města Eklse pověsila amulet proti nákaze a po mnoho roků byly potom obilní sýpky prosté krys a stáje čisté od blech a ostatní havěti. Město pod touto ochranou prosperovalo, až městští radní ve své pošetilosti zbudovali v hradbách druhou bránu, aby sem lépe proudil obchod. Tím se otevřela cesta pro nákazu a všichni ve městě zahynuli při druhé vlně krvavého moru.

SELKINOVY "CESTY PO ŠESTI VÉVODSTVÍCH"

Vrchol léta mne s Hapem zastihl při stejných povinnostech jako v posledních sedmi letech. Bylo zapotřebí pečovat o zahradu, starat se o drůbež a nasolit a vyudit ryby na zimu.

Den za dnem míjel ve znamení práce a jídla, spánku a vstávání. Odjezd Starling, říkal jsem si, fakticky umlčel neklid, který zažehla Chadeova návštěva. Promluvil jsem si s Hapem - spíš jakoby mimochodem - že ho chci dát do učení.

S nadšením, které mne překvapilo, mi začal vyprávět o jednom truhláři v Buckkeepu, jehož práci velmi obdivoval. To mě dost zarazilo, poněvadž jsem neměl v úmyslu navštívit město Buckkeep, ale on si asi myslel, že nemohu zaplatit tak vysoké učňovské, jaké by tak skvělý řemeslník jako Gindast mohl požadovat. V tom měl docela pravdu. Když jsem se ho zeptal na jiné dřevaře, o kterých ví, mužně odpověděl, že v Hammerby Cove je jeden loďář, jehož práci si lidé často vychvalují. Možná by to mohl zkusit tam. Byl to mnohem skromnější mistr než truhlář z Buckkeepu. Poněkud nesvůj jsem se pozastavil nad tím, zda chlapec nepřizpůsobuje své sny mé děravé kapse. Jeho učení mělo předurčit práci, kterou bude jednou v životě vykonávat. Nechtěl jsem, abych ho svým nedostatkem peněz přisoudil k řemeslu, které by dělal pouze z nutnosti.

Avšak navzdory chlapcově zájmu byla otázka jeho učení i nadále předmětem našich rozhovorů, vedených u krbu pozdě do noci, dokonce ještě déle. Ovšem, měl jsem odloženou menší sumu peněz, které jsem si ponechal na úhradu učňovského. Dokonce jsem chlapci řekl, že bychom si k jídlu vystačili s méně vejci, kdyby chtěl, aby slepice vyseděly nějaká kuřata. Dala by se vždycky prodat na drůbežím trhu, a ať už by za ně utržil cokoli, mohl by si to schovat na zaplacení učňovského. Ale i tehdy jsem si říkal, jestli to bude stačit na to, abych mu koupil dobré místo. Pravda, ochotné ruce a silná záda mohly samy o sobě nějaké to učení zaplatit, ale lepší řemeslníci a mistři požadovali poplatek předtím, než hocha vezmou k sobě do dílny. Tak to v Bucku chodilo. Tají řemesla a dobré živobytí, které zajišťovalo, se nedávaly jen tak na potkání nějakému cizinci. Pokud rodiče měli své děti rádi, buďto je vyškolili ve vlastním řemesle, nebo dobře za platili, aby měli jistotu, že se vyučí u těch, kteří jsou mistr v jiném oboru. Navzdory našemu skrovnému jmění jsem by rozhodnut, že Hapovi zajistím dobré místo. Proto jsem taky otálel, říká si, že musím dát dohromady více peněz. Ne že bych se strachoval, že se budu muset s chlapcem rozloučit. Jen jsem pro něj chtěl udělat to nejlepší.

Vlk už se mě neptal na cestu, kterou jsem prve navrhoval. Myslím, že byl v duchu rád, když viděl, že byla odložena. Byly dny, kdy jsem měl dojem, že slova Starling ze mě udělala starce. Jenže na vlkovi už byly roky skutečně znát. Mě jsem podezření, že na svůj druh je už příliš starý, ačkoli jsem neměl ponětí, jak dlouho takový divoký vlk ve skutečnosti žije. Občas jsem si říkal, zda mu naše pouto nepropůjčilo abnormální vitalitu. Jednou mi dokonce přišlo na mysl, že snad spotřebovává moje roky, aby si prodloužil ty svoje. Avšak při té myšlence jsem nepocítil zlost za to, že si možná půjčuje mé dny, ale naději, že snad máme před sebou ještě dlouhou dobu života pospolu. Neboť až bude chlapec vyučený, kdo jiný kromě Nighteyese mi na světě zůstane?

Po nějakou dobu jsem si říkal, jestli se Chade znovu ne zastaví, když teď znal cestu, ale dlouhé letní dny postupně mýjely a cesta k našemu srubu zůstávala prázdná. Dvakrát jsem šel s chlapcem na trh, vzali jsme s sebou ochmýřená kuřata a mé inkousty a barviva, jakož i kořeny a byliny, které by tam mohly upoutat pozornost jako neobvyklé zboží. Nighteyes byl šťastný, že může zůstat doma, protože neměl rád jednak dlouhou cestu na tržní křižovatku a jednak prach, hluk a zmatek na přeplněném tržišti. Já byl stejného názoru, ale přesto jsem se přinutil jít. Nedopadli jsme tak dobře, jak jsem doufal, poněvadž lidé na tomto nevelkém tržišti, které jsme navštěvovali, byli spíše zvyklí zboží směňovat než kupovat za peníze. Přesto jsem byl příjemně překvapen, kolik lidí si pamatuje Toma Badgerlocka, a lahodilo mi, když říkali, že mě opět rádi na trhu vidí.

Když jsme šli na trh podruhé, náhodou jsme tam potkali Hapovu pokoutní čarodějnici z Buckkeepu. Na tržišti jsme rozložili své zboží na zádi káry zapražené za poníkem. Tam nás taky během dopoledne objevila, a když znovu uviděla Hapa, radostně zajásala. Já stál tiše opodál a díval se, jak spolu mluví. Říkal mi, že Jinna je hezká, a to taky byla, ale přiznávám, že mě překvapilo, když jsem zjistil, že věkově má blíže ke mně nežli k němu. Pokládal jsem ji za děvče, které se za ním otočilo, když se v Buckkeepu setkali. Místo toho to byla žena blížící se střednímu věku, s oříškově hnědými očima, pihami ve tváři a kadeřavými vlasy zlatohnědé až hnědé barvy. Měla zaoblenou a roztomilou postavu dospělé ženy. Když jí povídal, že její amulet proti zlodějům mu byl ukraden ještě téhož dne, hlasitě se zasmála takovým upřímným, srdečným smíchem. Pak klidně odvětila, že přesně takhle měl amulet účinkovat. Jeho měšec byl ochráněn, když si zloděj vzal místo něho amulet.

Když se Hap rozhlédl, aby mě zapojil do rozhovoru, její oči si mne mezitím našly. Měřila si mne s

výrazem, s jakým rodiče obvykle hledí na možné nebezpečné cizince. Když jsem se usmál a přikývl, poté co mě Hap představil, a vzápětí jí popřál dobrý den, viditelně se jí ulevilo a její úsměv se rozšířil i na mne. Přitom přistoupila blíž a zahleděla se mi zblízka do tváře, a já si uvědomil, že má slabý zrak.

Také ona přinesla na tržiště své zboží a nyní si rozložila podložku ve stínu našeho vozu. Hap jí pomohl vyskládat amulety a medicíny a potom si ti dva z našeho obchodování udělali veselý den, vyměňující si zprávy o tom, co je potkalo od jarních slavností. Poslouchal jsem, když jí Hap vyprávěl o svých plánech dát se k někomu do učení. Když hovořil s Jinnou, jasně jsem pochopil, že raději by šel k truhláři do Buckkeepu než k loďaři do Hammerby Cove. Přistihl jsem se při myšlence, jestli by se to přece jen nedalo ještě nějak zařídit, nejenom to vyšší učňovské, ale i to, aby mu místo u truhláře vyjednal někdo jiný než já. Nemohl bych přesvědčit Chadea, aby mi s tím pomohl? Pak jsem se zamyslel nad tím, co by ode mne stařec mohl na oplátku žádat. Byl jsem hluboce ponořený v myšlenkách, když tu mě Hap šťouchl loktem do žeber, aby mě vytrhl z mého zadumání.

"Tome!" zaprotestoval, a já si rázem uvědomil, že jsem ho právě nějakým způsobem uvedl do rozpaků.

Jinna na nás oba nedočkavě hleděla.

"Ano?"

"Vidíš, říkal jsem ti, s ním nebude žádný problém," zaskuhral Hap.

"Dobře, děkuji, jen když víte jistě, že s tím nebude problém," odvětila Jinna. "Je to dlouhá cesta, hostince jsou daleko od sebe a pro mne moc drahé."

Kývl jsem na souhlas a po pár dalších minutách konverzace jsem si uvědomil, že Hap jí nabídl pohoštění a nocleh v naší chýši, až pojede příště kolem. V duchu jsem si povzdechl. Hap měl rád, když se u nás občas zastavili hosté, bylo to pro něj něco nového a vzrušujícího, ale já v každém cizinci stále spatřoval potenciální nebezpečí. Říkal jsem si, jak dlouho budu muset žít, než má tajemství natolik zestárnou, že už nebudou důležitá.

Zatímco se spolu bavili, usmíval jsem se a přikyvoval, ale zapojoval jsem se do řeči jen sporadicky.

Místo toho jsem se přistihl, že si ji prohlížím tak, jak mě to naučil Chade, ale neobjevil jsem nic, co by nasvědčovalo tomu, že je to někdo jiný než pokoutná čarodějnice, za kterou se prohlašovala.

Tím chci říci, že jsem o ní věděl opravdu jen velmi málo. Pokoutné čarodějnice a čarodějové se na každém tržišti, jarmarku nebo slavnosti vyskytují naprosto běžně. Na rozdíl od Umění nemají prostí lidé před jejich čáry žádný posvátný respekt. A na rozdíl od Moudrosti tito praktikanti neriskují, že budou popraveni. Většina lidí na ně pohlíží se shovívavostí a skepsí. Někteří z těch, kteří se pyšní touhle pokoutní magií, jsou naprostí a neomluvitelní šarlatáni. To jsou ti, kteří vytahují vejce z uší důvěřivců, předvídají dojičkám štěstí v podobě obrovských bohatství a sňatků s urozenými muži, prodávají nápoje lásky, většinou z heřmánku a levandule, a nabízejí amulety štěstí zhotovené z kousků rozřezaných králíků. Řekl bych, že jsou dost neškodní.

Jenomže Jinna nebyla jako oni. Nepředváděla žádné vmlouvavé brebentění, aby přivábila kolemjdoucí lidi, ani nebyla oblečená do křiklavých závojų a šperků, které takové podvodnice obvykle nosí. Byla oblečená prostě jako nějaký lesník, v zelené tunice, která jí splývala přes kalhoty z jeleních usní a měkké boty. Amulety, které nabízela na prodej, byly zastrčené do tradičních váčků z barevných látek: růžová pro amulety lásky, rudá pro povzbuzení ochablých vášní, zelená pro dobrou úrodu, a ostatní barvy, jejichž význam jsem ani neznal. Nabízela i balíčky sušených bylin. Většinu z nich jsem znal a byly správně označené co se účinků týče: hladká jilmová kůra na bolesti krku, maliníkové listí na ranní nevolnost a tak podobně. Mezi bylinami se nacházely roztroušené pěkné krystaly z něčeho, co podle Jinny zvyšovalo jejich potenci. Měl jsem podezření na sůl nebo cukr. V několika keramických miskách rozložených na její podložce se nacházely vyleštěné disky z nefritu či jaspisu nebo slonoviny, popsané runami k přivolání štěstí, plodnosti nebo klidu mysli. Ty byly levnější než důmyslně zhotovené amulety, protože měly obecně plnit jen dobrá přání, i když za měďák navíc Jinna kamínek do kapsy "naleštila" tak, aby vyhovoval přání konkrétního zákazníka.

Jak dlouhé dopoledne postupně přecházelo v odpoledne, u Jinny bylo pěkně živo. Zákazníci se několikrát dotazovali na amulety ve váčcích a nejméně tři si je koupili za poctivé stříbro. Pokud ty věcičky, které jim prodávala, byly opravdu kouzelné, nebyl jsem to schopen svým Uměním ani Moudrostí zjistit. Jeden z amuletů jsem letmo zahlédl, byla to důmyslná sestava ze třípytívkých korálků,

malých dřevěných tyčinek a snad chomáče peří. Prodala to muži, který si přál přilákat k sobě a pod svou střechu štěstí, až si bude hledat ženu. Byl to rozložitý muž, svalnatý jako orač, a typický pantáta. Byl asi v mém věku a já mu v duchu popřál vše nejlepší při jeho hledání.

Den na tržišti již značně pokročil, když tu dorazil Baylor. Přijel se svou károu a volkem a na prodej měl šest svázaných prasátek. Moc dobře jsem toho muže neznal, přestože to byl náš nejbližší soused. Žil ve vedlejším údolí a tam choval svůj brav. Vídal jsem ho jen zřídka. Na podzim jsme mezi sebou občas obchodovali, zabité prase výměnou za kuřata či práci nebo uzené ryby. Baylor byl nevelké postavy, vyzáblý, ale silný a za všech okolností nedůvěřivý. Namísto pozdravu nás obdařil pronikavým pohledem. A pak, třebaže tu bylo dost těsno, se vecpal i s károu vedle nás. Jeho společnost jsem moc neuvítal. Moudrost mi umožňuje vcítit se do všech živých tvorů. Naučil jsem se již před tím chránit, jenže nedokázal jsem se tomu úplně uzavřít. Věděl jsem, že jeho vůl má rozedranou kůži pod špatně padnoucím postrojem, a cítil jsem hrůzu a značné nepohodlí nehybně spoutaných a sluncem spalovaných prasat na káře.

Takže to z mé strany byla stejně tak sebeobrana jako sousedská laskavost, když jsem ho pozdravil se slovy: "Rád tě zase vidím, Baylore. Pěkný vrh malých prasátek. Raději bys jim měl dát trochu vody, abys je udržel při životě a dobře jsi za ně utřil."

Hodil po nich ledabylým pohledem. "Nemá smysl je dráždit nebo riskovat, že se rozvážou. Tak jako tak zřejmě půjdou ještě před koncem dne na maso."

Nadechl jsem se a veškerou silou se zdržel dalších komentářů. Moudrost je spíše prokletí než dar, říkám si občas. Snad nejhorší na ní je, že člověku s vlohami k ní tak bolestivě dosvědčuje ledabylou krutost jiných lidí. Někteří hovoří o týrání zvířat. Já bych to raději nazval bezmyšlenkovitým přezíráním, s jakým se někteří lidé ke zvířatům staví.

Byl jsem ochoten naši konverzaci ukončit, ale Baylor si přišel prohlédnout naše zboží. Přitom si slabě odfrkl, jako by se divil, že jsme se s tím obtěžovali na trh. Když si všiml, že ho pozoruji, ztěžka poznamenal: "Jsou to dobrá prasátka, ale ve vrhu byla ještě tři další. Jedno bylo větší než tady tyhle." Pak se odmlčel a čekal. Přitom ze mě ani na okamžik nespustil oči. Nevěda, nač čeká, odvětil jsem: "Vypadá to na pěkný, velký vrh."

"Jo. To byl. Dokud ta tři nezmizla."

"Jaká škoda," odvětil jsem. Když ze mě pořád nespouštěl zrak, dodal jsem: "Zaběhla se při výběhu se sviní?"

Přikývl. "Jeden den jich bylo deset. Další den sedm."

Potřásl jsem hlavou. "Jaká škoda."

Přistoupil blíž ke mně. "Ty s tím klukem. Neviděli jste je náhodou? Vím, že má svině občas zaběhne až skoro k vašemu potoku."

"Já ne." Obrátil jsem se k Hapovi. Chlapec měl ve tváři dost ustrašený výraz. Všiml jsem si, že Jinna a její zákazník zmlkli, protože je upoutal Baylorův zvýšený tón. Přičilo se mi být středem takové pozornosti. Cítil jsem, jak mi v žilách začíná kypět krev, ale přesto jsem se milým hlasem otázel chlapce: "Hape, neviděl jsi nějaké stopy po třech Baylorových prasatech?"

"Ani jedinou stopu nebo hromádku mrvy," odvětil vážně. Když mluvil, ani se nepohnul, jako by náhlý pohyb mohl uspišit hrozící nebezpečí.

Otočil jsem se zpátky k Baylorovi. "Je mi líto," řekl jsem.

"No co," poznamenal ztěžka. "Je to divné, ne? Vím, že ty a tvůj kluk a ten váš pes běháte všude po kopcích. Myslel bych si, že jste něco viděli." Jeho poznámka byla nezvykle britká. "A kdybyste je viděli, věděli byste, že jsou moje. Věděli byste, že to nejsou zbloudilé kusy, že šije nelze jen tak vzít." Oči přitom nespouštěl z mé tváře.

Pokrčil jsem rameny, pokoušeje se zachovat klid. Teď už se tu ale zastavovali i další lidé, dívali se a poslouchali. Baylor náhle přešel očima obecnost kolem a pak přistoupil ke mně.

"Takže víš jistě, že jste má prasata neviděli? Nenašli jste ani jeden poraněný či někam zapadlý kus? Žádné mrtvé prase, které byste si třeba vzali pro psa na maso?"

Teď jsem se zase rozhlédl já. Hap byl ve tváři rudý jako rak. Jinna vypadala očividně nesvá. Vzkypl ve mně hněv, že si mě tento muž troufá vinit z krádeže, jakkoli nepřímá jeho slova byla. Nadechl jsem se a

vší silou se ovládl. Hlubokým, až protivně zdvořilým hlasem jsem odvětil: "Já tvoje prasata neviděl, Baylore."

"Víš to jistě?" Přistoupil ke mně ještě o krok blíž, vykládaje si moji zdvořilost jako pasivitu. "Protože mně to připadá divné, aby tři kusy zmizely všechny naráz. Vlk by si mohl vzít jedno, třeba to, které by svině cestou ztratila, ale ne tři. Opravdu jsi je neviděl?"

Právě jsem se opíral o zád' našeho dvoukoláku. Náhle jsem se vzpřímil do plné výšky a mírně rozkročil nohy, abych měl lepší stabilitu. Navzdory své snaze ovládat se jsem cítil, jak se mi hrud' a hrdlo stahují vzteky.

Kdysi, už hodně dávno, jsem byl ošklivě zmlácen, málem až k smrti. Lidé na tuhle zkušenost reagují jedním ze dvou způsobů. Někteří se tím nechají zastrašit a nikdy více už nekladou fyzický odpor. Nějakou dobu jsem ten mrzký strach zakoušel i já. Život mě však přinutil, abych se z něj vzpamatoval: naučil jsem se reagovat nově. Muž, který jako první začne pouštět co největší hrůzu, je s největší pravděpodobností mužem, který zůstane stát na nohou. A já se tím mužem naučil být. "Už mě ta otázka unavuje," zavrčel jsem na něj varovně.

Na rušném tržišti nás mezitím obklopil kroužek mlčky přihlížejících lidí. Zmlkli nejen Jinna a její zákazník, ale civěl na nás i prodavač sýra naproti přes uličku, a taky pekařův poslíček s podnosem plným čerstvého zboží tu mlčky stál a zíral. Hap se nehýbal, oči měl vytřeštěné, tvář místy bílou a místy rudou. Ale nejvýmluvnější byl výraz ve tváři Baylora. Kdyby se nad ním pojednou vztyčil bručící medvěd, nemohl by vypadat vylekaněji. Ustoupil o krok dozadu a uhnul pohledem do prachu na zemi. "No jo. Přirozeně, pokud jsi je neviděl, pak tedy -"

"Já je neviděl," řekl jsem zprudka, přerušiv ho. Zvuky na tržišti se mi pojednou jevily pouze jako vzdálený šum. Viděl jsem jen Baylora. Přikradl jsem se k němu o krok blíž.

"Inu." On zase o krok ustoupil a uskočil za svého volka, takže se zvíře ocitlo mezi námi. "Já si nemyslel, že ano, no pochopitelně. Jinak bys je určitě hnál zpět ke mně. Jen jsem chtěl, abys o tom věděl. Je to divné, že, když ti hned zmizí tři kusy naráz? Myslel jsem, že ti to musím říct, kdyby ti snad začaly mizet slepice." Jeho smířlivý tón pojednou přešel ve spiklenecký. "Možná že tam u nás v kopcích máme nějaké Moudré, kteří kradou zvířata, jak jen se naskytne příležitost. Nemuseli by je uštvat, stačí jen očarovat svini a prasátka a hned si je odnést. Každý ví, že to dokážou. Možná -"

To už jsem vzplál vzteky. Podařilo se mi usměrnit svůj hněv do slov. Mluvil jsem tiše, kouskuje každé slovo: "Možná že ta prasátka spadla z břehu do potoka a byla odnesena proudem pryč nebo se oddělila od svině. V těch kopcích žijí lišky, kočky a rosomáci. Pokud si chceš udržet stádo celé, lépe si ho hlídej."

"Já letos na jaře přišel o telátko," vložil se do toho náhle prodavač sýra. "Březí kráva se mi někam zatoulala a vrátila se o dva dny později, prázdná jako sud." Potřásl přitom hlavou. "Nikdy jsem nenašel ani stopu po tom teleti. Ale objevil jsem začernalé ohniště."

"Moudří," přitakal chytrácky pekařův poslíček. "Onehdy jednu chytli támhle v Hardin's Špit, ale utekla jim. Neví se, kde teď může být. Nebo kde byla!" Oči mu vzplály radostným tušením.

"Vida, tak tohle to vysvětluje," zvolal Baylor. Střelil po mně triumfálním pohledem, ale vida můj výraz, rychle zase uhnul očima stranou. "Takže takhle to bylo, Tome Badgerlocku. A já tě chtěl jen varovat, jako to sousedé navzájem dělají. Dobře si ty svoje slípky hlídej." Kriticky pokýval hlavou a prodavač sýra naproti přikývl rovněž.

"Můj bratranec tam v Hardin's Spit byl. Viděl, jak se té děvce vyrazila ptačí pera a ona odlétla. Provazy z ní spadly a ona byla rázem ta tam."

Ani jsem se neohlédl, abych se podíval, kdo to říká. Na tržišti okolo nás znovu zavládl běžný ruch a shon, ale nyní se v radostné nenávisti klevetilo o Moudrých. Stál jsem oddělen od ostatních, letní slunce se mi opíralo do hlavy, stejně jako pražilo do nešťastných prasátek na Baylorově káře. Srdce mi divoce tlouklo, až jsem se uvnitř celý třásl. Okamžik, kdy jsem ho mohl zabít, mezitím pominul, jako když poleví horečka. Viděl jsem Hapa, jak si otírá z čela pot. Jinna mu položila ruku na rameno a něco mu potichu řekla. On jen zavrtěl hlavou, rty dočista bílé. Pak pohlédl směrem ke mně a rozechvěle se usmál. Bylo to za námi.

Ale na tržišti se vesele tlachalo dál. Všude kolem mě se lidé pochichtávali, náhle jakoby ozdraveni

vyhlídkou na společného nepřítele. Udělalo se mi z toho mdlo a připadal jsem si malý a zahanbený, protože nekřičím nad nespravedlností toho všeho. Místo toho jsem vzal Clovera za otěž. "Dohlídní tu na obchod, Hape. Jdu napojit poníka."

Hap, jenž byl stále zamlklý a velice vážný, přikývl. Když jsem odváděl Clovera pryč, cítil jsem na sobě jeho zrak. Dal jsem si načas, a když jsem se vrátil, Baylor se okatě usmíval a zdravil mne. Zmohl jsem se jen na letmé kývnutí. Byla to pro mne úleva, když řezník od Baylora odkoupil všechna prasata pod podmínkou, že mu je dopraví do krámu. Když usouzený volek a zmučená prasátka odjeli, hlasitě jsem si vydechl. Bolelo mě již v zádech od toho napětí, které jsem musel snášet.

"Příjemný chlapík," poznamenala tiše Jinna. Hap se nahlas zasmál a i mně se na tváři vyrazil kyselý úsměv. Později jsme se s ní podělili o natvrdo uvařená vejce, chléb a nasolenou rybu. Ona měla váček se sušenými jablky a uzenou klobásu. Udělali jsme si z toho svačinu, a když jsem se pak zasmál nějakému Hapovu vtípku, ona mi vehnala krev do tváří se slovy: "Vypadáš jako násilník, když se mračíš, Tome Badgerlocku. A když zatneš pěsti, raději bych se k tobě neznala. Ale když se usmíváš nebo nahlas směješ, tvé oči ten zamračený výraz usvědčují ze lži."

Hap se pochichtával, když viděl, jak se červenám, a zbytek dne již uběhl v družné náladě a při přátelském handlování. Když se den na tržišti nachýlil ke konci, Jinna mohla konstatovat, že to byl den úspěšný. Její zásoba amuletů se značně ztenčila. "Brzy bude čas vyrazit do města Buckkeep a pustit se do výroby dalších. Baví mě to víc než prodávání, ačkoli ráda cestuji a poznávám nové lidi," poznamenala, zatímco si balila zbytek svého zboží.

Hap a já jsme směnili většinu zboží za věci, které se nám mohly hodit doma, ale utřžili jsme jen málo peněz na úhradu učňovského. Hap se snažil nedát na tváři znát zklamání, ale já viděl stín obav v jeho očích. Co když nám nebudou stačit peníze ani na zaplacení loďaři? Co pak bude s jeho učením? I mně ta otázka nedopřávala klid.

Ale nikdo z nás ji nevyslovil nahlas. Vyspali jsme se na káře, abychom neutráceli za hospodu, a na druhý den jsme odjeli domů. Jinna se s námi ještě přišla rozloučit a Hap jí připomněl, že má u nás dveře otevřené. Ujistila ho, že na to bude pamatovat, ale přitom střelila pohledem po mně, jako by si nebyla jistá, zda je doopravdy vítaná. Chtě nechtě jsem musel přikývnout, usmát se a vyslovit naději, že ji zase brzy uvidíme.

Cestou domů jsme prožili pěkný den. Vysoko na nebi pluly mraky a vál mírný větřík, takže letní den nebyl nepříjemný. Uždibovali jsme přitom z pláství medu, které Hap dostal za svá kuřata. Mluvili jsme celkem o ničem: že tržiště bylo mnohem větší, než když jsem tam byl poprvé, že i město se rozrostlo, že na cestě teď vládne větší ruch než loni. Nikdo z nás se nezmínil o Baylorovi. Minuli jsme rozcestí, odkud bychom kdysi mohli zamířit do Forge. Ted' na té stezce rostla tráva. Hap se mě zeptal, jestli si myslím, že se tam lidé ještě někdy usadí. Řekl jsem, že doufám, že ne, ale že dříve či později odsud někdo s krátkou pamětí opět začne vozit železnou rudu. Potom jsme probírali historky o tom, co se stalo ve Forge, a o těžkých letech za války s rudými loděmi. Všechno jsem to podával jako příběhy, které jsem slyšel od jiných, ne proto, že by mě bavilo je vykládat, ale proto, že to byla historie, kterou by měl chlapec znát. Bylo to něco, co by si měl navždy pamatovat každý občan Šesti vévodství, a přitom jsem se opět rozhodl, že se pokusím sepsat historii té doby. Myslel jsem na spoustu odvážných začátků, na ty spousty svitků, které se povalovaly na policích nad mým stolem, a přemýšlel jsem, jestli někdy něco z toho dokončím.

Z mého zadumání mne dost drsně vytrhla Hapova náhlá otázka:

"A nejsem já bastard po rudých nájezdnících, Tome?"

Zůstal jsem civět s ústy dokořán. Všechna má stará bolest při těch slovech opět oživila v Hapových nesourodých očích. Mishap, pojmenovala ho jeho matka. Starling ho našla jako sirotka přehrabujícího se v odpadcích, k němuž se nikdo z vesnice neznal. Víc jsem o něm nevěděl. Rozhodl jsem se být upřímný: "Já nevím, Hape. Mohl bys být potomek nějakého nájezdníka."

Hap teď zíral rovně před sebe a kráčel vyrovnaným krokem. Přitom řekl: "Starling povídala, že jsem. Můj věk by tomu odpovídal a možná právě proto mne k sobě nikdo kromě tebe nevzal. Velice rád bych to zjistil. Rád bych věděl, kdo jsem."

"Och," řekl jsem posléze do napjatého ticha.

Dvakrát rázně kývl. Hlas měl přiškrcený, když dodal: "Když jsem řekl, že ti o ní budu muset říct, Starling řekla, že mám stejně vykované srdce jako můj násilnický otec."

Pojednou jsem si přál, aby byl menší a já ho mohl za chůze chytit a obejmout. Místo toho jsem mu dal ruku kolem ramen a přinutil ho zastavit se. Poník se loudal dál i bez nás. Nenutil jsem ho dívat se mi do očí ani jsem nenasadil příliš vážný hlas. "Chci ti dát jeden dar, synu. Trvalo mně dvacet roků, než jsem k tomu vědění dospěl, takže si važ toho, že ti to dávám teď, dokud jsi mladý." Nadechl jsem se a řekl: "Nezáleží na tom, kdo je člověku otcem. Tví rodiče udělali dítě, ale na tobě je, abys ze sebe udělal člověka, kterým v životě budeš." Na chvíli jsem upoutal jeho pohled. A pak jsem dodal: "Tak už pojď. Jdeme domů."

Šli jsme dál a já ho nějakou dobu držel kolem ramen, dokud Hap nezvedl ruku a neplácl mě do paže. Potom jsem ho nechal jít samotného, aby si mohl v klidu udělat své závěry. To bylo to nejlepší, co jsem pro něj mohl udělat. Mé vlastní myšlenky na Starling nebyly zrovna laskavé.

Noc nás zaskočila dříve, než jsme dorazili domů, ale na nebi svítil měsíc a my jsme oba znali cestu. Starý poník se klidně ploužil dál a klapání jeho kopyt a skřípání dvoukoláku znělo jako jakási zvláštní hudba. Do toho se spustil letní déšť, prach na cestě zvlhl a noc se ochladila. Domů to už nebylo daleko a Nighteyes nám přišel nenucené v ústřety, jako by se na cestě ocitl pouhou náhodou. Putovali jsme družně dál, chlapec mlčky a já s vlkem v uvolněném propojení Moudrosti. Jako najedno nadechnutí, sdělili jsme si navzájem své zážitky z toho dne. Vlk nechápal moji obavu o chlapcovu budoucnost.

Umí lovit a umí rybařit. Co víc potřebuje znát? Proč posílat jednoho z našich vlastních k jiné smečce, aby se učil jejich způsobům? Když pozbudeme jeho sílu, utrpíme tím. Nejsme už nejmladší, ani ty, ani já. Bratře, to je možná ten nejpádňější důvod, proč by měl jít. Musí se začít orientovat ve světě sám, aby by byl schopen, až mu přijde čas pořídit si družku, ji i jejich děti zaopatřit.

A co bude s tebou a se mnou? My mu s tím zaopatřováním nepomůžeme? Nebudeme dohlížet na mlád'ata, zatímco on bude lovit či nosit úlovky domů, abychom se o ně podělili? Cožpak my s ním nejsme jedna smečka?

Mezi lidskými smečkami to takhle chodí. Byla to odpověď, kterou jsem mu dal již mnohokrát za ty roky, co jsme byli spolu. Věděl jsem, jak si to vykládá. Byl to pro něj lidský zvyk, který nedával smysl, a on nehodlal marnit čas ve snaze pochopit jej.

A co bude s námi, až on odejde?

To už jsem ti říkal. Možná že znovu vyrazíme na cesty.

Ach ano. Opustíme útulné doupě a dopředu zajištěné zásoby potravy. To dává stejný smysl jako posílat toho chlapce pryč.

Nechal jsem jeho myšlenku bez odpovědi, poněvadž měl pravdu. Možná že neklid, který ve mně Chade probudil, byl posledním záchvěvem mého mládí. Možná že bych si měl od Jinny koupit amulet, abych si našel dobrou ženu. Občas jsem se zaobíral myšlenkou, že bych se poohlédl po ženě, ale připadalo mi to dost povrchní hledat si takhle družku. Věděl jsem, že někteří lidé to dělají, že si jen najdou ženu či muže s podobnými cíli a nijak zvlášť protivnými návyky. Taková partnerství často přerostou v milující vztahy. Jelikož jsem však již jednou poznal vztah, který se nezakládal jen na letech vzájemné známosti, ale byl požehnaný závrtným opojením z ryzí lásky, nemyslel jsem si, že bych se někdy spokojil s něčím jiným. Nebylo by čestné žádat jinou ženu, aby žila ve stínu Molly. Za všechny ty roky, jež jsem přerývané trávil se Starling, jsem nikdy nepomyslel na to, že bych si ji vzal za ženu. Při té myšlence jsem se na chvíli zarazil: nedoufala někdy Starling, že to udělám? Potom ale okamžik údivu pominul a já se sám pro sebe trpce usmál. Ne. Starling by taková nabídka připadala matoucí, ne-li přímo k smíchu.

Poslední úsek cesty byl o něco temnější, protože pěšina vedoucí k naší chýši byla úzká a z obou stran zastíněná stromy. Z listů kapal déšť. Kára kodrcala mezi výmoly. "Měli jsme si vzít lucernu," poznamenal Hap a já zabručel na souhlas. Naše chatrč před námi čněla jako o něco tmavší pahrbek v mělké prohlubni, kterou jsme nazývali domovem.

Zašel jsem dovnitř, rozdělal v krbu oheň a vyndal z vaku zboží, které jsme směnili. Hap si zapálil světlo a šel zaopatřit poníka. Nighteyes se s povzdechem ihned svalil na krbové kameny co nejbližší k ohni, ale tak, aby si neožehl srst. Já dal na oheň kotlík s vodou a přidal těch několik mincí, které jsme utržili, k Hapovu malému pokladu. Tohle stačit nebude, připustil jsem rozmrzele. I kdybychom se s Hapem ve

zbytku léta nechali najmout na práci při svážení sena a ostatních plodin, stále by to nebylo dost. Ani jsme to oba naráz udělat nemohli, pokud bychom nezrušili chov kuřat a nenechali zpustnout zahradu. A kdyby se nechal najmout jeden z nás, mohlo by to trvat další rok, možná i déle, než bychom našetřili dost peněz. "Měl jsem na to začít šetřit už před léty," poznamenal jsem hořce, když se Hap vrátil zvenčí dovnitř.

Postavil lucernu na polici a svezl se na druhou židli. Ukázal jsem na konvici na stole a on si nalil šálek čaje. Žalostný rázek mincí na stole tvořil mezi námi dvěma zed'.

"Na takové úvahy je už pozdě," konstatoval, když si bral ze stolu šálek. "Musíme vycházet ze současné situace."

"Přesně tak. Myslíš, že byste to tady s Nighteyesem po zbytek léta zvládli, když bych se nechal najmout na práci?"

Zpříma se střetl s mým pohledem. "Proč by ses měl nechat najmout zrovna ty? Ty peníze přece půjdou na moje vyučení."

Postřehl jsem nepatrný posuv v pohledu na věc. Protože jsem "větší a silnější a mohu vydělat víc", to už teď neplatilo. V ramenou byl široký stejně jako já a při jakékoli zkoušce výdrže by jeho mladá záda nejspíš obstála lépe než ta moje. Soucítěně se usmál, když viděl, že mi právě došlo to, co on sám již věděl. "Možná proto, že je to něco, co bych ti rád dal," řekl jsem tiše a on přikývl, že rozumí, co tím doopravdy míním.

"Dal jsi mi už víc, než ti kdy mohu splatit. Včetně schopnosti jít do toho sám za sebe."

S těmi slovy jsme šli oba na kutě, a když jsem zavřel oči, sám pro sebe jsem se usmíval. Je až obłudně ješitná ta pýcha, s jakou pohlížíme na svoje děti, říkal jsem si. Protloukal jsem se s Hapem, jak se dalo, aniž jsem někdy vážně přemýšlel, co ho učím nebo neučím o tom, jak se stát mužem. A potom mi tu jednoho večera mladý muž pohlédne do očí a řekne mi, že se o sebe postará sám, bude-li třeba, a já se zardím pýchou, jako by to byl můj úspěch. Ten hoch se přece vychoval sám, řekl jsem si, ale přesto jsem se usmíval, když jsem usínal.

Možná že díky své sdílnější náladě jsem byl otevřenější než obvykle, protože té noci jsem snil na vlnách Umění. Takové sny na mě občas přicházely, čímž moji závislost spíše podnítily než utišily, poněvadž byly nekontrolovatelné a nabízely jen letmé záblesky, aniž bych došel uspokojení z plného kontaktu. Avšak tento sen byl podbarvený dráždivým příslibem možností, poněvadž jsem měl dojem, že se vezu s konkrétní myslí, aniž bych paběrkoval na zbloudilých myšlenkách obecného davu.

Bylo to jako vzpomínka i vize zároveň. V tom snu jsem bloumal po Velkém sálu na Buckkeepu. Sál zaplňovaly desítky elegantních lidí, vystrojených do těch nejlepších šatů. Prostorem se nesla hudba a já zahlédl i tanečnický, ale procházel jsem pomalu mezi stojícími lidmi, kteří spolu rozmlouvali. Někteří se otáčeli a zdravili mne, když jsem je míjel, a já mumlal v odpověď, avšak očima jsem ani jednou neutkvěl na některé z tváří. Nechtěl jsem tu být, větší nudu už jsem si neuměl představit. Na okamžik mé oči upoutaly dlouhé, bronzově třpytivé vlasy. Ta dívka ke mně stála zády. Několik kroužků se jí svezlo po štíhlé ruce, když ji zvedla, aby si nervózně narovнала límeček. Jako by ucítila můj pohled, vzápětí se otočila. Postřehla, že na ni hledím, a líce jí zrůžověly, když se mi zdvořile uklonila. I já se poklonil, řekl něco na pozdrav a pokračoval v cestě davem. Cítil jsem, jak se za mnou dívá, a to mne znervózňovalo. Ještě znepokojivější bylo vidět Chadea, jak stojí vysoký a elegantní na pódiu kousek stranou za křeslem královny. Také on mě pozoroval. Nyní se sklonil a zašeptal jí něco do ucha a její oči si mě neomylně našly. Nepatrným pohybem ruky mi pokynula, abych se k nim připojil. Srdce v hrudi mi pokleslo. Copak nikdy nebudu mít čas sám pro sebe, abych si dělal, co se mi líbí? Se zachmuřeným výrazem jsem pomalu vykročil, abych splnil její příkaz.

Potom se sen změnil, jak to ve snech bývá. Ležel jsem natažený na pokrývce před krbem a nudil se.

Bylo to tak nespravedlivé. Tam dole se tancovalo a jedlo, a já trčel tady... Vtom se sen zavlnil. Ne. Nenudil jsem se, prostě mne nic nezajímalo. Nečinně jsem vytáhl své drápy a prohlížel si je. Pod jedním z nich mi utkvěl kousek uloveného ptáka. Vyškrábl jsem jej ven a pak jsem si celou tlapu dokonale očistil, vzápětí jsem u ohně znovu zadřímł.

Co to bylo? Ospalá myšlenka ze strany Nighteyese byla podbarvena veselím, ale odpovědět mu by mě stálo více sil, než jsem byl ochoten vynaložit. Zavrčel jsem na něj, převalil se na druhý bok a ponořil se znovu do spánku.

Ráno jsem se nad svým snem krátce zamyslel a potom ho pustil z hlavy jako směsici nahodile se projevivšího Umění a mých vlastních chlapeckých vzpomínek na Buckkeep, jež se prolínaly s ambicemi, které jsem vkládal do Hapa. Při výkonu ranních povinností upoutala moji pozornost zmenšující se hromádka dříví. Potřebovala doplnit, a to nejenom kvůli letnímu vaření a noční pohodě, ale již bylo načase, abych začal hromadit dřevo na tuhou zimu. Šel jsem se nasnídat a řekl si, že ještě dnes se do toho pustím.

Vedle dveří ležel Hapův úhledně zabalený ranec. Na mládenci bylo vidět, že je čerstvě umytý a načesaný. Zazubil se na mě a za jeho úsměvem bylo znát potlačované vzrušení, když nám do misek nakládal kaši. Sedl jsem si na své místo u stolu a on zaujal místo naproti mně. "Už dnes?" zeptal jsem se, potlačuje nevoli v hlase.

"Raději dřív než pozdě," podotkl milým hlasem. "Na tržišti jsem slyšel, že v Cormenu stojí v kopkách seno nachystané ke svozu. Je to jen dva dny cesty odsud."

Pomalu jsem kývl, nemaje slov. Měl pravdu. Víc než pravdu, jen hořel nedočkavostí. Nech hojit, řekl jsem si a spolkl veškeré námitky. "Myslím, že nemá smysl to odkládat," vysoukal jsem ze sebe. Vzal to jako povzbuzení a dobrozdání. Zatímco jsme jedli, nahlas rozvažoval, že by mohl pracovat na senech v Cormenu a pak možná zamířit do Divdenu, aby se tam poohlédl po další práci.

"Do Divdenu?"

"Tři dny cesty za Cormenem. Jinna nám o něm vyprávěla, pamatuješ? Říkala, že tamní pole s ječmenem vypadají jako oceán, když vítr zčeří rostoucí obilí. A tak si myslím, že bych to mohl zkusit tam."

"To zní slibně," souhlasil jsem. "A pak se vrátíš sem?" Zvolna kývl. "Pokud se nedoslechnu o další práci."

"Přirozeně. Pokud se nedoslechneš o další práci." Uběhlo pár krátkých hodin a Hap byl pryč. Přiměl jsem ho, ať si zabalí ještě nějaké jídlo navíc a vezme si s sebou nějaké peníze pro případ nouze. Má starost ho popudila. Pověděl mi, že bude spávat u cest a ne v hostincích. Řekl, že patroly královny Kettricken drží lupiče zkrátka a že zloději by se neobtěžovali s tak nuznou kořistí, jakou on skýtá. Ujistil mě, že se mu povede dobře. Na Nighteyesovo naléhání jsem se ho zeptal, jestli nechce vlka s sebou. On se jen shovívavě usmál a u dveří se zastavil, aby podrbal Nighteyese za ušima. "To by na starého kamaráda mohlo být příliš," řekl něžně. "Raději ať zůstane tady, kde se o sebe vy dva můžete starat, dokud se nevrátím zpátky."

Když jsme stáli spolu před domem a dívali se, jak náš chlapec odchází po pěšině k hlavní cestě, říkal jsem si, jestli jsem i já někdy byl tak nesnesitelně mladý a sebejistý, ale to bolení u srdce provázelo příjemný nádech pýchy.

Zbytek dne bylo najednou podivně těžké něčím vyplnit. Bylo třeba udělat práci, ale já se na ni nedokázal soustředit. Několikrát jsem se přistihl, že pouze zírám do dálky. Dvakrát jsem si zašel k útesům jen proto, abych odsud vyhlížel na moře, a jednou na konec naší pěšiny, abych v obou směrech zhlédl cestu. Leč ve vzduchu nevisel ani oblak prachu. Všude, kam jsem dohlédl, panoval klid a ticho. Vlk se žalostně ploužil za mnou. Pustil jsem se do dobrého půltuctů prací a nechal je všechny nedokončené. Přistihl jsem se, že naslouchám a čekám, aniž bych věděl nač. Uprostřed štípání a skládání dřeva jsem se zarazil. Dávaje si pozor, abych na nic nemyslel, nadzvedl jsem sekýru a zarazil ji do špaluku. Vzal jsem košili, hodil jsem si ji přes zpoceně rameno a zamířil k útesům.

Tu se přede mou zjevil Nighteyes. Co to děláš?

Jdu si na chvíli odpočinout.

Ne, to nejdeš. Jdeš dolů k útesům kvůli Umění.

Otřel jsem si dlaně z boku o kalhoty. Mé myšlenky byly beztvaré. "Šel jsem tam jen posedět v přímořském vánku."

Jakmile tam dojdeš, pokusíš se vejít v Umění. Sám to dobře víš. Dokážu vycítit tvůj hlad stejně jasně jako ty. Bratře, prosím. Prosím, nechod' tam.

Jeho myšlenku provázelo žalostné zakňučení. Ještě nikdy předtím jsem neviděl, že by mě od toho tak zoufale odrazoval. Mátl mě to. "Pak tedy nepůjdu, když se o mě tak bojíš."

Vyrval jsem sekýru ze špaluku a pustil se znovu do práce. Po nějaké době jsem si uvědomil, že se na dřevo vrhám s mnohem větší zběsilostí, než bylo zapotřebí. Doštípal jsem hromadu polen a pustil se do únavného skládání a rovnání, tak aby dřevo mohlo vyschnout a nepršelo na něj. Když jsem s tím skončil,

popadl jsem košili. Bezmyšlenkovitě jsem zamířil k mořským útesům. Vlk mi v mžiku zastoupil cestu. Nedělej to, bratře.

Už jsem ti řekl, že nebudu. Odvrátil jsem se od něj, vzpíraje se nitemému zoufalství, které jsem pocíťoval. Plel jsem zahradu. Tahal jsem vodu z potoka, abych doplnil sud v kuchyni. Vykopal jsem novou jámu, přemístil nad ni latrínu a zaházel starou jámu čistou hlínou. Stručně řečeno, propaloval jsem se prací, jako když se ohnivý blesk z nebe propaluje letní loukou. Záda a paže mě bolely nejen od únavy, ale ozývala se i stará zranění, a já si stále netroufal spočinout v klidu. Hlad po Umění na mne dotíral, odmítaje být ignorován.

Když nadešel večer, šli jsme si s vlkem nalovit ryby k večeři. Vařit pro jednoho se zdá být pošetilé, ale přesto jsem se přinutil uvařit si řádné jídlo a sníst ho. Uklidil jsem nádobí a pak se posadil. Předě mnou se protíraly dlouhé večerní hodiny. Vytáhl jsem velín a inkousty, ale nedokázal jsem se soustředit na jakékoli psaní. Mé myšlenky se odmítaly ukáznit. Nakonec jsem vytáhl šití a začal úporně látat, stehovat a flikovat všechny kusy oděvů, které to potřebovaly.

Když se mi práce posléze začala rozplývat před očima, šel jsem spát. Ležel jsem na zádech, paži přehozenou přes tvář, a snažil se ignorovat zaseklé rybářské háčky, které mi škubaly duši. Nighteyes se s povzdechem svezl vedle postele. Spustil jsem druhou ruku přes postranní pelest a spočinul dlaní na jeho hlavě. Ptal jsem se sám sebe, kdy jsme překročili onu linii dělicí samotu od osamělosti.

To osamělost tě takhle stravuje.

Nevěděl jsem, co na to říci. Strávil jsem svízelnou noc. Krátce po rozbřesku jsem se přinutil vstát z postele. Dalších několik dní jsem během dopoledne sekal olšové dřevo do udrny a odpoledne jsem lovil ryby na uzení. Vlk se přecpával vnitřnostmi, jenže přesto se lačně díval, když jsem solil růžové plátky z lososů a věšel je na háky nad pozvolným ohněm. Přiložil jsem více mokré olše, abych kouř zahustil, a neprodyšně uzavřel dvířka. Jednou pozdě odpoledne jsem stál u sudu s dešťovkou a smýval si z rukou sliz, šupiny a sůl, když vtom Nighteyes natočil hlavu ve směru pěšiny.

Někdo jde.

Hap? Vzplála ve mně naděje.

Ne.

Byl jsem nesmírně překvapen intenzitou svého zklamání. Jeho ozvěnu jsem vzápětí zaregistroval i u vlka. Oba jsme se dívali směrem dolů po úzké stinné pěšině, když tu se v dohledu objevila Jinna. Na chvíli se zarazila, možná zneklidněna našimi upřenými pohledy, pak zvedla ruku na pozdrav. "Haló, Tome Badgerlocku! To jsem já, jdu na vaše pozvání."

Hapova přítelkyně, vysvětlil jsem Nighteyesovi. Ten se stále držel zpátky a ostražitě si ji měřil, zatímco já jí šel naproti.

"Vítej. Nečekal jsem tě u nás tak brzy," řekl jsem, a pak jsem si uvědomil, jak to ode mě bylo trapné.

"Nečekaná radost je vždycky nejvíc vítaná," dodal jsem, abych to napravit, a potom jsem si uvědomil, že taková galantnost je úplně stejně nemístná. Copak jsem už dočista zapomněl, jak jednat s lidmi?"

Ale Jinna úsměv mě uklidnil. "Jenom zřídka se setkávám s takovou upřímností zabalenou do tak hezkých slov, Tome Badgerlocku. Je ta voda studená?"

Aniž počkala na odpověď, vykročila k sudu s dešťovkou a přitom si rozvazovala kapesník, který měla kolem krku. Vykračovala si jako žena uvyklá cestování, sice znavená, ale přesto ne moc zmožená po celodenní cestě. Nafouklý ranec na jejích zádech byl její přirozenou součástí. Navlhčila si kapesník a otřela si prach z tváře a rukou. Potom ho namočila ještě víc a otřela si šíji a hrdlo. "Och, teď už je to lepší," vydechla vděčně. Otočila se ke mně s úsměvem a v koutcích očí se jí objevily vějířky vrásek. "Vždy na konci celodenního pochodu závidím vám lidem s usudým způsobem života a místem, které patří jen vám."

"Ujišťuji tě, že lidé jako já si zase občas říkají, jestli by život na cestách nebyl příjemnější. Nepůjdeš dovnitř udělat si trochu pohodlí? Právě jsem se chtěl pustit do přípravy večeře."

"Tisícere díky." Když za mou šla ke dveřím srubu, z diskrétní vzdálenosti se k nám připojil Nighteyes.

Aniž se po něm přímo ohlédla, poznamenala. "To je trochu nezvyklé, vlk jako hlídací pes."

Často jsem lidem lhal a trval na tom, že Nighteyes je pes, který pouze vypadá jako vlk. Něco mi však říkalo, že tentokrát bych se vůči Jinně dopustil urážky. Řekl jsem jí pravdu. "Vzal jsem si ho už jako

štěně. Je mi dobrým společníkem."

"To mi Hap říkal. A taky to, že nemá rád, když na něj cizí lidé, prý ale za mnou přijde, až si o mně udělá obrázek. A jako obvykle ti tady vykládám příběh od půlky. Před pár dny jsem potkala Hapa na cestě. Byl ve výborné náladě a jen sršel sebedůvěrou, že si najde práci a dobře se mu povede. Pevně věřím, že to tak bude, ten hoch má takové přátelské, podmanivé způsoby, že si nedokážu představit, že by někde nebyl vítán. Opět mě ujistil, že se mi tu dostane vřelého přijetí, a samozřejmě mluvil pravdu." Vešla v mých patách do srubu Shodila svůj ranec na podlahu a opřela ho o zeď, pak se s ulehčeným zasténáním narovnala a protáhla si záda. "Nuže Copak to vaříme? Třeba bys mi dovolil, abych ti pomohla, poněvadž já se nikdy nespokojím s tím, že bych v kuchyni jenom tak nečinně seděla. Ryba? Och, já mám na ryby báječnou bylinku. Nemáš tu někde nějaký těžký hrnec s těsně padnoucí poklicí?" Od přírody společenská, s lehkostí zastala dobrou půlku úkonů při přípravě večeře. O práci v kuchyni jsem se nedělil se ženou od doby, co jsem žil mezi Moudrými - ovšem Holly byla při takových příležitostech dosti zamlklou společnicí. Jinna mluvila a mluvila, rachotila hrnci a pánvemi a naplnila můj malý domov svým přátelským brebentěním a milým shonem. Měla vzácnou schopnost přijít na mé území a zacházet s mými věcmi, aniž bych si připadal odstrčený nebo nesvůj. Mé pocity se přenesly i na Nighteyese. Zakrátko se odvážil do chalupy a zaujal svou obvyklou soustředěnou pózu u stolu. Ona se nenechala znepokojit jeho upřeným pohledem a ocenila jeho šikovnost, s jakou chytal odřezky, jež házela jeho směrem. Ryba již zakrátko bublala v hrnci spolu s jejími bylinkami. Já zatím vtrhl do zahrady, abych přinesl mladou mrkev a čerstvou zeleň, zatímco ona smažila tlusté krajíce chleba na sádle. Zdálo se, že se večeře objevila na stole takřka sama od sebe. Jinna neopomněla připravit chléb i pro vlka, ačkoliv si myslím, že ho Nighteyes jedl spíše z ohleduplnosti k ní než z hladu. Uvařená ryba byla šťavnatá a velmi chutná, kořeněná jejími historkami stejně jako bylinkami. Nemluvila bez ustání, avšak její příběhy se dožadovaly odpovědí, a ona jim naslouchala se stejnou pozorností, s jakou se věnovala jídlu. Nádobí bylo odklizené ze stolu opět jakoby samo od sebe. Když jsem vytáhl sandsedžskou brandy, radostně zvolala: "No ne, to je pane skvělá tečka za dobrým jídlem."

Odnesla si svou brandy ke krbu. Oheň, na kterém jsme vařili, již pomalu dohořival. Přiložila tedy na něj další kus dřeva, spíše kvůli světlu než teplu, a usadila se na podlaze vedle vlka. Nighteyes ani neškul uchem. Upila trochu brandy, uznale vzdychla a pak ukázala svým pohárkem. Skrze otevřené dveře do mé pracovny bylo zrovna vidět na stůl posetý svítky. "Věděla jsem, že vyrábíš inkousty a barvy, jenže podle toho, co vidím, je i využíváš. Nejsi snad něco jako písař?"

Letmo jsem pokrčil rameny. "Tak nějak," připustil jsem. "Nepokouším se o žádná umělecká díla, ačkoli dělám prosté ilustrace. Mé písmo je jakžtakž ucházející. Naplňuje mne, když mohu uchopit nějakou informaci a svěřit ji papíru, kde je přístupná všem."

"Každému, kdo umí číst," doplnila Jinna moje slova.

"To je pravda," souhlasil jsem.

Naklonila hlavu na stranu a usmála se na mě. "Myslím, že nesouhlasím."

Dočista jsem zkoprněl. Nejen proto, že s něčím takovým nesouhlasí, ale proto, že to dokáže dát najevo tak milým způsobem. "Proč ne?"

"Možná že vědění by nemělo být přístupné všem. Možná by si ho měl člověk zasloužit, mistr by ho měl předávat po částech pouze studentovi, který je ho hoden, spíše než ho svěřovat papíru, odkud si ho může každý, kdo se k tomu namane, přisvojit pro sebe."

"Přiznávám, že zčásti chovám tytéž pochybnosti," odvětil jsem při představě svítků pojednávajících o Umění, které teď studoval Chade. "Ale přesto znám případy, kdy třeba mistryně předčasně zemřela a všechno, co znala, si vzala s sebou do hrobu, ještě než to stačila předat svému vyvolenému žáku. Po generace předávané vědění bylo díky jednomu úmrtí ztraceno."

Nějakou dobu byla zticha. "To je tragické," připustila posléze. "Protože i když se mistři nějakého umění mohou podělit o značnou sumu znalostí, každý má ještě svá tajemství, určená pouze pro jeho vlastní učedníky."

"Vezmi si třeba někoho jako sebe," pokračoval jsem, pokoušeje se zužitkovat svoji výhodu v diskusi.

"Ty praktikuješ řemeslo, které je z velké části uměním, je utkané z různých tajemství a dovedností, které znají opět pouze ti, kdo praktikují pokoutní magii. Pokud jsem viděl, ty vůbec žádné učedníky nemáš."

Přesto bych se vsadil, že tvoje magie má aspekty, které jsou výlučně tvoje, takové, které by zemřely spolu s tebou, kdybys dnešní noci zahynula."

Na jeden tichý okamžik se na mě zadívala, potom si opět usrkla brandy. "Když to celé domyslím, až mě přitom zamrazí," odvětila trpce. "Ale pak je tu ještě tohle, Tome. Já neumím číst a psát. Nemohla bych dát svým znalostem takovou formu, pokud by mi nepomohl někdo jako ty. A pak bych si nebyla jistá, jestli jsi opravdu zaznamenal to, co vím, anebo to, co jsi z mých slov vyvodil ty. V tom spočívá půlka výuky učednice: víš jistě, že dívka se naučí to, co jí říkáš, a ne to, co si myslí, že říkáš."

"To je pravda pravdoucí," musel jsem souhlasit. Jak často jsem si myslel, že jsem pochopil Chadeovy instrukce, jen aby vše vyústilo v pohromu, když jsem do toho snažil zapojit své vlastní vývody? Projel mnou další záchvív neklidu, když jsem si představil Chadea, jak se snaží učit prince Dutifula ze svitků. Bude ho učit to, co nějaký zapomenutý mistr Umění svěřil papíru, či spíše to, co z toho pochopil on sám? Raději jsem tu znepokojivou představu zapudil. Nebyla to moje věc. Já ho přece varoval, víc jsem udělat nemohl.

Poté již naše konverzace vážla a Jinna se brzy odebrala do Hapovy postele. Šli jsme s Nighteyesem zavřít na noc kurník a vykonat večerní pochůzku po našem malém rolnickém hospodářství. Byla pokojná letní noc, všude panoval klid. Jednou jsem se toužebně zadíval směrem k útesům. Dnes večer se budou vlny stříbřitě třpytit. Zakázal jsem si na to myslet a pocítil jsem úlevu ze strany Nighteyese. Přiložili jsme další olšové větve na mímý oheň v udírně. "Je čas jít na kutě," rozhodl jsem.

O nocích jako tahle jsme společně vyrazili lovit

To ano. Byla by to dobrá noc na lov. Zvěř bude pod vlivem měsíce neklidná a snadno zahlédnutelná. Přesto vykročil za mou, když jsem zahrnul směrem k chýši. Bez ohledu na to, jak dobře jsme si naše lovecké výpravy vybavovali, už jsme nebyli ti mladí vlci, jimiž jsme kdysi bývali. Žaludky jsme měli plné, u krbu bylo teplo a spánek sliboval utišit tupou bolest v Nighteyesových kyčlích. Pro dnešní noc nám bude muset stačit, že si o lovení necháme zdát.

Ráno mne probudilo cinkání naběračky, jak Jinna nalévala vodu do kotlíku. Když jsem vešel do kuchyně, voda se již ohřívala nad prohrábnutým a oživeným ohněm. Zatímco krájela chleba, ohlédla se po mně přes rameno. "Doufám, že si nemyslíš, že se ti tu roztahují jako doma," pronesla.

"Ani náhodou," odvětil jsem, ale přesto jsem měl divný pocit. Když jsem se postaral o zvířata a vrátil se do kuchyně s čerstvými vejci, jídlo již kouřilo na stole. Když jsme se najedli, pomohla mi s úklidem. Poděkovala mi za mou pohostinnost a dodala. "Ještě než půjdu, snad bychom mohli udělat malý obchod. Co bys řekl na amulet či dva z mé sbírky výměnou za tvé žluté a modré inkousty?"

Zjistil jsem, že budu jen rád, když oddálím její odchod, nejenom proto, že byla příjemná společnice, ale i proto, že pokoutní magie mě vždycky zajímala. A teď jsem měl snad příležitost podívat se blíže na nástroje jejího řemesla. Nejříve jsme se odebrali k ponku v mé kůlně, kde jsem jí zabalil nádoby se žlutým, modrým a také trochou červeného inkoustu. Když jsem nádoby utěšňoval dřevěnými zátkami a voskem, vysvětlovala mi, že užití barev na některé z amuletů zřejmě zvyšuje jejich účinnost, ale že je to oblast, kde teprve začíná dělat objevy. Já na to mlčky přikyvoval, zdržel jsem se však dotazů na podrobnosti, jakkoliv mě zajímaly. Připadalo mi to nezdvorné.

Když jsme se vrátili do domu, vyskládala na stůl nádoby s barvami a otevřela svůj ranec. Poté rozložila po stole své amulety ve váčcích. "Jaký si vybereš, Tome Badgerlocku?" zeptala se s úsměvem. "Mám amulety zajišťující úrodnost zahrad, štěstí při lovu, zdravé děti - ten ti ale k ničemu není, dovol, dám ho zpátky. Ach. Tady je jeden, který by se ti mohl hodit."

A sejmula kryt z jednoho amuletu. Nighteyes přitom zavrčel. Zjezila se mu srst a on se odkradl ke dveřím a čenichem je pootevřel. Já sám jsem se přistihl, že couvám před předmětem, který Jinna odhalila. Byla to chaoticky pospojovaná krátká dutá dřívka popsaná křiklavě černými symboly. Mezi nimi se nacházely zlověstně vyhlížející korále. K nim byly špendlíky připíchnuté chomáče srsti, žalostně zkroucené. Ten předmět mne urážel a děsil zároveň. Byl bych se dal na útěk, kdybych si troufl odtrhnout od něj oči. Náhle jsem ucítil, že se zády opírám o zeď srubu. Přitiskl jsem se k ní při vědomí, že se nabízí lepší cesta úniku, jenže jsem nedokázal přijít na to, která to je.

"Prosím za prominutí," zazněla ke mně z velké dálky Jinnina slova. Zamžikal jsem a pak byl předmět pryč, zabalený zpátky do látky a ukrytý před mým zrakem. Zvenčí sem dolehlo Nighteyesovo temné

vrčení, jež přešlo v pískavé kňučení a potom ustalo. Měl jsem pocit, jako kdybych se právě vynořil z hlubokých vod. "Nenapadlo mě to," omlouvala se Jinna, když zastrčila amulet hluboko do svého rance. "Má to držet dravce z dosahu kurníků a ohrad s ovciemi," vysvětlila mi.

Znovu jsem popadl dech. Její pohled se nestřetl s mým. Mezi námi jako miazma visela nedobrá předtucha. Byl jsem Moudrý a ona to teď věděla. Jak s tou informací naloží? Bude jen znechucená? Postrašená? Vyděsí ji to natolik, aby mě přivedla do záhuby? Představil jsem si Hapa, jak se vrací do vypáleného srubu.

Jinna pojednou vzhledla a střetla se s mým pohledem, jako by zaslechla mé niterné myšlenky. "Člověk je takový, jaký je. Nemůže za to, jaký je."

"To je pravda," zamumlal jsem v odpověď, zahanben tím, jak moc se mi ulevilo. Odlepil jsem se od zdi a popošel ke stolu. Jinna se na mě nedívala. Přehrabovala se ve svém ranci, jako by k incidentu vůbec nedošlo.

"Takže ti najdeme něco příhodnějšího." Přitom se probírala svými amulety, občas se zarazila a sevřela nějaký v ruce, aby si připomněla, co je uvnitř. Vybrala jeden v zeleném váčku a položila ho na stůl.

"Nevezmeš si tady tenhle? Pověšíš ho blízko své zahrady, aby se dařilo tvým rostlinkám."

Mlčky jsem kývl, stále se vzpomíná na svého strachu. Jen před pár okamžiky bych o moci jejích amuletů pochyboval. Teď jsem se skoro obával jejich moci. Když amulet rozbalila, zaťal jsem zuby, pak jsem na něj zíral a necítil nic. Když jsem se střetl s jejíma očima, uviděl jsem v nich soucit. Její něžný úsměv byl uklidňující.

"Budeš mi muset dát ruku, abych ho na tebe nalamala. Pak ho zaneseme ven a uzpůsobíme tvé zahradě. Tento amulet je z poloviny určený pro zahradníka a z poloviny pro zahradu. Právě to pouto mezi zahradníkem a tím kouskem jeho půdy dělá zahradu zahradou. Podej mi ruce."

Posadila se ke stolu a napřáhla ke mně ruce, dlaně natočené vzhůru. Já si sedl naproti ní a po chvíli rozpačitého váhání jsem položil dlaně na její dlaně.

"Takhle ne. Život a cesty člověka jsou vepsány do dlaní, ne do hřbetů rukou."

Poslušně jsem ruce otočil. Jako učedník jsem se kdysi od Chadea naučil, kterak číst z rukou, ne abych mohl někomu předvídat budoucnost, ale abych si dokázal vyložit jeho minulost. Mozoly po meči se lišily od mozolů způsobených písařským brkem nebo farmářskou motykou. Sklonila se blíže k mým dlaním a pozorně se do nich zadívala. Když si je prohlížela, říkal jsem si, jestli její oči objeví sekry, kterou mé ruce kdysi třímaly, nebo veslo, u něhož jsem se lopotil. Ale ona místo toho zamračeně studovala nejprve mou pravici, pak stočila pohled k levici. Když ke mně opět vzhledla, její tvář byla nehybná jako maska. Úsměv, který ji zkrivil, byl plný smutku.

"Ty jsi divný člověk, Tome, a jakýkoli omyl je vyloučen! Kdyby ty ruce nebyly na konci tvých paží, myslela bych si, že patří dvěma různým lidem. Říká se, že levá ruka vypovídá o tom, s čím ses narodil, a pravá ruka o tom, co jsi ze sebe udělal, ale přesto - takový rozdíl v dlaních u jednoho člověka jsem viděla jen zřídka! Koukni, co vidím v této dlani. Chlapec s měkkým srdcem. Citlivý mladý muž. A pak.. Tvá čára života na levé ruce záhy končí." Zatímco mluvila, pustila moji pravou ruku a přiložila ukazováček k mé levé dlani. Šimrajíc mne nehtem, sledovala čáru k místu, kde končila. "Kdybys byl v Hapově věku, bála bych se, že se dívám na mladíka, který brzy zemře. Ale protože tu sedíš a na tvé pravé ruce se vine dlouhá čára života, pustíme se po ní, ano?" Pustila moji levou ruku a vzala oběma rukama pravou.

"Dejme tomu," souhlasil jsem celý nespokojený. Nejen její slova ve mně vyvolala neklid. Ten prostý hřejivý stisk jejích rukou mi pojednou připomněl, že Jinna je žena Zareagoval jsem na to jako nějaký adolescent. Poposedl jsem na židli. Vědoucí úsměv, který se jí vzápětí mihl tváří, mě uvedl ještě do větších rozpaků.

"Takže vidím horlivého zahradníka, který zasvětil svůj život poznávání mnoha bylin a jejich využití."

Vydal jsem neutrální zvuk. Viděla mou zahradu a její spekulace se mohly zakládat na tom, co na ní rostlo. Zahledla se teď do mé pravé dlaně o něco pozorněji, přejela po ní palcem, aby zahladila menší čáry, a potom mě svými prsty přiměla ohnout moje prsty, aby se dlaň mírně zavřela a záhyby v ní se prohloubily. "Ať pravá nebo levá dlaň, moc snadno se v nich nečte, Tome." Sama pro sebe se zamračila a obě znovu porovnávala. "Ale podle tvé levé ruky bych řekla, že jsi ve svém krátkém životě měl sladkou a opravdovou lásku. Lásku, která skončila až tvou smrtí. Ale tady ve tvé pravé ruce vidím lásku, která se

střídavě prolíná všemi tvými roky. To věrné srdce bylo po nějakou dobu nepřítomné, ale brzy se ti zase vrátí." Zvedla své oříškově hnědé oči a střetla se s mým zrakem, aby zjistila, jestli trefila do černého. Pokrčil jsem jedním ramenem. Nevykládal jí snad Hap historky o Starling? Tu bych ale stěží nazval věrným srdcem. Když jsem nic neříkal, obrátila pozornost opět k mým rukám, upírajíc pohled hned na jednu, hned na druhou. Mírně se přitom zakabonila a mezi obočím jí vyvstala vráska. "Koukni tady. Vidíš to? Hněv a strach, zakleslé do sebe v temném řetěze... a ten kopíruje čáru tvého života, překrývá ji jako černý stín."

Zapudil jsem neklid, jež ve mně její slova vyvolala. Předklonil jsem se a zahleděl se do své dlaně. "Je to nejspíš jen špína," prohodil jsem.

Pobaveně si odfrkla a znovu zakroutila hlavou. Ale už se nevrátila k tomu zlověstnému čtení. Místo toho mi zakryla dlaň svou rukou a pohlédla mi do očí. "Ještě nikdy jsem neviděla tak rozdílné dlaně u jednoho člověka. Tuším, že občas tě napadá, jestli vůbec víš, kdo jsi."

"Jsem si jist, že takovou otázku si čas od času klade každý člověk." Bylo nezvykle těžké opětovat její krátkozraký pohled.

"Hm. Jenže ty máš možná větší důvod si ji klást než ostatní. No co," povzdechla si. "Tak se podíváme, co se s tím dá dělat."

Pustila mé ruce a já je stáhl zpátky. Pod stolem jsem šije zamnul, jako bych chtěl umlčet to šmrání po jejím doteku. Vzala amulet, několikrát ho otočila a pak rozvázala provázek. Zaměnila pořadí korálků na šňůrce a přidala z váčku jeden hnědý koral navíc. Znovu motouz zavázala a potom vytáhla nádobku se žlutým inkoustem, který jsem jí prodal. Namočila v něm pěkný štěteček a najeden ze špalíčků nakreslila pár černých run. Přitom se skláněla těsně nad ním, aby na práci viděla, a říkala: "Až tě příště přijdu navštívit, očekávám, že mi řekneš, že to byl tvůj nejlepší zahradnický rok, co se týče rostlin, které rodí nad zemí, vystavující své plody slunečním paprskům." Dýchla na amulet, aby inkoust osušila, pak štětec i nádobku odložila. "A teď pojd', musíme ho naladit ještě na tvoji zahradu."

Venku mě poslala najít a ořezat nějakou rozdvojenou větev, která by byla vysoká nejméně jako já sám. Když jsem se s ní vrátil, zjistil jsem, že zatím vyhloubila v jihovýchodním koutě mé zahradní parcely díru. Na její příkaz jsem zapíchl větev do země a díru zaházal. Ona pověsila amulet na její pravou vidlici. Když zafoukal vítr, korálky slabounce zachrastily a do toho jasným zvukem zazvonil malý zvoneček. Cvrnkla do zvonečku špičkou prstu. "Zaplašuje určité druhy ptáků."

"Děkuji ti."

"Není zač. Tohle je pro amulet nejlepší místo. Těší mě, když tu můžu jeden zanechat. A až přijdu příště, se zájmem se přesvědčím, jak ti posloužil."

Bylo to už podruhé, co se zmínila o další návštěvě. Rozpomněl jsem se na své někdejší dvořanské způsoby: "A až přijdeš příště, budeš stejně vítána jako tentokrát. Budu se na tvoji návštěvu těšit."

Při úsměvu, kterým mě obdařila, se jí prohloubily dolíčky ve tvářích. "Díky, Tome. Určitě se tu zase zastavím." Naklonila hlavu stranou a v náhlé upřímnosti řekla: "Vím, že jsi osamělý muž, Tome. Tak to ale nebude navždy. Mohla bych říci, že zpočátku jsi pochyboval o síle mých amuletů. A stále pochybuješ o pravdivosti toho, co umím vyčíst z lidské dlaně. Já ne. Tvá skutečná láska se jako steh prolíná celým tvým životem. Tvoje láska se ti opět vrátí. O tom nepochybuj."

Přitom se na mě tak vážně zadívala svými oříškově hnědými očima, že jsem se na ni nedokázal ani zasmát, ani zamračit. A tak jsem jen mlčky kývl. Když si hodila ranec přes rameno a vykročila po pěšině dolů, hleděl jsem za ní, jak odchází. Její slova se mě dotkla a dlouho odpírané naděje se opět snažily prodrat se na povrch. Všechno jsem to zapudil z hlavy. Molly a Burrich teď patřili jeden druhému. Pro mne v jejich životech nebylo žádné místo.

Napřímil jsem se v ramenou. Čekala mne spousta práce, bylo třeba poskládat dříví, vyudit ryby do zásoby a opravit střechu. Byl další pěkný letní den. Raději ho využít, dokud ta možnost je, protože když se léto usmívá, zima je vždy nedaleko.

5 Snědý muž

V těch nejstarších pramenech hovořících o územích, která se nakonec stala Šesti vévodstvími, se

vyskytují jisté náznaky, že Moudrost nebyla vždy opovrhovanou magií. Tyto prameny jsou jenom fragmentární a překlady těchto starých svitků jsou často předmětem sporů, nicméně většina mistrů pisařů se shodne na tom, že kdysi zde existovala osídlení, kde se převážná většina lidí rodila s Moudrostí a aktivně tuto magii praktikovala. Některé z těchto svitků by mohly naznačovat, že tito lidé byli původními obyvateli těchto zemí. Možná že tady lze hledat původ jména, kterým Moudří lidé sami sebe nazývají: Stará krev.

V těch dobách tyto země nebyly tak hustě osídlené. Lidé se orientovali spíše na lov a sběr divoce rostoucích plodů než na sklizeň toho, co si sami vypěstovali. Možná že v těch dobách se pouto mezi člověkem a zvířetem nezdálo být tak příšerně tajuplné, protože lidé se zaopatřovali stejně jako většina divokých zvířat.

Dokonce i v mladší historii jsou prameny o tom, že lidé s Moudrostí byli zabíjeni, poměrně vzácné. Vlastně už sám fakt, že tyto popravky byly zaznamenány, by svědčil o tom, že byly nezvyklé, a tudíž hodné zápisu. Teprve po krátké vládě krále Chagera, takzvaného prince Piebalda, zjišťujeme, že o Moudrosti se mluví s opovržením a že v souvislosti s tím si její praktikování zaslouhuje smrt. Z doby po vládě tohoto krále máme dochované příběhy o rozsáhlém masakrování lidí s Moudrostí. V některých případech byly vybity celé vesnice. Po tomto krveprolití byli již lidé ze Staré krve vzácní anebo příliš ostražití na to, aby se znali k tomu, že mají vlohy k magii Moudrosti.

Krásné letní dny mýjely jeden za druhým jako modré a zelené korálky na niti. Můj život byl bez kazu. Pracoval jsem v zahradě, dokončil jsem opravy na svém dlouho zanedbávaném domku, lovil jsem spolu s vlkem. Naplnil jsem své dny samými dobrými a prostými věcmi. Hezké počasí se stále drželo. Při práci jsem cítil teplo slunce na ramenou, a když jsem zvečera krácel k mořským útesům, vnímal jsem sladký větřík na tvářích a nasával syté, úrodné vůně z hlinitopísčité půdy své zahrady. Vůkolní mír jen čekal, až se mu poddám i uvnitř. Chyba ode mne byla, že jsem se držel zpátky.

Byly dny, kdy jsem byl bezmála spokojený. Zahrada dobře prosperovala, hrachové lusky se nadouvaly a úponky fazolí se pnuly po dřevěných mřížích. Bylo dost jídla k snědku i na odložení do zásoby a má chaloupka byla s každým dnem útulnější a úhlednější. Byl jsem hrdý na to, co jsem vykonal. Jenomže občas jsem se přistihl, jak stojím v zahradě u Jinnina amuletu a nečinně cvrnkám do korálků, upíraje zrak k pěšině. A čekám. Nebylo tak zlé čekat na Hapův návrat, když jsem si toho čekání nebyl tak moc vědom. Avšak čekání na chlapcův návrat se stalo alegorií mého celého života. Kdyby se vrátil, co pak? Měl jsem na srdci otázku, kterou jsem musel položit sám sobě. Kdyby chlapec uspěl, vrátil by se jen proto, aby zase odešel. V to bych měl ostatně doufat. A kdyby se mu nepodařilo vydělat si peníze na úhradu učňovského, pak bych musel vzít rozum do hrsti, abych vymyslel další způsob, jak peníze získat. A po celou tu dobu budu tiše čekat. Čekat na Hapův návrat, aby se z něho stalo čekání na Hapův odchod. A co pak? Pak... inu, něco dalšího, navrhovalo mé srdce, pak bude čas na něco dalšího, ale já bych nedal ruku do ohně za to, co podnítilo onen neklid v mé duši. V okamžicích, kdy jsem si to napětí naplno uvědomil, jako kdyby se o mne život oťel plnou vahou. Tu se vlk s povzdechem zvedl na nohy, přišel ke mně a opřel se o mne. Vrazil mi do dlaně čumák a vzápětí má ruka spočinula na jeho široké lebce.

Přestaň s tím toužením. Otravuješ si tím lehkost dnešního dne, když pořád šmátráš po zítřku. Chlapec se vrátí, až se vrátí. Proč se nad tím rmoutit? S námi je přece všechno v pořádku. Zítřek nadejde brzy, ať tak či onak.

Věděl jsem, že má pravdu, a zpravidla jsem to ze sebe setřásl a vrátil se znovu ke svým povinnostem. Přiznávám, že jednou jsem sešel dolů k útesům, usedl na lavici a hleděl na moře. A opravdu jsem tam jen seděl a zíral nad vodami do dáli. Nepokoušel jsem Umění. Možná jsem po všech těch letech přicházel konečně na to, že takové pátrání není v samotě útěchou.

Počasí bylo pořád hezké, každé chladivé, svěží ráno bylo jako dar. A večery, přemítal jsem, když jsem sundával pláty rybiho masa z háků v udímě, večery jsou ještě vzácnější než dary. Je to zasloužený odpočinek po vykonané práci. Když jsem jim dal volný průběh, zažíval jsem zadostiučinění. Ryby se vyudily přesně podle mé chuti, zvenčí byly tvrdé a rudě lesklé, avšak uvnitř zůstaly sdostatek šťavnaté na to, aby ještě měly dobrou chuť. Vhodil jsem poslední vyuzený plátek do sítěvky. Na krokvích v chalupě

visely již čtyři takové tašky. Tím bychom měli hotové, co bylo na zimu třeba. Vlk šel za mnou dovnitř a díval se, jak lezu na stůl a věším ryby na trám. Přes rameno jsem mu řekl: "Co kdybychom si zítra přivstali a šli se poohlédnout po nějakém divokém praseti?"

Já o žádná divoká prasata nepřišel. Ty snad ano?

Překvapeně jsem na něj pohlédl. Byla to zamítavá odpověď, maskovaná jako humor, ale přesto zamítavá. Očekával jsem divoké nadšení. Vlastně ani mně se moc nechtělo vyrážet na náročný lov divokého prasete. Navrhl jsem to vlkovi v naději, že ho tím potěším. V poslední době jsem u něj zaregistroval jistou apatii a měl jsem podezření, že se rmoutí pro Hapovu nepřítomnost. Chlapec mu dělal při lovu obratného společníka. Obával jsem se, že já jsem oproti tomu poněkud těžkopádný. Věděl jsem, že moji otázku vycítil, když jsem na něj pohlédl, ale stáhl se do koutku své vlastní mysli a zanechal za sebou jen mlhu roztěkaných myšlenek.

"Je ti dobře?" zeptal jsem se ho úzkostlivě.

Obrátil prudce hlavu směrem ke dveřím. Někdo jde.

"Hap?" Seskočil jsem ze stolu na podlahu.

Kůň.

Nechal jsem předtím pootevřené dveře. Vlk odešel k nim a vykoukl ven, uši našpicované. Já vykročil za ním. Za okamžik jsem zaslechl pravidelný dusot koňských kopyt. Starling?

Ne, vyjící čubka to není. Vůbec neskrýval svoji úlevu nad tím, že to není pěvkyně. To mne poněkud zabolelo. Teprve nedávno jsem si plně uvědomil, jak moc ji nesnášel. Neřekl jsem nic nahlas, ani jsem k němu nevyslal žádnou konkrétní myšlenku, nicméně on to poznal. Vrhł po mně omluvný pohled a pak se vyplížil z domu.

Vyšel jsem na zápraží a čekal a poslouchal. Byl to dobrý kůň. I v tuto denní dobu jeho kroku nechyběla živost. Když se jezdec i kůň objevili v zorném poli, při pohledu na zvíře se mi zatajil dech. Kvalita chovu vyzařovala z každé křivky jeho těla. Byla to bílá klisna. Její sněhobílá hříva a ocas vlály vzduchem, jako by byla jen před chvílí vyhřebelcována. Černé hedvábné střípce uvázané v hřívě doplňovaly černě a stříbrně laděný postroj. Nebyla to velká klisna, ale v tom, jak natočila vědoucí zrak a ostražitý sluch směrem k neviditelnému vlkovi, který se kradl podél ní v lese, byl znát oheň. Byla bdělá, nikoliv ovšem vystrašená. Začala zvedat kopyta o trochu výš, jako by chtěla Nighteyese ujistit, že má spoustu energie k boji i k útěku.

Jezdec se svému koni plně vyrovnal. Měl dobrý posed a já vycítil, že zvíře je s tím mužem v dokonalém souladu. Na sobě měl černý oděv a černé boty se stříbrným lemováním. Vypadá to jako střízlivá kombinace, ovšem až na to, že řečené stříbro na něm divoce vlálo ať už jako výšivka po obvodu letního pláště nebo jako stříbrný lem bílého krajkoví na manžetách a kolem krku. Stříbrná stuha mu také v týlu hlavy stahovala světlé vlasy, aby mu nepadaly do čela. Ruce mu pokrývaly jemné černé rukavice, které vypadaly jako druhá kůže. Byl to štíhlý mladík, ale stejně jako se lehkost u jeho koně snoubila s hbitostí, tak i jeho vlastní štíhlost poukazovala spíše na čipernost než křehkost. Měl pleť pozlacenou sluncem, stejně jako vlasy, a hezké rysy. Snědý muž se blížil mlčky, až na rytmické úderů kopyt jeho koně. Když přijel ke mně, jemně přitáhl zvířeti otěže a zůstal sedět a shlížel na mě svýma jantarovými očima.

Hrklo mi přitom v srdci.

Olízl jsem si rty, ale nedostávalo se mi slov - ani dechu, abych je vyřkl, kdybych nějaká měl. Srdce mi říkalo jednu věc, oči druhou. Úsměv z jeho tváře a očí nyní pomalu zmizel. Nahradila ho nehybná maska. Když promluvil, hlas měl hluboký a slova postrádala zabarvení: "To mě ani nepřivítáš, Fitzi?"

Otevřel jsem ústa, potom jsem bezmocně roztáhl ruce. Při tom gestu, které říkalo všechno, nač jsem neměl slov, se mu opět rozsvítilo ve tváři. Celý se rozzářil, jako kdyby v něm někdo zažehl světlo.

Nesesedl, avšak přímo se ke mně vrhl z koně, současně se z lesa směrem k němu vyřítit Nighteyes. Kůň si splašeně odfrkl a poskočil. Šasek se vymrštil ze sedla s větší vervou, než zamýšlel, ale poněvadž byl hbitý jako vždy, přistál na nohách. Kůň uhnul stranou, ale žádný z nás mu nevěnoval pozornost. Udělal jsem krok a zachytil ho. Sevřel jsem ho v náručí, zatímco vlk okolo nás hopsal jako loutka.

"Ach, šašku," kuckal jsem se. "To nemůžeš být ty, a přesto jsi to ty. A mně je jedno, jak je to možné."

Vrhł se mi pažemi okolo krku. Prudce mě objal, až se mi Burrichova náušnice otiskla do krku. Dlouhou dobu se ke mně tiskl jako žena, než se mezi nás vedral neodbytný vlk. Potom šasek poklekl do prachu,

nestaraje se o to, že si ušpiní pěkné šaty, když objímal vlka okolo krku. "Nigtheyesi!" šeptal s mocným zadostiučiněním. "Nedoufal jsem již, že tě ještě někdy uvidím. To je krásné setkání, starý brachu." Zabořil vlkovi tvář do srsti, utíraje si slzy. Tím v mých očích neklesl. I mně se řinuly po tvářích slzy. Zvedl se na nohy, ta ladnost v každém jeho pohybu mi byla velmi důvěrně známá. Uchopil mě zezadu za hlavu a svým starým způsobem se ke mně přitiskl, čelo na čelo. Dech mu byl cítit medem a meruňkovou brandy. Neobráňoval se snad před tímto setkáním? Po chvíli se ode mě odtáhl, ale pořád mě přitom držel za ramena. Díval se na mě, očima se letmo dotkl bílého pruhu v mých vlasech a vědoucím zrakem obhlížel jizvy v mé tváři. Já na něj zíral se stejnou dychtivostí, nejen v úžasu nad tím, jak se změnil, původně bílá pleť mu ztmavla a nyní byla snědá, ale i nad tím, jak se nezměnil. Vypadal mladě, úplně jako ten holobrádek, kterého jsem naposledy viděl skoro před patnácti roky. V jeho tváři se nezračily žádné vrásky.

Odkáslal si. "Nuže. Nepozvete mě dál?" zeptal se.

"Samozřejmě. Jen co se ti postaráme o koně," odpověděl jsem zastřeným hlasem.

Široký úsměv, který mu prozářil tvář, vymazal všechny roky a odstup mezi námi. "Ty ses ani trochu nezměnil, Fitzi. Napřed koně, takový jsi byl vždycky."

"Říkáš nezměnil?" zakroutil jsem nad ním hlavou. "To ty nevypadáš ani o den starší. Ale všichni ostatní..." Bezmocně jsem potřásl hlavou, zatímco jsem se šinul k jeho koni. Klisna uskočila stranou, udržujíc mezi námi bezpečnou vzdálenost. "Zezlátl jsi, šašku - a oblekáš se stejně vybraně jako kdysi Regál. Když jsem tě v prvním okamžiku spatřil, nepoznal jsem tě."

Ulehčeně si vydechl, napůl to znělo jako zasmání. "Takže to nebylo tak, jak jsem se obával? Že se mě bojíš uvítat?"

Taková otázka si ani nezasluhovala odpověď. Ignoroval jsem ji a opět popošel k jeho klisně. Ta natočila hlavu, abych nedosáhl na otěže. Pořád přitom nespouštěla z očí vlka. Cítil jsem, že nás šašek pobaveně sleduje. "Nigtheyesi, tímhle mi nepomůžeš, a ty to víš!" zvolal jsem podrážděně. Vlk svěsil hlavu a obdařil mě vědoucím pohledem, aspoň však přestal slídit.

Dokázal bych ji nahnat do stáje sám, kdybys mi dal šanci.

Šašek mírně natočil hlavu a tázavě si nás přeměřil. Così jsem z něho cítil: slabounký náznak toho, že náš tichý hovor vnímá. Málem jsem zapomněl na koně. Aniž bych chtěl, dotkl jsem se znamení, které na mně šašek před léty zanechal, stříbrných otisků prstů, které mezitím vybledly do matné šedi. Šašek se znovu usmál a pozvedl ruku v černé rukavici, ukazováček namířený na mne, jako by se chystal ten otisk obnovit: "Po všechny ty roky," řekl a hlas mu zezlátl jako jeho kůže, Jsi byl se mnou, tak blízko, jakoby na dosah mých prstů, i když nás dělily roky a moře. Tvé bytí bylo jako doznívání rozeznělé struny na pozadí mého sluchu či jako vůně přinesená vánkem. Necítil jsi to také tak?"

Nadechl jsem se v obavě, že ho má slova raní. "Ne," pravil jsem tiše. "Kéž by to tak bylo. Až moc často jsem se cítil docista sám, nebýt Nigtheyese. Až příliš často jsem sedával na okraji útesu a pátral po něčím doteku, kdekoli v éteru, ale nikdy jsem nepocítil, že by mi někdo vyšel v ústrety."

Při těch slovech potřásl hlavou. "Kdybych Umění skutečně ovládal, byl by ses dozvěděl, že tam jsem. Přímou na dosah tvých prstů, třebaže němý."

Při jeho slovech jsem pocítil v srdci podivné ulehčení, ale příčina mi byla neznámá. Pak šašek vydal podivný zvuk, něco mezi zamlaskáním a zašveholením, a kuň k němu v mžiku přišel a dloubl chřípím do jeho natažené dlaně. Podal mi otěže s vědomím, že mám zálsusk se na klisně svézt. "Vezmi si ji. Projed' se na ní na konec vaší pěšiny a zpátky. Vsadím se, že jsi nikdy v životě nejel na podobném koni."

V okamžiku, kdy jsem uchopil její otěže, přišla klisna za mnou. Přiložila mi chřípí na hrud', nasála můj pach a zase si odfrkla. Pak zvedla hubu k mé čelisti a mírně do mne drcla, jako by mě pobízela, ať se podvolím šaškově lákavé nabídce. "Nevíte někdo, jak je to už dlouho, co jsem seděl naposled na nějakém koni?" zeptal jsem se šaška i Nigtheyese.

"Víc než dlouho. Vezmi si ji," pobídl mne. Bylo to jako mezi kluky, tahle bezprostřední nabídka, že se se mnou podělí o drahocenný majetek, a mé srdce na ni ihned odpovědělo při vědomí, že bez ohledu na to, jak jsme od sebe byli daleko, nic podstatného se mezi námi nezměnilo.

Nečekal jsem, až mne pobídne znovu. Dal jsem nohu do třmenu a nasedl na ni. A navzdory všem těm letům jsem ihned zaregistroval každý rozdíl, který byl mezi touto klisnou a mým starým koněm Sooty.

Šaškova klisna byla menší, křehčí a mezi mými stehny útlejší. Připadala si těžkopádná a nemotorná, když jsem ji pobídl kupředu a potom škulbl otěži a zatočil se s ní kolem dokola. Přesunul jsem váhu, přitáhl otěž a ona bez váhání couvla. Tváří se mi mihl pošetilý úsměv. "Mohla by se rovnat nejlepšímu buckkeepskému chovu, když tam býval stájmistrem Burrich," prohlásil jsem uznale. Položil jsem jí ruku na kohoutek a ucítil roztančený plamínek její malé dychtivé mysli. Nebyla v ní žádná obava, pouze zvědavost. Vlk seděl na zápraží a vážně mne pozoroval.

"Vezmi ji dolů po pěšině," pobízel mě šašek, jehož úsměv odrážel ten můj. "A nech jí hlavu pěkně volně. Ať ti ukáže, co umí."

"Jak se jmenuje?"

"Malta. Sám jsem ji pojmenoval. Koupil jsem ji v Shoaksu, cestou sem."

Sám pro sebe jsem přikývl. V Shoaksu chovali malé a lehké koně, aby se s nimi mohli prohánět po tamních rozlehlých, větru vystavených pláních. Bude s ní snadná práce, vystačí jenom s málem potravy, aby vydržela i několikadenní úmorné cestování. Mírně jsem se předklonil. "Malto," řekl jsem a ona v tom zaslechla pobídku. Vyrázila kupředu a rázem jsme byli ti tam.

Pokud ji dlouhá cesta k mému srubu zmohla, nedala to na sobě znát. Spíše to vypadalo, jako by ji vytrvalé několikadenní tempo dohánělo k neklidu a nyní využila šance protáhnout si svaly. Pronesli jsme se pod převislými korunami stromů a melodický rytmus jejích kopyt na tvrdě zdusané zemi probouzel podobnou píseň v mém srdci.

V místě, kde se pěšina napojovala na cestu, jsem ji zastavil. Nebyla ani zadýchaná, místo toho vypnula šíji do oblouku a mírně škulbla udidlem, aby mi dala vědět, že by ráda pokračovala. Držel jsem ji v klidu a rozhlížel se v obou směrech po cestě. Bylo zvláštní, jak tato malá změna v perspektivě změnila celé mé vnímání okolního světa. V sedle na tomto krásném zvířeti se mi cesta přede mnou jevila jako rozvinutá stuha. Stmívalo se, ale já ve slábnoucím světle zamžikal očima a při pohledu na modravé kopce a hory lemující večerní horizont jsem ucítil příslib možností. Kůň mezi mými stehny přinesl svět blíže k mému prahu. Klidně jsem na něm seděl a nechal svůj zrak volně klouzat po cestě, která by mě eventuálně zavedla na Buckkeep či kamkoli jinam v tomto širém světě. Můj poklidný život s Hapem ve srubu mi najednou připadal těsný a svazující jako obnošená kůže. Nejraději bych se zkroutil jako had a shodil ji, abych se nový a zářivý vynořil do nového světa.

Malta potřásla hlavou, až jí hřívá a třásně zaválaly, aby mi připomněla, jak dlouho už tam na ní sedím a civím. Zapadající slunce právě líbalo horizont. Klisna i navzdory přitaženým otěžím udělala krok či dva kupředu. Měla vlastní vůli a byla odhodlaná vyrazit tryskem po cestě či poklidně vykročit zpátky ke srubu. A tak jsme udělali kompromis, já ji otočil na pěšině zpátky, avšak nechal jsem ji, ať sama zvolí tempo. Nasadila rytmický klus. Když jsem ji před srubem zastavil, šašek na mě vykoukl ze dveří. "Dal jsem zatím vodu na oheň," zvolal. "Vezmi dovnitř můj sedlový vak, ano? Mám tam bingtowskou kávu." Ustál jsem Maltu hned vedle poníka a dal jí čerstvou vodu a seno, které jsem měl. Nebylo ho moc, poník byl zdatný pícník a nevadila mu zakrslá tráva na kopcích za srubem. Šaškův přepychový postroj se poněkud nezvykle blyštěl na pozadí drsných zdí v mé stáji. Přehodil jsem si jeho sedlový vak přes rameno. Letní soumrak již houstl, když jsem zamířil zpátky do srubu. V oknech se svítilo a zevnitř byly slyšet milé zvuky rachotícího nádobí. Když jsem vešel, abych položil vak na stůl, vlk ležel natažený před krbem a sušil si vlhký kožich a šašek ho právě obkračoval, aby zavěsil kotlík na hák. Zamžikal jsem očima a na okamžik jsem se ocítl zpátky v šaškově chýši v Horách, kde jsem si tehdy léčil zranění, zatímco on stál mezi mnou a světem, abych si mohl odpočinout a nabrat síly. Tehdy stejně jako teď dokázal kolem sebe vytvořit vlastní realitu, vnést řád a mír na malý ostrov prozářený světlem z ohně a provoněný obyčejnou vůní pečícího se křbového chleba.

Sklouzl svýma bledýma očima ke mně, jejich zlatá barva odrážela světlo z krbu. Po lících kostech se mu mihlo světlo, které vzápětí zesláblo, když se smísilo s jeho vlasy. Mírně jsem potřásl hlavou. "Během jednoho západu slunce jsi mi ukázal svět z koňského hřbetu a duši světa uvnitř mých vlastních zdí."

"Ach, příteli," pravil tiše. Nic dalšího nebylo třeba dodávat.

Jsme celek.

Šašek při té myšlence natočil úkosem hlavu. Vypadal jako člověk, který se snaží rozpomenout na něco důležitého.

Vyměnil jsem si pohled s vlkem - měl pravdu. Jako když kousky rozbité keramiky zapadnou zpátky do sebe tak přesně, že štěrbina není vidět, tak se k nám šašek připojil a doplnil nás. Zatímco Chadeova návštěva mne naplnila otázkami a potřebami, šaškova přítomnost sama o sobě skýtala odpověď a uspokojení.

Šašek mezitím zdomácněl v mé zahradě i ve spíži. V jednom z hrnců se vařily nové brambory, mrkev a malé purpurové a bílé turíny. Ve druhém kouřila čerstvá ryba posypaná bazalkou a rachotila těsně padnoucí poklicí. Když jsem při pohledu na to zvedl obočí, šašek pouze poznamenal: "Vlk si asi pamatuje, jak strašně rád mám čerstvé ryby." Nighteyes stáhl uši nazad a vyplázl na mě jazyk. Jako oblohu k tomuto prostému jídlu jsme si připravili krbové placky a ostružinové zavařeniny. Šašek mezitím vyslídil i moji sandsedžskou brandy. Již čekala na stole.

Zalovil ve svém ranci a vytáhl plátěný pytlík s tmavými fazolemi, které se leskly olejem. "Přivoň si k tomuhle," pobídl mě a pak mi dal za úkol drtit fazole, načež zalil vodou můj poslední hrnec a dal ji vařit. Mluvili jsme málo. Šašek si při práci pobrukoval a oheň vesele praskal, zatímco poklice nadskakovaly a občas z nich ukápl na oheň, až se ve světnici zakouřilo. Zatímco jsem drtil aromatické fazole, palička tlukoucí do hmoždíře vydávala domácké zvuky. Nakrátko jsme se přesunuli do vlčího času, spokojující se s přítomností, nedělající si starosti s tím, co bylo nebo co přijde. Ten večer pro mne navždy zůstane předrahým okamžikem života, stejně jako nazlátlá a voňavá brandy v krystalicky čirých lahvích. S obratností, jaké jsem já sám nikdy nedocílil, dokázal šašek připravit všechno jídlo najednou, takže tmavě hnědá káva kouřila na stole vedle ryby a zeleniny, zatímco hromádka teplých krbových placek spočívala přikrytá pod čistou utěrkou. Posadili jsme se společně ke stolu a šašek vytáhl plátek křehkého rybího masa i pro vlka, který ho poslušně sežral, ačkoli raději by si ho dal syrový a studený. Dveře srubu zely otevřené do nitra noci plné hvězd, družnost navozená společným jídlem za příjemně vlhého večera naplňovala dům a přetékala ven.

Špinavé nádoby jsme dali na hromádku stranou, že se s ním vypořádáme později, a vzali si kávu na verandu. Bylo to poprvé, co jsem ten cizokrajný nápoj ochutnal. Ta horká hnědá tekutina voněla sice lépe, než chutnala, zato příjemně bystřila mysl. Nějak se stalo, že jsme si pojednou společně vykračovali k potoku, držíce teplé šálky v rukou. Vlk se tam dlouze napil studené vody a pak jsme se loudali zpátky, abychom se zastavili u zahrady. Šašek protáčet korálky Jinnina amuletu, zatímco já mu vyprávěl svůj příběh. Dlouhým prstem potom cvrnkl do zvonečku a nocí se rozezněla stříbrná zvonkohra. Stavili jsme se u jeho koně a já zavřel dveře do kurníku, aby byla drůbež na noc v bezpečí. Zamířili jsme zpátky ke srubu a já usedl na okraj zápraží. Šašek ode mne beze slova převzal prázdný šálek a odnesl ho do domu. Když se vrátil, pohárek přetékal sandsedžskou brandy. Šašek si sedl vedle mě, vlk zaujal místo po mém druhém boku a spočinul mi hlavou na koleně. Usrkl jsem brandy, promnul vlčí uši v prstech a čekal jsem. Šašek si mírně povzdechl. "Držel jsem se od tebe dlouho stranou, jak jen to šlo." Pronesl ta slova jako omluvu.

Pozvedl jsem obočí. "Ať už bys mne navštívil kdykoliv, byl bys vždycky vítán. Často jsem si říkal, co se s tebou asi stalo."

Rozvážně přikývl. "Držel jsem se stranou a doufal, že jsi konečně našel svůj klid a životní spokojenost."

"To ano," ujistil jsem ho. "Nalezl jsem."

"A já se teď vrátil, abych ti to zase vzal." Když ta slova říkal, nedíval se na mě. Upíral zrak do nitra noci, do hluboké tmy pod seskupenými stromy. Komíhal nohama jako chlapec a pak se napil brandy.

Srdce v hrudi mi mírně poskočilo. Myslel jsem, že mě přijel navštívit kvůli mně samému. Opatrně jsem se optal: "Takže tě poslal Chade? Abys mě požádal, ať se vrátím zpátky na Buckkeep? Už jsem mu dal svou odpověď."

"Opravdu? Ach." Na chvíli se zarazil, a zatímco přemítal, rozvířil brandy v pohárku. "Měl jsem vědět, že už tady byl. Ne, můj příteli. Já všechny ty roky Chadea vůbec neviděl. Avšak fakt, že tě vyhledal, mi jenom potvrzuje to, čeho jsem se obával. Nadešel nám čas, aby Bílý prorok opět zaměstnal svého Katalyzátora. Věř mi, že kdyby se nabízela nějaká jiná cesta, abych tě mohl nechat na pokoji, udělal bych to. Vskutku bych to udělal."

"Co ode mne potřebuješ?" zeptal jsem se hlubokým hlasem. Ale on mi nedal o nic přímější odpověď, než když býval šaškem krále Shrewda a já byl králův bastardí vnuk.

"Potřebuji od tebe to, co jsem od tebe potřeboval vždy, to jest od doby, co jsem objevil, že existuješ. Mám-li změnit kurs času, mám-li uvést svět na pravdivější cestu, než jakou se dosud ubíral, pak musím mít tebe. Tvůj život je klín, který musím použít, abych přinutil budoucnost vyskočit z vyjeté koleje." Pohlédl na můj rozmrzelý výraz a nahlas se zasmál. "Já se snažím, Fitzi, opravdu se snažím. Mluvím jasně, jak to jenom umím, ale tvé uši nechtějí věřit tomu, co slyší. Když jsem poprvé před mnoha léty přišel do Šesti vévodství a na Shrewdův dvůr, hledal jsem způsob, jak odvrátit katastrofu. Přišel jsem, aniž bych věděl, jak to udělám, pouze s tím, že to udělat musím. A co jsem objevil? Tebe. Bastarda, přesto však dědice z farseerovské linie. V žádné z budoucností, do nichž jsem nahlédl, jsem tě neviděl, ale když jsem si vybavil vše, co jsem znal z proroctví mého lidu, nacházel jsem tebe, stále znovu a znovu. V okrajových zmínkách a lstivých narážkách, ale byl jsi tam. A tak jsem dělal všechno, co jsem mohl, abych tě udržel naživu, což převážně značilo burcovat tebe, aby ses udržel naživu sám. Tápal jsem v mlhách, orientuje se toliko podle lesklé slimáčí stopy jasnozřivosti, která mne vedla. Věděl jsem spíše to, čemu musím zabránit, než to, co musím způsobit, a podle toho jsem jednal. Všechny ty ostatní budoucnosti jsme podvedli. Hnal jsem tě do nebezpečí a tahal jsem tě zpátky z náruče smrti, bez ohledu na to, kolik ti to přivodilo bolesti a jizev a kolik tě to stálo odepřených snů. Avšak ty jsi přežil, a když všechna kataklyzmata z období Očisty Bucku skončila, byl zde právoplatně zrozený dědic z farseerovské linie. Díky tobě. A náhle to bylo, jako bych byl vyzdvižen na vrchol hory nad údolím tonoucím v mlze. Neříkám, že můj zrak dokáže tou mlhou proniknout, říkám pouze to, že stojím nad tím a ve veliké dáli vidím vrcholy nové možné budoucnosti - budoucnosti založené na tobě."

Pohlédl na mě svýma zlatýma očima, jež jako by světélkovaly v matném světle linoucím se z otevřených dveří. Jen se na mě podíval a já rázem pocítil, jak mi škublo ve staré jizvě na zádech, až jsem na okamžik zatajil dech. Jako temně rudá předtucha následovalo chvění. Řekl jsem si, že sedím už příliš dlouho na jednom místě a že to je tím.

"Nuže?" naléhal na mě šašek. Očima mi přitom takřka lačně jezdil po tváři.

"Myslím, že potřebuji dolít brandy," připustil jsem, protože můj pohárek se jaksi vyprázdnil.

Šašek vyzunkl svůj pohárek a vzal ode mne ten můj. Když vstal, vlk a já jsme vstali také. Šli jsme za ním do srabu. Šašek zalovil ve svém ranci a vytáhl láhev. Byla asi ze čtvrtiny prázdná. To zjištění jsem si zapsal do mysli, takže se před naším setkáním posilňoval. Říkal jsem si, z čeho konkrétně měl asi strach. Šašek zatím odkorkoval láhev a oba pohárky dolil. U krbu stála moje židle a Hapova stolička, ale my jsme skončili na krbových kamenech u hasnouceho ohně. Vlček se s těžkým povzdechem natáhl mezi námi a hlavu mi položil na klín. Podrbal jsem ho jemně na hlavě a pocítil z jeho strany náhlý záchvěv bolesti. Sklouzl jsem rukou k jeho kyčlím a jemně mu to místo masíroval. Nighteyes zhluboka zasténal, jak se mu při mém doteku ulevilo.

Je to zlé?

Hleď si svého.

Ale ty jsi můj.

Sdílení bolest neumenší.

Tím si nejsem jist.

"Stárne," přerušil šašek sled našich myšlenek.

"Já rovněž," podotkl jsem. "Ale ty vypadáš pořád stejně mladě."

"Přesto jsem ještě o hodně starší než vy dva dohromady. A dnes v noci cítím všechny svoje roky." Jako by chtěl vzápětí svá slova popřít, mrštně si přitáhl kolena k hrudi, spočinul na nich bradou a rukama si objal nohy.

Kdybys vypil trochu čaje z vrbové kůry, mohlo by se ti ulevit. Nech si tu svou bryndu a masíruj mě.

Šaškovi vytanul na rtech mírný úsměv. "Skoro jako bych vás dva slyšel. Jako by mi bzučel v uších komár nebo jako by mě hnětlo něco, co jsem zapomněl. Nebo jako bych se snažil podle letného závanu vůně rozpomenout se na sladkou chuť něčeho, co jsem kdysi okusil." Tu se jeho zlaté oči zpřímá střetly s mým pohledem. "Jsem z toho takový osamělý."

"Promiň," pravil jsem, nevěda, co jiného na to říci. To, že jsme s Nighteyesem spolu takto mluvili, ještě neznamenalo, že bychom ho chtěli vyloučit z našeho kruhu. Spíše šlo o to, že náš kruh nás spojoval takovým elementárním způsobem, který jsme s ním nemohli sdílet.

Ale kdysi to šlo, připomněl mi Nighteyes. Kdysi ano, a bylo to fajn.

Nemyslím, že bych pohlédl na šaškovu ruku v rukavici. Možná k nám byl blíže, než tušil, protože náhle zvedl ruku a stáhl si z ní jemně tkanou rukavici. Objevila se ladná ruka s dlouhými prsty. Kdysi se těmi prsty náhodně otřel o Verityho ruce napuštěné Uměním. Ten dotek mu postříbřil prsty a on mohl pojednou hmatem vnímat Umění, poznávat historii věcí prostě tím, že se jich dotkl. Otočil jsem své zápěstí a pohlédl na něj. Matně šedé otisky stále označovaly místo, kde se mě šašek dotkl. Po nějakou dobu byly naše mysli propojeny, skoro jako bychom my tři, on, Nighteyes a já, byli skutečná magická koterie. Ale stříbro na jeho prstech časem vybledlo stejně jako otisky na mém zápěstí, a s tím zesláblo i pouto, které nás k sobě vázalo.

Pozvedl jeden štíhlý prst, jako by mě chtěl varovat. Potom pootočil rukou a namířil ji na mě, jako by mi na natažených konečcích prstů nabízel nějaký neviditelný dar. Zavřel jsem oči, abych se proti tomu pokušení obrnil. Zavrtěl jsem hlavou. "Nebylo by to rozumné," řekl jsem zastřeným hlasem.

"A šašek má být rozumný?"

"Ty jsi byl vždycky to nejrozumnější stvoření, jaké jsem kdy poznal." Otevřel jsem oči a střetl se s jeho vážným pohledem. "Šašku, je to pro mne hrozné pokušení. Dej tu ruku raději pryč, prosím."

"Víš-li to jistě... ne, to byla krutá otázka. Koukej, je pryč." Přitom si rukavici zas natáhl, podržel mi ji před očima a pak ji holou rukou sevřel.

"Děkuji." Dlouze jsem upil brandy a vzápětí mi vytanul letní sad a bzučící včely v letním žáru mezi zralým a popadaným ovocem. Med a meruňky, řekl jsem si a zálibně zamlaskal. Ta brandy byla až zapeklitě dobrá. "Nikdy jsem nic takového neochutnal," poznamenal jsem. Byl jsem rád, že mohu změnit téma.

"Ach, ano. Obávám se, že jsem se trochu zkazil, když si teď mohu dovolit to nejlepší. V Bingtownu je toho pěkná zásoba a jen čeká na zprávu ode mě, až řeknu, kam to mají poslat lodí."

Natočil jsem hlavu a zahleděl se na něj v domnění, že je to nějaký šprým. Postupně mi však docházelo, že mluví čistou pravdu. Ty pěkné šaty, ten plnokrevný kůň, exotická káva z Bingownu, a teď tohle... "Ty jsi boháč?" zkusil jsem to rozšafně.

"To slovo nevystihuje pravou skutečnost." Jeho jantarové líce se růžově zbarvily. Skoro jako by se k tomu zdráhal přiznat.

"Jen pověz!" naléhal jsem, usmívaje se tomu, jaké ho potkalo štěstí.

Zavrtěl hlavou. "To je příliš dlouhý příběh. Dovol, abych ti ho zkrátil. Přátelé trvali na tom, že se se mnou podělí o nečekaně nabyté bohatství. Pochybují, že by také oni znali plnou cenu všeho toho, co mi vnutili. Mám přítelkyni v jednom obchodním městě, daleko na jihu, a zatímco ona to prodává za ty nejlepší ceny, jaké lze za tak vzácné zboží požadovat, posílá mi do Bingtownu akreditivy." Smutně potřásl hlavou, dočista zděšen tím, jaké štěstí ho potkalo. "Ať už to utrácím za cokoliv, jako by mi toho pořád přibývalo."

"Jsem velice rád, že se ti daří," odpověděl jsem se srdečnou upřímností.

Usmál se. "Věděl jsem, že budeš. Jenže snad nejdivnější na tom je, že se tím nic nezměnilo. Ať už spím na zlaté přízi či na slámě, můj osud zůstává týž. Stejně jako tvůj."

Takže jsme byli zase u toho. Sebral jsem v sobě všechnu sílu a odhodlání. "Ne, šašku," řekl jsem pevně.

"Nenechám se znovu vtáhnout do buckkeeperské politiky. Mám svůj život a ten je tady."

Naklonil hlavu na stranu a rty mu rozšířil jeho někdejší šibalský úsměv. "Ach Fitzi, tys měl vždycky nějaký vlastní život. To je přesně tvůj problém. Vždy jsi měl nějaký osud. A co se týče tvého žití tady..."

S tím se rozhlédl po místnosti. "Tady je vždy to místo, kde zrovna náhodou stojíš. Nebo sedíš." Dlouze se nadechl. "Nepřišel jsem tě vtahovat zpátky do ničeho, Fitzi. Přivedl mě sem čas. Přivedl sem i tebe. Stejně jako Chadea a ostatní zádrhele na tvém poklidném štěstí v poslední době. Nebo se mýlím?"

Nemýlil se. Celé léto bylo jedním ohromným zádrhelem v mém až dosud hladce se odvíjejícím životě.

Neodpověděl jsem, ale to jsem ani nemusel. Šašek již odpověď znal. Zaklonil se a natáhl před sebe své dlouhé nohy. Zamyšleně si přitom žmolal holý palec u ruky, potom si položil hlavu na opěradlo židle a zavřel oči.

"Jednou se mi o tobě zdálo," řekl jsem náhle. Neměl jsem v úmyslu ta slova říkat.

Otevřel jedno své žluté kočičí oko. "Myslím, že tento rozhovor už jsme vedli. Kdysi dávno."

"Ne. Tohle je něco zcela jiného. Nevěděl jsem, že jsi to ty, to až teď. Nebo možná věděl." Byla to

neklidná noc, už před léty, a když jsem se probudil, sen mi utkvěl v mysli jako smůla na rukou. Věděl jsem, že byl důležitý, a přesto mi záblesk toho, co jsem v něm viděl, dával tak pramalý smysl, že jsem jeho význam nedokázal pochopit. "Víš, já nevěděl, že jsi tak zezlátl. Jenže teď, když ses tady opřel se zavřenýma očima... Ty - nebo ten kdosi - jsi ležel na hrubé dřevěné podlaze. Oči jsi měl zavřené, byl jsi nemocný či raněný. Skláněl se nad tebou nějaký muž. Cítil jsem, že ti chce ublížit. A tak jsem..."

Odrazil jsem ho s použitím Moudrosti, způsobem, jaký jsem už roky nepoužil. Byl to hrubý náraz zvířecí síly, abych ho odstrčil, abych mu dal najevo převahu způsobem, jaký nemohl pochopit. Přesto kypěl nenávistí. Ta nenávist byla úměrná jeho strachu. Šašek mlčel a čekal.

"Odstrčil jsem ho od tebe. On měl vztek, nenáviděl tě, chtěl ti ublížit. Ale já nalehl na jeho mysl, takže ti musel jít pro pomoc. Musel někomu říci, že potřebuješ pomoc. Vzpíral se tomu, co jsem mu udělal, ale musel mě uposlechnout."

"Protože jsi to do něho vypálil Uměním," řekl tiše šašek.

"Možná," připustil jsem bezděčně. Jisté je, že celý druhý den jsem zakoušel velká muka provázená bolestí hlavy a hladem po Umění. Při tom pomyšlení jsem znejistěl. Namluvil jsem si přece, že takto Umění neovládám. S tím v mé paměti neklidně procitly ještě některé další sny. Znovu jsem je zatlačil zpět. Ne, slíbil jsem si. Ty nebyly stejné jako tam ten.

"Bylo to na palubě jedné lodi," pravil tiše. "A je docela možné, že jsi mi zachránil život." Nadechl se.

"Myslel jsem si, že se něco takového asi stalo. Nikdy mi nedávalo smysl, že se mě nezabavil, když přece mohl. Občas, když na mě dolehla ta nejtěživější samota, jsem si dělal legraci sám ze sebe, že se mohu přimykát k takové naději. Že mohu věřit tomu, že jsem pro někoho tak důležitý, aby cestoval ve svých snech a zachránil mě."

"To bys přece měl vědět," řekl jsem tiše.

"Opravdu?" Ta otázka zněla skoro jako výzva. Obdařil mě tím nejpřímějším pohledem, jakým kdy na mně spočinul. Nechápal jsem tu bolest, kterou jsem v jeho očích viděl, ani tu naději. Snažil jsem se přijít na něco, co bych řekl, ale ještě než jsem mohl, zdálo se, že ten okamžik pominul. Šašek se podíval stranou a propustil mne z prosebného sevření svých očí. Když na mě pohlédl znovu, změnil výraz i téma. "Nuže. A co s tebou bylo poté, co jsem odletěl?"

Ta otázka mě zaskočila. "Myslel jsem... ale tys říkal, že za ty roky jsi Chadea neviděl. Jak jsi tedy věděl, kde mě hledat?"

Namísto odpovědi zavřel oči, pak zvedl levý i pravý ukazovák a před sebou je spojil. Otevřel oči a usmál se na mě. Věděl jsem, že lepší odpověď už nedostanu.

"Pořádně nevím, kde začít."

"Já ano. Dáš si další brandy."

S lehkostí vyskočil na nohy. Nechal jsem ho, ať ode mě vezme můj prázdný pohár. Položil jsem ruku Nighteyesovi na hlavu a ucítil, jak se vznáší někde mezi spánkem a bděním. Pokud ho kyčle stále trápily, dobře to skrýval. Byl stále lepší v tom, jak se držel ode mě stranou. Podivil jsem se, proč tu bolest skrývá.

A ty se snad chceš se mnou dělit o bolest ve svých zádech? Nech mě raději na pokoji a přestaň si půjčovat trable. Ne každý problém na světě je tvůj. Nadzvedl hlavu z mého kolena a s hlubokým povzdechem se ještě více natáhl před krbem. Jak když mezi námi spadne opona, zamaskoval se o to víc. Pomalounku jsem vstal, jednu ruku přitisknutou k záďům, abych utišil svoji vlastní bolest. Vlk měl pravdu. Občas nemělo smysl sdílet spolu bolest. Šašek zatím dolil oba pohárky meruňkovou brandy. Já usedl ke stolu a on můj postavil přede mne. Svůj pohárek si ponechal v ruce, zatímco pocházel po místnosti. Zastavil se před Verityho nehotovou mapou Šesti vévodství visící na zdi, pohlédl do přístěnku, kde měl Hap spací koutek, a pak se naklonil do dveří u ložnice. Když ke mně přibyl Hap, přistavěl jsem k domu ještě další místnost, kterou jsem nazýval svou pracovní. Měla vlastní krb, stůl a přihrádku na svitky. Šašek se zastavil u dveří do pracovny a pak vešel směle dovnitř. Já ho pozoroval. Bylo to jako sledovat kočku, když zkoumá cizí dům. Ničeho se nedotýkal, ale zdálo se, že vidí všechno. "Spousta svitků," poznamenal ke mně z druhé místnosti.

Zvýšil jsem Mas, aby mě slyšel. "Pokouším se sepsat historii Šesti vévodství. Už Patience a Fedwren o tom uvažovali, to když jsem byl ještě malý. Aspoň mám po večerech co dělat."

"Chápu. Mohu?"

Přikývl jsem. Posadil se za stůl a rozmotal svitek o hře s kameny. "Ach, ano, na tohle si pamatuji."

"Až to dokončím, chce si to vzít Chade. Občas jsem mu nějaké věci posílal po Starling. Ale jinak jsem ho neviděl od doby, co jsme se rozloučili v Horách. Až asi tak před měsícem."

"Ach. Ale viděl jsi Starling." Seděl zády ke mně. Říkal jsem si, jaký má asi výraz ve tváři. Šašek a zpěvačka si nikdy nepadli moc do noty. Na nějakou dobu spolu uzavřeli nejisté příměří, ale já byl vždy jablkem sváru mezi nimi. Šašek nikdy neschvaloval moje přátelství se Starling, nikdy nevěřil tomu, že má na srdci mé nejvyšší dobro. Říci mu, že měl vždycky pravdu, bylo teď o to těžší.

"Nějakou dobu jsem se se Starling vídal. Tu a tam, zhruba sedm či osm let. To ona ke mně asi před sedmi roky přivedla Hapa. Právě mu bylo patnáct. Zrovna teď není doma, dělá námezdního dělníka v naději, že si vydělá nějaké další peníze na úhradu učňovského. Chce se stát truhlářem. Dělá dobrou práci na to, že je teprve chlapec, stůl i ta přihrádka na svítky jsou jeho dílem. Jenom nevím, jestli má trpělivost s detaily, kterou dobrý truhlář musí mít. Přesto si to vzal do hlavy a chce se vyučit u truhláře v Buckkeepu. Ten truhlář se jmenuje Gindast a je to mistr svého oboru. I já o něm slyšel. Kdybych byl věděl, že Hap bude mířit tak vysoko, našetřil bych za ty roky víc. Ale -"

"A co Starling?" Jeho otázka mě přenesla z úvah o chlapci zpátky k našemu tématu.

Bylo těžké to přiznat. "Teď je vdaná. Nevím, jak dlouho. Chlapec to zjistil, když si s ní vyjel na jarní slavnosti na Buckkeepu. Vrátil se domů a řekl mi to." Pokrčil jsem ramenem. "Musel jsem to skončit. Věděla, že to udělám, až se to dozvím. Přesto ji to rozlítilo. Nedokázala pochopit, proč to mezi námi nemůže pokračovat. Stačilo jí, že se to její manžel nikdy nedozví."

"Taková už je Starling." Jeho hlas byl podivně nestranný, jako by mě politoval kvůli plísni na zahradě. Otočil se na židli a pohlédl na mě přes rameno. "A ty jsi v pořádku?"

Odkašlal jsem si. "Měl jsem spoustu práce. A moc jsem na to nemyslel."

"Protože ona si z toho nic nedělala, ty si teď myslíš, že za všechno můžeš ty. Lidé jako ona jsou velmi zběhlí ve svalování viny na druhé. Tady na tomhle je krásný rudý inkoust. Kde jsi ho sehnal?"

"Vyrobil jsem ho sám."

"Opravdu?" Zvědavý jako malé dítě odzátkoval jednu z inkoustových lahviček na mém stole a strčil dovnitř svůj utlý prst. Vytáhl ho šarlatově rudý. Chvilí si ho prohlížel. "Ponechal jsem si Burrichovu náušnici," přiznal se náhle. "Nikdy jsem ji nezanesl Molly."

"To vidím. Jsem jen rád, že jsi to neudělal. Je lepší, když nikdo z nich neví, že jsem přežil."

"Ach. Další zodpovězená otázka." Vytáhl z kapsy sněhobílý kapesník a zničil ho tím, že si z prstu otřel rudý inkoust. "Nuže. Chceš mi popořadě říci o všem, co se mezitím stalo, nebo to z tebe musím páčit jedno po druhém?"

Vzdychl jsem. Báł jsem se vzpomínat na ty časy. Chade se vždy spokojil s popisem událostí, které se týkaly vlády Farseeů. Šašek bude chtít vědět víc než to. Ačkoli se mi do toho nechtělo, přesto jsem se nemohl ubránit pocitu, že mu to nějakým způsobem dlužím. "Pokusím se. Ale jsem unavený a vypili jsme spoustu brandy, navíc je toho hodně, abych to všechno vypověděl za jeden večer."

Zvrátil se na židli dozadu. "A ty jsi čekal, že zítra odjedu?"

"Myslel jsem, že bys mohl." Sledoval jsem jeho výraz, když jsem dodal: "Ale nedoufal jsem v to."

Vzal mě za slovo. "No to je dobře, protože bys doufal nadarmo. Mazej do postele, Fitz. Já si lehnu do chlapcovy postýlky. Stačí, když se do toho pustíš zítra, abych si vyplnil mezery za takřka patnáct let absence."

Šaškova meruňková brandy byla silnější než Chadeova sandsedžská anebo jsem byl prostě znavenější než obvykle. Připotácel jsem se do ložnice, stáhl ze sebe košili a svalil se do postele. Tam jsem ležel, místnost se se mnou mírně kolébala, a naslouchal jsem jeho lehkým krokům, jak chodí po světnici, zháší svíčky a dává dveře na západku. Snad jen já jsem byl s to vypořádat onu mírnou nestabilitu v jeho pohybech. Poté usedl na židli a natáhl si nohy ve směru ohně. U nohou mu zasténal vlk a zavrtěl se ve spánku. Já se jemně dotkl Nighteyesovy mysli, hluboce spal a vyzařovala z něj spokojenost.

Zavřel jsem oči, ale místnost se se mnou vzápětí zatočila, až se mi udělalo nevolno. Zase jsem je na škvíru pootevřel a hleděl na šaška. Velmi tiše tam seděl a upíral zrak do ohně, ale roztančené světlo ohně způsobilo, jako by se jeho rysy hýbaly. Jak se stíny míhaly sem a tam, kontury v jeho tváři mizely a zase

se objevovaly. Jeho zlatá plet' a oči působily dojmem, že se jedná o hru plamenů, ale já věděl, že tomu tak není.

Bylo těžké si uvědomit, že to již není ten rozpustilý šprýmař, který po všechny ty roky sloužil králi Shrewdovi a zároveň ho chránil. Jeho tělo se nezměnilo, pouze barva pleti. Ladné ruce s dlouhými prsty mu visely přes opěrky židle. Své vlasy, kdysi světlé a polétavé jako pampeliščí chmýří, měl nyní stažené z čela dozadu a zapletené do zlatého copu. Zavřel oči a zvrátil hlavu na opěradlo židle. Jasně bílé světlo z ohně propůjčovalo jeho aristokratickému profilu bronzový nádech. Jeho nynější okázalý oděv částečně připomínal jeho starý zimní úbor, černobíle strakatý, jenomže já bych se klidně vsadil, že by už na sebe více nevzal rolničky a pentle a nenosil by žezlo s krysí hlavou. Jeho bystrý důvtip a ostrý jazyk již více neovlivňovaly běh politických událostí. Jeho život nyní patřil jemu. Snažil jsem se představit si ho jako zámožného muže, který si může cestovat a žít, jak se mu zlíbí. Z mého klidu mě vytrhla náhlá myšlenka. "Šašku?" zavola jsem na něj přes setmělou místnost.

"Co je?" Neotevřel přitom oči, nicméně pohotová reakce svědčila o tom, že ještě nevklouzl do náruče spánku.

"Ty už přece nejsi šašek. Jakpak ti teď říkají?"

Z profilu bylo vidět, jak mu rty zvolna zkřivil úsměv. "Co mi kdo kdy říká?"

Řekl to tím kousavým tónem onoho šprýmaře, jímž kdysi býval. Kdybych se byl tu otázku pokusil rozřešit, vtáhl by mě do víru slovní akrobacie, až bych se vzdal veškeré naděje na odpověď. Já se však nechtěl nechat vtáhnout do takové hry. Proto jsem otázku přeformuloval: "Už bych ti neměl říkat šašek. Jak tedy chceš, abych ti říkal?"

"Ach, jak chci, abys mi ty říkal? Vida. To je naprosto jiná otázka." Jeho hlas byl pořád žertovně melodický.

Nadechl jsem se a řekl svou otázku co nejjasněji: "Jaké je tvé jméno, tvé skutečné jméno?"

"Ach." Pojednou zvážněl. Zvolna se nadechl. "Mé jméno. Jak mi jako matka říkala po narození?"

"Ano." A pak jsem zatajil dech. Málokdy mluvil o svém dětství. Pojednou jsem si uvědomil, kolik toho po něm žádám. Souviselo to se starou magií jmen: pokud vím, jak se doopravdy jmenuješ, mám nad tebou moc. Pokud ti řeknu své jméno, dávám ti tu moc. Jako v případě všech přímých otázek, které jsem šaškovi kdy položil, odpovědi jsem se děsil a zároveň po ní toužil.

"A když ti to řeknu, budeš mi tím jménem říkat?" Tón jeho hlasu mi říkal, abych odpověď zvažil.

Měl jsem tak chvilku na rozmyšlenou. Jeho jméno bylo jeho jméno a já neměl právo ho někde rozhlašovat. "Pouze v soukromí. A jenom když si to budeš přát," pronesl jsem vážně. Pokládal jsem ta slova za stejně závazná jako přísahu.

"Ach." Otočil se tváří ke mně. Zažehla se mu radost. "To víš, že budu," ujistil mě.

"Takže?" zeptal jsem se znovu. Náhle jsem znejistěl: určitě mě nějakým způsobem opět přelstil.

"Jméno, které mi má matka dala a které teď svěřuji já tobě, abys mi tak v soukromí říkal." Nadechl se a obrátil tvář k ohni. Znovu zavřel oči, ale jeho úsměv se ještě více rozšířil. "Milovaný. Říkala mi jen ,Milovaný'."

"Šašku!" ohradil jsem se.

Zasmál se. Byl to hluboký, sytý kuckavý smích plný ryzího veselí, šašek byl plně spokojen sám se sebou.

"Je to tak," trval na svém.

"Šašku, já mluvím vážně." Místnost se mnou začala pomalu rotovat. Jestli hned nepůjdu spát, udělá se mi zle.

"A ty myslíš, že já ne?" Teatrálně si povzdechl. "Inu, pokud mi nemůžeš říkat ,Milovaný', pak si myslím, že bys mi měl nadále říkat ,šašku'. Poněvadž já jsem pro tvého Fitze vždycky šašek."

"Pro Toma Badgerlocka."

"Cože?"

"Já jsem teď Tom Badgerlock. Tak mě tu znají."

Nějakou dobu mlčel. A pak rozhodně odvětil: "Pro mě ne. Pokud trváš na tom, abychom teď oba používali jiná jména, pak já ti budu říkat ,Milovaný'. A kdykoli ti tak řeknu, můžeš mě nazvat ,šaškem'." Otevřel oči a natočil ke mně hlavu. Nasadil si zamilovaný úsměv a pak vydal přehnaný vzdech. "Dobrou noc, Milovaný. Tak dlouho jsme od sebe byli odděleni."

Kapituloval jsem. Když se dostal do této nálady, jakákoli konverzace byla beznadějná. "Dobrou noc, šašku." Obrátil jsem se na posteli a zavřel oči. Pokud mi něco odpověděl, byl jsem v limbu dřív, než to vyřkl.

6 Tiché roky

Narodil jsem se jako bastard. Prvních šest let svého života jsem strávil v Horském království se svou matkou. Na tu dobu nemám žádné vzpomínky. Když mi bylo šest, dědeček mě odvedl do pevnosti v Moonseye a tam mě předal mému strýci z otcovy strany, Veritymu Farseerovi. Odhalení mé existence mělo za následek otcovu osobní a politickou prohru, která ho přiměla, aby se zřekl svého nároku na trůn a zcela se stáhl z dvorního života. Zpočátku jsem byl svěřen do péče Burriche, stájmistra na Buckkeepu. O něco později se král Shrewd rozhodl zajistit si moji loajalitu a nechal mě vyškolit na svého dvorního vraha. Po Shrewdově smrti v důsledku zrady jeho nemladšího syna Regala připadla má věrnost králi Veritymu. Jeho jsem následoval a jemu jsem sloužil až do okamžiku, kdy jsem se stal svědkem toho, kterak vlil svůj život a svoji esenci do draka vytesaného z kamene. Tak Verity obživil jako Drak a tak bylo Šest vévodství zachráněno před drancováním nájezdníky z rudých lodí, kteří připluli ze vzdálených Ostrovů, poněvadž Verity coby Drak vedl bájně draky Elderlingy při očistě Šesti vévodství od cizích vetřelců. Po působení ve službách krále Verityho, raněný na těle i na duchu, jsem se na patnáct let stáhl ze dvora a společnosti. Věřil jsem, že už se nikdy nevrátím.

Během těch let jsem se pokoušel sepsat historii Šesti vévodství a taky příběh svého života. V té době jsem také obdržel a studoval rozličné svitky a spisy pojednávající o široké škále témat. Má zdánlivě nesourodá bádání byla ve skutečnosti soustředěnou snahou dobrat se pravdy. Snažil jsem se objevit a prozkoumat ony elementy a síly, které předurčily, proč se můj život ubíral tak, jak se ubíral. Ale čím více jsem studoval a čím více jsem světoval své myšlenky papíru, tím více mi pravda unikala. Co mi život ukázal během těch let v ústraní, bylo to, že žádný člověk se nikdy nedozví celou pravdu. Všechno, čemu jsem kdysi věřil ohledně svých zkušeností a své osoby, mi nyní sám čas předestřel v novém světle. Co se zdálo být jasně osvětlené, se ponořilo do stínu, a detaily, které jsem pokládal za triviální, rázem vyskočily do popředí.

Stájmistr Burrich, muž, který mě vychoval, mne jednou varoval: "Když z pravdy vytrhuješ kousky, abys nevypadal jako blázen, místo toho skončíš jako imbecil." Zkušenosti z první ruky mne poučily, že je to pravda. Ale aniž by se člověk záměrně pokoušel z příběhu vytrhovat a vyřazovat jednotlivé kousky, roky poté, co podal vyčerpávající a spravedlivé zhodnocení nějaké události, může zjistit, že je lhář. Takové lži nejsou dílem záměru, ale čistě důsledkem faktů, které neznal v době, kdy své dílo psal, nebo toho, že si nebyl vědom významu triviálních událostí. Nikdo nemá rád, když se v takové tísnivé situaci ocitne, ale každý, kdo tvrdí, že to nikdy nezažil, pouze vrší jednu lež na druhou.

Mé snahy sepsat historii Šesti vévodství vycházely z ústních výpovědí a starých svitků, ke kterým jsem měl přístup.

V okamžiku, kdy jsem kladl pero na papír, jsem si byl vědom toho, že mohu zvěčnit omyl jiného člověka. Neuvědomoval jsem si, že mé snahy vyličit svůj vlastní život mohou být vystaveny též chybě. Pravda, jak jsem zjistil, je jako strom, který roste s tím, jak člověk získává přístup ke zkušenostem. Dítě vidí žalud svého každodenního života, ale dospělý člověk se ohlíží zpátky a zří dub.

Pro nikoho není možné vrátit se nazpět do dětství. Avšak v životě člověka jsou mezidobí, kdy může znovu nabyt pocit, že svět je odpouštějícím místem a že on sám je nesmrtelný. Vždycky jsem věřil, že tohle je podstata dětství: víra, že chyby nemohou být fatální. Šašek ve mně ten starý optimismus znovu oživil a i vlk si osvojil potrhle a štěněcí způsoby během oněch dní, co byl šašek s námi.

Šašek se nevetřel do našich životů. Ani já se mu nesnažil přizpůsobit. Prostě se k nám připojil, přizpůbil svůj rozvrh našemu rozvrhu a má práce se pro něj stala jeho prací. Pravidelně se probouzel dříve než já. Když jsem procitl, zjistil jsem, že dveře do mé pracovny a ložnice jsou otevřené, a často též dveře venkovní. Z postele jsem se díval, jak sedí na židli před mým pracovním stolem se zkříženými nohama jako krejčí. Vždy byl umytý a oblečený, aby přivítal nový den. Jeho elegantní šaty po prvním dni

zmizely a nahradila je prostá kazajka a kalhoty a večer říza kvůli pohodlí. V okamžiku, kdy jsem se probudil, vzal moji přítomnost na vědomí a zvedl ke mně oči, ještě než jsem něco řekl. Vždycky si četl, buďto svitky, nebo dokumenty, které jsem usilovně získal jinde, nebo moje vlastní práce. Některé z těch svitků obsahovaly mé nezdařené pokusy napsat historii Šesti vévodství. Jindy to byly mé nesouvislé snahy dát smysl vlastnímu životu tím, že ho zaznamenám na papír. Když zjistil, že jsem vzhůru, pozvedl obočí a potom opatrně vrátil svitek přesně na původní místo. Kdyby byl chtěl, nemusel bych se vůbec dozvědět, že si čte v mých papírech. On místo toho projevil svůj respekt tím, že se mě nikdy nevyptával na to, co četl. Privátní myšlenky, které jsem svěřil papíru, zůstaly privátní, má tajemství vězela zapečetěna za šaškovými rty.

S lehkostí zapadl do mého života, čímž zcela zaplnil místo, o němž jsem ani nevěděl, že je prázdné. Po tu dobu, co pobýval u mě, jsem skoro zapomněl postrádat Hapa, jenom kdybych tak neprání po tom, abych mu chlapce mohl ukázat. Víím, že jsem o něm často mluvil. Občas šašek pracoval po mém boku v zahradě nebo mi asistoval při opravě výběhu pro koně. Když byla práce pouze pro jednoho, jako třeba vykopat nové díry pro kamenné sloupy, usedl na bobek opodál a čekal. Přitom jsme se bavili o prostých věcech, například o další práci, anebo jsme spolu nenuceně žertovali jako muži, kteří mají za sebou společné dětství. Kdykoli jsem se snažil stočit hovor k závažnějším záležitostem, odbyl mé otázky typickými šaškárnami. Strídali jsme se v jízdě na Maltě, protože šašek se chvástal tím, že dokáže přeskočit cokoli, a řada provizorních překážek zbudovaných na pěšině ke srubu potvrdila, že je to vskutku pravda. Ten oduševnělý koník se z toho očividně těšil stejně jako my.

Po večeri jsme si občas zašli k útesům nebo jsme slezli dolů a procházeli se po pláži, když ustoupil příliv. V měnícím se světle jsme s vlkem lovili králíky a poté se vraceli domů, abychom rozdělali oheň v krbu - spíše jenom pro radost než kvůli teplu. Šašek s sebou přivezl víc než jednu láhev meruňkové brandy a jeho hlas byl milý jako vždycky. Večery byly jeho: zpíval, mluvil a vyprávěl příběhy, strhující i zábavné. Některé jako by vycházely z jeho vlastních dobrodružství, jiné byly očividně převzaté z folklóru a zřejmě je pochytil na cestách. Jeho ladné ruce byly mnohem výmluvnější než loutky, které kdysi vyráběl, a jeho pohyblivá tvář dokázala zobrazit každý charakter z příběhů, které mi vyprávěl.

Teprve v pozdních večerních hodinách, když už v krbu žhnuly jen uhličky a rysy jeho tváře se ztrácely ve stínu, teprve pak svedl hovor tam, kam chtěl. Toho prvního večera ke mně svým tichým hlasem, podbarveným brandy, poznamenal: "Máš vůbec tušení, jak to pro mne bylo těžké, dát se odnést na Dívce-na-drakovi a tebe tam zanechat? Musel jsem věřit, že kola jsou v pohybu a že přežiješ. Odletět a nechat tě tam, to byla přetěžká zkouška pro moji víru."

"Pro tvou víru v sebe sama?" zeptal jsem se, předstíraje dotčenost. "Což ve mne nemáš žádnou víru?" Šašek mezitím rozprostřel Hapovy lůžkoviny na podlaze před krbem a my si udělali trochu pochybné pohodlí na zemi místo na židlích. Vlk podřimoval po mém levém boku, čumák položený na tlapách, zatímco napravo ležel na loktech šašek, bradu podepřenou dlaněmi. Zíral do ohně a přitom komíhal zvednutýma nohama.

V jeho očích zvesela tančily poslední plameny. "V tebe? Inu. Řeknu jen to, že jsem byl moc rád, že máš po svém boku vlka."

tom jeho důvěra nebyla nemístná, poznamenal zcela suše vlk.

Myslel jsem, že spíš.

Pokouším se.

Hlas měl bezmála zasněný, když pokračoval: "Až do té doby jsi přežil všechny katastrofické události, jež jsem v budoucnosti zahlédl v souvislosti s tebou. A tak jsem tě opustil a přinutil se věřit, že život má teď pro tebe v zásobě období klidu. A možná i míru."

"To skutečně měl. Po menší úpravě." Nadechl jsem se. Málem jsem mu pověděl, jak jsem držel hlídku u umírajícího Willa. Málem jsem mu řekl o tom, jak jsem se skrze Willa protáhl s magií Umění a konečně získal kontrolu nad Regalovou myslí a vnutil mu svou vlastní vůli. Pak jsem zase vydechl. Nemusel to slyšet, já se s tím zase nepotřeboval svěřovat. "Našel jsem mír. Kousek po kousku. Po troškách."

Pošetile jsem se sám pro sebe usmál. Je zvláštní, jak se maličkosti zdají být zábavné, když má člověk trochu víc vypito.

Přistihl jsem se, jak mu vyprávím o roce stráveném v Horách. Vykládal jsem mu o tom, jak jsme se

vrátili do údolí s horkými prameny, a o prosté chýši, kterou jsem tu postavil před nadcházející zimou. V horských oblastech se roční období střídají rychleji. Jednoho dne jsou listy na bříchách protkány žlutými žilkami a olše přes noc zčervenají. Uběhne pár dalších nocí a jsou tu jen holé větve trčící k ledově modrému nebi. Jehličnany se k sobě choulí v předtuše příchodu zimy. Pak napadne sníh a svět se zahalí do všeodpouštějící bělosti.

Vyprávěl jsem mu podrobně o tom, jak jsem v oněch dávných dnech vyrážel s Nigtheyesem na lov jako s jediným společníkem. Uzdravení a mír byly tou nejprchavější kořistí, po níž jsem slídl. Žili jsme prostě, jako dravci, kteří jsou věrní jen sami sobě a nikomu jinému. Ta absolutní samota byla nejlepším balzámem na mé rány, které jsem utržil na duši i na těle. Taková zranění se ve skutečnosti nehojí, jenže já se naučil se svými jizvami žít, stejně jako se Burrich kdysi naučil žít se svou kulhavou nohou. Lovili jsme vysokou a králíky. Přistoupil jsem na to, že jsem zemřel, že jsem ztratil život ve všech závažných ohledech. Zimní větry duly kolem naší malé chýše a já pochopil, že Molly již není moje. Ty zimní dny byly kratičké, jen prchavé okamžiky slunečního světla na třpytícím se bílém sněhu předtím, než se znovu vrátí soumrak s dlouhými, namodralými prsty a přetáhne nám nad hlavami hlubokou noc. Naučil jsem se mírnit svůj pocit ztráty vědomím, že má malá dcera bude vyrůstat pod ochranou Burrichovy dobré ruky, stejně jako kdysi já.

Pokoušel jsem se zbavit vzpomínek na Molly. Bodavá bolest, jež mi připomínala, jak zle jsem zneužil její důvěru ve mne, byla tím nejzářivějším drahokamem ve třpytivém náhrdelníku bolestivých vzpomínek. A jakkoliv jsem vždycky toužil být zproštěn svých povinností a závazků, uvolnění z těchto pout mi přišlo v mé odloučenosti stejně bolestné jako osamostatnění se o vlastní vůli. Jak se ony krátké zimní dny střídaly s dlouhými chladnými nocemi, počítal jsem si pro sebe ty, které jsem ztratil. Ti, kteří ještě věděli, že žiji, se dali spočítat i na prstech jedné ruky. Šašek, královna Kettricken, zpěvačka Starling a jejich prostřednictvím Chade: to byli ti čtyři, kteří věděli o mé existenci. Jen pár dalších mě vidělo naživu, mezi nimi stál mistr Hands a jistý Tag Reaverson, strážník, ale okolnosti při těchto krátkých setkáních byly vždy takové, že nějakým historkám o mém přežití by nejspíš nikdo nevěřil.

Všichni ostatní, kteří mě znali, včetně těch, kteří mne milovali, věřili, že jsem mrtev. A já se ani nemohl vrátit, abych je vyvedl z omylu. Byl jsem popraven za praktikování magie Moudrosti. Neriskoval bych ještě jednu, tentokrát důkladnější smrt. Avšak i kdyby bylo možné tu pohanu z mého jména sejmut, za Burrichem a Molly bych se vrátit nemohl. Tím bych nás všechny zničil. I kdyby Molly byla dokázala tolerovat moji zvířecí magii a mnohé podvody, kterých jsem se na ní dopustil, jak by někdo z nás dokázal rozuzlit její následný sňatek s Burrichem? Konfrontovat Burriche s tím, že si uzurpoval moji ženu a mé dítě, by znamenalo zničit ho. Mohl bych na tom založit budoucí štěstí? A Molly?

"Snažil jsem se utěšovat myšlenkou, že jsou v bezpečí a šťastní."

"Nemohl jsi je vyhledat Uměním, aby ses o tom ujistil?"

Stíny v místnosti mezitím zhoustly a šašek měl oči upřené do ohně. Vypadalo to, jako bych svou minulost líčil sám sobě.

"Dalo by se říci, že jsem si osvojil kázeň a ponechal jim jejich soukromí. Ve skutečnosti si však myslím, že jsem se bál, že bych zešlel, kdybych je viděl, jak se spolu milují."

Když jsem mluvil o těch dnech, díval jsem se do ohně, ale přesto jsem ucítil, jak šašek stočil svůj zrak ke mně. Neotočil jsem se. Nechtěl jsem v nich vidět soucit. Už dávno jsem nepotřeboval ničí soucit.

"Nalezl jsem mír," pověděl jsem mu. "Kousek po kousku, ale dostavil se. Jednoho rána jsme se s Nigtheyesem vraceli z ranního z lovu. Byl to dobrý lov a my jsme si nesli horskou kozu, kterou těžké zimní sněhy svrhly dolů z výšin. Kopec, po němž jsme lopotně scházeli dolů, byl příkrý, vykuchaná mrtvola těžká a kůže na mé tváři ztuhlá jako maska, jak ji spaloval mráz z čistě modrého nebe. Mohl jsem vidět, jak z mého komína stoupá tenký úponěk kouře a jak se těsně za chýši zvedá k obloze mlhavá pára z nedalekých horkých pramenů. Na vrcholu toho posledního kopce jsem se zastavil, abych popadl dech a narovnal si záda."

Všechno se mi to vybavilo tak jasně. Nigtheyes se zastavil vedle mne, vydechuje oblaka páry. Dolní část tváře jsem si předtím zahalil límcem svého pláště, teď jsem ho měl napůl přimrzlý k vousům. Pohlédl jsem dolů s vědomím, že máme maso na spoustu dní, že v našem malém srubu na nás krutá zima nemůže a že jsme skoro doma. Jakkoli jsem byl promrzlý a unavený, v mé mysli přesto převládala spokojenost. Zvedl

jsem si úlovek na ramena. Už jsme skoro doma, řekl jsem Nighteyesovi.

Už jsme skoro doma, zopakoval po mně. A při té, v duchu sdílené myšlence jsem vycítil význam, který by tomu slovu nemohl dát žádný lidský hlas. Doma. Ta definitivnost. Místo, kam patřím. Ta skromná chýše byla teď mým domovem, utěšeným cílem cesty, kde jsem čekal nalézt vše, co potřebuji. Jak jsem tam stál a shlížel na ni, pocítil jsem záchvěv svědomí, jako kdybych zapomněl na nějaký závazek. Chvilí mi trvalo, než mi došlo, co chybí. Uběhla celá noc a já si ani jednou nevzpomněl na Molly. Kam se podělo mé toužení a pocit ztráty? Co jsem to byl za chlapa, vzdát se takhle truchlení a myslet jen na ranní lov? Záměrně jsem zaměřil své myšlenky k místu a lidem, kteří byli kdysi zahrnuti pod slovem DOMOV. Když se rýpu v nějaké mršině, abych oživil její chuť, pokáráš mě.

Otočil jsem se a pohlédl na Nighteyese, jenže on kontakt očima odmítal. Seděl ve sněhu, uši našpicované ve směru naší chýše. Nepříjemný zimní větřík mu čechl hustou srst, ale nedokázal mu proniknout až na kůži.

Co tím myslíš, naléhal jsem na něj, ačkoli význam mi byl naprosto jasný.

Měl bys přestat čmuchat nad mrtvolou svého starého života, bratře. Možná si v nekončící bolesti libuješ.

Já ne. Není žádná ostuda odejít od holých kostí, Changere. Konečně natočil hlavu a pohlédl na mě ze svých hluboce posazených očí. Není ani žádná moudrost v tom, že se budeš pořád dokola zraňovat.

Proč jsi té bolesti tak věrný? Když ji opustíš, neubude tě.

Pak vstal, vytřepal si z kožichu sníh a odhodlaně se rozběhl dolů po zasněženém svahu. Já ho o něco pomaleji následoval.

Konečně jsem se ohlédl po šaškovi. Díval se na mě, avšak v jeho očích se v té tmě nedalo číst. "Myslím, že tohle byl ten první kousek míru, který jsem našel. Ne že bych si připisoval nějakou zásluhu za to, že jsem ho objevil. Musel mi ho ukázat Nighteyes. Možná že jinému člověku by to bylo jasné. Že má nechat staré bolesti být. Když přestanou člověka navštěvovat, nezvat je zpátky."

Jeho hlas zněl v zešeřelé místnosti velmi hebece: "Odhodit bolest není nic nečestného. Mír se dá občas nalézt velmi rychle, když se mu člověk prostě přestane vyhýbat." Trochu potmě poposedl. "A pak už nikdy více neproležíš celou noc vzhůru, abys zíral do tmy a myslel na ně."

Zlehka jsem si odfrkl. "Kéž by. Já ale mohu nanejvýš říci to, že jsem tu melancholii přestal záměrně provokovat. Když nakonec přišlo léto a my táhli dál, jako bych za sebou nechal odhozenou kůži."

Nechal jsem svá slova vyznít do ticha.

"Takže jsi odešel z Hor a vrátil se zase do Bucku."

Věděl, že to není pravda, jenom mě tím chtěl popíchnout, abych vyprávěl dál.

"Ne tak docela. Nighteyes se mnou nesouhlasil, jenže já měl pocit, že nemohu Hory jenom tak opustit, dokud se ještě jednou nevydám v našich stopách. Vrátil jsem se do lomu, zpátky tam, kde Verity vytesal svého draka. Stanul jsem na tom místě. Bylo to jenom ploché, holé místo, lemované vysokými stěnami lomu pod břidlicově šedou oblohou. Ani památky po tom, co se tam odehrálo, pouze hromady odštěpků a několik obroušených nástrojů. Procházel jsem naším tábořištěm. Poznával jsem ty zborčené stany a věci rozházené kolem, které nám kdysi patřily, avšak většina z toho už dávno pozbyla svůj význam. Byly to jenom zasedlé hadry, nasáklé a schlíplé. Našel jsem tam pár věcí, které jsem si vzal s sebou. . .

Kameny z Kettleiny hry, ty jsem si vzal." Nadechl jsem se. "A šel jsem se podívat na místo, kde zemřel Carrod. Jeho tělo tam bylo ve stejné poloze, v jaké ho zanechal, nyní už z něj zbývaly pouze kosti a kousky rozpadajícího se oděvu. Žádná zvířata se ho nedotkla. Nemají ráda Cestu Umění, však víš."

"Já vím," připustil tiše. Cítil jsem, že tím opuštěným lomem chodil spolu se mnou.

"Dlouho jsem tam stál a hleděl na ty kosti. Zkoušel jsem vybavit si Carroda, jaký byl, když jsem se s ním poprvé setkal, ale nešlo to. Avšak pohled na jeho kosti byl něčím jako potvrzením, že se to skutečně stalo a že je to všechno za mnou. Ty události a to místo, nyní už jsem odsud mohl odejít. Mohl jsem to nechat za sebou a ono už to nemohlo vstát a pronásledovat mě."

Nighteyes ze spánku zasténal. Položil jsem mu ruku na bok, šťasten, že ho mám tak blízko, na dosah ruky i mysli. Nesouhlasil s mou návštěvou lomu. Nesnášel putování podél Cesty Umění, ačkoliv má schopnost zůstat při sobě navzdory jejímu vábení se mezitím zvýšila. Ještě víc ho rozladilo, když jsem trval na tom, že se musím vrátit také do Kamenné zahrady.

Ozval se slabý zvuk, cinknutí láhve o okraj pohárku, když nám šašek doléval brandy. Jeho mlčení bylo

výzvou, abych pokračoval dál.

"Draci se vrátili zpátky na místo, kde jsme je poprvé našli. Šel jsem se tam na ně podívat. Les už si je pomalu bral zpátky, rostla mezi nimi vysoká tráva a pnuly se po nich plané révy. Byli stejně krásní a stejně hrůzostrašní jako tehdy, když jsme je tam objevili poprvé. A stejně nehybní."

Když procitli ze spánku a vzletli na obranu Bucku, protrhali díry v příkrovu z korun stromů. Při svém návratu nebyli o moc útloučtější, a tak do lesa dopadaly pruhy slunečních paprsků a pronikaly bujným porostem, zlatíce každého ze zdejších blyštících se draků. Procházel jsem mezi nimi a stejně jako předtím jsem vnímal ten přízračný život na vlnách Moudrosti uvnitř těchto spících soch. Našel jsem parohatého draka krále Wisdoma a odvážil se položit mu ruku na plec. Nahmatal jsem pouze vytesané šupiny, studené a tvrdé jako kámen, z něhož byly zhotoveny. Byli tam všichni: kančí drak, okřídlená kočka, všechny ty všemožně odlišné formy vytesané Elderlingy i koteriemi adeptů Umění.

"I Dívku-na-drakovi jsem tam viděl," usmál jsem se do plamenů. "Spí dobrým spánkem. Lidská postava je teď natažená dopředu a rukama zamilovaně ovíjí šíji draka, na kterém obkročmo sedí." Té jsem se dotknout bál, až příliš jasně jsem si vybavoval její lačnost po vzpomínkách a na to, jak jsem ji sytil těmi svými. A možná jsem se stejnou měrou obával, že bych mohl získat nazpět to, co jsem jí kdysi ochotně dal. Proklouzl jsem kolem ní mlčky, ale Nighteyes se podél ní proploužil, srst zježenou a všechny zuby divoce vyceněné. Vlk věděl, co doopravdy hledám.

"Verityho," řekl tiše šašek, jako by potvrdil moji nevyřčenou myšlenku.

"Verityho," přitakal jsem. "Svého krále." Povzdechl jsem a pustil se do vyprávění.

Našel jsem ho tam. Když jsem spatřil Verityho tyrkysovou kůži, jak se blyští v kropenatém, prosluněném stínu, Nighteyes se posadil a ovinul si ocas těsně kolem předních nohou. Odmítal jít blíž. Vnímal jsem, jak jeho myšlenky zmlkly a on mi opatrně poskytl soukromí mysli. Pomalu jsem se blížil k

Veritymu-coby-drakovi, srdce mi přitom bušilo až v hrdle. Tam, v těle vytvarovaném z Umění a kamene, spal muž, který býval mým králem. To kvůli němu jsem utřil tak bolestivá zranění, že má mysl i tělo budou nosit jizvy, dokud budu živ. Ale když jsem se přiblížil k té nehybné formě, ucítil jsem, jak mi do očí vytryskly slzy, a věděl jsem, že toužím jen po tom, abych uslyšel jeho důvěrně známý hlas.

"Verity?" zeptal jsem se ochraptěle. Moje duše se pnula směrem k němu, slovem, Moudrostí a Uměním jsem hledal svého krále. Nenašel jsem ho. Položil jsem dlaně na jeho studené plece, přitiskl k té tvrdé formě čelo a zapátral znovu, nedbaje žádného nebezpečí. A tehdy jsem ho ucítil, ale byl to jen vzdálený a slabý záblesk toho, čím kdysi býval. Jako by člověk tvrdil, že se dotýká slunce, když nabírá dlaní kropenaté světlo v lese. "Verity, prosím," žadonil jsem a zapátral jsem ještě jednou s vypětím veškerého Umění, které jsem v sobě měl.

Když jsem přišel k sobě, ležel jsem zhroucený vedle draka. Nighteyes se nehnul z místa, kde předtím zaujal hlídku. "Je pryč," pověděl jsem mu zbytečně, bezdůvodně. "Verity je pryč."

Pak jsem sklonil hlavu ke kolenům a rozplakal se, běduje pro svého krále, jako jsem nikdy nebědoval, ani v ten den, kdy jeho tělo zmizelo v dračí formě.

Odměl jsem se, abych si odkašlal. Napil jsem se trochu šaškovy brandy. Odložil jsem pohárek a zjistil, že šašek se na mě dívá. Přisunul se mezitím blíž, aby má ochraptělá slova slyšel, a světlo z ohně mu zlatilo kůži, nedokázalo však odhalit, co se skrývá za jeho očima.

"Myslím, že teprve tehdy jsem vzal plně na vědomí, že z mého starého života nezbylo nic než popel.

Kdyby byl Verity zůstal v nějaké formě, ke které bych měl přístup, kdyby byl stále existoval, aby mi dělal partnera v Umění, pak si myslím, že některá má část by chtěla zůstat FitzChivalrym Farseerem. Ale to se nestalo. Konec mého krále byl i mým koncem. Když jsem vstal a vykročil pryč z Kamenné zahrady, věděl jsem, že teď mám doopravdy to, po čem jsem celé ty roky toužil: šanci definovat sám sebe a čas na to, abych si žil svůj život tak, jak se rozhodnu. Od té doby až do nynějška konám všechna rozhodnutí sám za sebe."

Skoro, posmíval se mi vlk. Ignoroval jsem ho a mluvil dále k šaškovi: "Před odchodem z Hor jsem se zastavil ještě na jednom místě. Myslím, že si na ně vzpomeneš. U toho pilíře, kde jsem byl svědkem tvé proměny."

Mlčky přikývl a já pokračoval.

Když jsme došli k místu na křižovatce, kde stál vysoký kámen Umění, zastavil jsem, sváděn pokušením.

Zaplavily mne vzpomínky. Když jsem sem přišel poprvé, šla se mou Starling a Kettle spolu s šaškem a královnou Kettricken, pátrali jsme po králi Veritym. Tady jsme se zastavili a já v jednom záblesku bdělého snu spatřil, jak zelený les nahradilo hemžící se tržiště. Tam, kde na vrcholu kamenného pilíře trůnil šašek, pojednou stála žena, a ta měla jako on bílou kůži a skoro bezbarvé oči. Tam v tom jiném čase a prostoru měla na hlavě korunku, dřevěný kroužek vyřezaný ve tvaru kohoutích hlav po obvodu a zdobený ocasními pery. A podobně jako šašek i ona svými šaškárnami poutala pozornost davu. To všechno jsem zřel v jediném okamžiku, jako bych letmo pohlédl nějakým oknem do jiného světa. A pak, jako když mrkne okem, se to všechno zase vrátilo zpátky a já viděl ohromeného šaška, jak se kácí ze svého nejistého posedu. Přesto jsem měl dojem, že i on se mnou sdílel tu krátkou vizi jiného času a jiného lidu.

A právě záhada toho okamžiku mě přitáhla zpátky na ono místo. Černý monolit tam stál uprostřed kruhu z kamenů, odolný proti mechu i lišejníkům, a do jeho stěn byly vyryté znaky, zvoucí mne na cestu do neznámých míst. Teď už jsem věděl, k čemu ten kámen je, což jsem ovšem nevěděl, když jsem na jednu z těchto bran Umění poprvé narazil. Pomalu jsem ho obešel. Poznal jsem symbol, který by mě přenesl zpátky ke kamennému lomu. A další, tím jsem si byl takřka jist, by mě transponoval do opuštěného města Elderlingů. Bezděčně jsem pozvedl prst, chystaje se obtáhnout tvar runy v kameni.

Navzdory své velikosti se Nighteyes umí pohybovat hbitě a takřka nehlučně. Skočil mezi mne a obelisk a sevřel mé zápěstí do čelistí. Spadl jsem spolu s ním, aby se mi svými zuby nezaryl do masa. Skončili jsme na zemi, já vleže na zádech. On stál vedle mne, ne úplně nade mnou, a stále mi držel ruku v čelistech. To neudělalš.

"Já neměl v úmyslu kámen použít. Jen jsem se ho chtěl dotknout."

Té věci se nedá věřit. Já byl uvnitř té temnoty v kameni. Mám-li tě tam následovat znovu, půjde-li ti o život, pak víš, že půjdu. Ale nechťej po mně, abych tam za tebou šel ze štěněčí zvědavosti.

Nevadilo by ti, kdybych se na chvíli vypravil do toho města samotný?

Samotný? Přece víš, že pro žádného z nás pojem "samotný" ve skutečnosti neexistuje.

Já tě taky nechám jít samotného na zkušenou k vlčí smečce.

To není totéž a ty to víš.

Měl pravdu. Pustil mi zápěstí a já vstal a oprášil se. Už jsme o tom nemluvili. To je na Moudrosti jedna z nejlepších věcí. Není absolutně třeba vést dlouhé a úmorně vyčerpávající debaty, abychom měli jistotu, že jeden druhému rozumíme. Kdysi, už před léty, mě Nighteyes opustil, aby žil u svého druhu. Když se vrátil, dal mi beze slov na vědomí, že patří více ke mně než k nim. V následujících letech jsme se ještě více sblížili. Jak mi jednou zdůraznil, já už nebyl úplně člověkem a on nebyl úplně vlkem. Ani jsme nebyli skutečně oddělené entity. Nebylo to tak, že by on moje rozhodnutí anuloval. Spíše to připomínalo rozhovor se sebou samým ohledně moudrosti nějakého počínání. Ale při té krátké konfrontaci jsme byli oba postaveni tváří v tvář tomu, co jsme předtím odmítali vzít v úvahu. "Naše pouto bylo stále hlubší a složitější. Žádný z nás pořádně nevěděl, co s tím."

Vlk pozvedl hlavu. Z hloubi svých očí se zadíval do mých očí. Svěřil jsem se mu se svou pochybností, ale rozhodnutí ponechal na mně.

Měl bych šaškovi vykládat, kam jsme šli potom a čemu všemu jsme se naučili? Byla má zkušenost s lidmi ze Staré krve, mezi nimiž jsme žili, natolik mou, abych se o ni podělil? Na tajemstvích, jež jsem střežil, záviselo mnoho životů. Já sám bych klidně a s důvěrou svěřil celou svoji existenci do šaškových rukou.

Měl jsem však právo dělit se o tajemství, jež nebyla výlučně mými tajemstvími?

Nevím, jak si šašek mé váhání vyložil. Myslím, že za tím viděl něco jiného než mou vlastní nerozhodnost.

"Máš pravdu," prohlásil znenadání. Pozvedl pohárek do výše a vypil zbytek brandy. Postavil ho rázně na podlahu, pak ladně zatočil ve vzduchu rukou, aby ten pohyb vzápětí zastavil vztyčením svého štíhlého ukazováku, to gesto jsem odedávna znal. Počkej, prikazoval mi.

Jako by byl vytážen vzhůru na provázcích v ruce loutkáře, zvedl se ladně na nohy. Místnost byla ponořená do tmy, avšak on neomylně přešel ke svému ranci. Slyšel jsem, jak se v něm přehrabuje. Chvilí nato se vrátil k ohni s plátěným sáčkem. Sedl si těsně vedle mne, jako by se mi chystal vyjevit tajemství příliš intimní na to, aby je slyšela i tma. Sáček v jeho klíně byl ošoupaný a potřísněný. Jedním trhnutím ho rozvázal a vytáhl z něj cosi, co bylo zabalené do překrásné látky. Když se ji jal rozbalovat, tajil se mi

dech. Nikdy předtím jsem neviděl tak poddajnou tkaninu ani tak složitý motiv vyvedený v tak zářivých barvách. Rudá plála a žlutá se třpytila i v tlumeném světle dohasínajícího ohně. S takovou textilií by si mohl koupit přízeň jakéhokoli lorda.

Ale tuhle nádhernou látku mi ukázat nechtěl. Rozmotával ji dál a dál, nedbaje toho, že se ta skvostná látka povaluje na podlaze vedle něj. Naklonil jsem se blíže, zadržuje dech, abych se podíval, oč větší div mi ještě odhalí. Poslední záhyb sklouzl ze stolu na zem. Naklonil jsem se ještě blíže, dočista zmatený, abych se přesvědčil, že vidím to, co vidím.

"Myslím, že se mi o tom zdálo," řekl jsem posléze.

"Tobě. Nám oběma."

Dřevěná korunka v jeho ruku vypadala léty opotřebovaná. Zářivá pera byla pryč, stejně jako barvy, které na ní kdysi zářily. Byla to prostá věc vyřezaná ze dřeva, umně zhotovená, ale ve své kráse strohá.

"Ty sis ji nechal udělat?" odtušil jsem.

"Našel jsem ji," opáčil. Nadechl se a pak roztřeseným hlasem řekl: "Či snad ona si našla mne."

Čekal jsem, až mi poví víc, ale on už nic dalšího neřekl. Natáhl jsem ruku, abych se korunky dotkl, ale on nepatrně ucukl, jako by si ji chtěl ponechat sám pro sebe. Vzápětí se obměkčil a podal mi ji. Když jsem ji bral do rukou, uvědomil jsem si, že tímhle aktem mi ze sebe dává mnohem víc, ba ještě víc, než když mi nabídl svého koně. Obracel jsem tu prastarou věc v ruku a zjišťoval, že v linkách vyrytých do kohoutích hlav stále utkvívají stopy zářivých barev. Dvě z hlav ještě měly mžikající drahokamové oči.

Dirky po obvodu korunky naznačovaly, kde byla zastrčená kohoutí pera. Nevěděl jsem, z jakého dřeva je vyřezaná. Byla lehká, ale pevná, a jako by mi šeptala v prstech, sykajíc svá tajemství v jazyce, který jsem neznal.

Podal jsem mu ji zpátky. "Nasad' si ji," pravil jsem tiše.

Vzal si ji zpátky. Viděl jsem, jak naprázdno polkl. "Víš to jistě?" zeptal se mě potichu. "Už jsem si ji na hlavě zkoušel, to přiznávám. Nic se nestalo. Avšak když jsme tu teď oba, Bílý prorok a Katalyzátor... Fitzi, možná že zde pokoušíme magii, které žádný z nás nerozumí. Znovu a znovu jsem pátral v paměti, ale v žádném z proroctví, která mě kdysi učili, jsem o téhle koruně nenašel ani zmínku. Nemám tušení, jaký je její význam či jestli vůbec něco znamená. Vzpomínáš, jak jsi mě zřel v té vizi, já sám na ni mám jen mlhavé vzpomínky, jako na motýla ve snu, příliš křehkého na to, aby se ho člověk zmocnil, ale v letu nádherného."

Neříkal jsem nic. Ve zlatých nikách, které byly kdysi bílé, držel šašek korunku před sebou. Mlčky jsme se odhodlávali, zvědavost se v nás svářila s opatrností. Ale vzhledem k tomu, kdo jsme byli, to ani nemohlo dopadnout jinak. Po tváři se mu zvolna rozlil široký úsměv. Vybavil jsem si, že takhle se usmíval oné noci, kdy přiložil své prsty napuštěné Uměním k vytesané soše Dívky-na-drakovi. Při vzpomínce na bolest, kterou jsme jí bezděčně způsobili, mě na okamžik sevřel strach. Ale ještě než jsem mohl něco říci, šašek zvedl korunu a posadil si ji na hlavu. Zatajil jsem dech.

Nestalo se nic.

Zmateně jsem na něj zíral, pociťuje úlevu i zklamání. Na okamžik mezi námi zavládlo ticho. Poté se začal chichotat. Vzápětí jsme oba propukli v smích. Napětí polevilo a my se oba smáli, až se nám po tvářích kutálely slzy. Když veselí polevilo, pohlédl jsem na šaška, který byl stále korunován dřevem, stále mým přítelem, jakým vždy byl. Utřel si z očí slzy.

"Poslyš, minulý měsíc můj kohout pozbyl většinu ocasního peří při rvačce s lasičkou. Hap ta pera posbíral. Nezkusíme je nastrkat do koruny?"

Šašek si ji sundal a s posměšnou lítostí se na ni zahleděl. "Možná zítra. A možná ti zcizím i nějaké inkousty a obnovím ty barvy. Pamatuješ se na ně vůbec?"

Pokrčil jsem rameny. "To bych raději svěřil tobě, šašku. Vždycky jsi měl na takové věci talent."

V reakci na můj kompliment sklopil vážně hlavu, předstíraje pohnutí. Škubnutím ruky sebral látku z podlahy a začal do ní korunu zase zabalovat. Z ohně v krbu už byly jen řeřavé uhlíky, jež na nás vrhaly narudlou záři. Dlouze jsem se na něj zahleděl. V tomto světle jsem si mohl namlouvat, že jeho barva nedoznala změn, že je to pořád ten bledolící šprýmař z mého dětství, a tudíž že i já jsem stejně mladý jako on. Ohlédl se po mně, zachytil můj pohled a opětoval ho, ve tváři se mu zračila zvláštní dychtivost. Ten pohled byl tak intenzivní, že jsem uhnul očima stranou. Chvilí nato řekl:

"Nuže. Po návratu z Hor jste šli...?"

Zvedl jsem svůj pohárek. Byl prázdný. Říkal jsem si, kolik jsem toho už asi vypil, a náhle mi došlo, že najeden večer toho bylo ažaž. "Zítra, šašku. Až zítra. Dopřej mi noc, abych se na to vyspal a abych si promyslel, jak ti to co nejlépe vyličít."

Vtom mi zápěstí sevřela jeho dlouhoprstá ruka. Jeho dotek byl jako vždy studený. "Jen promýšlej, Fitzi. Ale přitom nezapomínej..." Jako by mu náhle došla slova. Očima opět sklouzl a střetl se s mým pohledem. Tón jeho hlasu získal prosebný nádech: "Řekni mi vše, co můžeš, aniž bys přitížil svému svědomí. Protože já nikdy nevím, co potřebuji slyšet, dokud to neuslyším."

Jeho vroucí pohled mě opět vyváděl z míry. "Hádanky," ušklíbl jsem se ve snaze zlehčit to. Ale místo toho mé slovo vyznělo jako potvrzení jeho slov.

"Hádanky," přitakal. "Hádanky, na které jsme odpověďmi, jenom pokud dokážeme objevit otázky." Sklopil zrak ke svému stisku na mém zápěstí a pustil mě. Pomalu vstal, ladný jako kočka. Protáhl se, prohnul se do sinusoidy, až to vypadalo, že se mu vymkly kosti z kloubů a pak zase zaskočily zpátky. Dobrotivě ke mně shlédl. "Běž do postele, Fitzi," pověděl mi, jako bych byl dítě. "Odpočň si, dokud můžeš. Já potřebuji vstávat o trochu dřív a přemýšlet. Pokud to půjde. Ta brandy mi trochu stoupla do hlavy."

"Mně taky," souhlasil jsem. Podal mi ruku a já ji uchopil. S lehkostí mě vytáhl na nohy, ta síla, u tak křehce stavěného člověka, mě jako vždy překvapila. Klopýtl jsem o krok stranou a strhl ho s sebou, potom mě však uchopil za loket a napřímil. "Chtěl by sis zatančit?" zažertoval jsem malátně, když mě ustálil.

"My už tančíme," odvětil takřka vážně. A jako by se loučil s taneční partnerkou, napodobil nad mou rukou zdvořilou úklonu, zatímco já vytáhl prsty z jeho sevření. "Nech si o mně zdát," dodal teatrálně. "Dobrou noc," odvětil jsem stoicky, odmítaje chytit se mu na návnadu. Když jsem zamířil k posteli, vlk se zasténáním vstal a následoval mě. Jen zřídkakdy spal ode mne dále než na dosah mé paže. U sebe v pokoji jsem ze sebe nechal spadnout šaty na zem, natáhl si noční košili a svalil se do postele. Vlk se mezitím uvelebil na podlaze vedle ní. Zavřel jsem oči a spustil ruku přes postranici, takže jsem se prsty dotýkal srsti na jeho šíji.

"Pěkně se vyspi, Fitzi," popřál mi Šašek. Pootevřel jsem oči. Zaujal opět pozici v židli u skomírajícího ohně a usmál se na mě přes otevřené dveře mého pokoje. "Já budu držet hlídku," pronesl dramaticky. Potřásl jsem hlavou nad tím nesmyslem a mávl nad ním rukou. Vzápětí se mě zmocnil spánek.

7 Vlčí srdce

Jedno z největších nedorozumění ohledně Moudrosti spočívá v domněnku, že je to moc, kterou může člověk silou uplatnit proti zvířeti. Takřka ve všech výstražných zkazkách, které člověk o Moudrosti slyší, v příběhu vystupuje nějaká zlá osoba, která zneužívá své moci nad zvířaty či ptáky, aby mohla škodit svým lidským sousedům. V mnoha těchto vyprávěních potká zlého magika spravedlivý osud, když proti němu jeho zvířecí sluhové povstanou a strhnou ho na svoji úroveň, čímž ho odhalí těm, kterým dosud škodil.

Skutečnost je taková, že magie Moudrosti je stejně tak doménou zvířat jako lidí. Ne všichni lidé projevují schopnost utvořit s nějakým zvířetem ono zvláštní pouto, které je jádrem Moudrosti. Ani každé zvíře nemá plnou schopnost k navázání tohoto pouta. Z těch tvorů, kteří tu schopnost mají, je ještě méně těch, kteří vůbec stojí o takové pouto s člověkem. Aby pouto mohlo vzniknout, musí být vzájemné a mezi partnery rovnocenné. V rodinách, kde se dědí vlohy k Moudrosti, to chodí tak, že když mladý hoch či dívka dosáhne zletilosti, odchází na jakousi výpravu, aby si vyhledal zvířecího druha. Nejde jen z domu, aby si vybral schopné zvíře a pak ho podrobil své vůli. Spíše se doufá v to, že dotyčný natrefí na podobně zaměřené zvíře, ať už divoké či domácí, které bude mít zájem o navázání pouta Moudrosti. Stručně řečeno, aby mohlo být navázáno pouto Moudrosti, zvíře musí být stejně nadané jako člověk. Ačkoliv člověk může docílit jisté úrovně komunikace takřka s každým zvířetem, žádné pouto nemůže vzniknout, pokud zvíře nemá podobný talent.

Avšak v každém vztahu vždy existuje možnost zneužívání jednoho druhým. Stejně jako manžel může

mlátit svoji ženu nebo může žena srážet manželovu duši jeho znevažováním, tak může člověk ovládnout i svého zvířecího partnera. Snad nejběžnější formou je, že si Moudrosti nadaný člověk zvolí zvířecího partnera, když je dotyčné stvoření příliš mladé na to, aby si uvědomilo význam tohoto životního rozhodnutí. Řidší jsou již případy ponižování či diktátu ze strany zvířat vůči jejich lidským partnerům, ale ani ty nejsou neznámé. Mezi lidmi ze Staré krve se vypráví známá balada o Rovingu Graysonovi, jež prý vychází ze skutečného příběhu jednoho člověka, který se ve své pošetilosti spojil s divokým houserem a od té doby řídil svůj život podle ročních období po vzoru svého ptáka.

BADGERLOCKOVY "PŘÍBĚHY STARÉ KRVE"

Nadešlo ráno třetího dne šaškovy návštěvy, příliš jasné a příliš brzké. Šašek byl vzhůru dříve než já, a pokud se na něm brandy nebo naše ponocování nějak podepsaly, nedal to na sobě znát. Bylo vidět, že nás čeká horký den, a tak udržoval v kuchyni jen malý oheň, aby mohl dát vařit vodu na kaši. Já zatím venku vypustil slepice z kurníku a vyvedl poníka a šaškovu klisnu na rozlehlou stráň naproti moři. Poníka jsem pustil volně, ale Maltu jsem dal ke kůlu. Ta mě obdařila vyčítavým pohledem, ale pustila se do pastvy, jako by drnovitá tráva byla přesně to, po čem toužila. Nějakou dobu jsem tam stál a shlížel na klidné moře. Pod jasným ranním sluncem vypadalo jako vyklepaný modrý kov. Přicházel od něj slabounký vánek a čečral mi vlasy. Měl jsem pocit, jako by na mě zezadu kdosi promluvil a já jeho slova zopakoval: "Je čas na změnu."

Měnící se čas, zopakoval vlk v odpověď. A přestože to neřekl přesně jako já, znělo to pravdivěji. Protáhl jsem se, zakroužil rameny a nechal mořskou brízu, ať odvane mou bolest hlavy. Pohlédl jsem na své ruce natažené před sebou a pak jsem na ně zůstal civět. Byly to ruce farmáře, robustní a mozolnaté, tmavě potřísněné od hlíny a ošlehané počasím. Poškrábal jsem se na štětinaté tváři, už několik dní jsem se neobtěžoval s holením. Oděv jsem měl čistý a ucházející, ale podobně jako mé ruce byl potřísněný vlivem každodenní práce, a navíc zalátaný. Všechno, co se mi ještě před chvílí jevilo jako utěšené a usedlé, se pojednou zdálo být přestrojením, kostýmem, který jsem si oblékl proto, aby mne chránil během klidných let odpočinku. Pojednou jsem zatoužil prolomit se ze svého života a stát se nikoli Fitzem, jaký byl, ale Fitzem, jaký mohl být, kdyby nebyl zemřel pro svět. Projel mnou podivný záchvěv. Pojednou se mi vybavilo jedno letní ráno z mého dětství, kdy jsem sledoval motýla, kterak sebou škube a dere se ven z kukly. Cítil to také tak? Jako by se ona průsvitnost a tuhost, jež ho až dosud halily a chránily, pojednou staly příliš svazující a nesnesitelné?

Zhluboka jsem nasál a zadržel dech, potom jsem zase vydechl. Očekával jsem, že má náhlá nespokojenost s výdechem zmizí, a většina také ano. Ale ne všechna. Čas změn, povídal vlk. "Nuže. V co se tedy proměníme?"

Ty? Já nevím. Pouze vím, že ty se měníváš, a občas mě to děsí. A co se týče mne, ta změna je prostá. Stárnu.

Ohlédl jsem se za sebe po vlkovi. "Já rovněž," zdůraznil jsem.

Ne. Ty ne. Narůstá ti věk, ale nestárneš tak, jako stárnu já. Tohle je pravda a my oba to víme.

Nemělo smysl to popírat. "A co?" vyzval jsem ho, maskuje silácky svůj náhlý neklid.

Takže se nám blíží čas rozhodnutí. A mělo by to být něco, pro co se rozhodneme, a ne něco, co se nám přihodí. Myslím, že bys měl šaškovi říci o době, kterou jsme strávili mezi lidmi ze Staré krve. Ne proto, že by za nás rozhodl nebo mohl rozhodnout, ale proto, že nám to oběma myslí lépe, když se s ním podělíme o své myšlenky.

Tohle byla ze strany vlka pečlivě strukturovaná myšlenka, skoro až příliš lidská úvaha na to, že ji pronesla ta moje část, která běhala po čtyřech. Tu jsem poklekl vedle něho a zešíroka ho objal okolo krku. Pevně jsem ho k sobě přitiskl, náhle zděšený, aniž bych si důvod troufl pojmenovat, jako bych ho mohl vtáhnout k sobě do hrudi a tam ho navždy zadržet. Chvilí to snášel, pak stáhl hlavu dolů a ucukl. Odskočil ode mě, pak se zastavil. Celý se otřepal, aby si urovnal pomuchlanou srst, načež se zahleděl na moře, jako by zkoumal nový lovecký terén. Nadechl jsem se a řekl: "Povím mu to. Dnes večer."

Ohlédl se po mně, čumák nízko nad zemí a uši našpicované kupředu. Oči mu svítily. Tančil v nich záblesk jeho staré nezbednosti. Já vím, že to uděláš, bratříčku. Neboj se.

Ladným skokem, který odporoval jeho věku, se ode mne vrhl pryč a jako šedá šmouha náhle zmizel v zakrslém porostu a mezi chomáči trávy mírného svahu kopce. Očima jsem ho nemohl objevit, jak byl chytrý, ale mé srdce šlo s ním jako vždycky. Mé srdce, říkal jsem si, ho vždycky dokáže najít, vždycky nalezne místo, kde jsme pořád v kontaktu a navzájem prolnutí. Vyslal jsem tu myšlenku za ním, ale on na ni neodpověděl.

Vrátil jsem se do chalupy. V kurníku jsem posbíral vejce a zanesl je dovnitř. Šašek vejce uvařil nad žhoucimi uhlíky, zatímco já přichystal čaj. Bylo krásné modré ráno, a tak jsme si vzali jídlo ven na verandu a tam se pustili do snídaně. Vítr jdoucí od vody se až do mého malého údolí nedostal. Listy na stromech visely bez hnutí. Jen slepice na dvorku kdákaly a hrabaly se v prašné zemi. Neuvědomil jsem si, jak dlouho mlčím, dokud mě z mého zadumání nevytrhl šašek. "Je tu krásně," poznamenal a rozmáchl se lžící po okolních lesích. "Ten potok, ten les a ty útesy s pláží nedaleko. Je mi jasné, proč to máš radši než Buckkeep."

Vždycky měl talent na to, aby obrátil mé myšlenky vzhůru nohama. "Nejsem si jist, jestli to mám radši," odvětil jsem rozvláčně. "Nikdy mě nenapadlo ta dvě místa porovnávat a pak se rozhodovat, kde budu žít. Když jsem tu poprvé pře-zimoval, bylo to proto, že nás zaskočila zlá bouře a my jsme hledali úkryt pod stromy, až jsme našli starou vozovou cestu. Zavedla nás ke staré opuštěné chýši — tady k této - a my jsme vešli dovnitř." Pokrčil jsem ramenem. "Od té doby jsme pořád tady."

Natočil hlavu úkosem a zahleděl se na mě. "Takže. Měl jsi na výběr z celého světa, ale ty sis nevybral vůbec. Prostě ses jednoho dne přestal toulat."

"Asi tak." Málem jsem zadržel další slova, která mi přišla na rty, protože zdánlivě neměla nic společného s naším tématem. "Na cestě odsud leží Forge."

"A to tě sem táhlo?"

"To si nemyslím. Vrátil jsem se tam, abych si prohlédl ruiny a trochu zavzpomínal. Ted' tam nikdo nežije. Na místě, jako je tamto, by lidé zpravidla odklízeli ruiny. Ve Forge ne."

"K tomu místu se druží příliš mnoho špatných vzpomínek," potvrdil šašek. "Forge bylo jenom začátek, ale lidé si ho pamatují nejvíc, a tak podle něho pojmenovali pohromu, která následovala. Říkám si, kolik asi lidí bylo celkem vykováno?"

Neklidně jsem poposedl, potom jsem vstal, abych od šaška převzal prázdné nádoby. Ještě i ted' jsem na ty dny nerad vzpomínal. Po celé roky podnikaly Rudé lodě nájezdy na naše břehy a kradly naše bohatství. Ale když začaly krást našim lidem lidskost, tehdy jsme proti nim v mohutném hněvu povstali. Nájezdníci s tím zlem začali ve Forge, unesli lidi z vesnice a vrátili je příbuzným jako monstra. Kdysi jsem měl úkol vykované stopovat a zabíjet, byla to jedna z mnoha tichých, špinavých prací vraha v královských službách. Ale to už je přece dávno, řekl jsem si. Ten Fitz již neexistuje. "Je to už dávno," připomněl jsem šaškovi. "Ted' už je to všechno pryč."

"To tvrdí někteří. Jiní zase nesouhlasí. Někteří stále lpí na své nenávisti vůči Ostrovanům a říkají, že dokonce i draci, které jsme na ně poslali, k nim byli příliš milosrdní. Jiní samozřejmě prohlašují, že tahle válka je již za námi, protože vztahy Šesti vévodství a Ostrovanů odjakživa kolisaly mezi válkou a obchodem. Cestou sem jsem v krčmě zaslechl, že královna Kettricken se snaží koupit mír a obchodní spojení s Ostrovaný. Slyšel jsem lidi povídat, že chce oženit prince Dutifula s některou z ostrovanských narčesek, aby navrhovaný svazek zpečetila."

"Co je to narčeska?"

Pozvedl obočí. "Tuším, že něco jako princezna. Přinejmenším dcera nějakého mocného šlechtice."

"Aha. No co." Snažil jsem se nedat na sobě znát, jak mě ta novina znepokojila. "Nebude to poprvé, co se takovým způsobem nastolí diplomatické vztahy. Jenom uvaž, jak se Kettricken stala Verityho ženou. Účelem tohoto sňatku bylo utužení našeho spojení s Horským královstvím. Ale vzešlo z toho mnohem víc než to."

"To tedy ano," souhlasil ochotně šašek, ale jeho neutrální odpověď mě přiměla k zamyšlení.

Zanesl jsem misky dovnitř a umyl je. Říkal jsem si, jak je asi principi Dutifulovi, když má být využit jako zástava k zajištění nějaké smlouvy, ale potom jsem tu myšlenku zapudil z hlavy. Kettricken ho jistě vychovala v horském stylu, to jest ve víře, že vládce je vždycky sluhou svého lidu. Inu, Dutiful bude - poslušný)2, jak ostatně praví jeho jméno, řekl jsem si. Nepochybně to přijme bez výhrad, stejně jako

Kettricken přistoupila bez výhrad na smluvený sňatek s Veritym. Všiml jsem si, že sud na vodu je již skoro prázdný. Šašek si vždycky liboval v mytí a drhnutí a přitom spotřeboval třikrát více vody než jakýkoliv normální člověk. Vzal jsem vědra a vyšel zase ven. "Jdu pro vodu."

Vyskočil mrštně na nohy. "Půjdu s tebou."

A vykročil za mnou po stinné pěšině vedoucí k potoku a k místu, kde jsem vykopal díru a obložil ji kamenem, abych tu mohl snadněji nabírat vodu. Využil příležitosti umýt si ruce a zhluboka se napít studené, sladké vody. Když se narovnal, pojednou se rozhlédl kolem. "Kde je Nighteyes?"

Vstal jsem, balancuje s vědry v rukou. "Rád si občas vyrazí sám. Asi šel -"

Vtom mnou projela bolest. Upustil jsem přetékaající vědra a chytil se na okamžik za hrdlo, než jsem si uvědomil, že to není moje bolest. Šašek se střetl s mým pohledem a zlatá pleť mu přitom zesinala.

Myslím, že pocítil stín mého strachu. Zapátral jsem po Nighteyesovi, našel ho a dal se do běhu.

Běžel jsem cestou necestou napříč lesem a zachytával se přitom o křoví, které se mi snažilo zabránit v střemhlavém trysku. Prodíral jsem se porostem bez ohledu na své oblečení a kůži. Vlk nemohl dýchat, jeho zmučené sípění jenom umocňovalo moje zběsilé lapání po dechu. Měl jsem co dělat, abych se nepodvolil panice, která ho svírala. Za běhu jsem tasil nůž, připraven utkat se s nepřítelem, který ho napadl. Když jsem však proskočil z lesa na mýtinu nedaleko bobřího rybníka, uviděl jsem ho, jak se sám svíjí na břehu. Jednou tlapou se drápal v tlamě, čelisti měl doširoka rozevřené. Na oblázkovém břehu vedle něj ležela půlka velké ryby. Trhavě couval v kruzích nazad a třepal hlavou ze strany na stranu, jak se snažil zbavit toho, co ho dusilo.

Vrhl jsem se na kolena vedle něj. "Nebraň se mi!" zaprosil jsem ho, ale myslím, že mne nemohl poslechnout. Jeho myšlenky prostoupila rudá clona paniky. Pokusil jsem se ho jednou rukou obejmout a zklidnit, jenomže on se ode mne odmrštil stranou. Divoce zatřepal hlavou, ale nebyl schopen uvolnit si hrdlo. Vrhl jsem se na něho a srazil ho k zemi. Přistál jsem mu na žebrech a bezděčně mu tím zachránil život. Tlak mého těla na jeho hrudníku způsobil, že ryba uvízla v hrdle mu vyskočila zpátky do mordy. Bez ohledu na zuby jsem mu hmátl do tlamy a vyrval ji ven. Odhodil jsem ji pryč. Ucítil jsem, jak zalapal po dechu. Nadzvedl jsem své tělo z jeho těla. On se potácivě zvedl na nohy. Cítil jsem, že nemá sílu stát. "Dusil se rybou!" zvolal jsem roztřeseně. "To jsem mohl tušit! To tě snad už odnaučí tomu lačnému hltání."

Ted' jsem se nadechl i já a pocítil nevýslovnou úlevu. Trvala však krátce. Vlk vstal, udělal dva nemotorné kroky a pak se náhle zhroutil na zem. Už se nedusil, ale uvnitř zakoušel hroznou bolest.

"Copak je? Co to s ním je?" optal se za mými zády šašek. Vůbec jsem nevěděl, že vyrazil za mnou. Ted' jsem na něho neměl čas. Přištrachal jsem se ke svému druhovi. Bázklivě jsem na něj položil ruku a vzápětí ucítil, jak ten dotek umocnil naše pouto. Svírala ho bolest, hlodající hluboko v hrudi. Tak moc trpěl, že stěží mohl dýchat. V uších se mu hlasitě ozýval nepravidelný puls. Skrz pootevřená víčka bylo vidět, že má oči v sloup. Jazyk mu bezvládně visel z úst.

"Nightyes! Bratře můj!" vykřikl jsem, ale věděl jsem, že mě sotva slyší. Zapátral jsem jeho směrem, nabídl mu svou sílu, a zažil jsem něco neuvěřitelného. Unikl mi. Stáhl se přede mnou, a jak mu to jen slabost dovolila, odmítl pouto, které nás k sobě tak dlouho vázalo. Zatímco přede mnou skrýval své myšlenky, cítil jsem, že mi uklouzává do jakési šedi, kterou nejsem s to proniknout.

Bylo to nesnesitelné.

"Ne!" zařval jsem a vrhl své vědomí za ním. Když jsem tu šed' nedokázal přimět, aby se podvolila mé Moudrosti, vtrhl jsem do ní se svým Uměním, bezhlavě a instinktivně, s vypětím všech svých magických sil, jen abych ho nahmatal. A opravdu jsem vlka našel. Náhle jsem byl s ním, mé vědomí se smísilo s jeho vědomím takovým způsobem, jaký jsem předtím nepoznal. Jeho tělo bylo mým tělem.

Kdysi dávno, když mě zabil Regál, jsem unikl z poničené slupky svého těla a uchýlil se k Nighteyesovi. Bydlel jsem spolu s vlkem v jeho těle, vnímal jeho myšlenky a viděl svět jeho očima. Vozil jsem se s ním jako pasažér v jeho životě. Nakonec se stalo, že Burrich a Chade nás oba přivolali k mému hrobu a vrátili mě do mého vlastního studeného těla.

Tohle nebylo stejné. Ne. Ted' jsem z jeho těla udělal svoje tělo, moje lidské vědomí přemohlo jeho vlčí bytí. Spočinul jsem v něm a vnutil mu vprostřed toho zběsilého zápasu klid. Ignoroval jsem jeho nechť k tomu, co dělám - bylo to nutné, jak jsem mu pověděl. Kdybych to neudělal, zemřel by. Přestal mi klást

odpor, ale nebyl to z jeho strany souhlas. Spíše jako by se s opovržením vzdal toho, co jsem mu vzal. S tím si budu dělat starosti později. To, že jsem ho urazil, mě znepokojovalo ze všeho nejméně. Bylo zvláštní být takhle v jeho těle, spíš jako bych si oblékl oděv jiného člověka. Byl jsem si vědom každé jeho části, od drápů až po konec ocasu. Na jazyce jsem nezvykle silně vnímal proudění vzduchu a i v tom stresu ke mně velice ostře promlouvaly okolní vůně. Mohl jsem cítit pach potu sebe jako Fitze ležícího poblíž a byl jsem si matně vědom šaška, který se hrbil nad tím tělem a trásl jím. Na to jsem teď neměl čas. Mezitím jsem objevil zdroj bolesti v tomto těle. Soustředila se v mém roztřeseném srdci. Klid, který jsem vlkovi vnutil, mu již trochu pomohl, ale onen belhavý, nestálý puls v jeho krvi svědčil zlověstně o tom, že se něco krutě porouchalo.

Nahlížet do sklepa je úplně jiné než vlézt dovnitř a rozhlédnout se kolem. Je to mizerné vysvětlení, já ale neumím nabídnout lepší. Jak jsem předtím vlčí srdce vnímal, tak jsem se náhle vlčím srdcem stal. Nevěděl jsem, jak k tomu došlo, jako bych se zoufale opíral o zamčené dveře při vědomí, že má spásaje na druhé straně, a ty dveře najednou povolily. Stal jsem se jeho srdcem a znal svou funkci v tomto těle, a taky jsem věděl, že má funkce je ohrožena. Sval s věkem zeslábl a ochabl. Jakožto srdce jsem se zklidnil a chabě usiloval o stabilnější tep. Když jsem toho docílil, bolestivý tlak ustal a já se pustil do práce.

Nighteyes se mezitím stáhl do nějakého zasutého kouta našeho vědomí. Nechal jsem ho, ať tam truceje, a soustředil se pouze na to, co bylo třeba udělat. K čemu bych to přirovnal? Ke tkání? Ke stavění cihlové zdi? Spíše to bylo jako látání prošlapané paty ponožky. Měl jsem pocit, že tvořím, či spíše přetvářím to, co bylo oslabeno. Rovněž jsem věděl, že to nejsem já, Fitz, kdo to dělá, ale že spíše jako součást vlčího těla to tělo vede v důvěrně známém tanci. Když jsem se na ten úkol soustředil, zvládl jsem ho svižněji. To je vše, říkal jsem si poněkud nespůj, ale přesto jsem cítil, že někde, někdo za to urychlení chodu těla bude muset zaplatit.

Když jsem měl pocit, že jsem s úkolem hotov, ustoupil jsem nazad. Již jsem nebyl "srdcem", ale s hrdostí jsem vnímal jeho novou sílu a pravidelný tlukot. Ale s tím vědomím se dostavil také náhlý záchvěv strachu. Nebyl jsem ve svém vlastním těle, neměl jsem tušení, co se dělo s mým vlastním tělem po celou tu dobu, co jsem byl s Nighteyesem. Neměl jsem ponětí o tom, kolik času mezitím uběhlo. Ve zmatku jsem zapátral po Nighteyesovi, ale ten se ode mě držel stranou.

Udělal jsem to, jen abych ti pomohl, ohradil jsem se.

Dále zachovával mlčení. Nedokázal jsem jasně číst jeho myšlenky, ale jeho emoce byly nasnadě. Byl uražený a dotčený, jak jsem to u něj ještě neviděl.

No tak dobře, řekl jsem mu ledovým hlasem. Ať je tedy po tvém. A zlostně jsem se stáhl.

Nebo alespoň jsem se pokusil stáhnout. Všechno bylo najednou velmi zmatené. Věděl jsem, že musím někam jít, ale pojmy "někam" a "jít" jaksi nebyly moc příhodné. Trochu mi to připomnělo pocit, když je nepřipravený člověk zaskočen v prudkém přívalu Umění. Tato magická řeka umí rozcupovat nezkušeného praktikanta na cucky, dokáže člověka rozvinout napříč vodami vědomí, až mu nezůstane žádné sebevědomí. Co jsem zažíval nyní, se lišilo v tom, že jsem se necítil rozprostřený a cupovaný, ale spíše zachycený v bludišti sebe sama, poskakující v proudu bez možnosti ukotvení -jedině v Nighteyesově těle. Mohl jsem slyšet šaška, jak volá mé jméno, ale to mi k ničemu nebylo, protože jsem slyšel jeho hlas Nighteyesovými ušima.

Vidíš, poznamenal vlk žalostně. Vidíš, co jsi nám způsobil? Já se tě snažil varovat, snažil jsem se udržet tě venku.

Já to dokážu napravit, ujistil jsem ho prudce. Oba jsme věděli, že to ode mne není ani tak lež jako spíš zběsilá snaha, aby ta myšlenka byla pravdivá.

Oddělil jsem se od jeho těla. Vzdal jsem se jeho vjemů, odmítl jeho hmat, zrak a sluch, odmítl příchut' prachu na jazyce a vůni svého poblíž ležícího těla. Oderval jsem své vědomí od jeho vědomí, ale pak jsem tam zůstal viset. Nevěděl jsem, jak se vrátit zpátky do vlastního těla.

Pak jsem něco ucítil, slabounký záskub, slabší, než kdyby mi někdo vytrhl vlákno z košile. Hmátlo to po mně, přilezlo to ke mně z mého vlastního těla. Zachytit se toho bylo jako uchopit sluneční paprsek.

Divoce jsem se zmítal, abych to zachytil, ale pak jsem se zase svezl do svého beztvareho já s pocitem, že svou snahou uchopit to jsem ten chabý signál pouze rozptýlil. Držel jsem své vědomí v klidu, soustředěné do co nejmenšího bodu, a čekal jsem, jako když kočka číhá u myši díry. To škrubání přišlo znovu,

slabounké jako měsíční světlo prosvítající skrz listy. Vší silou jsem se nutil k nehybnosti, k zachování klidu, aby si mě to mohlo najít samo. A potom, jako jemné zlaté vlákno, se mě to konečně dotklo. Osahalo si mě, a když si mnou bylo jisto, chňaplo po mně a nejistě mě táhlo dovnitř sebe sama. Ten tah byl intenzivní, ale přesto neměl větší sílu než vlas. Nemohl jsem dělat nic, abych tomu pomohl, aniž bych to zničil. Místo toho jsem tam musel pasivně viset a strachovat se, že se ten kontakt přeruší, zatímco mě to rozkolísaně táhlo pryč od vlka k sobě samému. Táhlo mě to čím dál rychleji, až jsem se najednou mohl pohybovat o vlastní vůli.

A to už jsem poznával neohrabanou formu svého vlastního těla. Vlil jsem se do sebe, zděšen tím, jak studená a ztuhlá se mezitím stala fyzická schránka mé duše. Oči jsem měl lepkavé a suché od toho, jak byly dlouho a bez mrknutí otevřené. Zpočátku jsem nic neviděl. Nemohl jsem ani mluvit, protože ústa a hrdlo jsem měl rovněž vyschlé. Zkoušel jsem se na zemi převálit, ale svaly jsem měl křečovitě ztuhlé a ne-poddajné. Mohl jsem se jenom chabě svíjet. Ale i ta bolest byla požehnáním, neboť byla moje, byl to pocit mého vlastního těla napojeného na mou vlastní mysl. Ochraptěle jsem zaskuhral úlevou. Šašek mi lil z dlaní vodu na spleené rty a posléze i do krku. Vrátil se mi zrak, zprvu zastřený, ale přesto jsem poznal, že slunce už je hodně za zenitem. Bylo odpoledne a já strávil několik hodin mimo svoje tělo. Po nějaké době jsem se mohl posadit. Okamžitě jsem zapátral po Nighteyesovi. Ležel nehybně natažený vedle mne. Nespál. Byl v hlubším bezvědomí než já. Když jsem se ho dotkl, zaregistroval jsem ho jako malé smítko vědomí, hluboko pohřbené. Nahmatal jsem jeho stabilní puls a ihned jsem pocítil zadostiučinění. V duchu jsem do něj dlouhl.

Běž pryč! Stále se na mne hněval. To mi nemohlo vadit. Plíce mu pracovaly, srdce ustáleně tlouklo. Jakkoli byl vyčerpaný, jakkoli byl dezorientovaný, přesto mi to stálo za to, pokud byl zachráněn jeho život. O chvíli později jsem lokalizoval šaška. Klečel vedle mne a rukou mě držel okolo ramen. Předtím jsem si nebyl vědom toho, že mě podpírá. Zhoupal jsem hlavu a pohlédl na něj. Tvář měl propadlou únavou, čelo zvrásněné bolestí, avšak přesto se mu podařilo vyloudit na tváři nesouměrný úsměv. "Nevěděl jsem, jestli to dokážu. Ale byla to jediná věc, kterou mě napadlo vyzkoušet."

Po chvíli mi jeho slova dala smysl. Pohlédl jsem na své zápěstí. Byly tam obnovené otisky prstů. Ne tak stříbrné, jako byly tehdy, když se mě poprvé dotkl. Uměním, ale ta šed' měla tmavší odstín než po nějakou dobu mezitím. Nit vědomí, která nás k sobě pojila, byla zas o jedno vlákno silnější. Byl jsem zděšen tím, co udělal.

"No to ti tedy děkuji," řekl jsem nevděčně. Cítil jsem se pokořený. Přičilo se mi, že se mě takovým způsobem dotkl, aniž bych souhlasil. Bylo to dětské, jenže já neměl sílu se přes to přenést.

Nahlas se mi zasmál, ale já v tom smích postřehl náznak hysterie. "Nemyslel jsem si, že se ti to bude líbit. Ale přesto jsem si nemohl pomoci, drahý příteli. Musel jsem to udělat." Rozechvěle se nadechl. Hlas měl tišší, když dodal. "A tak už to znovu začíná. Jsem u tebe stěží dva dny a již po tobě sáhne osud. Budeme za to vždycky takhle platit? Musím s tebou vždycky houpat jako s návnadou nad chřtánem smrti, abych tento svět svedl do lepšího kursu?" Jeho stisk na mém zápěstí zesílil. "Ach, Fitzi. Jak mi můžeš pořád odpouštět to, co ti dělám?"

Nemohl jsem mu to odpustit. Ani jsem to neřekl. Pohlédl jsem stranou. "Potřebuji chvíli pro sebe. Prosím." Má slova se střetla s bublinou mlčení. Pak řekl "Samozřejmě." Nechal svou ruku sklouznout z mých ramen a prudce ode mne odstoupil. Byla to pro mě úleva. Jeho dotek jen umocňoval pouto Umění mezi námi. Připadal jsem si zranitelný. On sice nevěděl, jak ten most využít a vyplenit mi mysl, jenže to mi na strachu nikterak neubralo. Nůž u krku znamenal hrozbu, i kdyby ho tam ta ruka držela s nejlepšími úmysly.

Snažil jsem se ignorovat druhou stranu mince. Šašek neměl ponětí, jak je teď vůči mně otevřený. To vědomí mi nedávalo klid, pokoušelo mě, abych s ním zkusil navázat plnější spojení. Stačilo by ho jen vyzvat, ať mi opět přiloží prsty na zápěstí. Věděl jsem, co bych tím dotekem mohl způsobit. Mohl bych ho zneužít a vtrhnout do jeho nitra, poznat všechna jeho tajemství, vzít si všechnu jeho sílu. Mohl bych z jeho těla udělat prodloužení svého těla, využít jeho život a jeho dny ke svému účelu.

Bylo ostudné pociťovat takový hlad. Viděl jsem již, co se stalo s těmi, kteří mu podlehli. Jak bych mu mohl odpustit, že díky němu ho teď cítím také?

Hlava mi třeštila dobře známou bolestí způsobenou Uměním, zatímco tělo mě bolelo jako po boji. Cítil

jsem se vůči světu bolestivě obnažený a i jeho přátelský dotek mě rozdíral do krve. Vyštrachal jsem se na nohy a odklopýtal k vodě. Zkoušel jsem si kleknout vedle potoka, ale bylo snazší lehnout si na břicho a nasát vodu vyprahlými ústy. Jakmile jsem ukojil žízeň, opláchl jsem si tvář. Drhnul jsem si tvář a vlasy vodou a pak si ji kotníky prstů vetřel do očí, až se mi spustily slzy. Vlhko mi udělalo dobře a mé vidění se vyjasnilo.

Pohlédl jsem na ochablé tělo svého vlka a potom na šaška. Stál tam nepatrný a schoulený v ramenou, ústa pevně se-špulená. Ranil jsem ho. Ted' jsem toho litoval. Měl přece na mysli jenom mé dobro. Ovšem ta zatvrzelá část mé osoby se neustále přčila tomu, co udělal. Hledal jsem v duchu nějaké ospravedlnění, proč na té pitomosti lpím. Žádné nebylo. Ale i když občas člověk ví, že se hněvá neprávem, přesto to nestačí všechen hněv rozptýlit. "Už je to lepší," řekl jsem a vytřepal si vodu z vlasů, jako bych mohl přesvědčit nás oba, že jsem měl pouze žízeň. Šašek na to nic.

Zanesl jsem dvojitou hrst vody k vlkovi, usedl vedle něho a nechal vodu crčet na jeho stále ochablý jazyk. Po chvíli přišel trochu k sobě, tedy alespoň do té míry, že vtáhl jazyk do huby.

Učinil jsem další snahu usmířit si šaška. "Vím, žeš udělal maximum pro to, abys mi zachránil život. Děkuji ti."

Zachránil životy nám oběma. Ušetřil nás toho, abychom žili dál způsobem, který by nás oba zničil. Vlk přitom ani neotevřel oči, ale jeho myšlenka se nesla na vlně zlosti.

Avšak to, co udělal —

Oč je to horší než to, cos udělal ty mně?

Na to jsem neměl odpověď. Nemohl jsem přece litovat toho, že jsem ho udržel naživu. Ale přesto — Bylo snazší mluvit na šaška než rozvádět tu myšlenku do konce. "Zachránil jsi životy nám oběma. Já se... kamsi vydal, šel jsem do nitra Nigtheyese. Za pomoci Umění, řekl bych." Vtom má slova přerušil záblesk čistý jako vhléd. Neříkal mi snad Chade, že Umění lze použít i k léčení? Zachvěl jsem se. Představoval jsem si, že se s vlkem podělím o svoji sílu, jenomže to, co jsem udělal - raději jsem tu myšlenku zapudil z hlavy. "Musel jsem se pokusit zachránit ho. A... opravdu jsem mu pomohl. Ale pak jsem z něj nemohl najít cestu ven. Kdybys mě nebyl přitáhl zpátky..." Nechal jsem ta slova vyznít do ztracena. Nedalo se žádným rychlým způsobem vysvětlit, z čeho nás to zachránil. Ted' už jsem s jistotou věděl, že mu povím příběh o našem pobytu mezi lidmi ze Staré krve. "Pojďme zpátky do srubu. Je tam elfí kůra na čaj. A já si potřebuji odpočinout stejně jako Nigtheyes."

"A já taky," připustil malátně šašek.

Ohlédl jsem se po něm a všiml si šedivé zsinlosti na jeho únavou propadlé tváři a hlubokých linek vytlačených v jeho čele. Zaplavil mě pocit viny. Ač necvičeny a bez pomoci, šašek použil Umění, aby mne vtáhl zpátky do mého vlastního těla. Neměl tu magii v krvi jako třeba já, neměl k ní žádné dědičné sklony. Vše, co měl k dispozici, byly jeho prsty poznačené Uměním, dávná připomínka toho, jak se jednou náhodně otřel o Verityho ruce potažené Uměním. Tohle a ještě chabé pouto, které jsme pak díky tomu doteku mezi sebou měli, byly jeho jediné nástroje, když riskoval život, aby mne přitáhl zpět.

Nezastavil ho ani strach, ani nevědomost. Neznal plné nebezpečí, jež mu při tom hrozilo. Nemohl jsem říci, že by jeho čin byl proto méně či více odvážný. A já udělal jen to, že jsem mu jej vyčetl.

Vzpomněl jsem si, jaké to bylo, když Verity poprvé použil mou sílu, aby podpořil své vlastní Umění. Zhroutil jsem se na zem úplně vysátý. Ale šašek pořád stál, sice se mírně potácel, nicméně stál. A vůbec si nestěžoval na silnou tepavou bolest, která ted' musela trýznit jeho mozek. Ne poprvé jsem užasl nad houževnatostí, jež sídlila v jeho štíhlém těle. Musel vycítit, že se na něj dívám, protože stočil svůj pohled ke mně. Pokusil jsem se o úsměv. Odpověděl mi úšklebkem.

Nigtheyes se převálil na břicho a potom se vyštrachal na nohy. Nejistě, jako právě vržené hříbě, se připotácel k vodě a pil. Když ukojil svou žízeň, udělalo se nám oběma lépe, ale mé nohy se stále chvěly únavou.

"Čeká nás dlouhá cesta ke srubu," poznamenal jsem.

Šašek měl hlas neutrální, ale skoro normální, když se mě zeptal: "Zvládneš to?"

"S menší pomocí." Natáhl jsem k němu ruku a on přišel, uchopil mne za ni a vytáhl mě na nohy. Držel mne za paži a kráčel vedle mě, ale myslím si, že se o mne opíral víc než já o něho. Vlk se pomalu ploužil za námi. Zaťal jsem zuby a pevně se odhodlal, že se na něj nenapojím přes tu spojnici Umění, která ted'

mezi námi visela jako stříbrný řetěz. Dokážu tomu pokušení odolat, říkal jsem si. Verity to taky dokázal. Takže to dokážu i já.

Stinné ticho lesa přerušil šasek: "Zpočátku jsem myslel, že máš záchvat, jako jsi mívával dřív. Jenže potom jsi tam tak nehybně ležel... Báł jsem se, že umíráš. Oči jsi měl otevřené a vytřeštěné. Nemohl jsem ti nahmatat puls. Ale tu a tam sebou tvé tělo škublo a vždy trochu zalapalo po dechu." Odmlčel se. "Ale jinak jsi na mne naprosto nereagoval. Nenapadlo mě nic jiného než se vrhnout za tebou."

Jeho slova mě zděsila. Nebyl jsem si jist, zda chci vědět, co dělalo mé tělo, když jsem byl mimo něj. "Byl to zřejmě jediný způsob, jak zachránit můj život."

"A můj," řekl tiše. "Neboť navzdory tomu, co nás to oba stojí, tě musím udržet při životě. Ty jsi ten klín, který musím použít, Fitz. A to mě tak mrzí, že ti to ani nemůžu vypovědět."

Zatímco mluvil, otočil ke mně hlavu. Otevřený pohled jeho zlatých očí se v tu chvíli sloučil s poutem mezi námi v jedno zlatostříbrné vinutí. V tom okamžiku jsem poznal a hned zase zapudil pravdu, kterou jsem nechtěl znát.

Vlk za námi se zvolna vlekl, hlavu svěšenou.

8 Stará krev

"...A věřím, že k vám psi dorazí v dobrém stavu spolu s tímto dopisem. Bude-li to jinak, prosím pošlete mi o tom vzduchem zprávu, abych vám mohl poradit, jak o nepečovat. Závěrem se na vás obracím s prosbou, abyste předal mé pozdravy lordu Chivalrymu Farseerovi. Současně s tím mu sdělte, že hříbě, které mi svěřil do péče, stále strádá v důsledku náhlého odstavení od matky. Ve své povaze je náladové a nedůvěřivé, ale doufáme, že jemné zacházení a trpělivost v kombinaci s pevnou rukou ho z toho vyléčí. Vyznačuje se rovněž tvrdohlavostí, což je pro cvičitele velmi mrzutá věc, ale tento rys, jak věřím, můžeme nalézt i v povaze jeho otce. Může to odstranit disciplína v kombinaci se silou ducha. Jako vždy zůstávám jeho nejponížejším sluhu.

Připojuji také přání všeho nejlepšího, adresované vaší paní a dětem, Tallmane, a těším se, až zase příště dorazíte na Buckkeep, abychom spolu v praxi realizovali naši sázku o to, zda má Vixen udrží stopu déle než váš Stubtail."

BURRICH, STÁJMISTR Z BUCKKEEPU

(Z dopisu zaslaného Tallmanovi, stájmistrovi z Withywoods)

Když jsme konečně dorazili do srubu, už se mi tmělo před očima. Svíral jsem šaškovu štíhlou paži a směřoval ho ke dveřím. Šasek vyklopýtal do schodů. Vlk šel za námi. Přistrčil jsem šaška k židli a on se na ni svezl. Nighteyes zamířil rovnou do ložnice a vylezl si na mou postel. Nějakou chvíli okatě muchlal pokrývky, potom se na ní uvelebil a poddal se povrchnímu spánku. Zapátral jsem jeho směrem, ale má Moudrost mi sdělila, že se vůči mně uzavřel. Musel jsem se spokojit s tím, že jsem se díval, jak se mu rytmicky zvedají a klesají žebra. Přiložil jsem na oheň a dal nad něj vařit vodu. Každý krok při těch prostých úkonech ode mě vyžadoval úplné soustředění. Třešticí bolest v hlavě volala po tom, abych se rovnou na místě svalil, jenže já si to nemohl dovolit.

Šasek za stolem si zatím složil hlavu na ruce, skýtuje obraz utrpení. Když jsem vytáhl svoji zásobu elfí kůry, natočil hlavu bokem a sledoval mě. Při vzpomínce na tmavou, sušenou kůru udělal kyselý obličej. "Takže máš pořád po ruce zásobu, vid'?" zaskuhral.

"Ano, mám," připustil jsem, odměřuje dávku kůry. Začal jsem ji drtit paličkou v hmoždíři. Jakmile jsem měl trochu prášku, namočil jsem v něm prst a přiložil ho z boku na jazyk. Ucítil jsem, jak bolest nakrátko polevila.

"A užíváš ji často?"

"Jen když musím."

Zhluboka se nadechl a zase vydechl. Pak neochotně vstal a šel přichystat hrnky. Když voda vřela, připravil jsem z elfí kůry konvici silného čaje. Droga sice utiší bolest hlavy, ale zanechá člověka v nervózním neklidu a zasmušilé náladě. Slýchal jsem historky o tom, že otrokáři v Chalcedu ji dávají svým

otrokům, aby jim dodali energii a zároveň podlomili jejich vůli k útěku. Užívání elfí kůry prý vede k závislosti, ovšem já to u sebe nikdy nepozoroval. Možná že nucené užívání v pravidelných dávkách může mít za následek potřebu dalších dávek, ale já ji vždycky užíval jenom jako lék. Rovněž se říká, že elfi kůra dusí vlohy k Umění u mladých praktikantů a u starších má za následek zakrnění jejich magického rozvoje. Já sám bych to bral jako požehnání, ale má zkušenost byla taková, že elfi kůra sice dokáže umrtvit vlohy k Umění, aniž by však zmírnila touhu po něm.

Jakmile se kůra vyluhovala, nalil jsem dva hrnky a osladil oba medem. Přemýšlel jsem, že ještě zaskočím do zahrady pro mátu. Zdálo se mi to však moc daleko. Postavil jsem hrnek před šaška a usedl naproti němu.

Pozvedl hrnek, aby si žertem připil. "Na nás: na Bílého proroka a jeho Katalyzátora."

Pozvedl jsem svůj hrnek. "Na šaška a na Fitze," doplnil jsem jeho slova a přitlukli jsme si.

Usrkl jsem. Hořkost z elfí kůry se mi rozprostřela po celých ústech. Když jsem polkl, ucítil jsem, jak se mi vzápětí stáhlo hrdlo. Šašek se díval, jak piji, potom si lokl sám. Zašklebil se, ale takřka vzápětí se vrásky na jeho čele poněkud uvolnily. Zamračil se na svůj hrnek. "Copak se z toho nedá dostat jinak?" Kysele jsem se usmál. "Jednou jsem byl natolik zoufalý, že jsem kůru prostě žvýkal. Rozkousal jsem si zevnitř tváře a ústa se mi svraštila takovou trpkostí, že jsem sotva mohl pít vodu, abych se té pachuti zbavil."

"Ach." Přidal si do hrnku další hroudu medu, napil se a zase se zamračil.

V místnosti nakrátko zavládlo ticho. Stále se mezi námi vznášel mírný neklid. Žádná omluva by ho nerozptýlila, ale vysvětlení možná ano. Ohlédl jsem se po vlkovi spícím na mé posteli. Odkášlal jsem si.

"Nuže. Poté co jsme opustili Horské království, jsme putovali zpátky k hranici Bucku."

Šašek ke mně zvedl zrak. Jednou rukou si podepřel bradu a zadíval se na mne, věnuje mi absolutní tichou pozornost. Zatímco jsem v duchu lovil slova, čekal. Nešla mi na mysl hladce. Pomalu jsem pro něj spřádal příběh oněch dní.

"Cestou jsme s Nigtheyesem nijak nespěchali. Putování po veliké oklice Horami a přes rozlehlé farrowské pláně nám zabralo větší část roku, než jsme se vrátili ke Crowsnecku v Buckském vévodství. Podzim již začal vysílat svá varování před blížící se zimou, když jsme dorazili k nízkému srubu z klád a kamení, vestavěnému do úbočí zalesněného kopce. Jehličnaté velikány stály nedotčené podzimními výhrůžkami, ale mráz se již dotkl listů menších keřů a bylin, které rostly na mechovité střeše, až některé po obvodu zežloutly a jiné zrudly. Široké dveře byly v chladném odpoledni dokořán a z nízkého komína stoupaly k nebi vlnky takřka neviditelného dýmu. Nebylo zapotřebí klepat nebo volat. Lidé ze Staré krve uvnitř věděli, že tady jsme, stejně jistě, jako já dokázal vycítit, že Rolf a Holly jsou ve srubu. Black Rolf stanul na prahu, viditelně vůbec nezaskočen naším příchodem. Stál v jeskynním přítmí svého srubu a mračil se na nás.

„Takže jste si konečně uvědomili, že se potřebujete naučit to, co vám mohu předat,“ uvítal nás. Všude kolem se vznášel medvědí pach, až jsme s Nigtheyesem znejistěli. Přesto jsem přikývl.

Rolf se hlasitě zasmál a ten úsměv na uvítanou rozčísil vedví hustý porost na jeho černé bradě. Mezitím jsem zapomněl, jak obrovský je to hromotluk. Vypotácel se ven a sevřel mě v přátelském objetí, až mi málem rozdrtil žebra. Málem jsem vycítil myšlenku, kterou vyslal směrem k Hildě, medvědí samici, která byla jeho spřízněným zvířetem.

„Stará krev vítá Starou krev.“ Ze srubu se vynořila Holly a vážně nás přivítala. Rolfova žena byla pořád tak štíhlá a tichá, jak jsem si ji pamatoval. Na zápěstí jí sedělo její zvíře, sokol Sleet. Ten na mě upíral své bystré oko, a když se k nám Holly přiblížila, vznesl se do vzduchu. Usmála se a potřásla nad ním hlavou, hledíc za ním, jak odlétá. Její uvítání bylo zdrženlivější než Rolfovo, ale jaksi o to vroucnější.

„Vítejte u nás,“ pronesla. Přitom natočila mírně hlavu a pohlédla na nás úkosem ze svých temných očí. Tvář jí rozzářil letný úsměv a ona vzápětí hlavu sklopila, aby jej skryla. Stála vedle Rolfa, stejně útlá, jako byl on rozložitý. Odhrnula si z tváře své krátké, hladké vlasy. „Pojďte se dovnitř najíst,“ pozvala nás. „A potom se půjdeme projít, najdeme vám dobré místo na doupe a pustíme se do stavby,“ prohlásil Rolf, otevřený a přímý jako vždycky. Vzhlédl přes koruny stromů k zataženému nebi. „Zima se blíží. Bylo od vás hloupé, že jste tak dlouho otáleli.“

A tak jsme se prostě stali součástí lidí ze Staré krve, kteří žili v oblasti u Crowsnecku. Žili v lese a do

města chodili obstarávat pouze věci, které si nemohli vyrobit sami. Svou magii před obyvateli města drželi v utajení, poněvadž být Moudrý znamenalo provaz a meč. Ani Rolf, ani Holly, ani nikdo z ostatních o sobě nemluvili jako o Moudrých. Byl to přídomek, který jim přikli ti, kteří obávanou zvířecí magii nenáviděli a měli z ní strach, byla to pohana, za kterou se věšelo. Mezi sebou o svém druhu mluvili jako o Staré krvi a litovali všechny děti, které se jim narodily bez schopnosti navázat pouto s nějakým zvířetem, stejně jako normální lidé litují ty děti, které se narodí slepé či hluché.

Lidí ze Staré krve tu nebylo nijak moc, ne víc než pět rodin, které žily na rozsáhlé lesní ploše v okolí Crowsnecku. Z předchozích perzekucí se již poučili, že nemají žít příliš blízko pohromadě. Navzájem se poznali, a tím byla jejich potřeba komunity uspokojena. Rodiny ze Staré krve provozovaly vesměs živnosti svou podstatou ojedinělé, které jim umožňovaly žít stranou obyčejných lidí a přitom dost blízko na to, aby mohli své zboží směňovat a využívat kladů města. Byli to dřevorubci, lovci kožešinové zvěře a tak podobně. Jedna rodina žila se svými vydrami poblíž jílového břehu a vyráběla výjimečně krásnou keramiku. Jeden stařec, jenž měl pouto s kancem, žil bohatě z peněz, které mu zámožnější lidé z města platili za jeho lanýže, které pěstoval. Celkem vzato to byli mírumilovní lidé, kteří bez opovržení přijali své místo, které jim náleželo v přírodním světě. Nedalo se o nich ovšem říci, že by stejně mírumilovně smýšleli i o lidstvu jako takovém. Z jejich strany jsem často slyšel a vycít' oval, jak neschvalují životní styl lidí, kteří žili natěsnáni ve městech a o zvířatech si mysleli, že jsou to sluhové či mazlíčci, prostě 'němé' tváře. Opovrhovali i těmi ze Staré krve, kteří žili mezi obyčejnými lidmi a svoji magii si odpírali. Často se předpokládalo, že i já z takové rodiny pocházím, a bylo těžké takové názory vyvrátit, aniž bych o sobě vyjevil příliš mnoho pravdy."

"A podařilo se ti to?" zeptal se tiše šašek.

Měl jsem nepříjemný pocit, že mi tu otázku klade, protože ví, že se mi to nepodařilo. Vzdychl jsem.

"Tohle vlastně byl ten nejzrádnější terén, v jakém jsem se pohyboval. Během měsíců, které mijely, jsem si říkal, jestli jsem neudělal velkou chybu, že jsem se mezi ně vrátil. Když jsem se s nimi poprvé před léty setkal, Rolf a Holly již věděli, že se jmenuji Fitz. Věděli také o mé nenávisti vůči Regaloví. Odtud byl už jen krůček k tomu, aby ve mně rozpoznali Fitze, Bastarda s Moudrostí. Věděl jsem, že Rolf si to vyvodil, protože jednoho dne se na to téma pokusil zapříst hovor. Řekl jsem mu nepokrytě, že se mýlí, že je to velká a nešťastná shoda ohledně jmen a taky spřízněného zvířete, jež mi již v životě způsobila velké problémy. Byl jsem v té věci tak neústupný, že i tato nechápavá duše si záhy uvědomila, že mě nikdy nepřinutí doznat se k něčemu jinému. Lhal jsem a on věděl, že mu lžu, ale dal jsem mu jasně najevo, že to mezi námi musí být pokládáno za pravdu, a u toho jsme taky zůstali. Jsem si jist, že to věděla i Holly, ale nikdy o tom nemluvila. Ostatní z komunity si to podle mne nevyvodili. Představil jsem se jako Tom a tak mi taky říkali, dokonce i Holly a Rolf. Modlil jsem se, aby Fitz zůstal mrtvý a pohřbený."

"Takže to věděli," potvrdil si šašek svoje podezření. "Aspoň tahle skupina věděla, že Fitz, Chivalryho bastard, nezemřel."

Pokrčil jsem ramenem. Překvapilo mne, že mne ten starý přídomek pořád pálí, dokonce i z jeho úst. Byl jsem si jist, že z toho už vyrostl. Kdysi jsem o sobě smýšlel pouze jako o "bastardovi". Ale to už bylo dávno za mnou a já si uvědomil, že člověk je tím, koho ze sebe udělá, a ne takový, jaký se narodí. Náhle jsem si vzpomněl, jak pokoutnou čarodějnici zmátly mé nesourodé dlaně. Odolal jsem nutkání pohlédnout na svoje ruce a raději jsem sobě i šaškovi dolil lektvar z elfí kůry. Potom jsem vstal a šel hledat do spíže něco, čím bych tu nepříjemnou hořkost zajedl. Uchopil jsem sandsedžskou brandy, ale potom jsem ji zase odhodlaně dal zpátky. Místo toho jsem objevil zbytek sýra, již trochu ztvrdlého, ale stále chutného, a půl bochníku chleba. Od snídaně toho rána jsme nic nejedli. Když se teď má bolest hlavy zklidňovala, přistihl jsem se, že mám ukrutný hlad. I šašek měl na něco chuť, protože zatímco já krájel skývy sýra, on řezal na tlusté plátky chleba.

Můj nedokončený příběh visel pořád ve vzduchu.

Vzdychl jsem. "S tím, co ti lidé věděli nebo nevěděli, jsem nemohl nic moc dělat, dalo se to jedinež popírat. Nighteyes a já jsme se potřebovali dostat k jejich znalostem. Jenom oni nás mohli naučit to, co jsme potřebovali znát."

Šašek přikývl, položil si sýr na chleba a zakousl se do něj. Čekal, až budu pokračovat.

Šlo to ze mě jen ztuha. Nerad jsem na ten rok vzpomínal. Nicméně jsem se toho naučil hodně, a to nejen

při Rolfově cílené výuce, ale prostě tím, že jsem se vystavil vlivu komunity Staré krve. "Rolf nebyl nejlepší z učitelů. Byl vznětlivý a netrpělivý, zvláště před podáváním jídla, pořád bručel a nikdy neměl daleko k facce a občas si svůj vztek na pomalého studenta prostě vyřval. Nemohl zkrátka pochopit, že naprosto nic nevím o způsobech a zvycích Staré krve. V jeho očích jsem byl tuším nevychovaný jako záměrně drzý spratek. Mé 'hlasité' rozhovory na vlnách Moudrosti, které jsem vedl s Nighteyesem, mařily lov ostatních dravců spřízněných s těmito lidmi. Neměl jsem tušení, že při změně území vlastně Moudrostí ohlašujeme svoji přítomnost. V době, kdy jsem žil na Buckkeepu, jsem se nikdy nedozvěděl, že Moudří žijí v komunitách, nemluvě o tom, že mají i vlastní zvyky."

"Počkat," přerušil mne šašek. "Takže ty říkáš, že lidé nadaní Moudrostí mohou navzájem sdílet své myšlenky, stejně jako si je lze vyměňovat prostřednictvím Umění?" Zdál se být tou představou velmi unesený.

"To ne," zavrtěl jsem hlavou. "Tak to není. Mohu vycítit, když někdo další s pomocí Moudrosti hovoří se spřízněným zvířetem... jsou-li při tom rozhovoru neopatrni a otevření, jako jsme bývali my s Nighteyesem. Potom si budu vědom toho, že došlo k užití Moudrosti, ačkoli nejsem účasten na myšlenkách, které sdílají. Je to jako drnčení struny harfy." Smutně jsem se usmál. "Právě takhle nade mnou držel stráž Burrich, aby měl jistotu, že se neoddávám Moudrosti, jakmile si uvědomil, že to dělám. Byl proti ní zaštitěn vlastními zdmi. Nepoužíval ji a snažil se odstínit od zvířat, která po něm šmátrala. Díky tomu dlouhou dobu nevěděl, že Moudrost praktikují i já. Vztyčil kolem sebe hradby Moudrosti, podobně jako hradby Umění, jež mě naučil stavět Verity. Jenže jakmile si uvědomil, že jsem nadaný Moudrostí, myslím, že je snížil, aby měl o mně přehled." Zarazil jsem se, vida šaškův zmatený pohled. "Rozumíš tomu?"

"Ne tak docela. Ale dost na to, abych pochopil, co tím míníš. Ale... takže ty můžeš zaslechnout, když něčí spřízněné zvíře s dotyčným rozmlouvá za pomoci Moudrosti?"

Znovu jsem zavrtěl hlavou a pak se málem zasmál při pohledu na jeho nechápavý výraz. "Mně se to jeví tak přirozené, těžko se to formuluje slovy." Na chvíli jsem se zamyslel. "Představ si, že ty a já mezi sebou máme osobní jazyk, kterému rozumíme jen my dva."

"Možná to tak je," pronesl s úsměvem.

Usilovně jsem však pokračoval: "Myšlenky, které spolu s Nighteyesem sdílíme, jsou naše myšlenky, jež jsou z větší části nesrozumitelné pro někoho, kdo nás prostřednictvím Moudrosti zaslechne. Byl to vždycky náš jazyk, ale Rolf nás naučil, abychom své myšlenky konkrétně směřovali jeden ke druhému a nevysílali je nazdarbůh do celého světa. Někdo další s Moudrostí nás možná vezme na vědomí, pokud se na to zaměří a zaposlouchá se, ale obecně lze říci, že se teď naše komunikace mísí s veškerým šepotem zbytku světa na vlnách Moudrosti."

Šašek zkrabatil čelo. "Takže s tebou může mluvit pouze Nighteyes?"

"Nighteyes se mnou mluví nejjasněji. Občas se může stát, že nějaký tvor, jenž se mnou není spřízněný, se mnou bude sdílet myšlenky, ale jejich význam se zpravidla těžko chápe, jako by ses pokoušel komunikovat s někým, kdo mluví cizím, ale podobným jazykem. Může to provázet velké mávání rukama a zvýšené hlasy, jak se gesta a slova několikrát opakují. Člověk pochyťí jádro sdělení, aniž by rozuměl detailům." Zarazil jsem se a přemýšlel. "Myslím, že je to snazší, pokud je zvíře připoutáno k někomu dalšímu s vlohami k Moudrosti. Jednou se mnou mluvil Rolfův medvěd. A jedna fretka. A mezi Nighteyesem a Burrichem... muselo to být pro Burriche nezvykle ponižující, ale když jsem byl v Regálově žaláři, dovolil, aby s ním Nighteyes mluvil. Pochopení mezi nimi nebylo dokonalé, ale stačilo na to, aby spolu s Burrichem zosnovali plán na moji záchranu."

Nějakou dobu jsem se tou vzpomínkou zaobíral, ale pak jsem se zase vrátil ke svému vyprávění: "Rolf mě učil základní zdvořilosti, jež panuje mezi lidmi ze Staré krve, ale neučil nás zrovna v rukavičkách, měl tendence trestat dřív, než jsme si svoje chyby uvědomili, stejně jako poté. Nighteyes byl k němu tolerantnější než já. Možná proto, že byl přístupnější pojetí hierarchie ve smečce. Myslím, že pro mne bylo mnohem obtížnější se od Rolfa učit, protože jako dospělý jsem si zvykl požívat jistou míru důstojnosti. Kdybych k němu byl přišel mladší, možná bych hrubost jeho výuky akceptoval snáze. Ale mé zkušenosti z předchozích let mě naučily stavět se násilně ke komukoli, kdo se ke mně chová agresivně. Myslím, že ho to pořádně šokovalo, když jsem na něj poprvé zavrčel poté, co mě seřval za

nějakou chybu. Po zbytek dne se ke mně choval chladně a s odstupem a já pochopil, že se musím sklonit před jeho hrubými způsoby, pokud se mám od něj něco naučit. A tak jsem to dělal, ale bylo to jako učit se pořád dokola ovládat svůj hněv. Často se stávalo, že jsem měl co dělat, abych potlačil svůj vztek proti němu. Jeho netrpělivost s mou pomalostí mne doháněla k zoufalství úplně stejně, jako jeho mátló mé ‚lidské myšlení‘. Když měl svůj den, připomínal mi mistra Umění Galena a působil stejně úzkoprse a krutě, když záštiplně mluvil o tom, jak špatně jsem byl vychován mezi Bezkrvnými, jak hanlivě říkal těm, kteří nebyli ze Staré krve. Nesl jsem poněkud nelibě, že takto mluví o lidech, které jsem pokládal za své vlastní. Také jsem věděl, že mě má za podezřivého a nedůvěřivého člověka, který před ním nikdy zcela nesnížil své bariéry. Držel jsem se od něj hodně zpátky, to je pravda. Chtěl vědět vše o mé výchově, jaké mám vzpomínky na svoje rodiče a kdy jsem poprvé pocítil, že se ve mně probudila Stará krev. Žádná ze stručných odpovědí, které jsem mu dal, ho neuspokojila, ale já přesto nemohl zabíhat do podrobností, abych mu neprozradil příliš o tom, kdo jsem a kdo jsem dřív byl. To málo, co jsem mu řekl, ho natolik rozběsnilo, že úplnější příběh by ho dozajista znechutil. Schvaloval to, že mi Burrich v mládí zakazoval vázat se na zvířata, ale přitom odsuzoval všechny jeho důvody, které ho k tomu vedly. To, že jsem navázal vztah se Smithym i navzdory Burrichově bdělosti, ho jen přesvědčilo o mé lstivé povaze. Opakovaně se vracel k mému vzpurnému dětství, kde prý byly kořeny všech mých pozdějších problémů v osvojení si magie Staré krve. Stále znovu mi to připomínalo Galenovo opovržení Bastardem za to, že se snaží ovládnout Umění, magii králů. A tak jsem opět zjistil, že nezapadám ani mezi lidi, o nichž jsem si dosud myslel, že mě mezi sebe konečně přijali. Když jsem si postěžoval Nighteyesovi na to, jak špatně s námi Rolf zachází, Rolf se na mě obořil, ať přestanu kňourat a raději se snažím naučit lepším způsobům. Nighteyes se učil snáze a často to byl on, kdo mi sdělil to, co se do mě nepodařilo nahutit Rolfovi. Nighteyes také vycítil silněji než já, jak velmi ho Rolf lituje. Vlk na to nereagoval dobře, protože Rolfova lítost se zakládala na představě, že se k Nighteyesovi nechovám tak, jak bych měl. Bral to jako chybu, že v době, kdy jsme se spojili, jsem byl již skoro dospělý a Nighteyes jenom o málo větší než vlče. Pořád dokola mne Rolf káral za to, že s Nighteyesem zacházím jako s méněcenným, což byl problém, o který jsme se stále přeli.

Poprvé jsme si kvůli tomu vjeli s Rolfem do vlasů, když se jednalo o provedení našeho zimního obydlí. Vybrali jsme si místo poblíž domova Rolfa a Holly, ale přesto hodně daleko od sebe, abychom si navzájem nepřekáželi. Toho prvního dne jsem se pustil do stavby srubu, zatímco Nighteyes vyrazil na lov. Když se tu zastavil Rolf, vytkl mi, že nutím Nighteyese žít ve zcela lidském obydlí. Struktura jeho vlastního domu v sobě začleňovala také přírodní jeskyni v úbočí a byla navržena tak, že byla stejnou měrou medvědímu doupětem jako lidským domem. Rolf trval na tom, že Nighteyes by si měl vyhloubit ve svahu díru a že já potom musím postavit svou chýši a začlenit doupě do ní. Když jsem se o tom radil s Nighteyesem, odvětil, že je již od vlčete zvyklý na lidská obydlí a že nevidí důvod, proč bych měl dělat všechnu tu práci, abych zřídil pohodlné místo pro nás pro oba. Když jsem to sdělil Rolfovi, celý vzkypěl a vylil si na nás na obou svůj hněv. Nighteyesovi řekl, že on nevidí nic zábavného na tom, když se vlk vzdá své přirozenosti kvůli sobeckému pohodlí svého partnera. Naš pohled na situaci byl tak odlišný, že nechybělo mnoho a my jsme okamžitě opustili Crowsneck. Byl to Nighteyes, kdo rozhodl, že musíme zůstat a učit se. Uposlechli jsme Rolfovy instrukce a Nighteyes si pracně vyhloubil doupě, já pak kolem jeho ústí zbudoval svou chýši. Vlk trávil v doupěti jenom velmi málo času a dával raději přednost teplu po mém boku, ale Rolf to nikdy nezjistil.

Spousta mých neshod s Rolfem měla tytéž příčiny. Nighteyes mu připadal až příliš polidštěný a jenom kroutil hlavou nad tím, jak málo z vlka v sobě nosím já. Ale zároveň nás oba varoval, abychom se k sobě příliš těsně nevázali, že prý nedokáže najít žádné místo, kde by cítil pouze jednoho z nás a druhého ne. Snad to nejceněnější, co nás Rolf naučil, byl způsob, jak se oddělit jeden od druhého. Mým prostřednictvím Nighteyesovi sdělil, že každý z nás potřebuje soukromí v otázkách páření či truchlení. Já sám nikdy nedokázal vlka přesvědčit, že potřeba takového odloučení existuje. Ale opět se to rychleji a lépe než já naučil Nighteyes. Když si to přál, dokázal z mých vjemů úplně zmizet. Nijak jsem si neliboval v pocitu, že jsem od něj oddělený. Připadal jsem si poloviční a občas i méně než poloviční, a přesto jsme oba věděli, že je to rozumné, a snažili se svoje schopnosti v této oblasti zdokonalit. Ale jakkoli jsme byli spokojeni se svým postupem, Rolf trval neoblomně na tom, že i během separace je mezi námi pořád tak

elementární jednota, že žádný z nás si toho více není vědom. Když jsem to chtěl odbýt jako nepodstatné, málem se rozzuřil:

„A až jeden z vás zemře, co pak? Smrt si přijde pro nás pro všechny, dříve či později, a nedá se ošidit. Dvě duše nemohou delší dobu obývat jedno tělo, aniž by jedna získala nadvládu a druhá se stala pouze stínem. Je to kruté, ať už se tím silnějším stane kdokoli. A proto se všechny tradice Staré krve distancují od tak chtivého lpění na životě.“ Tu se na mě Rolf přísně zamračil. Tušil snad, že jsem již jednou díky takové lsti smrt obešel? Určitě ne, ujišťoval jsem se. A bezelstně jsem jeho pohled opětoval.

Rolf zlověstně zastříhal svým temným obočím. „Když život nějakého tvora končí, tak prostě končí. Je proti veškeré přírodě ho prodlužovat. Ale pouze Stará krev zná skutečnou hloubku té bolesti, když jsou dvě duše, jež byly spojeny, odloučeny smrtí. Tak to musí být. Až ten čas přijde, musíte být schopni stáhnout se do sebe.“ Zatímco mluvil, krabatil na nás své mohutné obočí. Nighteyes i já jsme při tom pomýšlení ztichli a zadumali se. I Rolf zřejmě nakonec vycítil, jak moc nás to rozrušilo. Jeho hlas ještě zdrsněl, byl však zároveň laskavější: „Náš zvyk není krutý, alespoň není krutější, než musí být. Existuje způsob, jak si uchovat vzpomínku na všechno, co jste měli společného. Způsob, jak zachovat hlas moudrosti toho druhého a lásku jeho srdce.“

„Tak, že jeden partner může pokračovat v životě uvnitř toho druhého?“ zeptal jsem se zmateně.

Rolf po mně střelil znechuceným pohledem. „Ne. Už jsem vám říkal, že tohle neděláme. Když přijde čas zemřít, měli byste se odloučit od svého partnera a zemřít, ne hledat způsob, jak se přisát k jeho životu.“ Nighteyes teskně zakňučel. Byl stejně zmatený jako já. Rolf zřejmě sám uznal, že teď vyučuje obtížnou látku, protože se odmlčel a podrbal se hlasitě ve vousech. „Má se to takhle. Má matka je již dlouho po smrti. Ale já si stále umím vybavit zvuk jejího hlasu, jak mi zpívá ukolébavku, a slyším její ponaučení, která mi dávala, když jsem se snažil dělat nějakou pošetilost. Jasně?“

„Myslím, že ano,“ připustil jsem. Tohle bylo další bolavé místo mezi Rolfem a mnou. Nikdy nepřistoupil na to, že na svou skutečnou matku nemám žádné vzpomínky, ačkoli jsem strávil prvních šest let života s ní. Při mé vlašné odpovědi se mu zúžily oči.

„To chápe většina lidí,“ pokračoval o něco hlasitěji, jako by mě mohl přesvědčit už jen zvuk jeho hlasu.

„A právě to můžeš mít, až bude Nighteyes pryč. Nebo si to může zachovat po tobě on.“

„Vzpomínky,“ přitakal jsem potichu a kývl. Pouhá debata o Nighteyesově smrti pro mne byla velmi zneklidňující.

„Ne!“ zvolal Rolf. „Nejenom vzpomínky. Vzpomínky může mít každý. Ale to, co po odchodu spřízněného partnera zůstane, je hlubší a bohatší než vzpomínky. Je to přítomnost. Nikoli žití dál uvnitř mysli toho druhého, nikoli sdílení myšlenek, rozhodnutí a zkušeností. Ale jenom -jeho bytí. To, že s tebou je. Takže teď už to chápeš,“ sdělil mi znaveně.

Ne, už jsem chtěl říci, ale Nighteyes mi ztěžka nalehl na nohu, takže jsem vydal zvuk, který mohl znít jako souhlas. A po další měsíc nás Rolf tím svým zarputilým způsobem učil: nařídil nám separaci a pak nám zase povolil sejít se, ale ta setkání byla jen povrchní a nicotná. Připadalo mi to zcela neuspokojivé. Byl jsem přesvědčen o tom, že něco děláme špatně, že tohle nemůže být ona útěcha a „bytí“, o němž Rolf mluvil. Když jsem mu své pochybnosti sdělil, překvapil mě tím, že se mnou souhlasil, ale pak prohlásil, že jsme stále moc provázání, že se s vlkem musíme ještě více separovat. A my se mu podřídili a upřímně se snažili, ale ponechávali jsme na svém úsudku, co doopravdy uděláme, až si smrt přijde pro jednoho z nás.

Svoji umíněnost jsme nikdy nedali najevo, ale jsem si jist, že Rolf si toho byl vědom. Velmi se namáhal, aby nám „do-kázał“, jak jsou naše způsoby chybné, a příklady, které nám ukazoval, byly vskutku zkušující. Jedna neopatrná rodina ze Staré krve nechala v domovním okapu vlašťovčí hnízdo, kde jejich malý synek mohl nejen slyšet známé švitoření, ale i vidět přílety a odlety vlašťovek. A to bylo všechno, co dělal, i teď jako dospělý člověk ve věku třiceti let. Ve městě Buckkeep by mu lidé říkali prostáček, a to taky byl, ale když nás Rolf pobídl, abychom si ho za pomoci Moudrosti ověřili konkrétněji, důvod nám byl oběma jasný. Chlapec se připoutal, a to nejenom k jedné vlašťovce, ale ke všem vlašťovkám. Ve své mysli byl ptákem a jeho cákání v blátě, mávání rukama a chňapání po hmyzu byly vesměs dílem jeho ptačí mysli.

„A to je následek toho, když se člověk připoutá moc mladý,“ pravil zlověstně Rolf.

Pak nám předvedl další pár, ale jen z dálky. Jednoho časného rána, kdy se v údolích ještě převalovala mlha, jsme leželi na břichu na okraji jednoho údolíčka a ani nedutali - pochopitelně i v myšlenkách. Skrz mlhu se nesla k rybníku bílá laň, ne však opatrným krokem vysoké zvěře, ale s unylou ladností ženy. Věděl jsem, že partner musí být nablízku, ukrytý v mlze. Laň sklopila čumák k vodě a dlouhými, pomalými doušky nasávala studenou tekutinu. Potom pomalu zvedla hlavu. Natočila kupředu svoje velké uši. Ucítíl jsem váhavý dotek, jak zapátrala kolem. Zamžikal jsem ve snaze soustředit se na ni, zatímco vlk z hloubi hrdla pátravě zakňučel.

Rolf prudce vstal, dávaje najevo své pohrdání. Chladně kontakt odmítl. Vycítíl jsem jeho znechucení, když vykročil pryč, my jsme však zůstali a shlíželi na ni. Možná vycítíla naše váhání, protože nás sledovala se smělostí pro jelena netypickou. Na okamžik se prese mne přelila vlna závratě. Zašilhal jsem, pokoušeje se rozložit tvar před sebou ve dvě postavy, které tam s určitostí byly, jak mi alespoň říkala má Moudrost.

Když jsem ještě byl Chadeův učeň, za pomoci několika cviků mě naučil vidět to, nač mé oči skutečně patří, a ne to, co chce vidět moje mysl. Většinou to byly prosté cviky, jako třeba podívat se na zašmodrchaný provázek a rozhodnout, jestli je zauzlený nebo pouze pohozený, nebo pohlédnout na změt rukavic a poznat, které nejsou v páru. Ukázal mi i zajímavější trik, to když jsem měl napsat název nějaké barvy odlišným inkoustem, třeba vykreslit slovo rudý jasně modrými písmeny. Čist seznam takových barev a správně říkat napsaná slova místo barvy inkoustu, který byl na písmena použit, to vyžadovalo větší soustředění, než jaké bych byl čekal.

A tak jsem si promnul oči a podíval se znovu, ale uviděl jsem jen laň. Ta žena byla jen očekáváním mé mysli, podloženým Moudrostí. Fyzicky tam nebyla. Její přítomnost uvnitř laně zdeformovala mé vnímání laně na vlnách Moudrosti. Zachvěl jsem se, když jsem si uvědomil hrůznost toho všeho. Rolf nás tu nechal samotné. Ve zmatku jsme s Nighteyesem vyrazili za ním, když už byl na cestě pryč od zarostlého údolí s tichým rybníkem. Po nějaké době chůze jsem se ho zeptal: „Co to bylo?”

Obořil se na mě, pobouřen mou nevědomostí: „Co to bylo? To jste byli vy po dvanácti letech, pokud nezměníte své způsoby. Viděli jste její oči! Tam dole to nebyla žádná laň, ale ženská v kůži laně. To jste přece chtěli vidět. Jak je to hrozné. Naprostá zvrácenost tam, kde mohlo a mělo být vzájemné sdílení důvěry a bytí.”

Tiše jsem na něho hleděl a čekal. Patrně se domníval, že s jeho soudem souhlasím, poněvadž z hloubi hrdla zabručel. A řekl: „Byla to Delayna, která před dvěma zimami propadla ledem do Marplova rybníka a utonula. Měla hned na místě zemřít, ale ne, ona se přimkla k Parele. Laň buďto neměla sílu nebo to srdce postavilo se jí na odpor. A tak jste je viděli, jelena s myslí a srdcem ženy, přičemž Parela má stěží myšlenku, která by pocházela přímo od ní. Je to proti vši přirozenosti, jen co je pravda. Lidé jako Selsyna jsou příčinou všech zlých řečí, které o nás ostatní šíří. To díky takovým nás chtějí všet a spalovat nad vodou. To ona si zaslouží takové zacházení.”

Uhnul jsem pohledem stranou tváří v tvář takové vehemenci. Sám jsem měl jednu chvíli velmi blízko k takovému osudu, než abych mohl věřit, že si ho někdo zaslouží. Mé tělo leželo několik dní ztuhlé v hrobě, zatímco já s Nighteyesem sdílel jeho tělo a život. A tehdy jsem nabyl jistotu, že Rolf mě právě z toho podezřívá. A podivil jsem se, proč mě tedy učí, když mnou tak pohrdá. Jako by zachytil závan mé myšlenky, rozmrzele dodal: „Každý neškolený člověk může udělat něco špatně. Ale jakmile je jednou poučen, už to nesmí v žádném případě zopakovat. To je neomluvitelné.”

Otočil se a vykročil po cestě dolů. My se vlekli za ním. Nighteyesovi trčel ocas natažený dozadu. Dupající Rolf si pro sebe mumlal: „Delaynina chtivost je zničila obě. Parela už nemá život jelena. Žádný druh, žádné mladé, a až zemře, prostě skončí a Delayna s ní. Delayna se nemohla smířit se smrtí sebe jako ženy, jenže odmítá i život jelena. Když jeleni začnou vábit, nedovolí Parele odpovědět jim. Nejspíš si myslí, že je věrná svému manželovi nebo nějaký podobný nesmysl. Až Parela zemře a Delayna s ní, co tím která z nich získá kromě pár let existence, kterou žádná z nich nemůže pokládat za završenou?” Nemohl jsem se s ním přít. Z toho, co jsem viděl, mě stále mrazilo v zádech. „Ale přesto.” Musel jsem se nutit, abych to šaškovi přiznal: „V duchu si říkám, jestli někdo jiný vyjma těch dvou dokáže plně pochopit rozhodnutí, které bylo učiněno. Jestli to těm dvěma, navzdory tomu, jak se to jeví nám, jestli jim to nepřípadalo správné.” Na nějakou dobu jsem se ve vyprávění odmlčel. Příběh o těch dvou mě vždycky

rozrušil. Kdyby se Burrichovi nebylo podařilo přivolat mě nazpět z vlčího těla do mého vlastního těla, nebyli bychom teď s vlkem jako ony? Kdyby dnes šašek nebyl nablízku, neobývali bychom i nyní s Nighteyesem jedno tělo? Nevyslovil jsem tu myšlenku nahlas. Věděl jsem, že šašek ten myšlenkový skok již jistě učinil sám. Od kašlal jsem si.

"Za ty roky, co jsme tam byli, nás Rolf hodně naučil, ale i když jsme se učili technikám magie, která nás spojovala, záhy jsme s Nighteyesem přestali akceptovat všechny zvyky lidu ze Staré krve. Měl jsem pocit, že taje, kterým se učíme, máme právo znát jednoduše proto, že jsme to, co jsme, ale jinak jsem se necítil povinen přijímat pravidla, která se nám Rolf pokoušel vštípit. Možná že by bývalo bylo rozumnější, kdybych se přetvařoval, jenže já byl již k smrti znaven klamáním a těmi vrstvami lži, jež musely být spleteny, aby přetvářku kryly. A tak jsem se od toho světa držel zpět a Nighteyes se o své vůli držel zpět spolu se mnou. Takže jsme jejich komunitu pozorovali, ale nikdy jsme se plně nezapojili do životů lidu ze Staré krve."

"A Nighteyes se od nich rovněž držel zpátky?" zeptal se vlídně šašek. Snažil jsem se nemyslet na to, že jeho otázka možná obsahuje skrytou výtku, zpochybnění, jestli jsem to nebyl já, kdo ho držel zpátky kvůli svým vlastním sobeckým důvodům.

"Cítil to naprosto stejně jako já. To vědění o magii, která je v nás, poněvadž nám koluje v krvi: bylo to něco, co nám dlužili. A když nám tím Rolf houpal před nosem, prezentuje to jako odměnu, kterou dostaneme, pouze když akceptujeme břímě jeho pravidel - inu, to už je forma odpírání, příteli." Ohlédl jsem se po šedém vlkovi, jenž ležel schoulený v mých pokrývkách. Spal hlubokým spánkem, jak platil za můj zásah v jeho těle.

"Copak vám tam nikdo nenabídl přátelskou ruku?" Šaškova otázka mě přitáhla zpátky k mému příběhu. Zamyslel jsem se nad ní.

"Holly se pokoušela. Myslím, že mě litovala. Byla od přírody plachá a samotářská, to nám bylo společné. Sleet a jeho družka měli hnízdo v jednom velikém stromě na úbočí nad Rolfovým domem a Holly měla ve zvyku trávit o samotě celé hodiny na posedu kousek pod Sleetovým hnízdem. Nikdy toho se mnou příliš nenamluvila, prokázala mi však spoustu menších laskavostí, včetně daru v podobě peřiny, vedlejšího produktu Sketových úlovků."

Usmál jsem se sám sobě pod vousy. "A naučila mne mnoha dovednostem, jak si vystačit sám, což jsem nikdy nepochytil během života na Buckkeepu, kde na mé veškeré potřeby dohlíželi druzí. Je to ryzí radost, když si člověk umí udělat kvasnicový chléb, a naučila mě taky vařit, pokud neberu v potaz Burrichovo dušené maso a kaše dělané narychlo. Když jsem tam poprvé dorazil, byl jsem zpustlý a unavený. Ona si vyžádala všechno mé šatstvo, ne aby ho spravila, ale aby mě naučila, jak se o ně řádně starat. Seděl jsem u jejího ohně a učil se, jak látat ponožky, aniž bych na nich udělal boule, jak si založit lemy na manžetách, než se beznadějně roztřepí..." Jen jsem potřásl hlavou, usmívaje se při těch vzpomínkách.

"A Rolf měl nepochybně radost, když viděl, jak spolu často vysedáváte s hlavami těsně u sebe, nemám pravdu?" Tón šaškova hlasu v sobě tajil jinou otázku. Nezavdal jsem Rolfovi důvod k žárlivosti a zášti? Vyprázdnil jsem poslední zbytek vlažného čaje z elfí kůry a zvrátil se na opěradlo židle. Začala se ke mně přikrádat důvěrně známá melancholie, způsobená účinky byliny. "Tak to vůbec nebylo, šašku. Můžeš se mi smát, chceš-li, jenže já měl spíše pocit, jako bych našel matku. Ne proto, že by byla o tolik starší než já, nýbrž díky té něžnosti, s jakou mě přijímala a chtěla pro mě všechno dobré. Avšak -" odkašlal jsem si, "- máš pravdu. Rolf žárlil, ačkoli to nikdy přímo neřekl. Vrátil se třeba zvenčí ze zimy, aby našel Nighteyese nataženého před krbem a mne s rukama plnými příze, jak asistuji Holly při nějakém pletení, a okamžitě našel nějakou jinou práci, kterou pro něj musela vykonat. Ne že by se k ní choval špatně, ale dával si záležet na tom, aby bylo jasné, že je to jeho žena. Holly o tom se mnou nikdy nemluvila, myslím si však, že mu to svým způsobem dělala naschvál, aby mu připomněla, že bez ohledu na to, kolik let jsou spolu, má stále svůj život a svou vůli. To ovšem neznamená, že by se někdy pokoušela vystupňovat jeho žárlivost."

Vlastně ještě před koncem zimy podnikla snahy, aby mě začlenila do komunity Staré krve. Na její pozvání k ní chodily na návštěvu přítelkyně a ona si velmi zakládala na tom, aby mě všem představila. Několik rodin mělo dcery na vdávání a ty, jak se zdálo, chodily na návštěvy nejčastěji, když jsem byl k

Rolfovi a Holly pozván na oběd i já. Když přišli hosté, Rolf pil a smál se a byl až nadmíru hovorný, přičemž bylo zřejmé, jak se při těch příležitostech baví. Třeba nahlas poznamenal, že tohle je ta nejveselejší zima, jakou si za poslední roky pamatuje, z čehož jsem vyvodil, že Holly neotvírá svůj dům tolika hostům moc často. Avšak přesto musím říci, že své snahy najít mi družku nikdy nedávala nějak moc trapně najevo. Bylo zřejmé, že za nejlepší partii pokládá Twinet. Byla to žena jen o pár roků starší než já, vysoká a černovlasá, s hlubokýma modrýma očima. Jejím spřízněným zvířetem byla vrána, veselá a rozverná stejně jako ona. Stali se z nás přátelé, ale mé srdce na nic víc připraveno nebylo. Myslím, že její otec můj nedostatek vášně nesl hůř než Twinet, poněvadž pronesl několik neohrabaných poznámek v tom smyslu, že žena nečeká navždy. Vycítil jsem, že Twinet nemá až takový zájem na nalezení druhá, jak se její rodiče domnívají. Přátelili jsme se i v průběhu jara a počátkem léta. Její otec Ollie, který na mne donášel Rolfovi, urychlil můj odchod z komunity Staré krve v Crowsnecku. Řekl své dceři, že se mnou musí buďto přestat vídat, anebo mě přinutit, abych se vyjádřil, jaký s ní mám záměr. Jenže Twinet v reakci na to rázně vyjádřila svůj záměr, a to, že si nevezme nikoho, kdo jí samotné nesedí, natož muže o tolik mladšího než já, věkem i srdcem. Kvůli tomu, aby sis pořídil vnuky, bys mě vehnal do postele někomu, kdo vyrůstal mezi Bezkrvnými a je poskvněn farseerovskou krví.

Její slova se ke mně donesla, ale ne prostřednictvím Rolfa, nýbrž Holly. Tichým hlasem mi je tlumočila, oči sklopené, jako by se styděla říkat takovou pomluvu nahlas. Když však ke mně vzhledla, tak klidně a něžně, v očekávání mé odpovědi, náhle jsem nebyl s to vypravit ze sebe lži, které jsem měl přichystané. Tiše jsem jí poděkoval za to, že mi sdělila, co ke mně Twinet cítí, a řekl jsem jí, že mi dala hodně námětů k zamyšlení. Rolf u toho nebyl. Přišel jsem k nim domů, abych si od něho půjčil sekyru, protože léto je doba, kdy si má člověk dělat zásoby dříví na zimu. Odešel jsem, aniž bych ji o sekyru požádal, protože jsme s Nightyesem okamžitě pochopili, že mezi lidmi ze Staré krve přezimovat nebudeme. V době, kdy vyšel na obloze měsíc, už jsme se s vlkem opět nacházeli mimo území Buckského vévodství. Doufal jsem, že náš náhlý odchod bude pokládán za mužskou reakci na nevydařené námluvy, a ne za útěk Bastarda před těmi, kdo ho poznali."

Zavládlo ticho. Myslím, že šašek věděl, že jsem se mu nahlas svěřil se svou nejvleklejší obavou. Stará krev teď znala moji totožnost, mé jméno, a to jí dávalo nade mnou moc. To, co bych před Starling nikdy nepřipustil, jsem teď otevřeně vyložil šaškovi. Takovou moc nad člověkem by neměli mít ti, kteří ho nemají rádi. Ale oni ji měli a nedalo se s tím nic dělat. Žil jsem sám a stranou od lidí ze Staré krve, ale neuběhl ani okamžik, abych si nebyl alespoň vzdáleně vědom toho, jak jsem vůči nim zranitelný.

Přemýšlel jsem, že mu ještě povím příběh o pěvci z jamních slavností, který mi vyprávěla Starling. Až později, slíbil jsem si. Až později. Jako bych si přál utajit nebezpečí sám před sebou. Náhle jsem si připadal nabručený a roztrpčený. Vzhledl jsem a zjistil, že šašek mi upírá oči na tvář.

"To ta elfí kůra," řekl tiše.

"Elfí kůra," připustil jsem podrážděně, ale nedokázal jsem přesvědčit sám sebe, že ona beznaděj, jež se mne zmocnila, byla výlučně důsledkem drogy. Nepramenilo to aspoň zčásti z bezúčelnosti mého vlastního života?

Šašek vstal a začal neklidně pocházet po místnosti. Dvakrát přešel ode dveří ke krbu a k oknu, načež zamířil ke kredenci. Vytáhl brandy a dva pohárky a postavil je znovu na stůl. Zdál se to být docela dobrý nápad. Díval jsem se, jak ji nalévá.

Vzpomínám si, že jsme toho večera pili a táhli to až dlouho do noci. Slova se ujal pro změnu šašek.

Myslím si, že se snažil být zábavný a rozptýlit mou skleslou náladu, ale také on se zdál být skleslý na duchu jako já. Od anekdot o bingtowských kupcích prudce přešel k divoké povídačce o mořských hadech, kteří se zavíjejí do kokonů, aby se pak vynořili jako draci. Když jsem chtěl vědět, proč jsem žádné z těch draků neviděl, jen potřásl hlavou. "Jsou zakrslí," řekl smutně. "Objevují se koncem jara, jsou slabí a vyzáblí, jako předčasně narozená koťata. Mohou ještě vyrůst do velkých rozměrů, avšak prozatím se tato ubohá stvoření stydí za svoji křehkost. Nedokáží si ani sama nalovit." Dobře si pamatuji na jeho provinilý, vytrěštěný výraz. Potom se do mě zavrtal svýma zlatýma očima. "Nemohla by to být moje vina?" zeptal se tiše, nesmyslně, na konci svého vyprávění. "Nepřipojil jsem se ke špatné osobě?" Pak si znovu dolil sklenku a vyzunkl ji s takovou vervou, až mi to připomnělo Burriche, když míval jednu z těch svých pochmurných nálad.

Nepamatuji se, jak jsem šel té noci do postele, ale vzpomínám si, že jsem tam ležel, ruku přehozenou přes tělo spícího vlka, a ospalým zrakem jsem pozoroval šaška. Vytáhl si z rance jakýsi malý legrační nástroj, který měl jen tři struny. Seděl před ohněm a drnkal na něj, vyluzuje disharmonické tóny, které uhlazoval slovy smutné písně v jazyce, který jsem nikdy neslyšel. Přiložil jsem si prsty na zápěstí. I v té tmě jsem cítil, že tam je. Neotočil se, aby na mě pohlédl, ale pocítil jsem mravenčení vědomí mezi námi dvěma. Jeho hlas v mých uších jako by vzápětí nabyl na opravdovosti a já věděl, že zpívá píseň exulanta toužícího po své vlasti.

9 Lítosti mrtvého muže

Často se říká, že Umění je dědičná magie farseerovské linie. Jisté je, že u této pokrevní linie se dá jeho výskyt s největší pravděpodobností očekávat. Nejsou však neznámé případy, kdy Umění vzešlo v latentní formě takřka kdekoli v Šesti vévodstvích. Za dřívějších vládců bylo zvykem, aby mistr Umění, který sloužil farseerovskému monarchovi na Buckkeepu, pravidelně vyhledával mladé lidi, kteří jeví vlohky k Umění. Byli přiváděni na Buckkeep, a pokud projevovali silný talent, byli školeni v Umění a pobízeni k vytváření koterií: vzájemně volených šestičlenných skupin, které asistovaly panovníkovi při výkonu moci, jak bylo třeba. Ačkoli o těchto koteriích existuje jen velmi málo informací — skoro jako by svitky pojednávající o nich byly záměrně zničeny — ústní tradice naznačuje, že v každé době působilo stěží více než dvě či tři koterie zároveň a že zdatní praktikanti Umění byli vždy vzácní. Procedura, kterou mistři Umění používali, aby identifikovali děti s talentem, se časem ztratila. Král Bounty, otec krále Shrewda, praxi vytváření koterií přerušil, patrně ve víře, že omezením vědomostí z oboru Umění výlučně na okruh princů a princezen se zvýší moc těch, kteří jím vládnou. A tak se stalo, že když za vlády krále Shrewda ke břehům Šesti vévodství dorazila válka, nebyly vůbec žádné koterie praktikantů Umění, jež by napomáhaly farseerovskému vládci při obraně království.

Uprostřed noci jsem se s trnutím probudil. Malta. Nechal jsem šaškovu klisnu na svahu u kůlu. Poník se jistě vrátil a nejspíš se i sám zavedl do stodoly, ale koně jsem tam nechal po celý den, navíc bez vody. Mohl jsem udělat pouze jedinou věc. Potichu jsem vstal a opustil srub, ani jsem za sebou nezavřel dveře, aby snad bouchnutí neprobudilo šaška. I vlk spal pořád dál, když jsem vykročil sám do tmy. Na chvíli jsem se zastavil ve stodole. Jak jsem předpokládal, poník už tam byl. Jemně jsem se ho dotkl svou Moudrostí. Poník spal a já ho nechal být tam, kde stál.

Lezl jsem po svahu k místu, kde jsem nechal koně u kůlu, a byl jsem rád, že nejdu v úplné tmě jako za zimní noci. Hvězdy a měsíc v úplňku se zdály být velmi blízko nad zemí. Nicméně cestu jsem dobře znal, a tak mě má paměť vedla lépe než zrak. Když jsem přišel k Maltě, kůň si vyčítavě odfrkl. Odvázal jsem ji a vedl ji po úbočí dolů. Když nám cestu zkrátil potok tekoucí k moři, zastavil jsem a nechal Maltu napít. Byla velice krásná letní noc. Všude kolem vlahý vzduch. Ovzduším se nesl tichý bzukot hmyzu, provázený mlaskáním klisny pijící vodu. Očima jsem volně bloumal kolem, nechávaje se prostoupit nocí. Temnota zcizila barvy travě a stromům, ale krajina, na niž dopadaly jejich temné šedočerné stíny, se zdála být jaksi spleťtější. Vlhkost chladnějšího vzduchu probouzela všechny letní vůně, které přes den dřímaly. Otevřel jsem ústa a zhluboka se nadechl, abych si noc mohl ještě více vychutnat. Poddal jsem se svým vjemům, pustil z hlavy své lidské starosti a chopil se přítomného okamžiku, donekonečna ho rozhošťuje kolem sebe. Rozvinul jsem svou Moudrost do okolí a splynul zajedno s tou noční nádherou. Moudrost je zdrojem přirozené euforie. Je jako Umění, a zároveň dočista jiná. S pomocí Moudrosti bytost vnímá všechn život kolem sebe. Necítil jsem jenom hřejivé teplo klisny poblíž sebe. Zakoušel jsem jiskřivé formy myriád hmyzích tvorů obývajících travu a cítil i stín životní síly velikého dubu, který zvedal svoje větve k nebi mezi měsícem a mnou. Kousek výš ve svahu se v letní travě nehybně krčil králík. Vnímал jsem jeho zmatenou přítomnost, ne jako kus života lokalizovaný na jistém místě, ale tak, jako bývá slyšet jeden hlas na pozadí hluku tržiště. Ale především jsem vnímал fyzickou spřízněnost se vším, co na světě žilo. Měl jsem právo být tady. Byl jsem stejnou součástí letní noci jako hmyz či voda zurčící podél mých nohou. Myslím, že stará magie čerpá hodně své síly z tohoto uvědomění: že jsme součástí tohoto světa, nic víc, ale určitě nic míň než onen králík.

Prostoupila mne ryzost této jednoty a odplavila ošklivý hlad po Umění, který předtím zamořoval moji duši. Nadechl jsem se ještě hlouběji a pak zase vydechl, jako by to bylo naposled, stává se ochotně součástí této dobré, čisté noci.

Mé vidění zakolísalo, rozdvojilo se a pak se vyjasnilo. Na kratičký okamžik, jako když zadrží dech, jsem nebyl sám sebou, nestál jsem na letním svahu poblíž svého srubu a nebyl jsem sám.

Byl jsem znovu chlapec, jenž uprchl ze svazujících kamenných zdí a změti lůžkovin. Běžel jsem naboso po ovčí pastvině potečkované chomáči nespasena trávy a marně se snažil udržet tempo se svou družkou. Byla krásná jako hvězdami posetá noc a její žlutohnědá srst se třpytila ve tmě. Pohybovala se zlehka jako sama noc. Já ji sledoval, nikoli svými lidskýma očima, nýbrž za pomoci Moudrosti, která nás k sobě vázala. Byl jsem opilý láskou k ní a láskou k této noci, opojený tím závratným přívalem bujaré svobody. Věděl jsem, že se před východem slunce musím vrátit. A ona se stejnou silou věděla, že se nevrátíme, že není lepší doba na útěk než právě teď.

A v dalším okamžiku byl ten vjem pryč. Noc kolem byla v rozpuku a vábila, ale já byl dospělý muž, a ne chlapec ztracený v úžasu z prvního pouta Moudrosti. Nevěděl jsem, kdo se to oťel o mé smysly, ani kde ti dva byli, ani proč se naše vědomí tak dokonale smísila. Říkal jsem si, jestli si mne ten chlapec byl vědom stejně jako já jeho. Nehrálo to roli. Ať už byli kdekoli, ať už to byl kdokoli, popřál jsem jim na jejich nočním lovu hodně štěstí. Doufal jsem, že jejich pouto vydrží dlouho, nesmírně dlouho, a bude hluboké až do morku kostí.

Ucítil jsem zkusmé škubnutí za provaz. Malta zatím ukojila žízeň a nehodlala tady jenom tak stát a nechat se šířat hmyzem. Uvědomil jsem si, že i mé vlastní teplé tělo přilákalo hejno malých krvežíznivců. Malta švihla ocasem a já se ohnal rukou kolem hlavy, načež jsme znovu vyrazili vzhůru do kopce. Doma jsem klisnu ustávil a vklouzl potichu zpátky do srubu, abych se na zbytek noci odebral do postele. Nighteyes se v ní mezitím roztáhl i na moji půlku, ale to mi nevadilo. Natáhl jsem se vedle něho a položil mu zlehka ruku na hrudník. Tlukot jeho srdce a pravidelný dech byly konejšivější než ukolébavka. Když jsem zavíral oči, cítil jsem větší klid než za posledních několik týdnů.

Dalšího rána jsem vstával lehce a časně. Kratičká epizoda na svahu kopce mne asi občerstvila víc než spánek. Vlk na tom tak dobře nebyl. Pořád spal hlubokým, ozdravným spánkem. Při tom pomýšlení se ve mně trochu hnulo svědomí, ale pustil jsem to z hlavy. To, co jsem udělal s jeho srdcem, zřejmě zatížilo zbytek jeho těla, ale určitě to bylo lepší než ho nechat umřít. Podstoupil jsem mu postel a nechal ho spát. Šašek ve srubu nebyl, ale dveře zůstaly otevřené, což jasně napovídalo, že odešel ven. Rozdělal jsem v krbu menší oheň, dal na něj kotlík s vodou a věnoval se nějakou dobu mytí a holení. Právě jsem si sčesal vlasy za uši, když jsem na verandě zaslechl šaškovy kroky. Vešel dovnitř s košem vajec na předloktí. Když jsem se přestal utírat a vzhlédl k němu, na místě se zastavil. Po tváři se mu zvolna rozlil široký úsměv.

"No ne, vždyť to je Fitz. Trošku starší, trošku sešlejší, ale přesto Fitz. Říkal jsem si, jak asi pod tou kšticí vypadáš."

Pohlédl jsem zpátky do zrcadla. "Řekl bych, že už si na svém vzhledu tak moc nezakládám." Zazubil jsem se na sebe a oťel si prstem z tváře kapku krve. Jako obvykle jsem se řízl v místě, kde se mi táhla tvář jizva, k níž jsem přišel během pobytu v buckkeeperské hladomorně. Díky tobě, Regále. "Starling mi říkala, že na svůj věk vypadám mnohem starší. Že bych se mohl vrátit do Buckkeepu bez obav, že mě někdo pozná."

Šašek znechuceně zabručel a položil vajíčka na stůl. "Starling se jako obvykle v obou bodech mylí. Vzhledem k počtu roků a životů, které jsi žil, vypadáš pozoruhodně mladě. Je pravda, že zkušenosti a čas pozměnily tvoje rysy, lidé, kteří si pamatují chlapce Fitze, by nevěděli, že v tobě dospěl v muže. Ale někteří z nás, můj příteli, by tě poznali, i kdybys byl stažený z kůže a ožehnutý ohněm."

"No to je tedy pane útěcha." Odložil jsem zrcátko stranou a pustil se do přípravy snídaně. "Tvá barva se sice změnila," poznamenal jsem chvíli nato, zatímco jsem rozbíjel vajíčka do misky, "ale ty sám nevypadáš ani o den starší, než když jsem tě naposledy viděl."

Šašek právě zaléval čajovou konvici vroucí vodou. "Tak to u mého druhu chodí," pravil tiše. "Naše životy jsou delší, takže děláme pomalejší pokroky. Já se změnil, Fitzi, i když ty vidíš jen barvu mého těla. Když jsi mě viděl naposledy, právě jsem se blížil dospělosti. Bujely ve mně všemožné nové pocity a myšlenky,

bylo toho tolik, že jsem se stěží mohl soustředit na bezprostřední úkoly. Když si vzpomenu, jak jsem se choval, inu, i já jsem z toho pohoršený. Ujist' uji tě, že teď jsem mnohem vyspělejší. Vím, že všechno má svůj čas a své místo a že to, co jsem předurčen vykonat, musí dostat naprostou přednost přede vším, co bych možná chtěl udělat sám pro sebe."

Vylil jsem rozšlehaná vejce na pánev a postavil je na kraj ohně. Pomalu jsem řekl: "Když mluvíš v hádankách, dráždí mne to. Ale když se pokoušíš mluvit jasně sám o sobě, děsí mě to."

"O to větší důvod, proč bych o sobě neměl mluvit vůbec," zvolal s předstíranou srdečností. "A teď. Co budeme dělat dnes?"

Zatímco jsem míchal tuhnoucí vejce a přísouval je blíže k ohni, přemýšlel jsem nad tím. "Nevím," odvětil jsem tiše.

Zatvářil se překvapeně nad tou náhlou změnou mého hlasu. "Fitzi? Jsi v pořádku?"

Já sám jsem nedokázal vysvětlit ten náhlý výkyv nálady. "Pojednou mi všechno připadá tak bezúčelné. Když jsem věděl, že tady bude na zimu Hap, vždycky jsem si dal záležet, abych nás oba zaopatřil. Když ke mně chlapec poprvé přišel, má zahrada byla čtvrtinová oproti té dnešní, a s Nighteyesem jsme lovili ze dne na den kvůli masu. Když se lov nevydařil a den či dva jsme vyšli naprázdno, nemělo to žádné velké následky. A teď se dívám na to všechno, co jsem si již dal na zimu stranou, a říkám si, že jestli tu chlapec nebude, jestli Hap přezimuje u mistra, k němuž nastoupí do učení, inu, pak už je toho víc než dost pro mne i pro Nighteyese. Občas se mi zdá, že to nemá žádný smysl. A pak si řeknu, jestli v mém životě vůbec nějaký smysl zůstal."

Šašek se zamračil tak, až mu čelo rozdělila kolmá vráska. "Mluví z tebe taková melancholie. Nebo je to snad tou elfí kůrou?"

"Ne." Vzal jsem z krbu míchaná vejce a zanesl je na stůl. Byla to skoro úleva, říkat nahlas myšlenky, které jsem sám sobě dosud zapíral. "Myslím, že právě proto mi Starling Hapa přivedla. Myslím, že viděla, jak bezcílný se stal můj život, a přivedla mi někoho, kdo by dal mým dnům tvar."

Šašek postavil talíře s rachotem na stůl a znechuceně na ně začal kydat jídlo. "Myslím, že jí připisuješ zásluhy za něco, co přesahuje její vlastní potřeby. Tuším, že toho chlapce prostě někde impulsivně sebrala, a až ji unavil, odhodila ho tady. Měli jste jen oba štěstí, že jste jeden druhému pomohli."

Neříkal jsem nic. Vehemence, s jakou nenáviděl Starling, mě zarážela. Usedl jsem za stůl a pustil se do jídla. Šašek ale ještě neskončil:

"Pokud Starling měla na mysli někoho, kdo by dal tvým dnům tvar, pak to byla ona sama. Pochybuji o tom, že si kdy vůbec představila, že bys potřeboval něčí jinou společnost než její."

Měl jsem nepříjemné tušení, že šašek má pravdu, zvláště když jsem si vzpomněl, jak při své poslední návštěvě mluvila o Nighteyesovi a o Hapovi.

"Dejme tomu. Ale to, co si myslela nebo nemyslela, teď už nehraje žádnou roli. Tak či onak jsem rozhodnut dát Hapa dobře vyučit. Ale jakmile to udělám -"

"Jakmile to uděláš, budeš svobodný, abys vzal svůj život opět do vlastních rukou. Mám takový pocit, že tě to přitáhne zpátky na Buckkeep."

"Máš ,takový pocit'?" optal jsem se suše. "Je to pocit šaška, nebo pocit Bílého proroka?"

"Jelikož jsi žádnému z mých proroctví nikdy nepřičítal váhu, proč by tě to mělo zajímat?" Šelmovsky se na mě usmál a pustil se do jídla.

"Dvakrát či třikrát se mi zdálo, jako by se to, cos předpověděl, opravdu naplnilo. Ačkoli tvá proroctví byla vždy tak mlhavá, že jsem měl dojem, že bys je mohl pasovat na cokoli."

Šašek polkl. "Nebyla to má proroctví, co bylo mlhavé, ale jenom tvoje chápání jejich významu. Když jsem sem přijel, upozornil jsem tě, že jsem se vrátil do tvého života nikoliv proto, že chci, ale pouze proto, že musím. Ne že bych tě nechtěl znovu vidět. Myslím tím jen to, že pokud bych tě nějak mohl ušetřit toho, co musíme vykonat, bez váhání bych to udělal."

"A co to přesně je, co musíme vykonat?"

"Přesně?" otázal se s pozvednutým obočím.

"Přesně. A precizně," vyzval jsem ho.

"No tak dobře. Přesně a precizně řečeno, co musíme vykonat. My musíme zachránit svět, ty a já. Už zase." Zaklonil se a zhoupl se na židli dozadu. Světlé obočí mu vylétlo až k vlasům, když na mě vypouklil

oči.

Já schoval tvář do dlaní. Ale on se pořád zubil jako maniak a ani já nedokázal zadržet úsměv. "Už zase? Nevzpomínám si, kdy bychom to udělali poprvé."

"Ale samozřejmě že jsme to udělali. Ty jsi naživu, nebo ne? A tam někde žije dědic farseerovského trůnu. Takže jsme změnilí kurs veškerého času. Ty jsi byl kámen na vyježděné koleji osudu, můj drahý Fitzi. A přesunul jsi skřípějící kolo z této koleje do nové stopy. Teď samozřejmě musíme dohlédnout na to, aby tam zůstalo. To bude to nejtěžší ze všeho."

"A co přesně a precizně musíme udělat, abychom to zaručili?" Věděl jsem, že jeho slova jsou návnadou, aby si ze mě mohl tropit žerty, ale jako vždy jsem se té otázce nemohl ubránit.

"Je to docela prosté." Snědl sousto vajec, kochaje se mým napětím. "Velmi prosté, opravdu." Chvilí honil vejce po talíři, trochu si nabral, pak lžící odložil. Vzhledl ke mně a jeho úsměv zmizel. Když promluvil, hlas měl vážný: "Já musím zajistit, abys přežil. Opět. A ty musíš zajistit, aby farseerovský dědic zdědil trůn."

"A to tě tak rozesmutnila otázka mého přežití?" optal jsem se zmateně.

"Ach ne. To vůbec ne. Neblahou předtuchou mě spíš naplňuje představa toho, čím musíš projít, abys přežil."

Odstrčil jsem prudce talíř, všechna chuť mě rázem opustila. "Pořád ti nerozumím," zopakoval jsem značně podrážděně.

"Ale ovšem, rozumíš," oponoval mi nesmiřitelně. "Podle mne říkáš, že nerozumíš, protože je to takhle snazší pro nás pro oba. Ale tentokrát, můj příteli, ti to povím jasně. Jen si vzpomeň na to, jak jsme byli naposledy spolu. Nebyla to doba, kdy zemřít by bylo snazší a méně bolestné než žít?"

Jeho slova jsem vnímal jako ledové střeptiny v břiše, ale přesto jsem v sobě nezapřel svou zatvrzelost.

"Jasně. A kdy to tak nebylo?" otázal jsem se ho.

Jen málokdy v životě se mi podařilo šaška usadit a umlčet. Tohle byl jeden z těch vzácných případů. Zíral na mne a jeho zvláštní oči se stále rozšiřovaly a rozšiřovaly. Pak se mu na tváři vyrazil úsměv. Vstal tak prudce, že málem převrhl židli, a vzápětí se ke mně vrhl a divoce mě objal. Zhluboka se nadechl, jako by se náhle s lupnutím uvolnilo něco, co ho dosud svíralo. "Samozřejmě že je to pravda," zašeptal mi do ucha. A pak zařval, až jsem málem ohluchl: "Samozřejmě že je to tak!"

Ještě než jsem se stačil vyprostit z jeho škrtivého objetí, odskočil ode mě. Zakřepčil tak, až i ve svých obyčejných šatech vypadal jako šasek, a pak hopsl zlehka na stůl. Rozhodil ruce do šíře, jako by opět vystupoval před celým dvorem krále Shrewda, a ne před jednočlenným obecnstvem. "Zemřít je vždycky méně bolestné a snazší než žít! Ty mluvíš pravdu. A přesto si dennodenně nevolíme smrt. Neboť smrt jednoznačně není protikladem života, ale protikladem volby. Smrt je to, co dostaneš, když už ti nezbývá žádná volba. Nemám pravdu?"

Jakkoli byla jeho potrhá nálada nakažlivá, přesto jsem se ovládl a jen potřásl hlavou. "Nemám tušení, zda máš pravdu nebo ne."

"Pak mě vezmi za slovo. Mám pravdu. Nejsem snad Bílý prorok? A nejsi ty můj Katalyzátor, který přichází, aby změnil kurs veškerého času? Koukni se na sebe. Žádný hrdina, to ne. Changer3). Ten, který svou existencí umožňuje druhým, aby se stali hrdiny. Ach Fitzi, Fitzi, jsme, kým jsme a kým vždy musíme být. A když poklesnu na duchu, když ztratím kuráž natolik, že řeknu: „Ale proč ho tady nemůžu nechat být, aby našel mír v rámci svých možností?“ potom ty, zčistajasna, promluvíš hlasem Katalyzátora a změníš můj pohled na vše, co dělám. A umožníš mi opět být tím, čím být musím. Bílým prorokem." Seděl jsem a díval se na něj. Proti mé vůli mi zkrivil rty úsměv. "Myslel jsem, že umožňuji ostatním lidem stát se hrdiny. Ne proroky."

"Ach ovšem." Seskočil zlehka na podlahu. "Obávám se, že někteří z nás musejí být obojím." Otřepal se a popotáhl si kazajku, aby ji narovnal. Divokost z něho zčásti vyprchala. "Nuže. Abych se vrátil ke své původní otázce. „Co budeme dnes dělat?“ Je řada na mně, abych ti dal odpověď. Naším prvním dnešním úkolem je nemyslet vůbec na zítřek."

Vzal jsem si jeho radu k srdci, alespoň pro ten den. Dělal jsem věci, které bych si předtím dělat nedovolil, protože to nebyly seriózní úkoly s výhledem na zítřek, ale prostá práce, která mi působila radost. Pracoval jsem na svých inkoustech, ale ne proto, abych je vzal na trh a prodal za peníze, ale

proto, abych se pokusil vytvořit skutečnou purpurovou jenom sobě pro radost. Moje snahy toho dne nepřinesly žádný úspěch, všechny purpurové inkousty po zaschnutí zhnědly, ale jinak to byla práce, která mě těšila. Co se týče šaška, bavil se tím, že vyřezával do mého nábytku ozdoby. Když jsem uslyšel zvuk svého kuchyňského nože, jak řeže do dřeva, zvedl jsem hlavu. Šašek zachytil ten pohyb očima.

"Promiň," řekl okamžitě. Podržel nůž ve dvou prstech, aby mi ho ukázal, pak ho opatrně odložil. Vstal ze židle a přešel ke svému sedlovému vaku. Po chvíli přehrabování vytáhl ruličku s nádhernými rezbářskými nástroji. Za spokojeného broukání šel zpátky ke stolu a pustil se do židlí. Pracoval s holými prsty, stáhnuv si jemnou rukavici, která mu zpravidla halila ruku poznamenanou Uměním. S postupem dne se na mých prostých židlích objevovaly olistěné révy vinoucí se po opěradlech a občas z listoví vykukovaly malé tvářičky.

Když jsem v půli odpoledne vzhlédl od své práce, viděl jsem ho, jak přichází s polínky proschlého dřeva z mé hranice. Zaklonil jsem se na židli a díval se, jak každé zamyšleně obrací v ruce, jak je studuje a objíždí svými magickými prsty jejich letoví, jako by uměl vyčíst jejich tajemství skrytá mým očím.

Nakonec si vybral jedno polínko se sukem a pustil se do něj. Při práci si pro sebe pobrukoval a já ho při tom nechal.

Nighteyes se během dne jednou probudil. Slezl s povzdechem z mé postele a vypotácel se ven. Když se vrátil, nabídl jsem mu žrádlo, ale on nad tím jen ohrnul čumák. Zhluboka se napil vody, kolik se jen do něj vešlo, a s povzdechem se uložil na studenou podlahu srubu. Znovu usnul, ale už ne tak hluboce.

A tak mi ten den uběhl ve znamení radosti, čili při práci, kterou jsem dělat chtěl, a ne při takové, o níž jsem si myslel, že se musí udělat. Často se mi během toho dne vybavil Cha-de. Jako málokdy předtím jsem si kladl otázku, jak asi starý vrahoun trávil dlouhé hodiny a dny nahoře ve své izolované věži, než jsem se stal jeho učněm. Pak jsem si při představě Chadea pohrdlivě odfrkl. Již dávno předtím, než jsem na Buckkeep přibyl já, byl Chade vrahem v královských službách a vykonával královu spravedlnost ve formě tiché práce vždy tam, kam ho poslali. Objemná knihovna svitků v jeho obydlí a jeho nekonečné experimenty s jedy a smrtícími finesami byly jasným důkazem toho, že věděl, jak vyplnit své dny. A navíc mu vždy šlo o blaho vlády Farseeů, což dávalo jeho životu smysl.

Kdysi jsem s ním i já tento smysl sdílel. Ale setřásl jsem to ze sebe, abych měl svůj vlastní život. Připadlo mi zvláštní, že přitom jsem se nějak vykroutil i ze života, o kterém jsem si myslel, že ho budu mít jen pro sebe. Abych získal svobodu a mohl si užívat vlastního života, přerušil jsem všechny vazby se starým životem. Ztratil jsem kontakt se všemi, kteří mne měli rádi a které jsem měl rád já.

Nebyla to tak docela pravda, vyhovovalo to však mému rozpoložení. Vzápětí jsem si uvědomil, že se utápím v sebelítosti. Mé poslední tři vzorky ze série pokusů o výrobu purpurového inkoustu zasychaly dohněda, ačkoli jeden z nich měl velmi pěkný růžový odstín. Dal jsem dotýčný útržek papíru stranou, jakmile jsem si udělal poznámky ohledně toho, jak jsem této barvy docílil. Byl by to dobrý inkoust na botanické ilustrace, pomyslel jsem si.

Spustil jsem nohy ze židle a vstal, abych se protáhl. Šašek ke mně od práce vzhlédl. "Nemáš hlad?" zeptal jsem se.

Na chvíli se zamyslel. "Něco bych si dal. Dovol, ať to dneska uvařím já. Jídlo, které děláš ty, sice zaplní žaludek, ale nic víc."

Odložil stranou figurínu, na které pracoval. Všiml si, že jsem na ni pohlédl, a takřka žárlivě ji zakryl. "Až to bude hotové," slíbil mi a začal metodicky prohledávat můj kredenc. Zatímco láteřil, že prý je u mne nedostatek zajímavého koření, vyšel jsem ven. Překročil jsem potok, jenž by mě snadno zavedl až k pláži. Nečinně jsem stoupal vzhůru do kopce, podél koně i poníka, kteří se tu volně pásli. Na vrcholu kopce jsem zpomalil, až jsem došel ke své lavici. Usedl jsem na ni. Jen pár kroků ode mě travnatý kopec náhle ustupoval břidlicovým útesům a skalnaté pláži pod nimi. Vsedě na lavici jsem měl před očima jen vyhlídku na širý oceán prostírající se do dále. Opět mnou projel neklid až do morku kosti. Vzpomněl jsem si na svůj sen o tom chlapci a lovíci kočce uprostřed noci a usmál se pro sebe. Uteč od toho všeho, nabádala kočka chlapce, a já s tou myšlenkou tolik sympatizoval.

Jenomže před léty jsem to samé udělal i já a tohle byl výsledek. Život v míru a soběstačnosti, život, který by mne měl uspokojovat, ale přesto jsem tu seděl, nevěda, co se sebou.

Po nějaké době za mnou přišel šašek. Také Nighteyes mu kráčel v patách a se zmučeným povzdechem

mi ulehl k nohám. "To je ten hlad po Umění?" zeptal se šašek s tichým soucitem v hlase.

"Ne," odvětil jsem a málem jsem se rozesmál. Onen hlad, který ve mně šašek včera bezděčně probudil, byl dočasně ochromen elfi kůrou, již jsem zkonsumoval. Možná jsem po Umění toužil, ale zrovna teď byla má mysl otupělá a Umění nepřístupná.

"Dal jsem zvolna vařit večeri nad slabý oheň, aby nás to pak nevypudilo z domu. Máme spoustu času." Odmlčel se a pak se opatrně zeptal: "A potom, co jste odešli od komunity Staré krve, kam jste putovali pak?"

Vzdychl jsem. Vlk měl pravdu. Vykládat si se šaškem mi pomáhalo v přemýšlení. Ale možná mě nutil přemýšlet až příliš. Vrátil jsem se v duchu zpět do těch dob a začal spřádat vlákna svého příběhu:

"Kamkoli nás to zaneslo. Když jsme odsud odešli, neměli jsme žádný cíl. A tak jsme se toulali." Přitom jsem hleděl přes vodu do dále. "Po čtyři roky jsme se toulali po celých Šesti vévodstvích. Viděl jsem Tiltu v zimě, kdy se sníh jen pár palců hluboký smetá nad širými pláněmi, ale zima se zdá zalézat až do kostí samotné země. Překročil jsem celé Farrow a došel do Ripponu a pak jsem zamířil k pobřeží. Občas jsem vzal nějakou práci jako člověk a koupil si chleba a občas jsme lovili jako vlci a jedli maso, z něhož ještě kapala krev."

Ohlédl jsem se po šaškovi. Poslouchal, soustředí se svými zlatými očima na můj příběh. Pokud mě odsuzoval, na jeho tváři to nebylo znát.

"Když jsme dorazili k pobřeží, nasedli jsme na loď plující na sever, ačkoli Nighteyesovi se to nezamlouvalo. Přímou uprostřed zimy jsem navštívil vévodství Bearn." "

"Bearn?" Přitom se zamyslel. "Kdysi jsi byl zasnouben s lady Celerity z vévodství Bearn." Ta otázka se dala vyčíst z jeho tváře, ale nahlas ji nevyslovil.

"To nebyla má vůle, jak si jistě vzpomínáš. Nešel jsem tam, abych vyhledal Celerity. Ale zahlédl jsem lady Faith, vévodkyni z Bearnu, jak projížděla ulicemi na koni cestou na hrad Ripplekeep. Neviděla mne, a pokud ano, jsem si jist, že by v tom otrhaném vandrákovi nepoznala lorda FitzChivalryho. Slyšel jsem, že Celerity se šťastně vdala, prý velká láska i pozemky, a teď je z ní lady z Ice Towersu a žije poblíž Ice Townu."

"To jí přeji," řekl šašek vážně.

"I já. Nikdy jsem ji nemiloval, ale obdivoval jsem jejího ducha a velmi si ji oblíbil. Jsem rád, že ji potkalo takové štěstí."

"A pak?"

"Zamířil jsem na souostroví Near Islands. A odtud jsem chtěl podniknout dlouhou plavbu na Ostrovy, abych na vlastní oči viděl zemi lidu, který nás tak dlouho napadal a zbídačoval, ale vlk odmítal třeba jen slyšet o tak dlouhé cestě po moři.

A tak jsme se vrátili na pevninu a putovali na jih. Šli jsme většinou pěšky, ačkoliv kolem Buckkeepu jsme propluli na lodi a nezastavili se tam. Scestovali jsme celé pobřeží Ripponu a Shoaksu a ještě dál za Šesti vévodstvími. V Chalcedu se mi nelíbilo. Nasedli jsme tam na loď, jen abychom odsud byli pryč."

"A jak daleko jsme se dostali?" naléhal šašek, když jsem zmlkl.

Zkřivil jsem ústa do úsměvu a pochlubil se mu: "Až do Bingtownu."

"Opravdu?" Jeho zájem zesílil. "A co jsi na něj říkal?"

"Je to živé, prosperující město. Připomnělo mi Tradeford. Ti elegantní lidé a jejich okrasné domy, v každém okně sklo. Na pouličních stáncích tam prodávají knihy, a mají tam jednu tržní ulici, kde má každý obchod svoje osobité kouzlo. Jen kráčet tudy mi působilo závrať. Nedokázal bych ti říci, co to bylo za magii, ale dotírala na mé smysly, až se mi motala hlava jako po silném parfému..." Potřásl jsem hlavou. "Připadal jsem si jako zaostalý cizinec, a to si o mně nepochybně mysleli také, jak jsem se tam potuloval v hrubém oděvu a s vlkem po boku. Ale navzdory všemu, co jsem tam viděl, se to město nemohlo rovnat s legendami, které o něm kolují. Jak jsme to říkali? Pokud si člověk dovede představit nějakou věc, může ji najít v Bingtownu na prodej. Ano, viděl jsem tam toho hodně, co přesahovalo moji představivost, ale to ještě neznamenalo, že bych si to chtěl koupit. Viděl jsem tam i spoustu ohavností. Otroky vystupující z lodě, s velkými boláky na kotnících od železných okovů. Viděl jsem i jednu z jejich mluvících lodí. Vždycky jsem si myslel, že je to jenom výmysl." Na chvíli jsem se odmlčel a přemýšlel, jak mu co nejlépe sdělit moje a Nighteyesovy dojmy z této ponuré magie. "Nebyla to magie, v jejíž

blízkosti bych se cítil příjemně," řekl jsem posléze.

"Jen ta masa lidí ve městě byla na vlka moc, a on odsud rád vypadl, hned jak jsem to navrhl. Po návštěvě Bingtownu jsem si připadal menší. Znovu jsem ocenil opuštěnost a odloučenost buckského pobřeží a drsnou militantnost Buckkeepu. Kdysi jsem si myslel, že Buckkeep je srdcem civilizace, avšak v Bingtownu o něm mluví jako o barbarském a sprostém městě. Ty komentáře, které jsem zaslechl, se mě dotýkaly, a přesto jsem je nemohl popřít. Opustil jsem Bingtown jako ponížený člověk, odhodlán doplnit si své vzdělání a dopídit se větší pravdy o světě." Zavrtěl jsem při té vzpomínce hlavou. Žil jsem snad někdy podle svého odhodlání?

"Neměli jsme peníze na plavbu lodí, i kdyby ji byl Nighteyes vydržel. Rozhodli jsme se putovat vzhůru podél pobřeží pěšky."

Šašek na mě nevěřicně pohlédl. "Ale to není možné!"

"Právě před tím nás všichni varovali. Říkal jsem si, že jsou to jen městské řeči, varování ze strany lidí, kteří nikdy nezažili drsnou a strastiplnou cestu. Ale měli pravdu.

Navzdory všem radám jsme se pokusili putovat podél pobřeží pěšky. V divočině za Bingtownem jsme našli cizotu, která málem předčila to, co jsme prve objevili za Horským královstvím. Ano, mám na mysli pobřeží, kterému se říká Prokleté břehy. Byl jsem trýzněn polovičatými sny a také mé vědomé představy byly občas závrtné a hrozné. Vlka velmi děsilo, že kráčím na pomezí šílenství. Nemohu pro to předložit žádné důvody. Neměl jsem žádné horečky ani žádné jiné příznaky oné nemoci, která dokáže vyšinout lidskou mysl, ale přesto jsem nebyl sám sebou, když jsme se ubírali tou drsnou a nehostinnou krajinou. Vracely se mi živé sny o Veritym a dracích a stále mě pronásledovaly. I když jsem byl vzhůru, ustavičně jsem se užíral pošetilostí svých minulých rozhodnutí a často myslel na to, že bych skoncoval se životem. Jen přátelství s vlkem mi zabránilo, abych to udělal. Když se ohlížím zpátky, vybavuji si nikoli dny a noci, ale sled lucidních a znepokojivých snů. Od doby, co jsem poprvé putoval po Cestě Umění, jsem nezažil, že by mé myšlenky byly tak zdeformované. Není to zrovna zážitek, jež bych si ochotně zopakoval. Nikdy předtím ani potom jsem neviděl pás pobřeží bez jediné stopy po přítomnosti lidí. Také zvířata, která tam žila, jaksi ostře a podivně rozeznávala můj smysl Moudrosti. Fyzické aspekty tohoto pobřeží nám byly stejné cizí jako jeho příchut'. Byly tam kouřící močály, jež páchly tak, až nás pálilo chřípí, a rozbujelé mokřiny, kde byl všechen rostlinný život jakoby pokroucený a zdeformovaný i navzdory svému divokému a nespoutanému růstu. Došli jsme k Deštné řece, jak lidé z Bingtownu říkají řece, jež protéká Deštnou divočinou. Nevím, jaký to zvrácený rozmar mě přiměl, abych podél ní vyrazil do vnitrozemí, ale zkusil jsem to. Bažinaté břehy, bujná vegetace a podivné sny o tomto místě nás brzy obrátily na zpáteční cestu. Così v půdě se zažíralo Nighteyesovi do tlap a naleptávalo to i mé tuhé kožené boty, až z nich zbyly prakticky jen cáry. Přiznali jsme si porážku, jenomže pak jsme na své nevyzpytatelné výpravě udělali ještě větší chybu, když jsme pokáceli mladé stromy a zhotovili si vor. Nighteyesův čich nás sice varoval před pitím říční vody, ale já si plně neuvědomil, jaké nebezpečí to pro nás představuje. Náš provizorní vor stěží vydržel plavbu zpátky k ústí řeky a při styku s vodou se nám oběma dělaly mokvající boláky. Jak moc se nám ulevilo, když jsme dorazili zpět k dobré poctivé slané vodě. Přestože štípala, měla velmi hojivé účinky na naše boláky.

Ačkoli Chalced již dlouho prohlašuje za své právoplatné panství toto území, sahající až k Deštné řece, a často tvrdí, že i Bingtown leží na jeho území, neviděli jsme na tomto pobřeží žádné stopy po osídlení. Spolu s Nighteyesem jsme se tedy po dlouhé a nehostinné cestě ubírali na sever. Tři dny cesty za Deštnou řekou jsme nabyli dojmu, že ta cizota je již za námi, ale trvalo dalších deset dní cesty, než jsme narazili na lidskou usedlost. Pravidelné koupele ve slané vodě již mezitím zhojily většinu našich boláků a mé myšlenky byly více moje, ale jinak jsme vypadali jako otrhaný žebrák a jeho prašivý pes. Lidé tu k nám nebyli zrovna přívětiví.

Má strastiplná cesta na sever napříč Chalcedem mě přesvědčila, že tu žijí ti nejneprátelštější lidé na světě. V Chalcedu se mi líbilo přesně tak, jak to předesílal Burrich. Ani zdejší velkolepá města mnou nedokázala pohnout. Ty architektonické divy a civilizační výšiny stojí na základech lidské bída. Realita v podobě všudypřítomného otroctví mne děsila."

Ustal jsem ve svém vyprávění a pohlédl na náušnici svobodného člověka, která visela šaškovi v uchu. Byla to těžce vydobytá odměna od Burrichovy babičky, znamení otroka, který získal svobodu. Šašek

pozvedl ruku a dotkl se jí prstem. Visela vedle několika dalších náušnic, vyřezaných ze dřeva, a její stříbrná síťka na sebe ihned poutala zrak.

„Burrich,“ řekl tiše šašek. „A Molly. Tentokrát se tě zeptám přímo. Pokusil ses je někdy vyhledat?“

Na okamžik jsem svěsil hlavu. „Ano,“ připustil jsem po chvíli. „Pokusil. Je zvláštní, že se na to ptáš zrovna teď, protože právě při cestě napříč Chalcedem mě najednou posedlo nutkání ty dva vidět.“

Jednoho večera, když jsme se utábořili hodně stranou od cesty, jsem ucítil, jak se mne ve spánku zmocnil sen. Možná se ty obrazy dostavily proto, že pro mne Molly v nějakém zasutém koutku svého srdce ještě stále měla místo. Ale nezdálo se mi o Molly tak, jako se zdá milenci o jeho lásce. Zdálo se mi o sobě, myslel jsem si, byl jsem malý a rozpálený a smrtelně nemocný. Byl to ponurý sen, sen plný pocitů bez vizuálních obrazů. Ležel jsem schoulený na Burrichově hrudi a jeho přítomnost a vůně byly jedinými útechami, které jsem ve svém strádání poznal. Mé rozpálené kůže se dotkly nesnesitelně studené ruce. Pokoušely se mne zvednout z jeho těla, ale já se kroutil a křičel a tiskl se k němu. Burrichovy silné ruce mne opět ovinuly. „Nech ji být,“ přikázal ochraptěle.

Z dále jsem uslyšel hlas Molly, kolísavý a zkreslený. „Burrichi, vždyť jsi nemocný stejně jako ona.“

Nemůžeš se o ni starat. Dovol, ať si ji vezmu, a ty si zatím odpočínej.“

„Ne. Nech ji u mne. Ty se starej o Chiva a o sebe.“

„Tvůj syn je v pořádku. Žádný z nás není nemocný. Jen ty a Nettle. Dovol, já si ji vezmu, Burrichi.“

„Ne,“ tiše zasténal. A ochrannitelsky na mne položil ruku. „Takhle začal krvavý mor, když jsem byl ještě malý. Zahubil všechny, které jsem měl rád. Molly. Nesnesl bych, kdybys mi ji vzala a ona zemřela.“

Prosím. Nech ji u mě.“

„Abyste mohli umřít spolu?“ zeptala se o něco pronikavějším hlasem.

V jeho hlase bylo slyšet strašlivou rezignaci. „Budeme-li muset. Smrt je studenější, když tě zastihne samotného. Buduji držet do posledního dechu.“

Nebyl plně při smyslech a já vycítil Mollyin vztek a zároveň strach o něj. Přinesla mu vodu a já zneklidněl, když ho napůl posadila, aby ji vypil. Pokoušel jsem se napít z jejích dlaní, které mi přidržela u úst, ale rty jsem měl rozpukané a bolavé a ošklivě mě píchalo u srdce a to světlo bylo příliš ostré. Když jsem její dlaně odstrčil, voda mi vyšpláchla na hrud, ledově studená, a já vykřikl a začal naříkat. „Nettle, Nettle, tiše,“ vybidla mě, ale když se mě dotkla rukama, byly studené. Nic jsem od své matky v tu chvíli nechtěl a pocítil jsem ozvěnu Nettleiny žárlivosti, že trůn Mollyina klína si teď nárokuje jiné dítě. Chytil jsem se Burriche za košili a on mě k sobě znovu přivinul a začal tiše pobrukovat svým hlubokým hlasem. Přitiskl jsem k němu tvář, aby mi světlo nemohlo do očí, a pokusil se usnout.

Tak zoufale jsem se snažil usnout, že jsem se prodral do stavu bdělosti. Otevřel jsem oči a vzal na vědomí svůj sípavý, přerývaný dech. Pokrýval mě pot, ale já nemohl zapomenout na to, jak napjatá byla má horká, suchá kůže v tom snu, navozeném Uměním. Když jsem uléhal k spánku, zabalil jsem se do pláště, nyní jsem se zuřivě pokoušel vyprostit se z něj. Rozhodli jsme se s vlkem přenocovat na břehu jednoho potoka. Po chvíli jsem se připotácel k vodě a zhluboka se z ní napil. Když jsem zvedl tvář od hladiny, zjistil jsem, že vlk za mnou velmi vzpřímeně sedí a sleduje mě. Ocas měl těsně ovinutý kolem všech čtyř končetin.

Již věděl, že musím za nimi. Vyzazili jsme ještě té noci.“

„A tys věděl, kde je hledat?“

Zavrtěl jsem hlavou. „Ne. Nevěděl jsem naprosto nic, jen to, že když tehdy opustili Buckkeep, usadili se poblíž města zvaného Capelin Beach. A znal jsem, abych tak řekl, ‚pocit‘ z toho místa, kde žili nyní. Jen s tím jsme vyrazili na cestu.“

Po letech toulání bylo najednou zvláštní mít zas cíl, a ještě k němu spěchat. Nemyslel jsem na to, co děláme či jak je to pošetilé. Jedna moje část připouštěla, že je to nesmyslné. Byli jsme od nich moc daleko. Nikdy bych se tam nedostal včas. V době, kdy bych dorazil, by už byli buď mrtví, nebo uzdravení. Ale když už jsem na tu cestu vyrazil, nemohl jsem z ní sejít. Po letech na útěku před všemi, kteří by mě mohli poznat, jsem najednou ochoten vrhnout se zpátky do jejich životů? napadlo mě. Odmítl jsem se čímkoli z toho zabývat. Prostě jsem šel.“

Šašek při mém vyprávění jen soucitně pokyvoval hlavou. Obával jsem se, že odušil mnohem víc, než jsem mu byl ochoten vypovědět.

"Po letech soustavného odpírání a odmítání lákadel Umění jsem se do něj opět ponořil. Ta závislost po mně chňapla a já ji na oplátku objal. Bylo znepokojivé, že u mě znovu ožila s takovou silou. Avšak já s ní nebojoval. Navzdory oslepujícím bolestem, jež po mých pokusech vždy následovaly, jsem skoro každý večer pátral po Molly a Burrichovi. Výsledky nebyly uspokojivé. Není nad přívál mohutného opojení při splynutí dvou cvičených myslí. Samozřejmě pátrání na vlnách Umění je něco úplně jiného. Do tohoto způsobu uplatnění Umění jsem nikdy zasvěcen nebyl, měl jsem pouze znalosti, které jsem sám zkusmo nabyl. Můj otec Burriche vůči Umění uzavřel, aby se snad někdo nepokoušel využít jeho přítele proti němu. A Molly k němu neměla žádné vlohy, pokud jsem věděl. Pátrání po nich proto nemohlo vyústit v žádné skutečné propojení myslí, ale jen ve frustraci z bezmocného sledování jejich počínání, aniž bych je na sebe dokázal upozornit. Jenže záhy jsem zjistil, že ani toho nemohu spolehlivě docílit. Mé schopnosti po letech nepoužívání ochably. I po krátkém úsilí jsem zůstal ležet vyčerpaný a oslabený bolestí - a přesto jsem nemohl odolat pokušení zkoušet to i nadále. Usiloval jsem o ta prchavá spojení a těžil z nich informace. Třeba letmý pohled na kopce za jejich domem, vůně moře, černolící ovce pasoucí se na vzdáleném svahu - schraňoval jsem každou stopu z jejich okolí a doufal, že jich bude dost na to, aby mě k nim zavedly. Své vize jsem neměl pod kontrolou. Často jsem se přistihl, že přihlížím té nejprostší domácí činnosti, každodenní práci u kádě s prádlem, které bylo třeba vyprat a pověsit, nebo na záhoně s bylinami, které bylo třeba sklídit a nasušit, a ano, taky bylo nutné zaopatřit úly. Při letmých spatřeních dítěte, kterému Molly říkala Chiv a v jehož tváři se zračily Burrichovy rysy, jsem byl zasažen žárlivostí i úžasem.

Nakonec jsem našel vesnici s názvem Capelin Beach. Našel jsem i opuštěnou chýši, kde se narodila má dcera. Mezitím tu žili jiní lidé, po Molly a Burrichovi nebylo vidět ani stopy, ale vlkův čich byl ostřejší. Nicméně byla pravda, že ti dva jsou odsud dávno pryč, a já nevěděl kde. Netroufal jsem si vyptávat se na ně ve vsi, protože jsem nechtěl, aby se Burrichovi nebo Molly od někoho doneslo, že je někdo hledal. Cesta sem mi zabrala několik měsíců. V každé vesnici, kterou jsem míjel, jsem viděl nové hroby. Ať už to byla jakákoli choroba, zasáhla široké okolí a sklátila mnoho životů. V žádné ze svých vizí jsem již neviděl Nettle, neskolila snad nemoc také ji? Z Capelin Beach jsem se vydal po spirále do okolí a navštěvoval hostince a krčmy v přilehlých vesnicích. Stal se ze mě čím dál tím potrhlejší pocestný, jenž byl posedlý chovem včel a tvářil se, že chce na to téma vědět všechno, co jenom vědět lze. Pouštěl jsem se do rozepří, aby mě ostatní opravili a řekli i něco o chovateli včel, které znali. Jenže všechny mé snahy dozvědět se něco o Molly vycházely dlouho nazmar, až jsem jednoho odpoledne kráčet po úzké cestě k vrcholu nějakého kopce a náhle před sebou rozpoznal skupinku dubů.

V tom okamžiku mne opustila veškerá kuráž. Sešel jsem z cesty a kradl se dál po zalesněných svazích, které ji lemovaly. Vlk šel bez ptaní se mnou, ani slůvkem se nevtráje do mých myšlenek, zatímco já slídl za svým starým životem. Brzy zvečera jsme stanuli na jednom úbočí a shlíželi na jejich chalupu. Bylo to velice hezké a vzkvétající stavení: na postranním dvorku se hrabala v zemi drůbež a na louce za ní stály tři slaměné úly. Byla tam i dobře udržovaná zeleninová zahrada. Za chalupou stála stodola, očividně novější stavba, a několik menších výběhů pro koně, jež byly postaveny z ohlazených klád. Ucítil jsem koně. Burrich se o ně dobře staral. Seděl jsem ve tmě a díval se, jak z jediného okna září žlutě do noci světlo svíčky, pak zablikalo a byla tma. Vlk té noci lovil sám, zatímco já drže! noční hlídku u jejich stavení. Nemohl jsem se k němu přiblížit a nedokázal jsem ani odejít. Byl jsem tam zachycen jako lístek vznášející na okraji jejich rodinného víru. Pojednou jsem pochopil všechny ty legendy o duších, kteří jsou navždy odsouzeni strašit na nějakém místě. Věděl jsem, že ať už mě osud zavane kamkoli, jedna moje část zůstane navždy přikovaná tady.

Když se rozednilo, ze dveří chalupy se vynořil Burrich. Jeho kulhání bylo patrnější, než jsem si pamatoval, a stejně i bělost ve vlasech. Pozvedl tvář vstříc svítajícímu dni a nadechl se, a já najeden vlčí okamžik pojal obavu, že mě tu vycítí. Ale on jenom vykročil ke studni a nabral vědro vody. Zanesl ho dovnitř a chvíli nato se zas vrátil, aby rozhodil trochu zrní slepicím. Z komína stoupal dým z oživeného ohně. Takže i Molly už byla vzhůru. Burrich zašel do stodoly. Jako bych kráčet po jeho boku, věděl jsem, co bude, znal jsem tu rutinu z paměti. Jakmile zkontroluje všechna zvířata, vyjde ven. To také udělal, a pak natahal do stodoly vodu, vědro za vědrem."

Na chvíli mi slova uvízla v hrdle. Pak jsem se hlasitě zasmál. Do očí mi vyhrkly slzy, ale já je ignoroval.

"Přisahám, šašku, že tehdy jsem se málem vypravil dolů za ním. Bylo to tak krajně nepřírozené, jako nic jiného na světě - sledovat Burriche při práci a neploužit se vedle něj."

Šašek vedle mě přikývl, ztichlý a zadumaný.

"Když vyšel ven, vedl na uzdě grošovaného hřebce. Užasl jsem. „Nejlepší buckkeeperský chov," volala každá křivka jeho těla. O jeho oduševnělosti vypovídala klenutá šíje, o jeho síle pak rozložené plece a hýždě. Hrud' se mi vzdmula při pohledu na takového koně. A vědomí, že je v Burrichově chovu, mne naplnilo radostí. Ve výběhu koně pustil a pak mu sem natahal do žlabu další vodu.

Když pak vyvedl Ruddyho, záhada se mi z větší části vyjasnila. Tehdy jsem ještě nevěděl, že Starling Burriche vystopovala a postarala se, aby mu byl předán jeho kůň a hříbě od Sooty. Bylo jenom dobře vidět toho muže a jeho koně zase pohromadě. Ruddy vypadal, že se z něho časem stal vyrovnaný, dobromyslný kůň, ale i tak ho Burrich nedal do výběhu hned vedle prvního hřebce, ale naopak co nejdále od něj. Poté natahal další vodu Ruddymu, pak ho přátelsky poplácal a zašel zpátky do chalupy. A pak vyšla Molly."

Nasál jsem a zadržel dech. Hleděl jsem na oceán, ale neviděl ho. Před očima se mi míhal obraz té, jež kdysi bývala mou ženou. Své tmavé vlasy, kdysi bujné a rozevláté větrem, měla po usedlém způsobu spletené do copu a přišpendlené k hlavě, jako matrona svou korunu. Za ní se nemotorně vybatolil malý chlapec. S košíkem na předloktí, vykročila s poklidnou elegancí k zahradě. Bílá zástěra jí halila dmoucí se těhotné břicho. Ono hbité a štíhlé děvče bylo již to tam, ale tahle žena mi nepřipadala o nic méně přitažlivější. V tu chvíli mé srdce mocně zatoužilo po ní a po všem, co představovala: přívětivě planoucí krb a klidný domov, přátelství budoucích let, během nichž zaplní domov svého muže dětmi a teplem.

"Zašeptal jsem její jméno. Bylo to tak zvláštní. Najednou zvedla hlavu a já si najeden krátký okamžik pomyslel, že o mně ví. Ale místo aby vzhledla směrem ke kopci, hlasitě se zasmála a zvolala: „Chivalry, ne! To není na jídlo!" Trochu se shýbla a vytáhla dítěti z úst květy hrachu. Zvedla ho a já viděl, kolik sil jí to stálo. Zavolala zpátky do chalupy: „Lásko, pojď si pro synka, než nám tu vytrhá celou zahradu. Řekni Nettle, ať přijde za mnou a vytáhá mi pár turínů."

Potom jsem uslyšel Burriche, jak volá v odpověď: „Moment!" A vzápětí už stál ve dveřích. Zavolal přes rameno: „To nádobí doděláme později. Ted' běž pomoci matce." Díval jsem se, jak vyšel na dvůr a po několika krocích popadl syna ze země. Vyhodil si ho do výše a dítě radostně zvolalo, když přistálo Burrichovi na rameni. Molly si dala ruku na břicho a zasmála se spolu s nimi, vzhlížejíc k nim s radostí v očích."

Ustal jsem v řeči. Oceán už jsem neviděl. Slzy mě oslepily jako mlha.

Ucítil jsem šaškovu ruku na rameni. "Nesešel jsi za nimi dolů, že ne?"

Zavrtěl jsem mlčky hlavou.

"Utekl jsem. Utekl jsem před tím náhlým záchvěvem závesti, kterou jsem pocítil, utekl jsem, abych snad nezahlédl vlastní dítě a nemusel jít za ním. Tam dole pro mne nebylo místo, ani na okraji jejich světa. Věděl jsem to. Věděl jsem to od doby, co jsem poprvé zjistil, že se chtějí vzít. Kdybych byl sešel dolů k tomu prahu, přinesl bych s sebou neštěstí a zkázu.

Nejsem o nic lepší než kterýkoliv jiný člověk. Měl jsem v sobě hořkost a zlost na ně na oba, a taky chladné vědomí toho, jak nás osud všechny škaredě podvedl. Nemohl jsem je vinit z toho, že to spolu dali dohromady. Ani jsem nevinil sebe za to, jaká muka mi tento krok způsobil, to, že mě navždy vyloučili ze svých životů. Bylo to už dávno pryč a jakákoli lítost byla zbytečná. Mrtvý nemá právo na lítost, řekl jsem si. Nanejvýš si mohu přičíst k dobru to, že jsem odsud tehdy odešel. Nedopustil jsem, aby má bolest otrávil jejich štěstí či aby zostudila domov mé dcery. Alespoň tolik síly jsem v sobě našel."

Dlouze jsem se nadechl a našel znovu hlas. "A to je konec mého příběhu, šašku. Další zima nás zastihla tady. Našli jsme zde tu chýši a usadili se v ní. A tady jsme od té doby žili." Vydechl jsem a zamyslel se nad svými slovy. Náhle mi nic z toho nepřipadalo obdivuhodné.

Jeho další slova mnou otřásla. "A tvé další dítě?" zeptal se tiše.

"Jaké?"

"Dutiful. Viděl jsi ho? Není to snad tvůj syn, stejně jako je Nettle tvoje dcera?"

"Já... ne. Ne, není to můj syn. A já ho nikdy neviděl. Je to Kettrickenin syn a Verityho dědic. Jsem si jist, že takhle si to Kettricken pamatuje." Ucítil jsem, jak rudnu v rozpacích, že šašek tuto otázku nadnesl.

Položil jsem mu ruku na rameno. "Můj příteli, ty a já víme, jak mě Verity využil... totiž mé tělo. Když mě požádal o svolení, mylně jsem si jeho žádost vyložil. Já sám nemám vzpomínky na to, jak byl Dutiful počat. Musíš si to přece pamatovat, byl jsem s tebou, lapený ve Verityho zbědovaném těle. Můj král udělal to, co udělal, aby si zajistil dědice. Já se nad tím nepohoršuji, ale ani na to nevzpomínám rád."

"Starling to neví? Ani Kettricken?"

"Starling té noci spala. Jsem si jist, že kdyby měla být jen tušení, teď už by to bylo venku. Pěvkyně by nemohla nechat takové téma nevyzpívané, jakkoli by to snad bylo nerozumné. A co se týče Kettricken, inu, Verity sálal Uměním jako hořící vatra. Viděla té noci v posteli jen svého krále. Jsem si jist, že kdyby tomu bylo jinak..." Tu jsem si povzdechl a připustil: "Stydím se za to, že jsem se podílel na tom podvodu. Vím, že není na mně, abych v tomhle zpochybňoval Verityho vůli, ale přesto..." Má slova vyzněla do ztracena. Ani šaškovi jsem nemohl přiznat zvědavost, kterou jsem pocíťoval v souvislosti s Dutifulem. Syn, je můj, a současně můj není. A stejně jako se rozhodl můj otec v mém případě, tak se rozhodl i já v jeho případě. Neznat se k němu, abych ho ochránil.

Šašek mi položil ruku na hřbet ruky a pevněji stiskl. "Já o tom s nikým nemluvil. Ani nebudu." Zhluboka se nadechl. "Nuže. Pak jsi přišel sem, aby ses tady v klidu usadil. A to je skutečně konec tvého příběhu?"

Bylo to tak. Od doby, co jsem se s šaškem naposledy rozloučil, jsem strávil většinu života buď na útěku, nebo v úkrytu. Tato chalupa byla mým sobeckým útočištěm. Taky jsem mu to řekl.

"Pochybuji, že by se na to Hap díval takhle," opáčil mímě. "A většině lidí by jako zásluha stačilo i to, že svět už jednou za svůj život zachránili, a nepomýšleli by na to, že mají dělat ještě něco víc. Jelikož však vidím, že ty ses k tomu z hloubi duše upnul, udělám vše, co budu moci, abych tě tím znovu protáhl."

Vyzývavě na mě pozvedl obočí.

Zasmál jsem se, ale trochu ztuhla. "Já nepotřebuji být hrdina, šašku. Stačil by mi pocit, že to, co každý den dělám, má význam i pro někoho dalšího kromě mne."

Šašek se na lavici zaklonil a na chvíli se nade mnou vážně zamyslel. Pak pokrčil ramenem. "No tak to je snadné. Jakmile se Hap dostane do učení, přijď mě vyhledat na Buckkeep. Slibuji ti, že budeš významný."

"Nebo mrtvý, pokud mě poznají. Copak jsi neslyšel o současných náladách namířených proti lidem s Moudrostí?"

"Ne. To jsem neslyšel. Ale nepřekvapuje mne to, ne, to vůbec ne. Ale aby tě někdo poznal? Už předtím jsi o té obavě mluvil, ale v jiném světle. Zjišťuji, že musím chtít nechtít dát za pravdu Starling. Myslím, že jenom málo lidí by si tě všimlo. Jenom velmi málo připomínáš toho FitzChivalryho Farseera, kterého by si lidé pamatovali z doby před patnácti roky. Tvoje tvář sice nese farseerovské rysy, pokud někdo ví, že je tam má hledat, ale dvůr je plný jejich blízkých příbuzných. Nejedna šlechta podědil rysy z téže linie.

Který náhodný pozorovatel by tě porovnával s vybledlým portrétem v zešeřelém sále? Jsi jediný dospělý muž ze své linie, který je stále naživu. Shrewd zchrádl už před léty, tvůj otec se stáhl do Withywoodsů předtím, než byl zabit, a z Verityho byl stařec předčasně. Já vím, kdo jsi, a proto tu podobnost vidím. Nemyslím si však, že by ti hrozilo odhalení při letmém pohledu nějakého buckkeepského dvořana."

Odmlčel se a pak se mě vážným hlasem zeptal: "Nuže? Uvidím tě na Buckkeepu, ještě než napadne sníh?"

"Možná," zaváhal jsem. Pochyboval jsem o tom, ale věděl jsem své a nehodlal marnit čas a síly v neplodné hádce s šaškem.

"Určitě," pravil rezolutně. Potom mě poplácal po rameni. "Pojďme zpátky. Večeře by už měla být hotová. A já chci dokončit to řezání."

10 Meč a povolání

Snad každé království má své legendy o tajemném a mocném ochránci, který povstane na obranu země, bude-li nouze dostatečně veliká a prosby sdostatek upřímné. Na Ostrovech si vyprávějí o Icefyreovi, tvorů, který žije hluboko v srdci ledovce, který pokrývá povrch ostrova Aslevjal. Lidé tu přísahají, že když jejich ostrovním domovem zachvěje zemětřesení, je to Icefyre, který se neklidně obrací uprostřed

svých mrazivých snů kdesi hluboko v nitru svého ledového doupěte. Legendy Šesti vévodství vždy hovořily o Elderlinzích, prastaré a mocné rase, jež sídlí kdesi za Horským královstvím a která byla v dávných dobách naším spojencem. Pouze král tak zoufalý, jako byl následník trůnu Verity Farseer, mohl takovým legendám připisovat nejen pravdivost, ale i tak velkou důležitost, že zanechal své dědictví v rukou stárnoucího otce a cizokrajné královny a vyrazil na výpravu, aby vyhledal pomoc Elderlingů. Snad to byla právě jeho zoufalá víra, jež mu dala nejen moc oživit kamenné draky, vytesané Elderlingy, a shromáždit je na pomoc Šesti vévodstvím, ale též vysekat dračí tělo pro sebe a pak je všechny vést na obranu země.

Šašek u mne zůstal i nadále, ale v následujících dnech se úzkostlivě vyhýbal všem závažným tématům nebo úkolům. Obávám se, že jsem se řídil jeho příkladem. Když jsem mu povyprávěl o svých klidných letech, jako by tím došly klidu i ony dávné přízraky. Měl jsem se spokojit s tím, že jsem zase vklouzl zpátky do svého rutinního života, ale mne se místo toho zmocnil jiný druh neklidu. Měnicí se čas a čas na změnu. Changer. Katalyzátor. Ta slova i myšlenky, které je provázely, se vinuly mými dny a v noci šmodrchaly mé sny. Už jsem nebyl ani tak mučen svou minulostí jako spíše puzen budoucností. Když jsem se ohlédl a užírl, co jsem to udělal se svým mládím, najednou jsem pojal velkou obavu o to, jak se svými roky naloží Hap. Náhle jsem měl dojem, že jsem všechny ty roky promarnil, místo abych chlapce připravoval na to, jak se má jednou postavit tváří v tvář vlastnímu životu. Byl to dobrosrdečný mladý muž a já si nedělal žádné starosti o jeho charakter. Znepokojovalo mne, že jsem mu dal jen základní informace o tom, jak ve světě prorazit. Neměl žádné zvláštní schopnosti, na nichž by stavěl. Věděl vše, co potřeboval vědět, aby dokázal žít v odlehlé chalupě, farmařit a lovit, a tím uspokojit své základní potřeby. Jenže teď jsem ho posílal do širého světa, jak se tam asi prosadí? Nutnost nechat ho dobře vyučit mi teď nedávala v noci spát.

Pokud si toho šašek byl vědom, nedával to na sobě znát. Jeho čiperné nástroje těkaly po mém srubu, a vzápětí se po krbové římse plazila vinná réva. Z dveřního překladu vykukovaly ještěrky. Z rožků kredencových dveří a hran verandových schodů na mě zíraly podivné tvářičky. Pokud bylo něco ze dřeva, nebylo to před jeho ostrými nástroji a šikovnými prsty v bezpečí. Při pohledu na aktivity vodních skřítků na mém sudu s dešťovkou by se červenal i otrlý strážník.

Také já si pro sebe vybral tichou práci a i přes hezké počasí jsem se činil uvnitř stejně jako venku. Zčásti to bylo proto, že jsem cítil, že potřebuji čas k přemýšlení, ale převážně proto, že vlk jen pomalu nabýval síly. Věděl jsem, že když na něj budu dohlížet, jeho uzdravení se tím neurychlí, ale přesto jsem se nemohl zbavit strachu o něj. Když jsem k němu zašmátral na vlnách Moudrosti, jeho mlčení se vyznačovalo jakousi zádušností, jež byla pro mého starého druha dost netypická. Občas jsem vzhledl od práce a zjistil, že mě sleduje se zamyšleným výrazem ve svých hlubokých očích. Neptal jsem se ho, nač myslí, pokud by se o své úvahy chtěl podělit, jeho mysl by mi byla přístupná.

Postupně se sice vracel ke svým starým aktivitám, ale jeho někdejší pružnost ho zčásti opustila.

Pohyboval se s ohledem na své oslabené tělo a nikdy se nepřepínal. Netrousil se již za mnou při výkonu denních povinností, ale jen ležel na zápraží a díval se, jak chodím sem a tam. O večerech jsme spolu pořád lovili, ale pohybovali jsme se pomaleji, oba si předstírajíce, že nám při tom šašek překáží.

Nighteyes se často spokojil s tím, že zvěř označil a počkal, až ji skolí můj šíp, místo aby se na kořist vrhl sám. Tyto změny mě znepokojovaly, ale já dělал vše pro to, abych si své obavy ponechal pro sebe.

Potřebuje jen čas k uzdravení, říkal jsem si, a vzpomínal na to, že za horkých letních dní nebyval nikdy v nejlepší kondici. Až přijde podzim, jistě se mu zase vrátí jeho někdejší vitalita.

Život nás tří se postupně ustaloval v docela pohodlné rutině. O večerech se vykládaly příběhy a historky, týkající se méně významných událostí našich životů. Nakonec nám došla brandy, ale hovor mezi námi stále hladce a hřejivě proudil, stejně jako prve kořalka. Pověděl jsem šaškovi, co viděl Hap v Hardin's Spit a co se povídalo o Moudrých oněhdy na tržišti. Pověděl jsem mu i příběh Starling o soutěži pěvců na jarních slavnostech a to, jak Chade odhadl prince Dutifula a oč mě v té souvislosti požádal. Šašek do sebe všechny tyto příběhy pojímal, asi jako když tkadlec bere rozličná vlákna a spřádá je do obrazce na tapiserii.

Jednoho večera jsme zkusili zasadit do koruny kohoutí pera, ale brka byla do dírek příliš tenká, takže

pera zplihle trčela do všech stran. Oba jsme bez řeči věděli, že jsou naprosto k ničemu. Dalšího večera položil šašek korunku na stůl a vybral si z mých zásob štětce a inkousty. Já si sedl na židli kousek stranou, abych ho při práci sledoval. Všechno před sebou pečlivě uspořádal, namočil štětec do modrého inkoustu a pak se zamyšleně zarazil. Seděli jsme tam tiše a mlčky tak dlouho, až jsem vzal na vědomí praskání ohně. Potom šašek štětec odložil. "Ne," řekl tiše. "To není zřejmě ono. Ještě ne." Znovu korunku zabalil a dal ji zpátky k sobě do vaku. A pak, jednoho večera, zatímco jsem si ještě otíral slzy smíchu na konci jedné oplzlé písně, šašek odložil harfu a prohlásil: "Zítřka musím odjet."

"Ne!" zvolal jsem nevěřícně nad tou náhlostí a pak se zeptal: "Proč?"

"Ach, vždyť ty víš," odvětil vzletně. "Takový je život Bílého proroka. Musím být při tom, abych předvídal budoucnost, zachraňoval svět - všechny ty drobnosti. A krom toho už ti došel nábytek, do něhož bych vyřezával."

"Ne, vážně," protestoval jsem. "Nemůžeš zůstat aspoň pár dní? Aspoň do Hapova návratu. Aby ses s chlapcem setkal."

Šašek vzdychl. "Vlastně už jsem zůstal mnohem déle, než bych měl. Zejména když ty trváš na tom, že nemůžeš jít se mnou, až odsud půjdu. Ledaže?" A s nadějí se vsedě vzpřímil na židli. "Nezměnil jsi snad názor?"

Zavrtěl jsem hlavou. "Ty víš, že ne. Nemůžu jen tak odejít a opustit svůj domov. Musím být tady, až se Hap vrátí."

"Ach, ano." Svezl se zpět do židle. "To jeho učení. A máš tu na starost slepice."

Jízlivost v jeho hlase mě popíchla. "Možná ti to jako život zrovna moc nepřipadá, ale je to můj život," podotkl jsem kysele.

Zazubil se škodolibě nad tím, že se mu podařilo mě popíchnout. "Já nejsem Starling, můj drahý. Ničí život neznevažují. Jen se zamysli nad mým a řekni mi, z jaké výše shlížím. Kdepak. Jdu si za svými úkoly, hloupými, jak se musejí zdát někomu, kdo má hejno slepic k opatrování a řádky fazolí k okopání. Moje vlastní úkoly jsou stejně tak obtížné. Mám hejno zvěstí, o něž se musím podělit s Chadem, a řádky nových známostí, které chci na Buckkeepu kultivovat."

Pocítil jsem záchvěv závesti. "Předpokládám, že budou všichni rádi, až tě zase uvidí."

Pokrčil rameny. "Myslím, že někteří ano. A jiní budou stejně rádi, až mě budou vidět odcházet. A většina si na mě nebude vůbec pamatovat. Většina, bezmála všichni, budu-li chytrý." Prudce vstal. "Kéž bych jen mohl zůstat tady," přiznal se mi tiše. "Kéž bych jen mohl věřit, jak zřejmě věříš i ty, že můj život patří jen mně a mohu s ním nakládat podle sebe. Já bohužel vím, že to není pravda v případě žádného z nás."

Přešel k otevřeným dveřím a vyhlédl ven do teplé letní noci. Nadechl se, jako by chtěl něco říci, a pak zase vydechl. Pak dlouhou dobu zíral. Potom se napřímil v ramenou, jako by učinil nějaké rozhodnutí, a otočil se zpátky ke mně. Na jeho tváři byl zasmušilý úsměv. "Ne, nejlepší bude, když zítřka odjedu. Ty mě budeš brzy následovat."

"S tím nepočítej," varoval jsem ho.

"Jenže já musím," opáčil. "Čas si to žádá. Od nás obou."

"Och, ať si svět tentokrát zachrání někdo jiný. Určitě někde existuje nějaký jiný Bílý prorok," řekl jsem lehkově s úmyslem, aby má slova vyzněla jako žert. Šaškovi se při nich však rozšířily oči, a když se nadechoval, uslyšel jsem, jak se zachvěl.

"O téhle budoucnosti se ani nezmiňuj. Je to pro mne špatná předzvěst, že ve tvé mysli tkví byt' jen semínko takové představy. Protože je vskutku pravda, že existuje jiná, která by si ráda navlékla háv Bílého proroka a uvedla svět do kursu podle svých vizí. Už od samého začátku jsem sváděl boj s jejím tlakem. Avšak při této osudové obrátce světa její síla narůstá. Teď už víš, o čem jsem se to zdráhal mluvit otevřeněji. Budu potřebovat tvoji sílu, příteli. My dva dohromady bychom to mohli zvládnout. Ostatně někdy stačí jen malý kamínek v cestě, aby kolo vyskočilo ze své dráhy." "Hm. To však nezni moc lákavě pro dotyčný kámen." Stočil ke mně zrak. Jeho kdysi bledé oči nyní zlatě žhnuly a tančilo v nich světlo lampy. V jeho hlase bylo znát hřejivost i únavu: "Och, nic se neboj, ty to přežiješ. Protože já vím, že musíš. A proto směřuji všechny své síly k tomuto cíli. Abys přežil."

Předstíral jsem zděšení. "A ty mi říkáš, abych se nebál?" Přikývl, ve tváři velice vážný. Snažil jsem se odvést řeč jinam: "A kdo je ta žena, o které mluvíš. Znáš ji?"

Zašel zpět do místnosti a usedl opět za stůl. "Ne, neznáš ji. Ale já ji znal, už dávno. Nebo spíše bych měl říci, že jsem o ní věděl, protože to byla dospělá žena, která už odešla do světa, zatímco já byl teprve dítě..." Pohlédl znovu na mne. "Jednou před léty jsem ti o sobě něco vyprávěl. Pamatuješ?" Na odpověď nečekal. "Narodil jsem se daleko, daleko na jihu, mezi obyčejnými lidmi. Vpravdě obyčejnými, jako kteříkoli jiní lidé... Měl jsem milující matku a moji otcové byli dva bratři, jak je v tom místě zvykem. Ale již od okamžiku, co jsem se vynořil z matčina lůna, bylo jasné, že se ve mně ozval prastarý rodokmen. V nějaké vzdálené minulosti někdo Bílý smísil svoji krev s linií mé rodiny a já se narodil proto, abych se chopil úkolů tohoto prastarého lidu.

Jakkoli mě moji rodiče milovali a hýčkali, současně věděli, že mým osudem není zůstat v jejich domě ani vyučit se některému z jejich řemesel. Byl jsem poslán pryč na místo, kde jsem se mohl vzdělávat a připravovat na svůj osud. Chovali se tam ke mně dobře, ba víc než dobře. A svým způsobem mě i hýčkali. Každého rána se mě vyptávali, co se mi zdálo, a všechno, nač jsem si vzpomněl, bylo zapsáno, aby nad tím mohli moudří lidé dumat. Jak jsem vyrůstal a zmocňovaly se mne bdělé sny, naučili mne umění psaní, abych mohl své vize zaznamenávat sám, neboť žádná ruka nepíše tak jasně jako ruka, jež náleží k oku, které vidělo." Omluvně se zasmál a potřásl hlavou. "Takovým způsobem vychovávat dítě! Moje sebemenší výroky byly schraňovány jako moudrost. Ale navzdory své krvi jsem nebyl o nic lepší než kterýkoli jiný dítě. Dělal jsem rošťárny, kde jsem mohl, vykládal divoké historky o létajících kancích a fantomech, jež jsou nositeli královských pokrevních linií. Každá další povídačka, již jsem šířil, byla obsáhlejší než ta poslední, a přesto jsem zjistil podivnou věc. Ať už jsem se snažil předčit svůj jazyk sebevíc, v mých výrociích se vždy skrývala pravda."

Krátce po mně vrhl pohled, jako by čekal, že se s ním budu přít. Já však mlčel.

Sklopil zrak. "Myslím, že mohu vinit jen sebe za to, že když ve mně nakonec vypučela ta největší pravda a nenechala se zapřít, nikdo mi nevěřil. V den, kdy jsem se prohlásil za Bílého proroka, kterého tento věk očekával, mě moji učitelé umlčeli. 'Mírní se ve svých divokých ambicích,' nabádali mě. Jako by si někdy někdo přál mít takový osud! Jeho háv, říkali mi, už nosí jedna žena. Vystoupila přede mnou, aby dala budoucnosti světa tvar, jaký vídá ve svých vizích. V každém věku je pouze jeden Bílý prorok. To přece všichni vědí. I já věděl, že je to tak. A kdo tedy jsem? ptal jsem se jich. A oni mi nemohli dát odpověď na to, kdo jsem, přestože si byli jisti tím, kdo nejsem. Nebyl jsem Bílý prorok. To ji už připravili a vyslali do světa."

Nadechl se a na dlouhou chvíli zmlkl. Potom pokrčil rameny.

"Věděl jsem, že se mýlí. Znal jsem pravdivost jejich omylu stejně hluboce, jako jsem věděl, kdo sám jsem. Snažili se mne přimět, abych se spokojil se životem, který jsem tam vedl. Myslím si, že se jim ani nesnilo o tom, že bych se jim vzepřel. Ale já to udělal. Utekl jsem pryč. A šel jsem na sever, ubíraje se cestami a dobami, které ti ani nemohu popisovat. Postupoval jsem stále více na sever, až jsem dorazil na dvůr krále Shrewda Farseera. To jemu jsem se zaprodal, hodně podobným způsobem jako ty. Má loajalita výměnou za jeho ochranu. A byl jsem tam sotva jednu sezónu, když oním dvorem otřásla zvěst o tvém příchodu. Bastard. Nečekané dítě, neuznaný Farseer. Och, ti byli všichni překvapení. Všichni až na mě. Protože já již znal tvoji tvář ze svých snů a věděl jsem, že tě musím najít, ačkoli mě všichni ujišťovali, že neexistuješ a ani existovat nemůžeš."

Tu se předklonil a položil mi na zápěstí svoji ruku v rukavici. Na okamžik ho sevřel, a naše kůže se nedotkly, ale v tom okamžiku jsem na kratičký okamžik pocítil, jak moc jsme k sobě připoutaní. Jinak to popsat neumím. Nebylo to Umění, nebyla to Moudrost. Nebyla to vůbec žádná magie, jak magii znám. Bylo to jako onen okamžik rozdvojeného vnímání, jež se občas člověka zmocní na podivném místě. Měl jsem pocit, že už jsme spolu takhle seděli, říkali ta slova už předtím, a že pokaždé, kdy jsme to dělali, byla ta slova zpečetěna oním krátkým dotekem. Pohlédl jsem stranou, jen abych se střetl s vlkovými temnými očima vpalujícími se do mých očí.

Odkáslal jsem si a pokusil se změnit téma: "Říkal jsi, že ji znáš. Takže má nějaké jméno?"

"Žádné takové, které bys znal z dřívějšíka. Ale už jsi o ní slyšel. Vzpomínáš, že během války s rudými loděmi jsme jejich vůdce znali pouze jako Kebala Rawbreada?"

Pohodil jsem hlavou na souhlas. Byl to kmenový náčelník Ostrovanů, jenž zažil náhlý, krvavý vzestup k moci a stejně rychlý pád následkem probuzení našich draků. Někteří říkají, že ho pozřel Verityho drak,

jiní, že utonul.

"A slyšel jsi někdy, že by měl nějakého poradce? Nějakou Bledou ženu?"

Ta slova mi zněla nezvykle povědomě. Zamračil jsem se, pokoušeje se na ně rozpomenout. Ano. Kolovaly o ní nějaké zvěsti, ale nic víc než to. Opět jsem přikývl.

"Nuže." Šasek se zvrátil na opěradlo židle. Nasadil skoro lehkovážný tón. "To byla ona. A řeknu ti ještě jednu věc. Stejně jistě jako věří, že je Bílou prorokyní, věří i tomu, že Kecal Rawbread je jejím Katalyzátorem."

"Tím, kdo umožňuje jiným, aby se stali hrdiny?"

Zavrtěl hlavou. "Tímhle ne. Její Katalyzátor přichází, aby hrdiny zničil. Aby lidem umožnil být něčím mň, než by měli být. Protože tam, kde já budu stavět, bude ona ničit. Kde já budu sjednocovat, bude ona rozdělovat." Potřásl hlavou. "Ona věří v to, že všechno musí nejdřív skončit, než to může zase začít nanovo."

Čekal jsem, že svůj výrok doplní, ale on zmlkl. Nakonec jsem ho popíchl: "A v co věříš ty?"

Po tváři se mu zvolna rozlil úsměv. "Já věřím v tebe. Ty jsi můj nový začátek."

Nevěděl jsem, co na to říci, a v místnosti zavládlo ticho.

Pomalů zvedl ruku k uchu. "Nosím ji od doby, co jsem se s tebou viděl naposledy. Ale myslím si, že teď bych ti ji měl vrátit. Tam, kam půjdu, ji nosit nemohu. Je příliš jedinečná. Lidé by se mohli rozpomenout, že takovou náušnici vidali nosit tebe. Nebo Burriche. Nebo tvého otce. Mohla by podnítit vzpomínky, které chci raději nechat v klidu spát."

Díval jsem se, jak zápolí s pojistkou. Náušnice měla podobu stříbrné sít'ky s modrým drahokamem zachyceným vevnitř. Burrich ji dal mému otci. Jako další jsem ji nosil já. Pak jsem ji zase svěřil šaskovi s příkazem, ať ji dá po mé smrti Molly na znamení toho, že jsem na ni nikdy nezapomněl. Šasek měl více rozumu a raději si ji ponechal. A teď?

"Počkej," zarazil jsem ho náhle. "Nedělej to."

Zmateně na mne pohlédl.

"Zamaskuj ji, musíš-li. Ale nos ji. Prosím."

Pomalů spustil ruce dolů. "Viš to jistě?" zeptal se nevěřičně.

"Ano," řekl jsem a byla to pravda.

Když jsem na druhý den ráno vstal, zjistil jsem, že šasek je již vzhůru a stojí přede mnou umytý a oblečený. Jeho sbalený ranec čekal na stole. Když jsem se rozhlédl po místnosti, žádnou z jeho věcí jsem neviděl. Opět byl vystrojený jako nějaký šlechtic. Jeho oděv podivně kontrastoval s prostou činností míchání kaše.

"Takže ty odjíždíš?" zeptal jsem se přihloupě.

"Jen co se najíme," pravil tiše.

Měli bychom jít s ním.

Byla to ta nejpřímější myšlenka, jakou mi vlk za poslední dny sdělil. Zaskočila mě a já k němu pohlédl stejně jako šasek. "Ale co Hap?" zeptal jsem se.

Nighteyes na mne v reakci na to pouze pohlédl, jako bych jeho odpověď měl již znát. Neznal jsem ji.

"Musím tu zůstat," řekl jsem jim oběma. Avšak žádný z nich nevypadal, že by ho to přesvědčilo. To, že jsem je oba odmítl, mi dodalo pocit klidu a stálosti a o jejich pocity jsem se nestaral. "Mám tu povinnosti," řekl jsem bezmála našťvaně. "Nemůžu jen tak odejít a připustit, aby se chlapec vrátil do prázdného domu."

"Ne, to nemůžeš," souhlasil rychle šasek, ale přesto mne jeho souhlas popíchl, jako by to řekl jenom proto, aby mne uchlácholil. Tu se mne zmocnila rozmrzelá nálada. Snídaně byla odporná, a když jsem vstával od stolu, pocítil jsem nenávist k těm ulepeným miskám a hrnci s kaší. Připomínka mých každodenních světských povinností mi náhle připadla nesnesitelná.

"Osedlám ti koně," řekl jsem z ničeho nic šaskovi. "Nemá smysl, aby sis umazal ty pěkné šaty."

Neřekl nic, zatímco já vstal prudce od stolu a vyšel dveřmi ven.

Malta zřejmě vycítila mé vzrušení z blížící se cesty, protože byla netrpělivá, ač ne nezvladatelná. Dával jsem si s ní načas, takže když byla připravená, srst se jí blyštěla stejně jako postroj. Málem jsem se při tom uklidnil, ale když jsem ji vyváděl ven, uviděl jsem šaska, jak stojí na zápraží, jednu ruku položenou

na Nighteyesově hřbetě. Znovu mě zaplavila nespokojenost a já za to ve své dětinskosti dával vinu jemu. Kdyby mě nebyl přijel navštívit, nikdy by mi nedošlo, jak moc ho postrádám. Pořád bych se trýznil nad minulostí, ale nikdy bych nebyl zatoužil po budoucnosti.

Když přišel ke mně, aby mne objal, připadal jsem si mrzoutský a starý. Vědomí, že na mém postoji není nic obdivuhodného, tomu zrovna nepřidalo. Stál jsem toporně v jeho objetí na rozloučenou a sotva ho opětoval. Myslel jsem, že to bude tolerovat, jenže když se jeho ústa ocitla u mého ucha, pateticky zašeptal: "Sbohem, Milovaný."

Navzdory svému podráždění jsem se musel usmát. Objal jsem ho a zase ho pustil. "Bud' opatrný, šašku," pravil jsem stroze.

"Ty taky," odpověděl vážně, když se vyšvihl do sedla. Vzhlédl jsem k němu. Ten aristokratický mladý muž na koni nejevil žádnou podobnost s šaškem, kterého jsem znal jako chlapec. Teprve když se jeho pohled střetl s mým, uviděl jsem tam svého starého přítele. Nějakou dobu jsme tam stáli a beze slova hleděli jeden na druhého. Poté šašek trhl uzdou, přesunul váhu a otočil koně. Malta se škubnutím hlavy dožadovala povolení uzdy. Šašek jí vyšel vstříc a ona dychtivě vyrazila tryskem po cestě pryč. Její hedvábně lesklý ocas za ní vlál ve větru jako vlajka. Hleděl jsem, jak odjíždí, a i když už byl z dohledu, pořád jsem sledoval zvěřený prach visící nad pěšinou.

Když jsem se konečně vrátil do srubu, zjistil jsem, že šašek předtím umyl a uklidil všechno nádobí i hrnec. Uprostřed stolu, přesně v místě, kde předtím ležel jeho ranec, byl do hloubi vyrytý farseerovský jelen, s parohy sklopenými k útoku. Přešel jsem prsty po vyřezané figuře a srdce v hrudi mi pokleslo. "Co po mně chceš?" zeptal jsem se ticha.

Přišly další dny a čas mi ubíhal, jenomže ne zrovna snadno. Každý den uplynul ve znamení ponuré jednotvárnosti, s vidinou nekonečného večera v jeho závěru. Měl jsem práci, abych svůj čas vyplnil, a dělal jsem ji, ale zároveň mi neušlo, že práce jen plodí další práci. Vařené jídlo znamenalo jen nádobí, jež je třeba umýt, a zasetá semínka znamenala pouze plení a zalévání ve dnech následujících. Spokojenost se z mého prostého života jaksi vytratila.

Šašek mi chyběl a já si uvědomil, že tomu tak bylo i po všechny ty roky. Jako když obživne staré zranění a začne se znovu ozývat. Vlk mi to zrovna nepomohl snášet. Přepadla ho hluboká zádumčivost a večery nás často zastihly ponořené do vlastních úvah. Když jsem jednou seděl u svíčky a spravoval si košili, Nighteyes za mnou přišel a s povzdechem mi spočinul hlavou na koleně. Hmátl jsem dolů, polaskal ho po uších a pak ho za nimi podrblal. "Jsi v pořádku?" zeptal jsem se ho.

Nebylo by pro tebe dobré, kdybys zůstal sám. Jsem rád, že se k nám ten Bezpachu vrátil. Jsem rád, že víš, kde ho hledat.

A pak se zasténáním zvedl hlavu z mého kolena a šel se stulit na chladivou zem na zápraží.

Žár sklonku léta na nás dolehl jako silně dusivá pokrývka. Umdléval jsem, když jsem dvakrát denně tahal vodu do zahrady. Slepice přestaly snášet vejce. Všechno bylo tak rozpálené a mdlé, až se to skoro nedalo přežít. A potom, přímo vprostřed mé rozladěnosti, se vrátil Hap. Nečekal jsem, že ho uvidím před koncem měsíce vrcholících žní, ale jednoho večera jsem uviděl, že Nighteyes náhle zvedl hlavu. Topor-ně vstal, šel ke dveřím a hleděl po pěšině dolů. Já po chvíli odložil nůž, který jsem brousil, a šel si stoupnout vedle něj. "Co je to?" zeptal jsem se.

Chlapec se vrací.

Tak brzy? Ale už když jsem tu myšlenku formoval, věděl jsem, že vůbec není brzy. Dlouhé měsíce, které Hap strávil se Starling, pohltily jaro. Vrchol léta strávil se mnou, jenže byl pryč po celý měsíc časných žní a část měsíce vrcholících žní. Uplynul jen měsíc a půl, a přesto mi to připadalo strašně dlouho. Na vzdáleném konci pěšiny jsem zahlédl postavu. S Nighteyesem jsme vyrazili, abychom ho přivítali. Když viděl, že mu jdeme naproti, rozběhl se znaveným poklusem, aby nám zkrátil cestu. Když jsem ho chytil do náruče a objal, ihned jsem poznal, že povyrostl a ztratil na váze. A když jsem ho pustil a podržel ho na délku paže od sebe, abych se na něho podíval, viděl jsem v jeho očích hanbu a porážku. "Vítej doma," řekl jsem mu, ale on jenom smutně pokrčil rameny.

"Vracím se domů se staženým ocasem," přiznal se a pak se svezl k zemi, aby objal Nighteyese. "Vždyť on je vychrtlý na kost!" zvolal zděšeně Hap.

"Byl nějakou dobu nemocný, ale teď už se zotavuje," řekl jsem mu. Snažil jsem se, aby můj hlas zněl

srdečně, a ignoroval jsem záchvěv obav, který jsem pocítil. "To samé by se dalo říci o tobě," dodal jsem. "Tam na prkně je maso a na stole chleba. Pojď se najíst a pak nám můžeš povyprávět, jak se ti vedlo v širém světě."

"Mohu vám to říci hned za chůze, jen pár slovy," opáčil, když jsme se vlekli zpátky do srubu. Hlas měl hluboký jako muž a rovněž mužsky zahořklý. "Nedobře. Žně byly dobré, ale ať jsem šel kamkoli, najímali mě jako posledního, protože napřed chtěli najmout bratrance či bratrancovy přátele. Vždycky jsem byl cizinec, kterému dávali tu nejšpinavější a nejtěžší práci. Pracoval jsem jako muž, Tome, ale platili mě jako myš, drobtý a krácenou mzdou. A taky se ke mně stavěli nedůvěřivě. Nechtěli, abych spal v jejich stodolách, kdepak, ani abych mluvil s jejich dcerami. A mezi prací jsem musel jíst, a všechno stálo mnohem víc, než bych si myslel. Vracím se domů s jen hrstkou peněz navíc, než když jsem odcházel. Byl jsem blázen, že jsem odešel. Vedlo by se mi stejně, kdybych byl zůstal doma a prodával kuřata a solené ryby."

Ta tvrdá slova se z něj hrnula o překot. Neříkal jsem nic a nechal ho, ať se z toho všeho vypovídá. Smočil si hlavu do sudu s vodou, kterou jsem nanosil na zalévání, zatímco já šel dovnitř, abych vytáhl na stůl jídlo. Hap vešel do srubu, a když se rozhlédl kolem, poznal jsem, aniž to sám pověděl, že se v jeho očích zmenšil. "Je dobré být zase doma," řekl. A vzápětí pokračoval: "Ale nevím, co budu dělat, abych sehnal peníze na vyučení. Najímat se další rok, řekl bych. Jenže to už by si někteří mohli myslet, že jsem moc starý na to, abych se dobře učil. Už tak jsem na cestě potkal jednoho muže, který mi řekl, že se nikdy nesetkal s řemeslnickým mistrem, který by se nezačal učit před dvanáctým rokem. Tohle je med?" "Ano." Dal jsem hrnec na stůl spolu s chlebem a studeným masem a Hap se na to vrhl, jako by už několik dní nejedl. Připravil jsem čaj a potom si sedl za stůl naproti chlapci a díval se, jak jí. Jakkoli byl vyhládlý, přesto krmil kousky svého masa i vlka sedícího vedle jeho židle. A Nighteyes žral, sice ne s chutí, nýbrž aby chlapci udělal radost a také aby se podělil o maso s členem smečky. Když už z kuřete zbývaly jen holé, bezmasé kosti, takže by ani na polévku nebyly, chlapec se s povzdechem zvrátil na opěradlo židle. Pak se zase prudce předklonil a dychtivými prsty přejel po rytině jelena ve výpadu na desce stolu. "To je nádhera! Kdy ses naučil tak krásně vyřezávat?"

"Kdepak já. Zastavil se tu jeden starý přítel a po část své návštěvy se věnoval dekoraci srubu." Usmál jsem se pro sebe. "Až budeš mít chvílku, prohlédni si sud s dešťovkou."

"Starý přítel? Nemyslel jsem, že máš kromě Starling ještě někoho."

Nechtěl mě tou poznámkou ranit, ale podařilo se mu to. Znovu přejel prsty po emblému. Kdysi měl takového jelena vyšítoho v erbu FitzChivalry Farseer. "Och, několik jich mám. Jen o nich moc často neslychám."

"Ach. A co noví přátelé? Zastavila se tu Jinna cestou na Buckkeep?"

"Ano. Nechala nám tu amulet, aby nám lépe vzkvétala zahrada. Jako dík za poskytnuté přístřeší na noc." Pohlédl na mne úkosem. "Takže tady zůstala přes noc. Je pěkná, vid'?"

"Ano, je." Čekal, že řeknu něco víc, ale já odmítal. Sklopil hlavu a pokusil se zakrýt v dlaních úsměv. Já se natáhl přes stůl a dal mu láskyplný políček. On ten žertovný úder odrazil a pak mi náhle chytil ruku a sevřel ji. Úsměv z tváře mu zmizel a nahradila ho úzkost. "Tome, Tome, co jenom budu dělat? Myslel jsem, jak to bude snadné, a ono nebylo. A přitom jsem byl ochoten pracovat tvrdě za slušnou mzdu a byl jsem zdvořilý a dřel jsem celý den, a oni se ke mně přesto chovali sprostě. Co jen budu dělat? Nemohu přece žít tady v takovém zapadákově po celý život. To nemohu!"

"Ne. To nemůžeš." A v tom okamžiku mi došly dvě věci. Za prvé to, že jsem pro svůj samotářský životní styl chlapce špatně připravil na život, a za druhé, že právě takhle si musel připadat Chade, když jsem před ním prohlásil, že již nebudu nájemným vrahem. Je zvláštní, když si pomyslím, že dává-li člověk chlapci ze sebe to nejlepší - aspoň podle sebe - vlastně ho tím mrzáči. Tváří v tvář jeho zoufalému pohledu jsem si připadal malý a zahanbený. Měl jsem pro něj udělat víc. Udělal bych pro něj víc. Slyšel jsem sám sebe říkat ta slova ještě dřív, než jsem si vůbec uvědomil, že si je myslím: "Mám na Buckkeepu staré přátele. Můžu si od nich půjčit peníze na úhradu tvého učňovského." Srdce se mi zachvělo při představě, jakou formu úroku by na sebe taková půjčka mohla vzít, ale já se obrnil. Půjdu nejdřív za Chadem, a bude-li po mně na oplátku žádat moc, vyhledám šaška. Nebude to snadné, žádat poníženě o finanční půjčku, ale -

"Ty bys to udělal? Pro mě? Ale vždyť já ani nejsem tvůj syn." Hap se zatvářil nevěřičně. Sevřel jsem mu ruku. "Udělal bych to, poněvadž máš tak blízko k synovi, jak můžeš mít."

"Já ti ten dluh splatím, to přísahám."

"Ne, to v žádném případě. Bude to můj dluh, беру ho na sebe dobrovolně. Od tebe očekávám, že budeš věnovat bedlivou pozornost svému mistrovi a vynaložíš všechny síly na to, aby ses dobře vyučil svému řemeslu."

"Budu, Tome. Budu. A přísahám, že až budeš starý, nebudeš mít žádnou nouzi." Řekl ta slova s horoucím zápalem bezelstného mládí. Vzal jsem je tak, jak je zamýšlel, a ignoroval pobavené zajiskření v Nighteyesových očích.

Vidíš, jak je to povznášející, když tě mají za starou rachotinu spějící vstříc smrti?

Já nikdy neříkal, že jsi nad hrobem.

Ne. Jen se ke mně chováš, jako bych byl křehký jako kosti staré slípky.

A nejsi?

Ne. Síla se mi opět vrací. Jen počkej, až začne padat listí a ochladí se. Vydržím jít, dokud nepadneš. Tak jako vždycky-

Ale co když budu muset vyrazit na cestu dřív?

Vlk si položil s povzdechem hlavu na natažené přední tlapy. A co když skočíš jelenovi po krku a netrefíš se? Nemá smysl se tím znepokojovat, dokud to nepřijde.

"Myslíš na to, na co já?" Hap úzkostlivě přerušil zdánlivé ticho v místnosti.

Střetl jsem se s jeho ustaraným pohledem. "Možná. A na co myslíš?"

Zdráhavě řekl: "Čím dříve si promluvíš se svými přáteli na Buckkeepu, tím dříve budeme vědět, co máme čekat od zimy."

Zvolna jsem odpověděl: "Další zima tady by ti moc nevyhovovala, nemám pravdu?"

"To tedy ne." Hap, od přírody upřímný, s odpovědí nečekal. Potom se to pokusil zmírnit: "Není to tak, že by se mi tu nelíbilo s tebou a Nighteyesem. Jde jen o to..." Na okamžik zaváhal. "Měl jsi někdy pocit, jako bys dokázal vnímat čas protékající ti pod rukama? Jako by tě čas míjel a tys byl uvízlý ve stojaté vodě spolu s mrtvými rybami a starým dřevem?"

Ta mrtvá ryba můžeš být ty. Já budu to staré dřevo.

Ignoroval jsem Nighteyese a odpověděl: "Myslím, že si ten pocit vybavuji. Jednou nebo dvakrát jsem to zažil." Pohlédl jsem na Verityho nedokončenou mapu Šesti vévodství. Vydechl jsem, dávaje si hodně záležet, aby to nevypadalo jako povzdech. "Vyrazím co nejdříve."

"Mohl bych být připraven už zítra ráno. Pořádně se v noci prospím a budu -"

"Ne." Rázně, ale laskavě jsem ho přerušil. Už jsem chtěl říci, že lidi, s nimiž se musím vidět, musím vidět o samotě. Zarazil jsem se ještě dřív, než jsem mu zavalil podnět k údivu. Místo toho jsem pokynul hlavou směrem k Nightyesovi. "Jsou tu věci, o něž se bude třeba postarat, zatímco budu pryč. Ponechám je ve tvé péči."

Snědý muž: Kniha první svazek 1

Robin Hobb Čas změn

Z anglického originálu

TAWNY MAN: - Book One

FOOL'S ERRAND - Volume One

vydaného firmou Bantam Books,

a division of Random House, Inc" 1540 Broadway,

New York, NY 10036, USA v roce 2002

přeložil Jan Kozák

Vydáno v nakladatelství NÁVRAT

Vydal Radomír Suchánek,

ul. Kosmonautů 2, Brno,

jako svou 822. publikaci v roce 2004

První vydání

Vytiskly Tiskárny Havlíčkův Brod, a. s.
Doporučená cena včetně DPH 199 Kč
ISBN 80-7174-568-5